

הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ

זֹהַר אַחַר־מֹת

The Holy Zohar

Zohar Achare mot

With English commentary by Zion Nefesh

Based on Zohar Hasulam, and the teachings of Rabbi Yehuda Halevi Ashlag

DailyZohar 2020 edition

** This is the first and an unedited edition. Please forgive any mistakes and share your comments by email to zion@dailyzohar.com

Future editions may include additional commentaries published on DailyZohar.com.

Copyright © 2020 DailyZohar.com, Zion Nefesh. All rights reserved.

You may share this file with your friends exactly AS IS. No change is allowed. You may print one copy for personal use and study. Reproduction and distribution beyond personal use of this file or parts of it without written permission is prohibited.

1. וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגו'.

ויאמר ה' אל משה. רבי יהודה אמר, כיון שכתוב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, למה פעם אחרת ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך, שהרי בדבור הראשון מספיק? אלא כך שנינו, כתוב ויקרא אל משה וידבר ה' אליו. וכתוב (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. והרי בארו את הדבר, כאן דרגה אחת, ואחר כך דרגה אחרת. אף כאן, וידבר ה' אל משה - דרגה אחת. ואחר כך, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך - דרגה אחרת. והכל עולה במשקל אחד, ומשרש אחד הכל התחבר.

1. (ויקרא טז) וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגו'. ויאמר יי' אל משה. רבי יהודה אמר, כיון דכתיב וידבר יי' אל משה, אמאי זמנא אחרא ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך, דהא במלולא קדמאה סגי. אלא הכי תנינן, כתיב, ויקרא אל משה וידבר יי' אליו. וכתיב, (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל יי'. והא אוקמוה מלה, דהכא דרגא חד. ולבתר, דרגא אחרא. אוף הכא, וידבר יי' אל משה דרגא חד. ולבתר ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך, דרגא אחרא. וכלא, בחד מתקלא סלקא, ומן שרשא חד כלא אתחבר.

2. אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה. וכתוב (שם ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. הפסוקים הללו קשים זה על זה. אלא כך שנינו, עבדו את ה' ביראה - שכל עבודה שרופה בן אדם לעבד לפניו רבוננו, בראשונה צריך יראה, לפחד ממנו. ומשום הפחד של אדונו ימצא אחר כך שיעשה בשמחה את מצוות התורה, ועל כן כתוב, (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה.

2. אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) עבדו את יי' ביראה וגילו ברעדה. וכתיב, (תהלים ק) עבדו את יי' בשמחה באו לפניו ברננה. הכי קראי קשיין אהדדי, אלא הכי תאנא, עבדו את יי' ביראה. דכל פולחנא דבעי בר נש למפלח קמי מאריה, בקדמיתא בעי יראה, לדחלא מניה, ובגין דחלא דמאריה, ישתפח לבתר דיעביד בחדוותא פקודי אורייתא. ועל דא כתיב, (דברים י) מה יי' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה.

The name of the portion means “after the death”

Leviticus 16:1

“וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה, אַחֲרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן-בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי-יְהוָה, וַיָּמָתוּ.”

“YHVH spoke to Moses after the death of the two sons of Aaron, when they drew near before YHVH and died,”

Verse 2 “וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה”, “and YHVH said to Moses”

The Zohar asks why the Torah repeats in the second verse that God is talking to Moses. The first verse should be have been enough. The Zohar explains that there is a difference between the two verses. These are two different levels. In Leviticus 1:1 we find ‘called’ and then ‘spoke’ “וַיִּקְרָא, אֶל-מֹשֶׁה” “and He called Moses” and the ‘וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו’ ‘and YHVH spoke unto him’ the First call is the aspect of Malchut, which is judgment and the ‘spoke’ is a higher level and mercy from the aspect of Zeir Anpin.

This portion starts with ‘וַיְדַבֵּר’, which is the aspect of judgment and Malchut and then YHVH ‘וַיֹּאמֶר’ to reveal the aspect of Mercy.

The three words of called spoke and said in Hebrew begin with ‘ו’, the two ‘male’ letters from the YHVH יהוה name. They have the same root that is Zeir Anpin and the YHVH name as a whole. It connects everything together. YHVH name

connects the Endless, represented by the invisible dot above the letter Y ם, to the material world, lower H ה through the process. Zeir Anpin as the letter V ן is the process that connects Binah, upper H ה to Malchut again.

The action and the death of Nadav and Avihu created a greater channel of light in the Holy tabernacle. Another level of elevation was revealed when God called Moses. In this portion, God delivers instruction to Aaron, the high priest, on how to make the highest possible connection to the Holy of Holies. This process can be done only once a year and that is on Yom Kippur. We'll discuss this more in the next DZs.

There is nothing super exciting about the above study. It doesn't look like there is something to take and apply in our daily lives. What we should know and remember with each Zohar study is that even if we don't understand the Zohar there is always value added to our souls.

In the above study, we learned that God called on Moses in different forms revealing different spiritual levels. The Vav and the Yod express the root of the elevations revealed. Our soul becomes a witness to the events discussed in the Torah and Zohar. Our consciousness and desire connect our souls to the Zohar and we gain access to the spiritual event discussed in the sacred text.

3. וגילו ברעדה. דאסיר ליה לבר נש למחדי יתיר בעלמא דין. האי במלי דעלמא, אבל במלי דאורייתא ובפקודי דאורייתא, בעי למחדי לבתר, ישתכח בר נש דיעביד בחדוותא פקודי אורייתא. דכתיב, עבדו את יי' בשמחה.

3. וגילו ברעדה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה, שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

4. רבי אבא אמר, עבדו את יי' ביראה. (דף נ"ו ע"ב) רזא דמלה הוא, עבדו את יי' ביראה, מה יראה הכא. אלא כמה דאוקימנא, דכתיב, (משלי א) יראת יי' ראשית דעת, וכתיב, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה - מי שרצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכון את העבודה ליסוד את שם רבונו? סזר ואמר, ביראה. ביראה היא הראשית, ממטה למעלה. (בא ראה, בני אהרן הרי בארנו, והרי נתבאר הדבר).

4. רבי אבא אמר, עבדו את יי' ביראה. (דף נ"ו ע"ב) רזא דמלה הוא, עבדו את יי' ביראה, מה יראה הכא. אלא כמה דאוקימנא, דכתיב, (משלי א) יראת יי' ראשית דעת, וכתיב, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת יי'. יראת יי' קודשא בריה הוא הכי אקרי. רבי אלעזר אמר, עבדו את יי' ביראה, מאן דבעי למעבד פולחנא דמאריה, מאן אתר שארי, ובאן אתר יכוון פולחנא ליחדא שמה דמאריה. הדר ואמר ביראה, ביראה הוא שירותא, מתתא לעילא. (תא חזי בני אהרן האי אוקימנא והא אתמר מלה)

5. תא חזי, מה פתיב הכא אחרי מות, ולבתר דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן, אלא מאן, שירותא לאזהרא לכהני, כל מאן, דבעין לאזדהרא בהאי זאת, ודא היא יראת יי'.

5. בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות, ואחר כך - דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן? אלא מאן הראשית להזהיר את הפהנים, כל מי שצריכים להזהר בזאת הזו, וזוהי יראת ה'.

Leviticus 16:3

“בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן, אֶל-הַקֹּדֶשׁ”

“With ‘this’ Aaron will come into the Holy”

We studied before that ‘this’ is the aspect of Malchut (read <https://dailyzohar.com/daily-zohar-1420/>). Psalms 2:11 “עֲבֹדוּ אֶת-יְהוָה בְּיִרְאָה; וְגִילוּ, בְּרַעְדָּה”

“Serve YHVH with awe, and rejoice with trembling.”

Rabbi Aba and Rabbi Elazar discuss this verse and explain that awe of YHVH is Malchut. When we come to make a connection to the Light from above we start the awakening process from below with awe and trembling. The righteousness of Nadav and Avihu didn't have the right ingredient. They had a personal agenda to finish the global Tikkun process and didn't consider the high priest, their father, nor accepted the Tikkun process.

The Zohar teaches us here that our spiritual connection should be with awe and understanding that everything must follow the path of YHVH. True joy and excitement can come only through the study of Torah and Zohar. All other expressions of happiness from the material world are temporary and should not be our goal.

Good students of Kabbalah and Zohar feel the continuous joy of having this knowledge. Materials can provide only temporary pleasures and joy. The Zohar study elevates the soul and adds value to it that is carried beyond our temporary existence in this world.

6. דָּבַר אַחֵר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן - רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נָדָב וָאֲבִיהוּא הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מֵהַ טַעַם שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן, וְהָרִי יָדוּעַ שֶׁהָיוּ בְּנֵיו? אֵלֶּא כֹּה שָׂנָה, שְׂעֵד כָּאֵן לֹא עָמְדוּ בְּרִשׁוּתָם, אֵלֶּא בְּרִשׁוּת אֲבִיהֶם, וּמִשׁוּם כֹּה - בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיִּמְתּוּ, שֶׁהֵם דִּחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם, וְהִלֵּל הִיָּה בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ חֲטָא שְׂעֵשׂו, שִׁכְתוּב (בַּמִּדְבָּר ג) בְּהִקְרִיבֶם אֲשֶׁר זָרָה. שְׂשִׁינּוּ, בְּמִקּוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּהִקְרִיבֶם אֲשֶׁר זָרָה, וּבְמִקּוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה'. וְזֶה וְגַם זֶה הִיָּה, וּמִשׁוּם כֹּה כְּתוּב בְּנֵי אַהֲרֹן, וְכְתוּב בְּקִרְבָּתָם.

6. דָּבַר אַחֵר. אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נָדָב וָאֲבִיהוּא, מִבְּעֵי לִיָּה, מֵאִי טַעַמָא שְׁנֵי בְנֵי אַהֲרֹן, וְהָא יָדִיעַ דְּבִנּוּי הוּוּ. אֵלֶּא הִכִּי תֵּאֲנָא, דְּעַד כָּאֵן לֹא בְּרִשׁוּתֵיהוּ קִיָּיִמִי, אֵלֶּא בְּרִשׁוּתָא דְּאֲבוּהוֹן, וּבְגִין כֹּה, בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי יי' וַיִּמְתּוּ, דְּאִינוּן דִּחְקוּ שְׂעֵתָא בְּחַיֵּי דְּאֲבוּהוֹן, וְכִלְלָה הוּוּ, בְּגִין הֵהוּא חוּבָא דְּעַבְדוּ, דְּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר ג) בְּהִקְרִיבֶם אֲשֶׁר זָרָה. דְּתִנְיָא, בְּאַתֵּר חַד, כְּתִיב בְּהִקְרִיבֶם אֲשֶׁר זָרָה, וּבְאַתֵּר חַד כְּתִיב, בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי יי'. וְהָאִי וְהָאִי הוּוּ, וּבְגִין כֹּה כְּתִיב הִכָּא בְּנֵי אַהֲרֹן, וְכְתִיב בְּקִרְבָּתָם.

7. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, יוֹם אֶחָד הֵייתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ לְלַכֵּת אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ פִּרְשַׁת הַפָּסֶח. פִּגְשִׁיתִי בְּהַר אֶחָד, וְרֵאִיתִי בְּקִיעִים וְחוּרִים בְּסַלַע אֶחָד וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים בּוֹ. עַד שֶׁהֵייתִי הוֹלֵךְ, שְׁמַעְתִּי קוֹל הָאֲנָשִׁים הִלְלוּ שְׁהָיוּ אוֹמְרִים, (תְּהִלִּים מַח) שִׁיר מְזֻמּוֹר לְבְנֵי קִרַח גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד וְגו'. מֵהוּ שִׁיר מְזֻמּוֹר? אֵלֶּא כֹּה שָׁנוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר שֶׁהוּא כְּפוּל, שִׁיר שֶׁהוּא מְשֻׁבָּח מְשֻׁבָּח הַשִּׁירִים, וְעַל שֶׁהוּא מְשֻׁבָּח מְשֻׁבָּח הַשִּׁירִים, פְּעֻמִּים נֶאֱמַר בּוֹ שִׁירָה, וְכֵן (שֵׁם

7. (תֵּאֲנָא) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, יוֹמָא חַד הוּינָא אֲזִיל בְּאַרְחָא, לְמִיָּהָר גְּבִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, לְמִילָף מְנִיָּה פִּרְשַׁתָּא דְּפָסֶחָא. עֲרַעִית בְּחַד טוּרָא, וְחִמִּינָא בְּקִיעִין גּוּמִין בְּחַד טִינָרָא, וְתִרְיִן גּוּבְרִין בְּה. עַד דְּהוּינָא אֲזִיל, שְׁמַעְנָא קִלְלָא דְּאִינוּן גּוּבְרִין, וְהוּוּ אֲמִרִין, (תְּהִלִּים מַח) שִׁיר מְזֻמּוֹר לְבְנֵי קִרַח גְּדוֹל יי' וּמְהַלֵּל מְאֹד וְגו'. מֵאִי שִׁיר מְזֻמּוֹר. אֵלֶּא הִכִּי תֵּאֲנָא מְשֻׁמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר דְּאִיהוּ כְּפוּל,

שיר דאיהו משובח משאר שירין, ועל דאיהו משובח משאר שירין, תרין זמנין אתמר ביה שירתא, וכן (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת. כהאי גוונא, (שיר השירים א) שיר השירים אשר לשלמה, שירתא לעילא מן שירתא.

Psalms 48:1

”שיר מזמור, לבני-קרח”

”גדול יהוה ומהלל מאד – בעיר אלהינו, הר-קדשו”

“A Song. A Psalm of the Sons of Korah. Great is YHVH and greatly to be praised in the city of our God! His holy mountain,”

Rabbi Shimon teaches that when a Psalms begins with two words describing a ‘song’ and psalms like the example above, it has greater value than others. Like Psalms 92:1 “A psalm. A song. For the Sabbath day”

Song of Songs is a song that is above all other songs.

King David who represents our state in Malchut wrote 150 Psalms. He used 10 types of songs that is the aspect of the Ten Sefirot. The upper three Sefirot of Keter, Chokma, and Binah are represented by יה YH, numerically 15. (15×10=150).

Psalms help with the correction of our vessels and they are mostly recited during the day time. When the Zohar quotes and studies Psalms verses, it reveals the light concealed in the deeper secrets from the words of the Psalms. The next DZ project is the study of Psalms from the writings of the Zohar. That will be the ultimate connection between the upper and lower levels. There’s a lot of preparation and B”H I will have the merit to start and complete this study. It’s a good place for you to share your favorite Psalms as well as songs made from Psalms.

8. שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל כן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

8. שיר מזמור, שירתא דקודשא ברוך הוא, דקא מזמרי בני קרח על אינון דיתבי, על פתחא דגיהנם. ומאן אינון, אחוהון דאינון דיתבי בתרעי דגיהנם. ועל דא, שירתא דא ביום שני אתמר. קריבנא גבייהו, אמינא להו, מאי עסקיכו באתר דא. אמרו מזבני אנו, ותרי יומי בשבתא, בדילנא מישובא ונעסק באורייתא. בגין דלא שבקין לן בני נשא, כל יומא ויומא. אמינא זכאה חילקיכו.

9. עוד פתחו ואמרו, בכל זמן שצדיקים מסתלקים מן העולם, הדין מסתלק מן העולם, ומיתת הצדיקים מכפרת על חטאי הדור. ולכן פרשת בני אהרן קוראים אותה ביום הכפורים שתהיה כפרה על חטאי ישראל. אמר הקדוש ברוך הוא: התעסקו במיתת הצדיקים הללו, ויחשב לכם כאלו אתם מקריבים קרבנות ביום

9. תו פתחו ואמרו. בכל זמנא דצדיקאי מסתלקי מעלמא, דינא אסתלק מעלמא, ומיתתהון דצדיקאי מכפרת על חובי דרא. ועל דא פרשתא דבני אהרן, ביומא דכפורי קרינון לה, למחוי כפרה לחוביהון דישראל. אמר קודשא ברוך הוא,

הזה לכפר עליכם. ששנינו, כל זמן שישראל יהיו בגלות ולא יקריבו קרבנות ביזום הזה, ואת אותם שני שעירים לא יכולים להקריב, יהיה להם זכרון של שני בני אהרן, ויתכפר עליהם.

אתעסקו במיתתהון דצדיקיא אליו, ויתחשב לכו פאלו אתון מקרבין קרבנין בהאי יומא לכפרא עליכו. דתנינו, כל זמנא דישראל יהון בגלותא, ולא יקרבון קרבנין בהאי יומא, ואינון תרין שעירין לא יכלין לקרבא, יהא להו דכרנא, דתרי בני אהרן, ויתכפר עלייהו.

10. שפך למדתי, שכתוב (במדבר ג) ואלה שמות בני אהרן הפהנים וגו'. וכתוב, הבכר נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר. ואלעזר ואיתמר היה צריך להיות! מה זה אלעזר ואיתמר? אלא שקול הנה אביהוא פשני אחיו, ונדב כמו כלם.

10. דהכי אוליפנא, דכתיב, (במדבר ג) ואלה שמות בני אהרן הפהנים וגו'. וכתיב, הבכר נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר. ואלעזר ואיתמר מבעי ליה, מהו אלעזר ואיתמר. אלא שקול הנה אביהוא פתרי אחיו. ונדב ככלהו.

Why do we read the portion of Acharei Mot on Yom Kippur?

11. ויש ששונים (את זה הפוך), הבכר נדב - זה לבדו, ואביהוא - לבדו, וכל אחד נחשב בעינו פשניהם, כמו אלעזר ואיתמר. אבל נדב ואביהוא לבדם שקולים היו כנגד שבעים סנהדרין, שהיו משמשים לפני משה. ומשום כך מיתתם מכפרת על ישראל. ועל זה כתוב, (ויקרא י) ואחיקם כל בית ישראל יבכו את השרפה. ואמר רבי שמעון, הבכר נדב - פלומר, אותו שקל השבח והכבוד שלו (מה שמה). נדב ואביהוא, על אחת כמה וכמה, ששני אלה לא נמצאו כמותם בישראל.

11. ואית דמתני (לה אפכא) הבכר נדב, דא בלחודו, ואביהוא בלחודו, וכל חד אתחשיב בעיניה, פתרוניהו, פאלעזר ואיתמר. אבל נדב ואביהוא בלחודיהו, שקולין הוו לקבל שבעין סנהדרין, דהוו משמשין קמי משה. ובגין כה, מיתתהון מכפרא על ישראל. ועל דא פתיב, (ויקרא י) ואחיקם כל בית ישראל יבכו את השרפה. ואמר רבי שמעון, הבכר נדב, פלומר, ההוא, דכל שבחא ויקרא דליה (מה שמיה). נדב ואביהוא, על אחת כמה וכמה, דהני תרי, לא אשתכחו פותיהו בישראל.

12. וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן. רבי חזקיה פתח ואמר, (ישעיה כט) לכן פה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וגו'. פסוק זה הוא קשה. לכן פה אמר ה' אשר פדה את אברהם היה צריך להיות! מה זה פה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם?

12. וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן. רבי (דף נ"ז ע"א) חזקיה פתח ואמר, (ישעיה כט) לכן פה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וגו'. האי קרא קשיא, לכן פה אמר ה' אשר פדה את אברהם מבעי ליה. מאי, פה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם.

13. אלא הרי פרשוה וברי נתבאר, שיעקב פדה את אברהם ודאי. שבאותה השעה שנפל בתוך אש הכשדים, דנו דינו (ס"י ואמרו לפני הקדוש ברוך הוא: בשביל מה זה ינצל? זכות אבות אין לו! אמר להם: שינצל בשביל בניו, שפך שנינו, הבן מזכה את האב). אמרו: הרי ישמעאל שיצא ממנו. אמר הקדוש ברוך הוא: הרי יצחק שיושיט צנארו על גבי המזבח. אמרו: הרי עשו שיצא ממנו. אמר: הרי יעקב שהוא פסא

13. אלא הא אוקמוה וקא אתמר, דיעקב פדה את אברהם ודאי. דבההיא שעתא דנפל בגו נורא דכשדאי, דנו דיניה (ס"י ואמרו קמי קודשא בריך הוא, בגין מאי ישתזיב האי, זכות אבהן לית ליה. אמר ליה, ישתזיב בגין בנוי, דהכי תניא, ברא מזכי אבא). אמרו, הא ישמעאל דנפיק מניה. אמר קודשא בריך הוא, הא יצחק, דיושיט קדליה

שלם וכל בניו שלמים לפני. אמרו: הרי ודאי בזכותו של זה ינצל אברהם. זהו שכתוב, אשר פדה את אברהם.

על גבי מדבחה. אמרו, הא עשו דנפיק מניה. אמר, הא יעקב, דאיהו כורסיא שלימתא, וכל בונה שלימין קמאי. אמרו, הא ודאי בזכותא דא שתיזב אברהם הדא הוא דכתיב, אשר פדה את אברהם.

14. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבן יקדישו שמי. מי הם ילדיו מעשה וגו' אלא הם חנניה מישאל ועזריה שהפילו עצמם לתוך כבשן האש לקדש את שמו. לא עתה יבוש יעקב, מה עושה פאן יעקב? והרי כתוב (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה מישאל ועזריה. בני יהודה נקראו, ומשום כך לא עתה יבוש יהודה הנה צריך להיות, מה זה לא עתה יבוש יעקב?

14. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבן יקדישו שמי. מאן אינון ילדיו מעשה וגו'. אליו אינון, חנניה מישאל ועזריה. דאפילו גרמייהו לגו נורא יקידתא לקדשא שמייה לא עתה יבוש יעקב מאי בעי הכא יעקב, והא כתיב, (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה מישאל ועזריה. בני יהודה אקרו, ובגין כך לא עתה יבוש יהודה מבעי ליה, מאי לא עתה יבוש יעקב.

15. אלא כך שנינו, בשעה הזו שנקפנו לפל באש, כל אחד הרים קולו ואמר אל כל אותם עמים ומלכים ושרים. חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעזרי ואני אראה בשנאי טוב לחסות בה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. באותה שעה ששמעו כלם את שם יעקב, תמהו וצחקו בליצנות. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.

15. אלא הכי תנינו. בהאי שעתא דאתקפיתו, למנפל בנורא, כל חד ארים קליה ואמר, גבי כל אינון עמין ומלכין ואפרכיא, חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעוזרי ואני אראה בשנאי טוב לחסות ביה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. בההיא שעתא, דשמעו כלוהו שמא דיעקב. תוהו וחייכו בלצנותא. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.

16. זהו שכתוב, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו'. זה יאמר לה' אני - זה חנניה. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל. וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה - זה עזריה. באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את הפמליא שלו, ואמר להם: באיזה דבור מאותם הדבורים שאמרו אלה השלשה אציל אותם? פתחו ואמרו, (תהלים ג) וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ.

16. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מד) זה יאמר ליה' אני וגו'. זה יאמר לה' אני, דא חנניה, וזה יקרא בשם יעקב, דא מישאל, וזה יכתוב ידו ליה' ובשם ישראל יכנה, דא עזריה, ביה שעתא כנש קודשא ברין הוא פמליא דיליה, אמר לון, במאן מלה, מאינון מלין דאמרו אליו תלתא, אשזיב לון. פתחו ואמרו, (תהלים פג) וידעו כי אתה שמך ליה' לבדך עליון על כל הארץ.

In the book of Daniel, chapter 3, we read a story about three people; Chanania, Mishael and Azaria (also named Shadrach, Meshach, Abed-nego. The point of the story is that they refuse to bow to the kingdom's statue. The king Nebuchadnezzar ordered to throw them into a high heat furnace. The people

that lead them into the furnace burned themselves but the three were seen walking in the fire with a fourth person, which was an angel that cooled down the fire around them.

The Zohar explains that they merited the miracle of surviving the fire because of their prayers.

Chanania quoted Psalms 118:6

“יהוה לי, לא אירא; מה-יעשה לי אדם?”

“YHVH is for me; I will not fear; What can man do to me?”

Mishael quoted Jeremiah 30:10

“ואתה אל-תירא עבדי יעקב נאם-יהוה, ואל-תחת ישראל-כי הנני מושיעך מרחוק, ואת-זרעך מארץ שבים; ושב יעקב וישקט וישאנו, ואין מחריד”

“Fear not, O Jacob My servant,’ declares the LORD, ‘And do not be dismayed, O Israel; For behold, I will save you from afar And your offspring from the land of their captivity. And Jacob will return and will be quiet and at ease, And no one will make him afraid.”

Some of the people around thought that Mishael is calling Jacob for help and not God. They laughed but sparks of fire jumped on them and consumed them.

Azaria recited the Shema Israel, Deuteronomy 6:4

“שמע, ישראל: יהוה אלהינו, יהוה אחד”

“Hear, O Israel: YHVH our God, YHVH is one.”

When God heard their prayers, He gathered His angels and asked them “With which words should I save them? and they answered with the verse from Psalms 83:19

“:וידעו— כי-אתה שמך יהוה לבדך”

“עליון, על-כל-הארץ”

“That they may know that You alone, whose name is YHVH, is the Highest over all the earth.”

17. באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכפסא: כפסא שלי, באיזה דבור מאותם הדבורים אציל את אותם הצדיקים? אמר לו: באותו הדבור שכלם צחקו עליו אציל אותם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמו שעמד יעקב אצל אברהם באש, יקום עכשו אצל אלה. זהו שכתוב, כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהבושה של הליצנות.

17. בה שעתא אמר קודשא בריך הוא לכורסייא, כורסייא דילי, במאן מלה מאינון מליון, אנשזיב לאינון צדיקייא. אמר ליה, בהאי מלה דכלהו סייכין בה, אנשזיב לון, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמה דקאים יעקב לגבי דאברהם בנורא, יקום השתא לגבי אליון, הדא הוא דכתיב, כה אמר יי' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהאי כסופא דלצנותא.

18. שנינו, כל אותם שצחקו מהדבור הזה, נשרפו באותה אש, והרג אותם שביב של אש. מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו כראוי, ועל שמיחדים שמו כראוי, נצלו מאותה אש יוקדת.

18. תנא, כלהו דהוו סייכין ממלה דא, אתוקדו בההוא נורא, וקטל לון שביבא דנורא. מאן שזיב לאליון. על דהוו מצלן קמי קודשא בריך הוא ומיחדן שמייה כדקא יאות, ועל דמיחדן שמייה כדקא יאות, אשתזיבו מההוא נורא יקידתא.

19. תְּרִי בְּנֵי אֶהֱרֹן קָרִיבוּ אֲשָׁא נּוֹכְרָאָה, דְּלֹא אֲתִיחְדּוּ שְׁמִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, וְאֲתוּקְדּוּ בְּנוֹרָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב, אַחֲרֵי מוֹת. וְכִתִּיב וַיְמוּתוּ. כִּיִּן דְּאָמַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן, לֹא יִדְעָנָא, דְּהָא וַיְמוּתוּ. אֲלֵא הֵכִי תִּנְיֹן, תְּרִי מִיִּתּוֹת הוּוּ, חַד לִפְנֵי יי'. וְחַד, דְּלֹא הוּוּ לְהוּ בְּנִין, דְּכָל מֵאן דְּלֹא זָכִי לְבַנִּין מִיִּתּוֹת הוּוּ. בְּגִין כֹּה, אַחֲרֵי מוֹת, וַיְמוּתוּ.

19. שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן הִקְרִיבוּ אֵשׁ זָרָה, שְׁלֹא יִחְדּוּ אֶל שְׁמוֹ כְּרֵאוּי וְנִשְׂרְפוּ בְּאֵשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב אַחֲרֵי מוֹת, וְכִתוּב וַיְמוּתוּ. כִּיִּן שְׁאָמַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן, לֹא יִדְעֵנוּ שְׁהֲרִי וַיְמוּתוּ? אֲלֵא כֹּה שְׁנֵינוּ, שְׁתֵּי מִיִּתּוֹת הֵי, אַחַת לִפְנֵי ה', וְאַחַת שְׁלֹא הֵי לְהֵם בְּנִים. שְׁכַל מִי שְׁלֹא זֹכֵה לְבַנִּים, הוּא מֵת. מִשּׁוּם כֹּה, אַחֲרֵי מוֹת, וַיְמוּתוּ.

God continued and asked his throne, which is Malchut, “My throne, with which words should I save these righteous?” The throne answered, suggesting using the word “Jacob” that the Babylonians laughed about.

Jacob was the one that brought honor to God by establishing the central column. Abraham was saved from fire because of the merit of his grandson, Jacob.

Also, in this case, God chose to use the merit of Jacob to save them so the nations of the world could see how he protects those who follow him. None of them is allowed to laugh on His people.

Isaiah 29:22

”לְכֹן, כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹ-בֵית יַעֲקֹב, אֲשֶׁר פָּדָה, אֶת-אַבְרָהָם: לֹא-עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב, וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְוָרוּ”
 “Therefore thus says YHVH, who redeemed Abraham, concerning the house of Jacob: “Jacob shall not now be ashamed, nor shall his face now turn pale;”

One of the many lessons from this Zohar is that we should use the sacred text to make a direct connection to the light. If we use our own words then it would be dependent on our own merit. In most cases, it is close to none even if we think that we did a lot of good things.

Using the sacred text of the Torah and Zohar brings us closer to the Light because these words already opened the channel to the upper levels.

I hear about Kabbalah teachers that focus on the moral aspect of the study without using a Zohar or Torah books. We got that in kindergarten and we don't need Kabbalah teachers to teach us to be good people.

Students of Kabbalah and Zohar should look for classrooms where they can study Kabbalah from the Zohar books and books written by great kabbalists. The deeper study of the Torah reveals great light that benefits us and the world. Jacob was given the name Israel for winning over the negative side. The state of Israel was named after him so all the Israelites around the world can come to the Holy Land and call it home.

Most of the world is against Israel and we see many anti-Israel demonstrations in the world with radicals screaming “Death to Israel”. They are insulting the God of Israel like Goliath, the Philistine ([Read 1 Samuel chapter 17](#))

All we need is a little David with 5 stones (representing the hand of God through the five books of the Torah). God is with us and all we need to ‘activate’ his powers to protect us is to use the sacred words. The studies of the Zohar connect us to the merits of Rabbi Shimon, Moses, Elijah (Pinchas) and all the channels in the Torah that the Zohar opens and reveals for us. This is how our

prayers are heard above and can draw the light that we need to protect us and the world.

Keep with the study of the Daily Zohar, read/scan the [Unity Zohar](#) and support us so we can do more.

Here is a story about a person that experienced death and came back to life. When he felt that he is dying because of drug overdose (bad mix), he said "Shema Israel...". His last words merited him a second chance, coming back to life and correct his actions and follow the path to the Light. Watch his amazing story of the upper world. <http://www.alonanava.com/>

20. רבי אבא אמר, מאי דכתיב, (במדבר ג) וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקרבתם אש זרה לפני ה' במדבר סיני ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר. מה זה לגבי זה, שכתוב ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר? אלא סוד הדבר - זה שאמרתי, וימתו, שלא היו להם בנים. וכך זה ודאי. אבל לא כשאר בני העולם, אף על גב שלא נשאו, שהרי אלו לא מתו אלא מיתת עצמם, אבל מיתת נפשם לא מתו.

20. רבי אבא אמר, מאי דכתיב, (במדבר ג) וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקרבתם אש זרה לפני ה' במדבר סיני ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר. מאי דא לגבי דא, דכתיב, ובנים לא היו להם, ויכהן אלעזר ואיתמר. אלא רזא דמלתא. האי דאמינא, וימותו, דלא הוו להו בנין. והכי הוא ודאי. אבל לא כשאר בני עלמא, אף על גב דלא אנסיבו, דהא אלין לא מיתו אלא מיתת גרמיהון, אבל מיתת נפשהון לא מיתו.

21. מנין לנו? שכתוב (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחתם. אלה, והרי פינחס לבדו היה, וכתוב ראשי אבות הלויים. משום כך מתו מיתת עצמם, ומיתת נפשם לא מתו. אמר רבי אלעזר, ודאי משמע אלה, ומשמע ראשי.

21. מנא לן, דכתיב, (שמות ו) ואלעזר בן אהרן (דף נ"ז ע"ב) לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלויים למשפחתם. אלה, והא פינחס בלחודי הוה. וכתיב, ראשי אבות הלויים, בגין כך, מיתת גרמיהון מיתו, מיתת נפשהון לא מיתו. אמר רבי אלעזר ודאי משמע אלה, ומשמע ראשי.

Numbers 3:4

וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבתם אש זרה לפני יהוה, במדבר סיני, ובנים, לא-היו להם; ויכהן אלעזר ואיתמר, על-פני אהרן אביהם.

"But Nadab and Abihu died before YHVH when they offered strange fire before YHVH in the wilderness of Sinai; and they had no children. So Eleazar and Ithamar served as priests in the lifetime of their father Aaron."

The Zohar reveals that the death of Nadav and Avihu was only the death of the body. Their souls were taken out of them, awaiting reincarnation in Pinchas.

Exodus 6:25

ואלעזר בן-אהרן לקח-לו מבנות פוטיאל, לו לאשה, ותלד לו, את-פינחס; אלה, ראשי אבות הלויים-- למשפחתם

"Aaron's son Eleazar married one of the daughters of Putiel, and she bore him Phinehas. These are the heads of the fathers' households of the Levites according to their families"

The Zohar explains that the secret is concealed in the description of the birth of Pinchas. The verse reads "and she bore him Phinehas. These are". The word

after the name Pinchas 'אלה' is in plural form that implies the reincarnation of Nadav and Avihu in Pinchas.

The death of the two holy priests is not a simple story. It connects us to Pinchas, to Immortality and the Final Redemption. Read previous studies on this subject to connect to this awesome light.

[Daily Zohar # 1463 – Shemini – Nadav and Avihu 1 \(intro to Immortality\)](#)

[Daily Zohar # 1464 – Shemini – Nadav and Avihu 2 – Working for the future Between Heaven and Earth: Revealing the Secrets of Pinchas](#)

[Daily Zohar # 1096 – Three souls in one](#)

[Daily Zohar # 1481 – Acharei Mot – Achieving lasting joy](#)

22. ומשום כך כתיב, (במדבר כה) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, וכתוב ופינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן היה פהו בַיָּמִים הָהֵם. פינחס בן אלעזר הכהן היה צריך להיות! אלא בכל מקום שבא פינחס, בן אהרן הכהן כתוב. ואלעזר לא כתוב, אלא אלעזר הכהן, שכתוב (שם כז) ולפני אלעזר הכהן. (שם לא) ויאמר אלעזר הכהן וגו'. ועל כן מיתת עצמם מתו, ומיתת נפשם לא מתו.

22. ובגין כך כתיב, (במדבר כה) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וכתוב ופינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן היה פהו בַיָּמִים הָהֵם, פינחס בן אלעזר הכהן מבועי ליה, אלא בכל אתר דאתא פינחס בן אהרן הכהן כתיב, ואלעזר לא כתיב אלא אלעזר הכהן. (במדבר כז) ולפני אלעזר הכהן. (במדבר לא) ויאמר אלעזר הכהן וגו'. ועל דא מיתת גרמיהון מיתו, מיתת נפשון לא מיתו.

23. ושנינו בסוד המשנה, שנים זוג - פן חס. והרי נתבאר, יו"ד קטנה בין אותיות פינחס, שהרי יו"ד כוללת שנים כאחד, וזהו סוד הדבר, וזה נתבאר.

23. ותנינן ברזא דמתניתין, תרי זוג, פן חס. והא אתמר, יו"ד זעירא ביני אתון דפינחס. דהאי יו"ד קליל תרי כחדא, ודא הוא רזא דמלה, והא אתמר.

24. רבי אלעזר שאל את אביו ואמר לו, והרי שנים הם ושנים היו, למה לא נמצאו שנים? אמר לו, שני חצאי גוף היו, שהרי לא נשאו, ומשום כך הם נקללו באחד, שכתוב ותלד לו את פינחס אלה ראשי וגו'.

24. רבי אלעזר שאיל לאבוי, אמר ליה, והא תרי אינון ותרי הון, אמאי לא אשתכחו תרי. אמר ליה, תרי פלגי גופא הון, דהא לא אנסיבו, ובגין כך, בחד אתקלילו, דכתיב, ותלד לו את פינחס אלה ראשי וגו'.

Numbers 25:7

”וַיָּרָא, פִּינְחָס בֶּן-אֱלֵעָזָר, בֶּן-אֶהֱרֹן, הַכֹּהֵן; וַיִּקֶּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה, וַיִּקַּח רֶמַח בְּיָדוֹ”

“When Phinehas the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, saw it, he arose from the midst of the congregation and took a spear in his hand,”

The Zohar reveals here that the souls of Nadav and Avihu incarnated in Pinchas. Usually, the Torah mentions the name of a person and his father. In the case of Pinchas, as we see above, the Torah adds the name of the grandfather, Aaron, who is the father of Nadav and Avihu, Pinchas's uncles.

The name Pinchas as the Zohar explains is constructed with a pair of names פן 'Pin' and on 'chas', the additional Yod that was added to Pinchas name connected the souls of Nadav and Avihu in him.

Rabbi Elazar asks: “why two souls in one person?” and Rabbi Shimon answers that since they were not married they are considered as half-souls and could reincarnate together in Pinchas with the supporting Yod.

There’s a lot to study about Pinchas who is an immortal priest and healer. Pinchas transformed later to Elijah the prophet. In the following five studies we will study more about Pinchas and the contribution of great Tzadikim to our lives.

Pinchas never died and we can not light candles to connect to his soul but we can study the book of Pinchas to draw from the Light that he reveals in the world. Like Elijah, he supported Rabbi Shimon’s studies of the Torah. His immortal soul speaks to us from the Zohar pages.

We have the complete study of Zohar Pinchas. I strongly suggest studying the entire book on the DailyZohar beginning with DZ 1070.

<https://dailyzohar.com/daily-zohar-1070/>

25. וי"ד של פנחס לא נתן בה לחבר האותיות, אלא בשעה שקנא לקדוש ברוך הוא ובא לישר את העקם, שראה את אות הברית הקדושה הזו שהכניס זמרי לרשות אחרת, ובמה שהתעקם בראשונה התפקן כאן. בנקריה התעקמו בהתחלה, שכתוב בהקריבם אש זרה, וכן בנקריה התפקנו, כמו שכתוב ובעל בת אל נקר. מה להלאה אש זרה, אף כאן גם אשה זרה.

25. וי"ד דפנחס, לא אתייהיב ביה לחברא אתוון, אלא בשעתא דקני לקודשא בריה הוא, ואתא לישרא עקימא, דחמא דהאי את ברית קדישא, עייל זמרי ברשותא אחרא. ובמה דאתעקם בקדמיתא, אתפקן הכא. בנוכראה אתעקם בקדמיתא, דכתיב, בהקריבם אש זרה, הכא בנוכראה, אתפקן, כמה דכתיב, (מלאכי ב) ובעל בת אל נקר. מה להלן אש זרה, אף כאן נמי אשה זרה.

26. מה נראה כאן? אלא בהתחלה הקריבו את הרחוקה, שכתוב בהקרבם אש זרה. אף כאן זמרי היה מקריב את הרחוקה, את שם המלך היה מקרב לרחוקה, מיד - (שם כה) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה. כאן תקן את העקם שבראשונה, ואז נתנה יו"ד לשמו לחבר את האותיות כאחד והתבשר בשלום, שכתוב לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום. (בריתי ממש).

26. מאי אתחזי הכא. אלא בקדמיתא רחיקא קריבו, דכתיב, בהקריבם אש זרה. אוף הכא זמרי, הוה קריב רחיקא, שמא דמלכא, הוה קריב גבי רחיקא, מיד, (במדבר כה) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה. הכא אתקין עקימא דקדמיתא, כדין אתייהיב יו"ד בשמיה לחברא אתוון כחדא, ואתבשר בשלום, דכתיב, (במדבר כה) לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. (בריתי ממש).

Numbers 3:4

וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבם אש זרה לפני יהוה, במדבר סיני, ובנים, לא-היו להם; ויכהן “אלעזר ואיתמר, על-פני אהרן אביהם.”

“But Nadab and Abihu died before YHVH when they offered foreign fire before YHVH in the wilderness of Sinai; and they had no children. So Eleazar and Ithamar served as priests in the lifetime of their father Aaron.”

The souls of Nadav and Avihu were taken from them because they brought a sacrifice that was not called for and not at its time. Because of that it was considered as out of the pure system and defined as 'foreign', 'אש זרה'.

Here is a background story that leads to the righteous act of Pinchas.

Balaam couldn't curse the Israelites because their camps were protected by the Holy Tabernacle and the way they arranged the camps around it.

The only available option to hurt the Israelites on a spiritual level was through the level of Yessod. Yessod is where the Light from the upper 8 Sefirot is gathered together and channeled to Malchut. In the body, Yessod is the aspect of the sexual organs. Balak sent the most beautiful women to seduce Moses with sex. If Balak's plan had succeeded, Moses would have dropped from his level of Da'at to Yessod and drained his energy to the Malchut of the other side. That would have destroyed the entire connection of the Israelites to the Tree of Life and as a result, the entire world would have collapsed because if there are no Israelites and Torah to draw Light to the world, the world cannot exist.

The Midianite women saw Zimri, the head of the tribe of Shim'on who was a handsome and charismatic person and mistaken him for Moses. The damage was not catastrophic because Pinchas killed them and made a correction to the broken Yessod. By the time Pinchas stopped the drain of energy, 24,000 people died in a plague.

Numbers 25:8

“וַיָּבֹא אַחֲרָיו אִישׁ-יִשְׂרָאֵל אֶל-הַקֶּבֶה, וַיִּדְקֹר אֶת-שְׁנֵיהֶם-אֶת אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְאֶת-הָאִשָּׁה אֶל-קֶבְתָּהּ; וַתַּעֲצֹר, הַמִּגְפָּה, מֵעַל, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל”

“and (Pinchas) went after the man of Israel into the chamber and pierced both of them, the man of Israel and the woman through her belly. Thus the plague on the people of Israel was stopped.”

Nadav and Avihu brought 'foreign' fire (sacrifice) to the Holy Tabernacle and corrupted the aspect of Yessod. Zimri brought 'foreign' woman 'אשה זרה' to the Holy unification and corrupted the Yessod of the Israelites. Pinchas corrected the corruption of Yessod and received the Yod of Yessod to support his action. Because it was a major correction to the Yessod, his act also corrected the corruption of Yessod created by Nadav and Avihu and their souls could come to Pinchas.

The additional letter Yod in Pinchas name connected him to peace, 'שלום'. This word also means 'completion' and represents Yessod because Yessod completes Malchut.

Numbers 25:12

“לָכֵן, אֶמַר: הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת-בְּרִיתִי, שְׁלוֹם”

“Therefore say, 'Behold, I give him My covenant of peace;”

The covenant is the aspect of Yessod that connects upper and lower, Zeir Anpin and Malchut.

YHVH gave Pinchas the power to bring peace and as we know from the prophecies, Elijah, who is Pinchas, will announce the coming of Mashiach and the process that will bring the Peace of the Final Redemption.

27. מה השלום כאן? אלא באותו הפתח חטאו בתחלה, באותו הפתח העירו קטטה בתחלה, ועכשו שיתקו, כתוב הנני נתן לו את בריתי שלום, בריתי ממש תהיה עמו בשלום, ומשום כך נתנה יו"ד קטנה בשמו, שהרי היא מהאזותיות הקטנות, להראות שהרי תקן מה שהתעקם בתחלה, והרי השלימה עמו. בא רבי אלעזר ונשק ידו ואמר, ברוך הרחמן ששאלתי דבר זה ולא אבד ממני.

27. (נח ס"ו ע"ב) מאי שלום הכא, אלא בבהוא כתר, חבו בקדמיתא, בההוא כתר, אתערו קטטותא בקדמיתא, והשתא דאתתקו, כתיב הנני נתן לו את בריתי שלום. בריתי ממש, תהא עמיה בשלום, ובגין כך, אתייהיב יו"ד זעירא בשמיה, דהא מאתון זעיראן היא, לאתחזאה דהא אתתקו מה דאתעקם בקדמיתא, והא אשלימת עמיה. אתא רבי אלעזר ונשיק ידו. אמר, ברוך רחמנא דשאלנא האי מלה, ולא אתאבד מנאי.

28. שנינו, אמר רבי יוסי, ביום הנפירים הזה תקנו לקרא פרשה זו, לכפר על ישראל בגלות, בשביל זה סדר היום הזה כאן הסתדר, ומשום שמיתת בני אהרן מכפרת על ישראל.

28. תאנא אמר רבי יוסי, בהאי יומא דכפורי, אתתקו למקרי פרשתא דא, לכפרא לישראל בגלותא, בגין דא, סדרא דיומא דא, הכא אתסדר, ובגין דמיתתהון דבני אהרן, מכפרא על ישראל.

The Zohar explains that on Yom Kippur it was established to read the portion about the death of the sons of Aaron, Nadav, and Avihu, to atone for past transgressions.

During holidays we read about sacrifices made in the Holy Temple for the specific holidays to open a channel and draw the Light that is revealed during that holiday.

On the morning of Yom Kippur, we read from the Torah about the death of Nadav and Avihu (Leviticus 16,1-34). Their death was like a sacrifice that brought cleansing for the Israelites.

Their souls opened for us a channel for all generations, until the coming of Mashiach that they will have merit to announce.

Since they incarnated in Pinchas and Pinchas is Elijah and Elijah is going to announce the coming of Mashiach, it is as if Nadav and Avihu will do that. They succeeded with the sacrifice they made on the day of the initiation of the Holy Tabernacle. They wanted to bring the Light of Mashiach and the Final Correction on that day but because it wasn't the right time their souls were taken and given to Pinchas. The Immortal Pinchas/Elijah/ Nadav and Avihu is/are waiting for the right time to complete their work as eternal priests. (Numbers 25:13 "and it shall be for him and his descendants after him, a covenant of a perpetual priesthood".

Malachi 3:23

"הנה אנכי שלח לכם, את אליה הנביא-לפני, בוא יום יהוה, הגדול, והנורא"

"Behold, I am going to send you Elijah the prophet before the coming of the great and terrible day of YHVH."

29. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, כֹּל הוּא בַר נֶשׁ דְּיִסוּרֵי דְמֵאֲרִיָּה אֲתִיֵּן עֲלֵיהּ, כְּפָרָה דְחוּבֵי אֵינּוּן. וְכֹל מֵאן דְּמִצְטַעַר עַל יִסוּרֵיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, מִעֲבִירִין חוּבְיָא דְלֵהוֹן מִעֲלָמָא. וְעַל דָּא בְיוֹמָא דָּא, קוֹרִין, אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן, דְּיִשְׁמַעוֹן עִמָּא, וְיִצְטַעְרוּן עַל אַבּוּדְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, וְיִתְכַפֵּר לֵהוֹן חוּבְיָהוּ. וְכֹל דְּמִצְטַעַר עַל אַבּוּדְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, אוֹ אַחִית דְּמַעִין עֲלֵיהּ, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא מְכַרִּיז עֲלֵיהּ וְאוֹמֵר, (יִשְׁעִיהּ ו) וְסָר עֲוֹנָךְ וְחַטָּאתְךָ תִּכְפֹּר. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁלֵא יְמוּתוֹ בְּנֵי בְיָמֵי. וְעֲלֵיו כְּתוּב, (שם נג) יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ יָמִים וְגו'.

29. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, כֹּל הוּא בַר נֶשׁ דְּיִסוּרֵי דְמֵאֲרִיָּה אֲתִיֵּן עֲלֵיהּ, כְּפָרָה דְחוּבֵי אֵינּוּן. וְכֹל מֵאן דְּמִצְטַעַר עַל יִסוּרֵיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, מִעֲבִירִין חוּבְיָא דְלֵהוֹן מִעֲלָמָא. וְעַל דָּא בְיוֹמָא דָּא, קוֹרִין, אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן, דְּיִשְׁמַעוֹן עִמָּא, וְיִצְטַעְרוּן עַל אַבּוּדְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, וְיִתְכַפֵּר לֵהוֹן חוּבְיָהוּ. וְכֹל דְּמִצְטַעַר עַל אַבּוּדְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, אוֹ אַחִית דְּמַעִין עֲלֵיהּ, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא מְכַרִּיז עֲלֵיהּ וְאוֹמֵר, (יִשְׁעִיהּ ו) וְסָר עֲוֹנָךְ וְחַטָּאתְךָ תִּכְפֹּר. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁלֵא יְמוּתוֹ בְּנֵי בְיָמֵי. וְעֲלֵיהּ כְּתוּב, (יִשְׁעִיהּ נג) יִרְאֶה זֶרַע יֶאֱרִיךְ יָמִים וְגו'.

30. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֵל יָבֵא בְּעֵת עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (קֵהֶלֶת א) כֹּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תִּמְהַנֵּי עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵרִי אֵין לָהֶם עֵינַיִם לִרְאוֹת וְלֵב לְהַשְׁגִּיחַ, וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא שְׂמִים לָבֶם לְהִסְתַּפֵּל עַל רַצוֹן רַבּוֹנָם, אִיךְ יִשְׁנִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים מִשְׁנֵתָם טָרַם יָבֵא אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁחֲשָׁף וְאֶפְלָה יְכַסּוּ עֲלֵיהֶם, וְיִתְבַּע אוֹתוֹ בְּעַל הַפְּקֻדוֹן מִהֶם חֲשׁוּבָן.

30. (ויקרא טז) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו' רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח וְאָמַר, (קֵהֶלֶת א) כֹּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תִּמְהַנֵּן עַל בְּנֵי עֲלָמָא, דְּהָא לִית לֵהוּ עֵינִין לְמַחְזִי, וְלָבֵא לְאִשְׁגָּחָא, וְלֹא יוֹדְעִין, וְלֹא שְׂוִיִּין לְבִיָּהוּ לְאִסְתַּפְּלָא בְּרַעוּתָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן, הִיךְ נִימִין, וְלֹא מִתְעוֹרְרִי מִשְׁנֵתֵיהוּ, עַד לֹא יִתִּי הוּא יוֹמָא דְחֲפִי עֲלֵיהּ חֲשׁוּכָא וְקַבְלָא, וְיִתְבַּע הוּא (דף נ"ח ע"א) מֵאֲרִיָּה דְפְקֻדוֹנָא, חוּשְׁבָנָא מִנִּיהוּ.

Leviticus 16:2

”וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן אַחִיךָ, וְאֵל-יָבֵא בְּכָל-עֵת אֶל-הַקֹּדֶשׁ”

“YHVH said to Moses: “Tell your brother Aaron that he shall not enter at any time into the holy place”

Ecclesiastes 1:7

”כֹּל-הַנְּחָלִים הַלְּכִים אֶל-הַיָּם, וְהַיָּם אֵינְנוּ מֵלֵא; אֶל-מְקוֹם, שֶׁהַנְּחָלִים הַלְּכִים-שָׁם הֵם שְׁבִים, לְלַכֵּת”

“All the rivers flow into the sea, Yet the sea is not full. To the place where the rivers flow, There they flow again.”

Rabbi Shimon quotes the above two verses and says: “I wonder about the people of the world that don’t have eyes to see, heart to observe. They don’t know and are not aware of the will of their master. How can they sleep and don’t wake up before the day when gloom and darkness will cover them and the owner of the ‘deposit’ comes to ‘settle’ the account.

Rabbi Shimon brought these two verses that have deep secrets related to the Holy of Holies and to the sefirot and the spiritual system.

People have no idea or don’t want to look deeper and connect to the spiritual system to cleanse their souls to have the Light shine from them.

People who are not aware of their Tikun process in life are in a sleep state. If they don't wake up to the Light before God reveals himself in the world they will suffer greatly.

The 'deposit' is the soul that was given to us for the purpose of cleansing and growing. If the soul was not cleansed we won't be able to see the Light of the future because the cleansing process would stop. Even a 'heartful repentance' won't be accepted. It wouldn't be a true transformation when you see the 'Light' with eyes of flesh.

Having faith gives us spiritual eyes and allows us to reach above the lower seven sefirot.

If we don't study the YHVH system, especially through the Zohar, and strengthen our faith then we can not elevate to where we can see and enjoy the Light of the Final Redemption.

Focus on your Tikkun and your spiritual connection. Ask forgiveness from those you hurt, give a tithe, remove all aspects of the bread of shame and love everyone like yourself. Don't depend on others to do the spiritual work for you. It's your 'eyes' and you don't want to stay in the dark. Wake Up!

31. וְכָרוֹזָא כָּל יוֹמָא קְאָרִי עַלֵּיהוּ, וְנִשְׁמַתְהוֹן, אַסְהִידֵת בְּהוֹן בְּכָל יוֹמָא וְלִילֵיא, אוֹרֵייתָא רָאמֵת קָלִין לְכָל עֵבֶר, מְכַרְזָת וְאוֹמְרָת, (מִשְׁלִי א) עַד מְתֵי פְתָאִים תְּאָהֲבוּ מְתֵי פְתָאִים תְּאָהֲבוּ פְתֵי (מִשְׁלִי ט) מִי פְתֵי יְסוֹר הִנֵּה חָסֵר לֵב אֲמַרְהָ לּוֹ לְכוּ לְחַמּוּ בְּלַחְמֵי וְיִשְׁתּוּ בֵּינָן מִסְכְּתֵי. וְאִין מִי שְׂיִרְכִין אֲזַנּוּ בֵּינָן מִסְכְּתֵי. וְלִית מֵאן דִּירְכִין אוֹדְנִיה, וְלִית מֵאן דִּיתַעַר לְבִיה.

32. תָּא חֲזִי, זְמִינִין דְּרִי בְּתֵרָאֵי דִּיִּיתוֹן, דִּיתַנְשִׁי אוֹרֵייתָא מְבִינִיָּהוּ, וְחִפְיָמִי לְבָא יִתְכַנְשׁוֹן לְאֵתְרֵיָּהוּ, (ס"א לַאֲתֵרָא קְדִישָׁא) וְלֹא יִשְׁתַּכַּח מֵאן דְּסָגִיר וּפְתַח. וּוִי לְהֵהוּא דְרָא. וּמְכָאן וְלֵהֲלֵאָה, לֹא יְהֵא דְרָא כְּדָרָא דָא, עַד דְּרָא דִּיִּיתִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, וּמִנְדַּעָא יִתַּעַר בְּעַלְמָא, דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה לֹא) כִּי כָלָם יִדְעוּ אוֹתֵי לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָם.

Rabbi Shimon continues 'attacking' the fools who don't follow the Torah. He says that the Torah keeps calling them every day saying Proverbs 1:22

עַד-מְתֵי, פְתָאִים-תְּאָהֲבוּ-פְתֵי:

“וְלִצִּים-לְצוֹן, חֲמָדוֹ לֵהֶם; וְכִסְיִלִים, יִשְׁנְאוּ-דַעַת”

“How long, O naive ones, will you love being simple-minded? And scoffers delight themselves in scoffing And fools hate knowledge?”

And Proverbs 9:5

“לְכוּ, לְחַמּוּ בְּלַחְמֵי; וְיִשְׁתּוּ, בֵּינָן מִסְכְּתֵי”

“Come, eat of my bread and drink of the wine I have mixed.”

The 'bread' that God gives us is the written Torah and the wine is the aspect of the oral Torah that is Malchut. The Torah is our delicate food and the deeper study of its secrets is the 'beverages' that quenches our thirst. Even though the Torah calls every day, there is no one to hear and no one to open his heart.

The Zohar tells us that the final generations will forget the Torah, the wise will leave the world and no one will be found to close and open the Torah. Woe to the generations until the coming of Mashiach when the knowledge will be awakened and everyone will see and know God.

How true it is. I visited synagogues in many places and very few of them have the spiritual level to understand all aspects of dealing with the Torah on Shabbat and holidays.

The Torah is like a bride and we are the groom. When we come to take the Torah out to reveal her beauty, engage and unify with her we need to be at our best. Clean body, pure mind and focus our love on her. We take her in our arms with tender love, embrace and carry her to her bed for unification. We remove her covers and raise her up for all to see her beauty and decorations. We bless her to release her seven voices. She lets us love her and pour life energy on us.

When people talk during the process of revealing the light of the Torah, they break the connection of everyone. If the reading is not done in complete silence then there is a great loss of the Light revealed through the unification with the Torah. Using an amplified speaker system to hear the reader doesn't overcome the spiritual disconnection. The sound of the Torah should vibrate naturally through with the voice of the reader and not synthesized by the digital system. It's not the same vibration and it's not the same Torah energy.

The reader sees the words and when he utters them, he 'broadcast' the energy to the congregation. He should prepare himself before Shabbat for the reading, building a vessel to receive and channel the light of the Torah.

Ask the leader of your Shabbat Service to silence the people to have a quality reading.

There's no Kabbalah, 'To Receive (the light)' if one can not listen to the Torah reading properly.

33. בא ראה, כתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן. ושנינו, מה שמו של אותו נהר? בארנו ששמו יובל, שכתוב (ירמיה טז) ועל יובל ישלח שרשיו. ובספרו של רב המנונא סבא: חיים שמו, שמשם יוצאים חיים לעולם, והם נקראים חיי המלך. והרי בארנו, אותו עץ גדול וחסק שבו יש מזון לכל נקרא עץ החיים. האילן שנטע שרשיו באותם החיים, והפל הוא נאה.

33. תא חזי, פתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן. ותנינו, מה שמייה דההוא נהר. אוקימנא יובל שמייה, דכתיב, (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשיו. ובספרא דרב המנונא סבא, חיים שמייה, דמתמן נפקין חיים לעלמא, ואינון אקרוין חיי מלכא. והא אוקימנא, ההוא אילנא רבא ותקיפא, דמזון לכלא ביה. אקרי עץ חיים. אילנא דנטע שרשוי באינון חיים, וכלא הוא שפיר.

34. ושנינו, אותו הנהר הוציא נחלים עמקים בשמן המשקה, להשקות את הגן ולהרוות עצים ונטיעות, שכתוב (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר

34. ותאנא, ההוא נהר אפיק נחלין עמיקין, במשח רבות, לאשקאה גנתא, ולרוואה אילנין ונטיעין, דכתיב (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי

נטע. ואותם הנחלים שופעים ונמשכים ומתכנסים לשני עמודים, ואותן בריתות (שתיים) קוראים להן יכ"ן ובו"ע"ז, ויפה. ומשום יוצאים כל אותם נחלים, ומשרים אותם בדרך אמת שנקראת צדיק, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. וכלם הולכים ומתכנסים לאותו מקום שנקרא ים, והוא ים הסכמה. זהו שכתוב (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וגו'.

לבנון אשר נטע, ואינו נחלין, נגדין ואתמשכן ומתכנשין בתרין קיימין (נ"א סמכין) ואינון בריתי (תרי) קרינן להו, (מלכים א ז) יכ"ן ובו"ע"ז, ושפיר. ומתמן נפקין כל אינון נחלין, ושרין לון בחד דרגא דאקרי צדיק, דכתיב, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. וכלהו אצלון ומתכנשין לההוא אתר דאקרי ים, והוא ימא דחממתא, הדא הוא דכתיב, (קהלת א) כל (שמות נ' ע"ב) הנחלים הולכים אל הים וגו'.

Genesis 2:10

“ונהר יצא מעדן, להשקות את-הגן; ומשם, יפרד, והיה, לארבעה ראשים”

“Now a river flowed out of Eden to water the garden; and from there it divided and became four rivers.”

The river is Binah with the life force that nourishes all the lower levels. The Zohar reveals that the name of this is ‘Life’ and it nourishes the tree, which is Zeir Anpin and it is called Tree of Life because his roots are in the source, that is ‘Life’. From there the ‘river’ flows to Yessod and to the ‘sea’ that is Malchut.

The Zohar teaches us here that the roots of Life are in the upper three Sefirot. We connect to it through Binah. This can be achieved with prayers/spiritual connections, Shabbat and following the laws of the Torah.

The Torah is the aspect of Zeir Anpin that connects us to Binah and life. When we follow the laws of the Torah we connect to life.

35. ואם תאמר שהרי מגיעים למקום הזה ולא שבים - כתוב אחר כך, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, משום שאותו נהר לא פוסק לעולמים. הם שבים, לאיזה מקום הם שבים? לאותם שני עמודים, נצח והוד. ללכת, בצדיק הזה, למצא ברכות ושמחה. וזהו הסוד ששנינו, (תהלים קד) ליתן זה יצרת לשחק בו, זה צדיק.

35. ואי תימא, דהא מטו לאתר דא, ופסקין, ולא תיבין, לבתר כתיב, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, בגין דההוא נהרא לא פסיק לעלמין. הם שבים, לאן אתר שבים, לאינון תרין קיימין, נצח והוד. ללכת, בהאי צדיק, לאשפחא ברקאן וחידי. והינו רזא דתנין, (תהלים קד) ליתן זה יצרת לשחק בו, דא צדיק.

36. כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. מי זו עתו? (זו עתו של צדיק) זו הגבירה, שנקראת עתו של צדיק, ומשום כך כלם מחכים לעתו הזו. כל אלו שנזונים למטה, ממקום זה מזינים, וסוד זה בארנו, (שם קמה) עיני כל אליך ישברו וגו', כמו שבארנו.

36. כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. מאן עתו. דא (עתו דצדיק) מטרוניתא, דאקרי עתו דצדיק, ובגין כך כלהו מחפאן להאי עתו, כלהו דאתזון לתתא, מאתר דא אתזון, ורזא דא אוקימנא, (תהלים קמה) עיני כל אליך ישברו וגו' כמה דאוקימנא.

Because of the holiday of Pesach and the special reading on Shabbat, we continue this week with the portion of Acharei Mot that will be read next week. Ecclesiastes 1:7

“כל-הנחלים הלכים אל-הים, והים איננו מלא; אל-מקום, שהנחלים הלכים-שם הם שבים, ללכת”
 “All the rivers flow into the sea, Yet the sea is not full. To the place where the rivers flow, There they flow again.”

The Endless Light keeps flowing to Malchut that is never full because of its endless desires. The place that the Light is flowing again is Yessod that represents the work of the Tzadikim to reveal Light in the world.

When we connect to Yessod with our spiritual connections, which are prayers, precepts, tithing, and Tzadikim we let the ‘rivers’ flow into our lives.

37. תא חזי, בשעתא דהאי כל, מבסם לעתו, ומתחברא עמיה, כלהו עלמין בחידו, כלהו עלמין בברכאן, כדין שלמא אשתכח בעלאי ותתאי. וכד גרמין חייבי עלמא, דתמן לא אשתכחו ברכאן דאינון נחלי, וינקא, האי עת, מסטר אחרא, כדין דינין מתערין בעלמא, ושלמא לא אשתכחו. וכד בעאן בני עלמא לאתברכא, לא יכלין אלא על ידא דכהנא, בגין דיתער כתר דיליה, ויתברך מטרוניתא, וישתכחו ברכאן בכלהו עלמין.

37. בא ראה, בשעה שהפל הזה מבשם את עתו ומתחבר עמו, אז כל העולמות בשמחה וכל העולמות בברכות, אז נמצא שלום בעליונים ובתחתונים, וכשגורמים רשעי העולם ששם לא נמצאות ברכות של אותם הנחלים, והעת הזו יונקת מצד האחר, אזי מתעוררים דינים בעולם ולא נמצא שלום. וכשרוצים בני העולם להתברך, לא יכולים, אלא רק על ידי הפכה, כדי שיעורר את הכתר שלו ויתברך הגבירה, ומצאו ברכות בכל העולמות.

38. תאנא, בההיא שעתא, בעא משה קמי קודשא בריה הוא, מלה דא, אמר ליה, אי בני עלמא יתובון קמך, על ידי דמאן מתברכאן. אמר ליה קודשא בריה הוא, ולי את אומר, דבר אל אהרן אחיך, דהא בידיה מסיראן ברכאן לעילא ותתא.

38. שנינו, באותה שעה בקש משה מלפני הקדוש ברוך הוא דבר זה. אמר לו, אם בני העולם ישובו לפניך, על ידי מי מתברכים? אמר לו הקדוש ברוך הוא, ולי אתה אומר! דבר אל אהרן אחיך, שהרי בידו מסורות הברכות למעלה ולמטה.

Psalms 145:15

“עיני-כל, אליך ישברו; ואתה נותן-להם את-אכלם בעתו”

“The eyes of all look to You, And You give them their food in due time”

‘Time’ is the aspect of Malchut and the ‘eyes of all’ are Yessod that include from all the sefirot above. When Yessod is unified with Malchut there’s joy in the world that comes from the flowing Light that sustains all.

When there are negativity and disconnection from Yessod, Malchut can not be in a state of peace and it draws energy from the side of judgment. At such time we can draw blessings only through a priest.

The Zohar reveals that after the death of Nadav and Avihu Moses asked God for the aspect of Chessed, and God told him to speak to Aaron because he was connected to Chessed and could draw blessings.

Lessons:

Without connection to Yessod, we can not have peace and sustenance in our lives.

Every death brings aspects of judgment and that is why the people who are close to the deceased should say “Baruch Dayan Haemet” “Blessed the judge in truth” to justify the judgment.

They 'lay low', meaning avoiding situations that may draw judgment, because the force of judgment is still among them.

39. ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. אמר רבי אבא, יש זמנים לפני הקדוש ברוך הוא שנמצאים רצונות ונמצאות ברכות ולבקש בקשות, ולפעמים שאין נמצאים רצונות, ואין מודמנות ברכות, ודינים הקשים מתעוררים בעולם. ולפעמים שהדין תלוי. בא ראה, יש בשנה זמנים שנמצא רצון, ויש זמנים בשנה שהדין נמצא ותלוי. יש זמנים בהדשים שהרצון נמצא בהם, ויש זמנים בהדשים שנמצאים דינים, ותלויים על הכל.

39. ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. אמר רבי אבא, זמנין אית קמי קודשא בריה הוא, לאשתכחא רעוון, ולאשתכחא ברכאון, ולמתבע בעותי, וזמנין, דרעוון לא אשתכחו, וברכאון לא מזדמנו, ודינין קשיין מתערין בעלמא. וזמנין דדינא תלי. תא חזי, זמנין אית בשתא, דרעווא אשתכח. וזמנין אית בשתא, דדינא אשתכח. וזמנין אית בירחי, דרעווא (דף נ"ח ע"ב) אשתכח בהו. וזמנין אית בירחי, דדינין אשתכחו, ותליין על כלא.

40. יש זמנים בשבועות שרצונות נמצאים, ויש זמנים בשבועות שדינים נמצאים בעולם. ויש זמנים בימים שנמצא רצון בעולם והעולם מתבשם. ויש זמנים בימים שהדינים תלויים ונמצאים, ואפלו בשעות, ועל זה כתוב (קהלת ג) ועת לכל חפץ וגו'. וכתוב (תהלים סט) ואני תפילתי לך וגו'. וכתוב (ישעיה נח) דרשו ה' בהמצאו. וכתוב (תהלים י) למה ה' תעמד ברחוק תעלים לעתות בצרה. וכתוב (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי. ולפעמים שהוא קרוב, שכתוב (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו. משום כך, ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'.

40. זמנין אית בשבועי, דרעוון משתכחו, וזמנין אית בשבועי, דדינין משתכחו בעלמא. וזמנין אית ביומי, דרעווא אשתכח בעלמא ועלמא אתבסמא. וזמנין אית ביומי דדינין תליין ומשתכחו, ואפילו בשעת. ועל דא כתיב, (קהלת ג) ועת לכל חפץ וגו'. וכתוב, (תהלים סט) ואני תפילתי לך וגו'. וכתוב, (ישעיה נה) דרשו ה' בהמצאו. וכתוב, (תהלים י) למה ה' תעמוד ברחוק תעלים לעתות בצרה. וכתוב, (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי. וזמנין דאיהו קרוב, דכתיב, (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קוראיו. בגין כך, ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'.

It's about time

After the death of Aaron's sons, God sends Moses to tell Aaron that he can't approach the holy at any time.

Leviticus 16:2

“ויאמר יהוה אל-משה, דבר אל-אהרן אחיך, ואל-יבא בכל-עת אל-הקדש, מבית לפרכת-אל-פני הכפרת “אשר על-הארן, ולא ימות, כי בענן, אראה על-הכפרת

“YHVH said to Moses: “Tell your brother Aaron that he shall not enter at any time into the holy place inside the veil, before the mercy seat which is on the ark, or he will die; for I will appear in the cloud over the mercy seat.”

Ecclesiastes 3:1

“לכל, זמן; ועת לכל-חפץ, תחת השמים”

“There is an appointed time for everything. And there is a time for every event under heaven”

The Zohar brings several quotes to teach us that there's time for everything. There is time for praying and asking for blessings. There is a time when even if

we pray we won't find the will of the Creator and blessings won't come. There is time for judgments and there is a time when a decree is hanging above the world but won't be activated, and time when judgments affect everyone.

The two verses below teach us that there is an aspect of 'far' and 'near' in our relation to our prayers and YHVH.

Psalms 10:1

“לָמָּה יְהוָה, תַּעֲמֹד בְּרִחוּק תַּעֲלִים, לְעֵתוֹת בְּצָרָה”

“Why do You stand afar off, YHVH? Why do You hide Yourself in times of trouble?”

Psalms 145:18

“קָרוֹב יְהוָה, לְכֹל-קוֹרְאֵיוּ לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְאֱמֶת”

“YHVH is near to all who call upon Him, To all who call upon Him in truth”

King David taught us a lot about prayers. On Shabbat afternoon, we recite the verse below to connect our prayers with the time of the will of the Creator.

We know that the will of the Creator to create the worlds came to 'light' on Shabbat afternoon. Praying and meditating at this time connects us to the same energy that was revealed at that time. Because God wanted to create the world in order to benefit us. Our prayers have greater support to be heard and answered.

Psalms 69:14

“וְאַנִּי תַפְלִיתִי-לָךְ יְהוָה, עֵת רְצוֹן”

“But as for me, my prayer is to You, YHVH, at an acceptable time; O God, in the greatness of Your loving kindness, Answer me with Your saving truth.”

The prophet Isaiah tells the Israelites to pray in time to bring Light to the world and reap the benefits.

Isaiah 55:6

“דַּרְשׁוּ יְהוָה, בְּהִמְצָאוֹ; קְרָאֵהוּ, בְּהִיּוֹתוֹ קָרוֹב”

“Seek YHVH while He may be found; Call upon Him while He is near.”

The world is dry and the negativity spreads wide. The Kabbalah organizations raise big flags but they do very little to really make proper prayers and draw Light to the world. They dilute the prayers by making everything light and fun or rush through the prayers just to finish it.

They should teach more about the importance of prayers. Shabbat service is not a social gathering for community hugging. This can be done before and after a serious prayer connection that brings Light to the world.

Instead of having 180 minutes of corrupted prayers with no real chance to go up, it would be better to have 90 minutes focused prayer then another 90 minutes of social bonding with fun and hugs.

If we want to come near YHVH and benefit from the Light we need to do it in a proper and true way.

Psalms 145:18

“קָרוֹב יְהוָה, לְכֹל-קוֹרְאֵיוּ לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְאֱמֶת”

“YHVH is near to all who call upon Him, To all who call upon Him in truth”

Students from the KC and Bnei Baruch, among many others, come to study on the Daily Zohar because they feel that they need more. They don't get enough

in their organization because they dilute the teaching of Kabbalah in order to attract more members and more 'fees'. Everyone can teach moral and social responsibility, the internet is full of them. What we really need is to draw more Light using proper prayers and spiritual connections during different events.

41. רבי שמעון אמר, הרי בארנו הדבר בעתו, וקר הוא ודאי, וקאן הקדוש ברוך הוא בא להזהיר את אהרן שלא יטעה באותו חטא שטעו בניו, שהרי העת הזו ידועה, כדי שלא יטעה לחבר עת אחרת למלך. זהו שכתוב ואל יבא בכל עת אל הקדש. כלומר, אף על גב שיראה זמן שנמסר ליד אחר להנהיג את העולם ומסר בידו ליחד בו לקרבו לקדש, שהרי אני ושמי אחד הוא. ומשום כך, (לקרב אותו להקדוש ברוך הוא, שהרי העת הזו ידועה. משום כך) ואל יבא בכל עת אל הקדש. ואם רוצה לדעת במה יכנס - בזאת. בזאת יבא אהרן אל הקדש. שהזאת הזו היא עת שאחזה בשמי, בי' הזו שרשומה בשמי יכנס אל הקדש, (אבל) ואל יבא בכל עת.

41. רבי שמעון אמר, הא אוקימנא. מלה בעתו, והכי הוא ודאי, והכא אתא קודשא בריך הוא לאזהרא לאהרן, דלא יטעי בההוא חובא, דטעו בניו, דהא האי עת ידיעא, בגין כך לא יטעי לחברא עת אחרא, לגבי מלכא. הדא הוא דכתיב, ואל יבא בכל עת אל הקדש. כלומר, אף על גב דיחמי עידן, דאתמסר בידא אחרא, לאתנהגא עלמא, ויתמסר בידוי לייחד ביה לקרבא ליה לקודשא, דהא אגא ושמי חד הוא. ובגין כך, (ס"א לקרבא ליה לקודשא בריך הוא דהא האי עת ידיע, בגין כך) ואל יבא בכל עת אל הקדש. ואי בעי למנדע במה ייעול. בזאת. בזאת יבא אהרן אל הקדש. דהאי זאת, היא עת דאחידת בשמי, בהאי י', דרשימא בשמי, ייעול אל הקדש. (אבל) ואל יבא בכל עת.

Leviticus 16:2

ויאמר יהוה אל-משה, דבר אל-אהרן אחיך, ואל-יבא בכל-עת אל-הקדש, מבית לפרכת-אל-פני הכפרת "אשר על-הארן, ולא ימות, כי בענן, אראה על-הכפרת

"YHVH said to Moses: "Tell your brother Aaron that he shall not enter at any time into the holy place inside the veil, before the mercy seat which is on the ark, or he will die; for I will appear in the cloud over the mercy seat."

Rabbi Shimon explains that God wanted to warn Aaron so he wouldn't follow the mistake of his sons. The Holy Tabernacle is the ultimate tool to draw Light to the world but there's a system and a process to follow. Aaron and the priests cannot enter the Holy at any time and they must come with the support of the Shechina.

Malchut is the aspect of time with pure and impure sides. The pure side is the Shechina that can connect us to the YHVH name through the Yod of Yessod. The impure side is negative and cannot receive Light from Yessod.

When it says 'any times' it means that Aaron cannot come with the negative side of Malchut. He must connect to the Shechina that supports the connection to Yessod, providing a proper vessel for the Light.

A man (Zeir Anpin) can come to his wife with proper consciousness and when her vessel is ready for unification. Then the Light from the Holy of Holies (Keter) activates the Right and Left brain (Chokmah and Binah) to form the life energy (Da'at) that flows down to testicles to transform the spiritual energy into matter and channel it through the penis (Yessod) into the vessel of the woman (womb, Yessod of Malchut) to create new life/energy/light/blessings in this world.

The consciousness of the unification is the aspect of the Shechina that helps in drawing positive and fruitful Light. Without proper consciousness, the unification is wrong and produces a negative outcome.

Man cannot have unification with the woman at any time, because half of the month she's under the process of judgment. To make a good connection the man must use the right words (prayers) to build and open the path to the vessel. I am bringing this kind of explanation to this process to teach another important Kabbalistic principal. Kabbalah explains the unification of Light and Vessel as unification man and woman.

Job 19:26

”וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלֹהִים”

“From my flesh I will see God”

The word ‘my flesh’ in Hebrew ‘בשר’ has the initials of Rabbi Shimon Bar Yochai and Kabbalists refer to this verse as a code. It reveals that the knowledge of Kabbalah that was brought to us by Rabbi Shimon in the Zohar gives us the ability to see the system of God and how the Light is revealed in the world.

42. שְׁנֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (קֵהֶלֶת ג) אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ. דָּבָר זֶה בְּאֵרוֹ הַמְּנוּרָה (בְּשֵׁם) הַקְּדוּשָׁה, וְכָךְ הוּא שֶׁשְׁנֵינוּ, אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, וְכָךְ הוּא וְדָאִי. אֶת הַכֹּל וְדָאִי. עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, זֶה עִם זֶה, שְׁלֹא יִתְעַרְבוּ אַחֲרֵיהֶם בֵּינֵיהֶם. בְּעֵתוֹ מִמֶּשׁ, וְלֹא בְּאַחֵר. מִשּׁוּם כִּי אֲזַהְרֶה לְאַהֲרֹן, וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל בְּמָה יִכְנָס? בְּזֹאת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁכְּתוּב בְּזֹאת יִבֹּא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

42. תִּאֲנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתִיב (קֵהֶלֶת ג) אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ הַאִי מְלֵה אוֹקְמָה בּוֹצִינָא (ס"א בשמא) קְדִישָׁא וְהָכִי הוּא דְתַנִּינָא אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ וְהָכִי הוּא וְדָאִי. אֶת הַכֹּל וְדָאִי. עֲשֵׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, דָּא בְּדָא, וְלֹא יִתְעַרְבוּן אַחֲרֵינוּ בֵּינֵיהוּ. בְּעֵתוֹ מִמֶּשׁ, וְלֹא בְּאַחֲרָא. בְּגִינֵי כֹה, אֲזַהְרִיתָא לְאַהֲרֹן, וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל בְּמָה יִיעוּל. בְּזֹאת, כְּמָה דְאוֹקִימָנָא, דְכְּתִיב בְּזֹאת יִבֹּא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

43. רַבִּי אֶלְעָזָר הֵיךְ יוֹשֵׁב לִפְנֵי אָבִיו. אָמַר לוֹ, כְּתוּב בְּעֵדֶת קִרְחָה, וְיִאֲבָדוּ מִתּוֹךְ הַקֵּהֶל. מַה זֶה וְיִאֲבָדוּ? אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, (בַּמִּדְבָּר טז) וְהִאֲבָדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִקִּרְבִּי עִמָּה. (כְּתוּב בְּכַנִּי אַהֲרֹן, שֵׁם י') וְתִצֵּא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם וְיָמָתוּ. וְכְתוּב בְּעֵדֶת קִרְחָה, וְאִשׁ יִצְאָה מֵאֵת ה' וְתֹאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֵתֵיהֶם אִישׁ. הִיעָלָה בְּדַעְתְּךָ שֶׁשְׂקוּלִים אֵלֶּה כְּאֵלֶּה?! אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שׁוֹנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, שְׁלֹא כְּתוּב בְּהֶם אֲבָדָה כְּאוֹתָם שֶׁל עֵדֶת קִרְחָה שֶׁכְּתוּב בְּהֶם, וְיִאֲבָדוּ מִתּוֹךְ הַקֵּהֶל, וְכְתוּב (בַּמִּדְבָּר יז) הֵן גּוֹעְנֵי אֲבָדְנוּ כְּלָנוּ אֲבָדְנוּ. לְהַכְלִיל אֶת אוֹתָם שֶׁהִקְרִיבוּ קִטְרֹת בְּשִׁמִּים, מֵאֵתֵיהֶם וּחֲמִשִּׁים שֶׁאֲבָדוּ וְדָאִי, וְאֵלֶּה (נִדָּב וְאֲבִיהוּא) לֹא אֲבָדוּ.

43. רַבִּי אֶלְעָזָר הֵוָה יְתִיב קָמִי אָבוּהָ, אָמַר לִיהִי, כְּתִיב בְּכַנִּישְׁתָּא דְקִרְחָה, (בַּמִּדְבָּר טז) וְיִאֲבָדוּ מִתּוֹךְ הַקֵּהֶל, מֵאִי וְיִאֲבָדוּ. אֵלָּא כְּמָה דְכְּתִיב, (וִיקְרָא כג) וְהִאֲבָדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִקִּרְבִּי עִמָּה. (ס"א כְּתִיב בְּבִנֵי אַהֲרֹן) וְיִקְרָא י' וְתִצֵּא אִשׁ מִלִּפְנֵי יי' וְתֹאכַל אוֹתָם וְיָמָתוּ. וְכְתִיב בְּכַנִּישְׁתָּא דְקִרְחָה וְאִשׁ יִצְאָה מֵאֵת יי' וְתֹאכַל אֶת הַחֲמִשִּׁים וּמֵאֵתֵיהֶם אִישׁ ס"ד דְשִׁקְלִין דָּא כְּדָא) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁאִנֵּי אֵינוֹן בְּנֵי אַהֲרֹן, דְלֹא כְּתִיב בְּהוּ אֲבָדָה, כְּאֵינוֹן דְכַנִּישְׁתָּא דְקִרְחָה, דְכְּתִיב בְּהוּ, וְיִאֲבָדוּ מִתּוֹךְ הַקֵּהֶל. וְכְתִיב, (בַּמִּדְבָּר יז) הֵן גּוֹעְנֵי אֲבָדְנוּ כְּלָנוּ אֲבָדְנוּ. לְאֲכָלְלָא אֵינוֹן דְאֲקָרִיבוּ קִטְרֹת בּוֹסְמִין, מֵאֵתֵיהֶם וּחֲמִשִּׁין, דְאֲתִאֲבִידוּ וְדָאִי, וְאֵלִין לֹא אֲתִאֲבִידוּ.

Rabbi Elazar, the son of Rabbi Shimon, brings a point about the people of Korah that came with offering to the Holy Tabernacle similar to the offering of Nadav and Avihu. The Torah describes the death of Korach's people as "and they perished from the midst of the assembly".

Numbers 16:33

“וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל-אֲשֶׁר לָהֶם, חַיִּים-שָׂאלָה; וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאֲרֶץ, וַיִּאָבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְהָל”

“So they and all that belonged to them went down alive to Sheol; and the earth closed over them, and they perished from the midst of the assembly.”

and on Nadav and Avihu it says “and they died before YHVH”.

Leviticus 10:2

“וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה, וַתֹּאכַל אוֹתָם; וַיָּמָתוּ, לִפְנֵי יְהוָה”

“And fire came out from the presence of YHVH and consumed them, and they died before YHVH.”

Rabbi Shimon explains that these are different cases.

Nadav and Avihu came before God with pure consciousness seeking to draw the Light of the Final Redemption.

“From the midst of the assembly” means that Korach and his people came with ego, challenging Moses and Aaron, asking for a better social position.

In the Idra Zuta (Haazinu #29) Rabbi Shimon tells us that God protects the honor of Tzadikim. He brings the example of king Jeroboam, who built two golden calves for the people to worship. While he was bringing sacrifices to the new Gods he made, the prophet Iddo came on a mission from God to announce the king's punishment. The king stretched his hand to command his people to arrest the prophet but his hand dried up.

1 Kings 13:4 “וַיְהִי כִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת-דְּבַר אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר קָרָא עַל-הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית-אֵל, וַיִּשְׁלַח “

“Now when the king heard the saying of the man of God, which he cried against the altar in Bethel, Jeroboam stretched out his hand from the altar, saying, “Seize him.” But his hand which he stretched out against him dried up so that he could not draw it back to himself.”

Rabbi Shimon tells us that God didn't stop the king from his idol worshipping but he did stop him from hurting his prophet.

Lessons

If we act with pure consciousness and make mistakes then we can recover from them.

If our negative consciousness is 'dressed' with righteous action then we experience a negative outcome.

Korach and his people came against Moses and Aaron who were righteous and that caused an immediate reaction from God. The earth opened and they were swallowed in.

Righteous is a person that his mind, heart, and actions are pure. If these three are not aligned then no action should be taken.

44. אָמַר לִי כְּתִיב, וְאֵל יִבְאֵ בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. 44. אָמַר לוֹ, כְּתוּב וְאֵל יִבְאֵ בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְכִתְיב, בְּזֹאת יִבְאֵ אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ. כִּיּוֹן דְּאָמַר, וְכִתְיב בְּזֹאת יִבְאֵ אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ. כִּיּוֹן שְׂאֵמַר וְאֵל יִבְאֵ בְּכָל עֵת, לָמָּה לֹא כְּתוּב בְּאִיזָה זְמַן יִכְנֹס? אָמַר

לו (רבי) אלעזר, הרי נאמר, ודבר אחד הוא, וזמן אחד הוא שיִדעו הפהנים. אבל על מה שחטאו בני רצה להזהיר כאן, והרי זה נתבאר. אמר לו, ואני כך סברתי, וכדי לישוב את הדבר רציתי.

ואל יבא בכל עת, אמאי לא כתיב, במה זמנא ייעול. אמר ליה אלעזר, הא אתמר, ומלה חד הוא, וזמנא חד הוא הוּוּ ידעי פהני. אבל על מה דחאבו בני, בעא לאזהרא הכא, והא אתמר. אמר ליה, ואנא הכי סבירנא, ובגין לאתיישבא מלה בעינא.

45. אמר לו, אלעזר בני, בא ראה, כל הקרבנות וכל העולות נחת הם לקדוש ברוך הוא, אבל לא היתה נחת כמו הקטרת הזו, שהקטרת היא מעלה מהכל, ומשום כך היו מכניסים אותה לפני ולפנים בלחש, והרי זה נתבאר. ומשום כך לא נענשו כל בני האדם בשאר הקרבנות והעולות כמו בקטרת, שכל העבודה של הקדוש ברוך הוא כאן נקשרת ונקטרת יותר מהכל, ולכן נקראת קטרת. והרי נאמר, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב.

45. אמר ליה, אלעזר ברי תא חזי, כל קרבנין וכל עלוון, נייחא הוא דקודשא בריה הוא, אבל לא הוה נייחא, כמה דהאי קטרת, דקטרת מעליא מכלא. ובגין כך, הוּוּ מעלין ליה לגו בגו, בלחישו. והא אתמר. ובגין כך, לא אתענשו כל בני נשא בשאר קרבנין ועלוון כמו בקטרת, דכל פולחנא דקודשא בריה הוא, הכא אתקטר ואתקשר יתיר מכלא. ועל דא אקרי קטרת. והא אתמר, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב.

46. פתח רבי שמעון ודרש, (שיר א) לרים שמניך טובים וגו'. בפסוק הזה הסתכלתי, וכך הוא: לרים, מה זה לרים? רים הקטרת שהוא דק ומעלה ופנימי מהכל, וכשעולה אותו הרים להתקשר באותו שמן משחה של הנחלים הנזבעים, מתעוררים זה עם זה ונקשרים כאחד. ואז הם שמנים טובים להאיר, כמו שנאמר לרים שמניך טובים.

46. פתח רבי שמעון ודרש, (שיר השירים א) לרים שמניך טובים וגו'. האי קרא אסתכלנא ביה, והכי הוא. לרים, מאי רים. רים דקטרת דאיהו דקיקא ומעליא ופנימא מכלא, וכד סליק ההוא רים לאתקשרא, בההוא משח רבות דנחלי מבועא, אתערו דא בדא ואתקטרו כחדא. וכדין אינון משחן טבאן לאנהרא. כמה דאת אמר, לרים שמניך טובים.

47. ואז מוריק שמן מדרגה לדרגה באותן הדרגות שנקראות השם הקדוש. זהו שכתוב שמן תורק שמך על פן עלמות אהבוך. מה זה עלמות? כמו שבארנו עלמות, עלמות ממש. דבר אחר על פן עלמות אהבוך - כמו שנאמר (תהלים מו) על עלמות שיר, והכל אחד.

47. וכדין אתרק משחא מדרגא לדרגא, באינון דרגין דאקרון שמא קדישא, הדא הוא דכתיב, שמן תורק שמך על פן עלמות אהבוך. מאי עלמות. כמה דאוקימנא עלמות, עלמות ממש, דבר אחר על פן עלמות אהבוך. כמה דאת אמר, (תהלים מו) על עלמות שיר. וכלא חד.

48. ובספרו של רב המנונא סבא כתיב, מה זה עלמות? כמו שנאמר (משלי לא) ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. נערותיה אלו העלמות. אהבוך, לברך את שמך ולזמר לפניך, ומשם יוצאות ברכות בכל התחתונים, ומתברכים עליונים ותחתונים.

48. ובספרא דרב המנונא סבא כתיב, מאי עלמות. כמה דאת אמר, (משלי לא) ותתן טרף לביתה וחק (דף נ"ט עא) לנערותיה. נערותיה הני עלמות, אהבוך, לברכא שמך, ולזמרא קמך, ומתמן אשתכחן ברכאן בכלהו תתאי, ומתברכין עלאין ותתאין.

49. דָּבַר אַחַר עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ - יִפֶּה הוּא מִי שְׁאָמַר, עַל מוֹת אֶהְבוּךָ. שְׁהָרִי בְדַבַּר הַזֶּה בְּעַלֵּי הַדִּינִים מִתְבַּשְׂמִים, וּבְשִׁבִיל שֶׁהִקְטַרְתָּ הַזֶּה נִקְשְׁרַת בְּשִׁמּוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה יוֹתֵר, נִחְשָׁבֶת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל הַקְּרִבָּנוֹת וְהַעוֹלוֹת. אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל: אֲנִי כִּקְטַרְתָּ וְאַתָּה כְּשִׁמּוֹן, מְשַׁכְנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה וְגו'. נְרוּצָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, אֲנִי וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים, שְׁהָרִי כָּלֵם אַחוּזִים בִּי, וְלֹכֵן מְשַׁכְנֵי, שְׁהָרִי בִּי הֵם תְּלוּיִים.

50. הִבִּיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ. אִם יִכְנִיס אוֹתִי לְחֲדָרָיו, נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ, אֲנִי וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים. שְׁנִינוּ, כָּל הָאוֹכְלוֹסִים בְּשִׁעָה שְׁכֻנְסָת יִשְׂרָאֵל שְׁמַחָה וּמִתְבָּרַכְתָּ, כָּלֵם שְׁמַחִים, וְאִזְּ הַדִּין לֹא שָׁרִי בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (תְּהִלִּים צו) יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ.

51. כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים שֶׁהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה בְּכַבּוֹדָם. וְשְׁנִינוּ, מֶלֶךְ בָּשָׂר וְדָם, אִם אָדָם רוֹכֵב עַל סוּסוֹ, הוּא בֶן מוֹת, וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְפִּיב אֶת אֱלֹהֵיוֹ עַל שְׁלוֹ, שְׁכַתוֹב (מַלְכִים-ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיוֹ בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם וְגו'. כָּאֵן מֵהַ כְּתוּב? וְלֹא יָמוּת כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִכְנִיסוֹ לְמִשְׁהָ בּוֹ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת כד) וַיִּבֵּא מִשְׁהָ בְּתוֹךְ הָעֵנָן, בְּתוֹךְ הָעֵנָן מִמֶּשׁ, כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב, (יִשְׁעִיָּה ד) וּבְרָא ה' עַל כָּל מְכוֹן הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאָה עֵנָן יוֹמָם וְעֶשֶׂן. וְכַתוּב, (שְׁמוֹת מ) כִּי עָנָן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם.

49. דָּבַר אַחַר עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ. שְׁפִיר הוּא מֵאֵן דָּאֲמַר. עַל מוֹת אֶהְבוּךָ, דְּהָא בְּמִלָּה דָּא מֵאֲרִיהוֹן דְּדִינִין אֲתַבְּסָמֵן, וּבְגִין דְּהָאֵי קְטַרְתָּ, אֲתַקְטַר בְּמִשְׁחָא דְלַעִילָא יִתִּיר, אֲתַחְשָׁב קִמְיָה דְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, מְכַל קְרִבָּנִין וְעַלְוֹן. אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אָנָּה כִּקְטַרְתָּ, וְאַתָּה כְּמִשְׁחָא, מְשַׁכְנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה וְגו'. נְרוּצָה: כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר, עַל כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ. אָנָּה וְכָל אוֹכְלוֹסִין, דְּהָא כְּלָהוּ בִּי אַחֲדוֹן, וְעַל דָּא מְשַׁכְנֵי, דְּהָא בִּי תְלוּיִין.

50. הִבִּיאֵנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ. אִם יִיעוֹל לִי מִלְכָּא בְּאֲדָרוֹי, נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ, אָנָּה וְכָלֵהוּ אוֹכְלוֹסִין. תֵּאָנָּה. כְּלָהוּ אוֹכְלוֹסִין, בְּשִׁעָתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל חֲדָתָא וּמִתְבָּרַכָּא, כְּלָהוּ חֲדָתָא, וְדִינָא לֹא שְׁרִיא כְּדִין בְּעַלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים צו) יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ.

51. כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָיָא, דְּקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוֹן. וְתִנְיָנָא, מֶלֶךְ בָּשָׂר וְדָם, אִי בַר נֶשׁ רְכִיב עַל סוּסָיָא דִּילִיָּה, בַּר קְטֹלָא הוּא, קוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא אֲרַכִּיב אֱלֹהֵיוֹ עַל דִּילִיָּה, דְּכַתִּיב, (מַלְכִים ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיוֹ בְּסַעְרָה הַשָּׁמַיִם וְגו'. הִכָּא מֵאִי כְּתִיב, וְלֹא יָמוּת כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. וְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא עֵיִלִיָּה לְמִשְׁהָ בִּיָּה, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת כד) וַיִּבֵּא מִשְׁהָ בְּתוֹךְ הָעֵנָן, בְּתוֹךְ הָעֵנָן מִמֶּשׁ, כִּי בָּעֵנָן אֶרְאֶה עַל הַכַּפְּרֶת. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה ד) וּבְרָא יי' עַל כָּל מְכוֹן הַר צִיּוֹן וְעַל מִקְרָאָה עֵנָן יוֹמָם וְעֶשֶׂן. וְכַתִּיב, (שְׁמוֹת מ) כִּי עָנָן יי' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם.

Rabbi Yehuda praises the righteous that God wishes to honor. If a king of flesh and blood rides his horse, then he's mortal. Elijah had a different 'ride' as it is written 'And Elijah went up by a whirlwind to heaven';

2 Kings 2:11

“וַיְהִי, הִמָּה הַלְכִים הַלֹּךְ וְדַבֵּר, וְהִנֵּה רֶכֶב-אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ, וַיִּפְרְדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם; וַיַּעַל, אֱלִיָּהוּ, בְּסַעְרָה, הַשָּׁמַיִם”
 “As they were going along and talking, behold, there appeared a chariot of fire and horses of fire which separated the two of them. And Elijah went up by a whirlwind to heaven”

God gave Elijah a special ride to heavens. God also communicated with Job from within a whirlwind.

Job 38:1

”וַיַּעַן-יְהוָה אֶת-אֵיּוֹב, מִן הַסְּעָרָה; וַיֹּאמֶר”

“Then the LORD answered Job out of the whirlwind and said,”

When God reveals himself in the Holy of Holies, it happens through a form of cloud.

Leviticus 16:2

”וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֵל יִבְאָה בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבַּיִת לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת”

“YHVH said to Moses: “Tell your brother Aaron that he shall not enter at any time into the holy place inside the veil, before the mercy seat (Pronounced ‘Kaporet’) which is on the ark, or he will die; for I will appear in the cloud over the mercy seat.”

Exodus 24:18

”וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן, וַיַּעַל אֶל-הַהָר; וַיְהִי מֹשֶׁה, בְּהָר, אַרְבָּעִים יוֹם, וְאַרְבָּעִים לַיְלָה”

“Moses entered the midst of the cloud as he went up to the mountain; and Moses was on the mountain forty days and forty nights.”

‘or I will appear in the cloud over the mercy seat’ The Zohar explains that God took Moses into a real cloud to bring him up the mountain. It’s was like a special elevator to bring Moses from the lower level to the top of the mountain, to meet with God.

Exodus 40:38

”כִּי עָנָן יְהוָה עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם”

“For throughout all their journeys, the cloud of YHVH was on the tabernacle by day, and there was fire in it by night, in the sight of all the house of Israel.”

The cloud of God escorted the Israelites on their journeys in the wilderness. It was how the Light of YHVH connected to the Holy Tabernacle.

52. וְלִמְדוֹנוֹ, מֵה שִׁכְתוֹב (שם לד) וַיֵּרֶד ה' בְּעָנָן. בְּעָנָן אֲרָאָה עַל הַכַּפֹּרֶת. לִמְדוֹנוֹ, מִקּוֹם שֶׁהָיוּ שׂוֹרִים הַכְּרוּבִים הַלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהַכְּרוּבִים עַל אוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים. וְלִמְדוֹנוֹ, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם הִתְרַחֵשׁ נֹס בְּכַנְפֵיהֶם. בְּשַׁעַר שֶׁהִתְגַּלְתָּה עֲלֵיהֶם קִדְשֵׁת הַמִּלָּךְ, הֵם מַעֲצָמָם הָיוּ מַעֲלִים כְּנַפְיָהֶם וּפּוֹרְשִׁים אוֹתָם וּמְכַסִּים עַל הַכַּפֹּרֶת. אַחַר כֵּן סוֹגְרִים כְּנַפְיָהֶם וְנֹאחֲזִים בְּכַנְפֵיהֶם (וְנֹאחֲזִים בְּגּוֹפָם), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם כה) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה. פְּרָשֵׁי וְלֹא פְרוּשֵׁי. סֹכְכִים וְלֹא סֹכְכִים. זֶה בְּאוֹת (בְּזֹאת) הָיוּ עוֹמְדִים וְשֹׁמְחִים עִם הַשְּׂכִינָה.

52. וְתֵאנָא, הָאֵי דְכְתִיב, (שמות לד) וַיֵּרֶד יי' בְּעָנָן. בְּעָנָן אֲרָאָה עַל הַכַּפֹּרֶת. תֵּאנָא, אַתְר דְּהוּוּ שְׂרָאן אֵינוֹן כְּרוּבֵי, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, כְּרוּבִים עַל אֶת הוּוּ יִתְבִּין. וְתֵאנָא, ג' זְמַנִּין בְּיוֹמָא אֲתֵרְחִישׁ נִיסָא, בְּגַדְפֵיהוּ. בְּשַׁעַתָּא דְּאֲתִגְלִי עֲלֵיהוּ קִדּוּשָׁה דְּמִלְכָא, אֵינוֹן מַגְרַמֵּיהוּ סִלְקִין גְּדַפֵּיהוּ, וּפְרָסִין לוֹן, וְחַפִּיִן עַל כְּפּוֹרֶתָא. לְבַתֵּר קְמִיטִין גְּדַפֵּיהוּ, וְנֹאחֲזִין בְּגַדְפֵיהוּ (ס"א וְנֹאחֲזִין בְּגּוֹפֵיהוּ) כְּמָה דְּאֵתְ אֵמֶר (שמות כה) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה, פְּרוּשֵׁי וְלֹא פְרוּשֵׁי. סֹכְכִים וְלֹא סֹכְכִים. דָּא בְּאֵת (ס"א בְּזֹאת) הוּוּ קִיִּימִי וְחִדָּאן בְּשִׁכְנִיתָא.

Exodus 34:5

”וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְּצֵב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה”

“YHVH descended in the cloud and stood there with him as he called upon the name of YHVH.”

YHVH descended on the Kaport, which is the top of the Holy Ark. On that place where the cherubim, two golden images like angels, spreading their wings across the top of the Ark. The Zohar reveals that at this point the Light was connected to Malchut. The two cherubim represent the angels Metat— and Sandal—. There times a day a miracle was happening. When the Light revealed himself during the services in the Holy Tabernacles, the Shechinah revealed in their wings. At normal state their wings were close to their body and when the Shechina appears they spread their wings over the Kaporet. Even though they were made from one piece of Gold, they moved could move their wings. The way the verse was written revealed the ability of the Cherubim to spread wings.

Exodus 25:20

וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה, סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל-הַכַּפֹּרֶת, וּפְנֵיהֶם, אִישׁ אֶל-אַחִיו; אֶל-הַכַּפֹּרֶת—
“יהיו, פני הכרובים”

“The cherubim shall spread out their wings above, overshadowing the mercy seat (Kaporet) with their wings, their faces one to another; toward the mercy seat shall the faces of the cherubim be”

53. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַה בָּעֵנָן אַרְאָה עַל הַכַּפֹּרֶת. וְכַתִּיב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן, וְהָא כְּהֵנָּה לֹא חָמִי לְשִׁכְיִנְתָּא בְּשַׁעֲתָא כַּד הָוָה עָאֵל. אֵלָּא עֲנָנָא הָוָה נְחִית, וְכַד הָוָה נְחִית מְטָא עַל הָאֵי כַּפֹּרֶת, וּמִתְעָרִין גְּדַפְיָהּ דְּכְרוּבִין, וְאַקְשֵׁי לְהוּ וְאַמְרֵי שִׁירְתָּא.

53. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַה רָצָה קָאן, כִּי בָעֵנָן אַרְאָה עַל הַכַּפֹּרֶת, וְכַתִּיב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן, וְהָרִי הִכְהֵן אֵינוֹ רֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּשַׁעַת שְׁנִכְנִסָּהּ? אֵלָּא עָנָן הָיָה יוֹרֵד, וְכַשֵּׁהוּ יוֹרֵד, מְגִיעַ עַל הַכַּפֹּרֶת הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרִים כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים, וּמְקִיְשִׁים בָּהֶם וְאוֹמְרִים שִׁירָה.

Rabbi Aba explains that a high priest sees the Shechinah in the cloud when he does his service for the people. When he went into the Holy of Holies he saw Cherubim spread their wings and singing. He knew that the Shechina is present.

Lesson:

The cloud is a median between Air (Spiritual) and Water (physical). It's the way Elijah and Moses moved between dimensions. A baby in a womb must be in the water for 40 days in order to receive his soul.

After Mashiach brings peace to the world and resurrection we can use clouds to move across large distances. With their special meditations, great Kabbalists could form a cloud and ask it to take them wherever they want.

54. וְאִיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תְּהִלִּים צו) כִּי גְדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. זֶה כְּשִׁמְעֵלִים אֶת כְּנָפֵיהֶם. וּבְשַׁעַת שְׁפוּרְשֵׁים אוֹתָן, אוֹמְרִים, כִּי כָל אֱלֹהֵי הַעֲמִים אֱלִילִים וְה' שְׁמַיִם עָשָׂה. כְּשִׁמְכֹסִים עַל הַכַּפֹּרֶת, אוֹמְרִים, לִפְנֵי ה' כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבְלַב בְּצַדִּיק, וְעַמִּים בְּמִישְׁרֵים.

54. וְמַה שִׁירְתָּא אַמְרֵי (תְּהִלִּים צו) כִּי גְדוֹל יי' וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. הָאֵי כַּד סֻלְקֵי גְדַפְיָהּ. בְּשַׁעֲתָא דְּפָרְסִין לְהוּ אַמְרֵי, (תְּהִלִּים צו) כִּי כָל אֱלֹהֵי הַעֲמִים אֱלִילִים וְיי' שְׁמַיִם עָשָׂה. כַּד חִפְיִין עַל כַּפֹּרֶתָא,

אמרי, (תהלים צח) לפני יי' כי בא לשפוט את הארץ ישפוט תבל בצדק ועמים במישורים.

When the Shechina comes down on the Kaporet the Cherubim spread their wings and singing the words from Psalms.

When they raised their wings that was the aspect of the Right column of Chessed they sang Psalms 96:4

”כי גדול יהוה ומהלל מאד; נורא הוא, על-כל-אלהים”

”For great is YHVH and greatly to be praised; He is to be feared above all gods.”

Then they spread their wings for the Left column, Gevurah, singing;

Psalms 96:5

”כי, כל-אלהי העמים אלילים; ויהוה, שמים עשה”

”For all the gods of other nations are idols, But YHVH made the heavens.”

When the Cherubim covered the Kaporet with their wings for the aspect of the Central column they sang;

Psalms 98:9

”לפני יהוה כי בא, לשפט הארץ ישפט-תבל בצדק ועמים, במישורים”

”Before YHVH, for He is coming to judge the earth; He will judge the world with righteousness And the nations with fairness.”

The central column is called justice and righteousness.

55. וקלהו הנה שמע כהנא במקדש, כדון שני קטרת באתריה, ואתקוון במה דאתקוון, בגין דיתברך כלא (וקלהו). וגדפי כרוביא, סלקין ונחתין, וזמרי שירתא, מחפין לכפורתא וסלקין להו. הדא הוא דכתיב סוככים. סוככים דייקא ומנא לן דקלהו אשתמע, כמה דאת אמר (יחזקאל א) ואשמע את קול וגו'.

55. וקולותיהם היה שומע הכהן במקדש, אז שם קטרת במקומה, ומתקוון במה שמתקוון, כדי שיתברך הכל (וקולותיהם). וכנפי הכרובים עולים ויורדים, ושירים שירים, מכסים לכפרת ומעלים להם. זהו שכתוב סוככים. סוככים דוקא. ומנין לנו שקולותיהם נשמעים? כמו שנאמר (יחזקאל א) ואשמע את קול וגו'.

Ezekiel 1:24

ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים כקול שדי בלכתם קול המלה כקול מחנה בעמדם תרפינה כנפיהן

”I also heard the sound of their wings like the sound of abundant waters as they went, like the voice of the Almighty, a sound of tumult like the sound of an army camp; whenever they stood still, they dropped their wings.”

The high priest was hearing their singing and place the ketoret in its place with special meditations to draw blessings for all.

56. אמר רבי יוסי, ועמים במישורים. מהו במישורים? כמו שנאמר מישורים אהבוך - להכליל שני כרובים, זכר ונקבה, מישורים ודאי. ועל זה, ועמים במישורים. לעל דא, ועמים במישורים.

56. אמר רבי יוסי, ועמים במישורים. מהו במישורים? כמו שנאמר מישורים אהבוך - להכליל שני כרובים, זכר ונקבה, מישורים ודאי. ועל זה, ועמים במישורים.

‘He will judge the world with righteousness’, the world judged here is the aspect of Zeir Anpin. ‘Righteousness’ is Malchut. The Cherubim represent the aspect

of the angels Metat—and Sandal—. The Shechina comes down on the Kaporet and with the Cherubim bring the aspect of 'And the nations with fairness'.

57. וְכָתִיב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאן אֲוִלִּיפָנָא דְבְּכָל אֲתֵר דְּלֹא אֲשֵׁתִּיחַ דְּכַר וְנוֹקְבָא, לֹא פְדָאֵי לְמַחְמֵי אִפִּי שְׂכִינְתָא. הַדָּא הוּא דְּכָתִיב, (תהלים קמ) וַיֵּשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶם, וַתִּנְיֹן, כְּתִיב, (דברים לב) צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, דְּכַר וְנוֹקְבָא, אוֹף הֵכָּא כְּרוּבִים דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְעַלֵּיהֶוּ כְּתִיב, (תהלים צט) אֲתֵה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַמִּים בְּמִישְׂרָאֵל. וּבְגִינֵי כֹה, (שמות כה) וּפְנִיָהּ אִישׁ אֶל אַחִיו, וְהָא אֲוִקִימָנָא. (דף נ"ט ע"ב)

Moses was the first one to serve in the holy of holies and experience the presence of the Shechina coming down on the Ark, between the two Cherubim. Numbers 7:89

וַיָּבֵא מֹשֶׁה אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד, לְדַבֵּר אִתּוֹ, וַיִּשְׁמַע אֶת-הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מַעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר-עַל-אֲרֹן הָעֵדוּת, “מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים; וַיְדַבֵּר, אֱלֹהֵי

“Now when Moses went into the tent of meeting to speak with Him, he heard the voice speaking to him from above the mercy seat (Kaporet) that was on the ark of the testimony, from between the two cherubim, so He spoke to him.”

The two Cherubim were facing each other and had the aspect of male and female in unity. Male and female are needed in order to create a flow of light and draw the Shechina to come and rest over the Kaporet (Top of the Ark) and connect to the priest from between the Cherubim.

58. תִּנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, זְמַנָּא חֲדָא, הוּהוּ צְרִיכָא עֲלֵמָא לְמַטְרָא, אֲתוּ לְקַמֵּיהּ (ס"א א) אַזְלוּ לְגַבִּיהּ) דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָהּ וְשֶׁאֲרַ חֲבֵרִיא. אֲשִׁכְחוּהוּ דְהוּהוּ אֲזִיל לְמַחְמֵי, לְרַבִּי פְּנַחְס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ. כִּיּוֹן דְּחִמָּא לֹן, פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מֵה טוֹב וְיֵמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יְחַד. מֵאֵי שְׁבַת אַחִים גַּם יְחַד.

Rabbi Yeisa, Rabbi Hizkiah, and their friends saw that the world was in need of rain. They went to Rabbi Shimon and found him walking with his son, Rabbi Elazar to see his father-in-law, Rabbi Pinchas ben Yair.

When Rabbi Shimon saw them he said;

Psalms 133:1

“שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מֵה טוֹב וְיֵמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יְחַד”

“A Song of Ascents, of David. Behold, how good and how pleasant it is For brothers to dwell together in unity!”

59. כמו שנגאמר ופניהם איש אל אחיו. בשעה שהיו אחד עם אחד, משגיחים פנים בפנים, כתוב מה טוב ומה נעים. וכשהזכר מחזיר פניו מן הנקבה - או לעולם, שאז כתוב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי. וכתוב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, שלא הולכים זה בלי זה. וכשמשפט מתרחק מצדק - או לעולם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

59. כמה דאת אמר, ופניהם איש אל אחיו, בשעתא דהווי חד בחד משגיחין אנפין באנפין, כתיב, מה טוב ומה נעים. וכד מהדר דכורא אנפוי מן נוקבא, ווי לעלמא. כדין כתיב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי, וכתיב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, דלא אזיל דא בלא דא, וכד משפט, מתרחק מצדק, ווי לעלמא. (כדין כתיב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

‘and they (the Cherubim) were facing one to his brother’ (Exodus 25:20). ‘Brothers’ here is the aspect of the unity of Male, Zeir Anpin, and Female, Malchut. When they face each other, they have unity and the aspect of “how good and how pleasant it is For brothers to dwell together in unity”. When the male turns his face from the female, the world, Malchut has no light.

Proverbs 13:23

“וְיֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט”

“and there’s one destroyed without justice.” The word נִסְפָּה is translated here as ‘destroyed’ but the meaning could be any type of ‘end’ that comes from chaos and disasters.

Zeir Anpin is called ‘Justice’ and without justice, there’s no light and chaos, darkness spread. In such state anything negative can happen.

Psalms 89:15

“צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פְּנֶיךָ”

“Righteousness and justice are the foundation of Your throne; Lovingkindness and truth go before You.”

Righteousness is Malchut and ‘justice’ is Zeir Anpin. They should be together, ‘facing’ each other because without their unity, the distance from the Light grows and the world suffers.

60. ועכשו ראיתי שאתם באתם על שהזכר לא שורה עם הנקבה. אמר, אם לשם זה באתם אלי - שבו, שהרי היום הסתכלתי, שיחזר הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה באתם - שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו לפני מורנו, וישתמט אחד מאתנו לבשר לאחינו שאר החברים, ואנו נשב לפני מורנו.

60. והשתא חמינא, דאתון אתיתון, על דדכורא לא שריא בנוקבא, אמר, אי לדא אתיתון גבאי תיבו. דהאי יומא אסתכלנא, דיתהדר כלא למשרי אנפין באנפין. ואי לאורייתא אתיתון, שרו גבאי. אמרו ליה, לכלא, קא אתינא לגבי דמר, ושתמיט חד מינן, לבשרא לאחנא, שאר חברייא, ואנן גתיב לקמיה דמר.

Rabbi Shimon tells his friends that Zeir Anpin is not with Malchut and this is the reason why there’s no rain. He told them to go back because he saw that later on that day, the Light will face Malchut and there’ll be plenty of rain in the world. If you also came to study Torah with me, he said, then please sit with me.

They sent one of them to deliver the message about the rain to those who are waiting for it and sat to study with Rabbi Shimon.

61. עד דהוו אַזלי, פֿתח וְאמר, (שיר השירים א) שְׁחורה אֲנִי וְנאווה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אַמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחורה אֲנִי בְּגָלוֹת, וְנאווה אֲנִי בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה. שְׂאָף עַל פִּי שִׁישְׁרָאֵל בְּגָלוֹת, אֵין עוֹזְבִים אוֹתָם. כְּאֶהְלִי קֶדֶר, שְׂאוֹתָם בְּנֵי קִטּוּרָה (הָרִים) שְׂמַקְדָּמִים פְּנֵיהֶם תְּמִיד, וְעַם כָּל זֶה - כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, כְּאוֹתוֹ מְרָאָה הַשָּׁמַיִם לְטַהַר, שְׂכַתוֹב (תְּהִלִּים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

61. עד דהוו אַזלי, פֿתח וְאמר, (שיר השירים א) שְׁחורה אֲנִי וְנאווה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אַמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁחורה אֲנִי בְּגָלוֹתָא, וְנאווה אֲנִי בְּפִקּוּדֵי אוּרֵייתָא, דְּאָף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוֹתָא לֹא שְׂבָקִי לוּן. כְּאֶהְלִי קֶדֶר, דְּאִינוּן בְּנֵי קִטּוּרָה (ס"א טורי), דְּאֶתְקַדְרוּ אַנְפֵייהוּ תְּדִירָא, וְעַם כָּל דָּא כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, כֶּהוּא חִיזוּ שְׂמַיָא לְמַדְכִּי, דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

Songs 1:5

”שְׁחורה אֲנִי וְנאווה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאֶהְלִי קֶדֶר כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה”

“I am black but lovely, O daughters of Jerusalem, Like the tents of Kedar, Like the curtains of Solomon.”

These words said by the Shechina to the Holy One when she is in the state of exile.

‘I am black’ is the aspect of the state of Malchut that is dark and has no light of its own.

‘Lovely’ is the aspect of having the Torah that is the connection to the beauty and love of the Creator.

‘The tent of Kedar’ is the aspect of desert dwellers with a dark face from the sun.

King Solomon was the king of peace and ‘the curtains of Solomon’ represented the heavens and the aspect of beauty and Light.

62. אל תראוני שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. מֵה הַטַּעַם (אֲנִי טַעֲמָא ס"א אֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת בְּגִין שְׁשַׁזְפַּתְנִי) אֵל תְּרַאֲנִי מֵשׁוּם שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. שְׁשַׁזְפַּתְנִי הַשֶּׁשׁ, שְׁלֹא הִסְתַּכַּל עַלִּי הַשֶּׁשׁ לְהַאִיר לִי כְּרַאֲוִי. וְמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתָם בְּנֵי אֲמִי? אֵלוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנְּיִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים.

62. אל תראוני שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. מֵה הַטַּעַם (אֲנִי טַעֲמָא ס"א אֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת בְּגִין שְׁשַׁזְפַּתְנִי) אֵל תְּרַאֲנִי מֵשׁוּם שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת. שְׁשַׁזְפַּתְנִי הַשֶּׁשׁ, שְׁלֹא הִסְתַּכַּל עַלִּי הַשֶּׁשׁ לְהַאִיר לִי כְּרַאֲוִי. וְמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתָם בְּנֵי אֲמִי? אֵלוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנְּיִים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים.

Songs 1:6

אל תראוני שְׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שְׁשַׁזְפַּתְנִי הַשֶּׁשׁ בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי שְׁמֵנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי”

“Do not stare at me because I am swarthy, For the sun has burned me. My mother’s sons were angry with me; They made me caretaker of the vineyards, But I have not taken care of my own vineyard.”

We cannot see the Shechina because as she says; ‘I am swarthy’. It is because she is not connected properly to Zeir Anpin, the sun.

63. דְּבַר אַחַר, בְּנֵי אַמִּי מִמֶּשׁ. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיחַ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'. וְכַשֵּׁהשְׁלִיחַ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. מָה הֵטַעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. וְשִׁנּוּי, בְּנֵי אַמִּי וְדַאי הִסְכִּימוּ עָלַי, כְּלוּמַר, כְּשִׁטְרָה אֶרֶץ מִשְׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ב) וְתַתְּצַב אַחֲתוֹ מִרְחוֹק.

63. דְּבַר אַחַר, בְּנֵי אַמִּי מִמֶּשׁ. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיחַ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'. וְכַשֵּׁהשְׁלִיחַ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. מָה הֵטַעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. וְשִׁנּוּי, בְּנֵי אַמִּי וְדַאי אֶסְתַּכְמוּ עָלַי, כְּלוּמַר, כִּד אֶתְעַדִּי אֶרֶץ, מִשְׁמַיִם, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ב) וְתַתְּצַב אַחֲתוֹ מִרְחוֹק.

'Mother' is Binah, the supernal mother of the 'sons' that are the six sefirot of Zeir Anpin. The 'Daughter of Zion' is the Shechina that was 'casted' down to exile in Malchut with her 'sons' that are the children of Israel. They angered Zeir Anpin and exiled with their mother

Lamentation 2:1

”אִיכָה יַעִיב בְּאִפּוֹ אֶדְנִי אֶת בֵּית צִיּוֹן הַשְּׁלִיחַ מִשְׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרַת יִשְׂרָאֵל וְלֹא זָכַר הַדָּם רַגְלָיו בְּיוֹם אַפּוֹ”

“How the Lord has covered the daughter of Zion With a cloud in His anger! He has cast from heaven to earth The glory of Israel, And has not remembered His footstool In the day of His anger.”

‘They made me caretaker of the vineyards’. The children of Israel are in exile among the nations of the world, ‘Vineyards’. The Shechina nourish and care for her sons and the other nations benefit from that.

‘my own vineyard’ is the nation of Israel that while in exile she can’t give full attention to her sons in the Holy Land, through the connection to the Holy Temple.

64. וְהִכָּא אֶתְמַר וְדַאי, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבֵת אַחִים גַּם יְחַד. וּבְהוּ אוֹקִימָנָא (נ"א וְהִכָּא אוֹקִימָנָא), גַּם יְחַד. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (וִיקְרָא כו) וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם, שְׁבֵת אַחִים בְּכָלֵל, כִּיּוֹן שְׁכַתּוּב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל אוֹתָם שְׁלֵמָעֵלָה, שְׁכַל הַשְּׁלִטוֹן נִמְצָא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם.

64. וְהִכָּא אֶתְמַר וְדַאי, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבֵת אַחִים גַּם יְחַד. וּבְהוּ אוֹקִימָנָא (נ"א וְהִכָּא אוֹקִימָנָא), גַּם יְחַד. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (וִיקְרָא כו) וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם, שְׁבֵת אַחִים בְּכָלֵל, כִּיּוֹן דְּכַתִּיב, גַּם, לְאַכְלֵלָא כָּל אֵינוֹן דְּלַעִילָא, דְּכָל שׁוֹלְטָנוּתָא בְּהִיּוֹת אֶתְר אֲשַׁתְּכַח.

Malchut is the ‘sister’ of Zeir Anpin and when they ‘dwell together in unity’ (#58, 59, DZ 2717), they can connect together to their Mother and Father, which is Binah and Chokmah.

65. דְּבַר אַחַר. הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים וְגו' - אֵלֵינוּ אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעָה שְׁהֵם יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה, בְּהִתְחַלָּה הֵם נִרְאִים אֶנְשִׁים עוֹרְכֵי קָרֵב שְׂרוּצִים לְהַרְגֵּ זֶה אֶת זֶה. אַחַר כֵּן חוֹזְרִים לְאַהֲבָה וְאַחֲוָה. מָה אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבֵת אַחִים גַּם יְחַד. גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׂכִינָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁב לְדַבְּרֵיהֶם, וְיֵשׁ לוֹ נֶחֱם וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (מְלָאכִי ג) אֲז נְדַבְּרוּ יְרָאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֶׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו וְגו'.

65. דְּבַר אַחַר. הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים וְגו'. אֵלֵינוּ אֵינוֹן חֲבָרֵיִיא, בְּשַׁעָתָא דְּאֵינוֹן יְתַבִּין כְּחַדָּא, וְלֹא מִתְפָּרְשֵׁן דָּא מִן דָּא. בְּקַדְמִיתָא אֶתְחַזּוֹן גּוּבְרֵי מְגִיחֵי קָרְבָּא, דְּבָעוּ לְקַטְלָא דָּא לְדָא. לְבַתֵּר, אֶתְהַדְרוּ בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאַחֲוָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָהוּ אוֹמֵר, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבֵת אַחִים גַּם יְחַד. גַּם, לְאַכְלֵלָא עִמָּהוֹן שְׂכִינָתָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶצִּית לְמַלּוּלֵיִיהוּ, וְנִיחָא

לִיה וְיַחְדֵי בְהוּ. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (מְלָאכִי ג) אֲז
נִדְבְרוּ יְרָאִי יְי' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב יְי' וַיִּשְׁמַע
וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו וְגו'.

The friends sit together in unity, and at the beginning, they look like warriors ready to kill each other, and after the 'war' they go back to love and brotherhood. The Holy One Blessed be He is happy with them and say;

Psalms 133:1

”הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שָׁבַת אַחִים גַּם יַחַד”

“Behold, how good and how pleasant it is For brothers to dwell together in unity!”

God brings the Shechina to be with them and listen to their words and takes pleasure from what they do.

Malachi 3:16

”אֲז נִדְבְרוּ יְרָאִי יְהוָה אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב יְהוָה וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו לְיְרָאִי יְהוָה וְלַחֲשָׁבִי שְׁמוֹ.”

“Then those who feared YHVH spoke to one another, and YHVH gave attention and heard it, and a book of remembrance was written before Him for those who fear YHVH and who esteem His name.”

Lesson;

The 'warriors' are those who study the Torah with their friends discussing their revelations with passion. The fight is to break the Klipa that conceal the secrets of the Torah. After that, they are back to love their partners in the study. YHVH 'registers' the studies of those who are seeking him and connect to his name.

66. וְאַתֶּם הַחֲבֵרִים שֶׁל קָאן, כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחִבּוּבוֹת
בְּחִבּוּבוֹתָא בְּרַחֲמֵימוֹתָא, מִקְדָּמַת דְּנָא, הֲכִי נָמִי,
מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לֹא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא, עַד
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַחְדֵי עִמָּכוֹן, וַיִּקְרִי עֲלֵיכוֹ
שְׁלָם. וַיִּשְׁתַּכַּח בְּגִינִיכוֹן שְׁלָמָא בְּעֵלְמָא. הִדָּא הוּא
דְּכָתִיב, (תְּהִלִּים קַכב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא
שְׁלָם בְּךָ.

Psalms 122:8

”לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלָם בְּךָ.”

“For the sake of my brothers and my friends, I will now say, “May peace be within you.”

Rabbi Shimon tells the friends that were studying with love and brotherhood that they are always blessed to be together until the Holy One Blessed be He is joyous with them and call them 'peace' because their studies bring the light of peace to the world.

Lesson;

The Torah was made for us in a way that requires us to study every word and 'dig' its meaning and its Light. The best way to study Torah is with one or more people because we need to raise questions and discuss them. The Talmud is all about discussions by the sages about the way to understand the Torah. There

are many arguments, opinions, and discussions among the sages about the ways of the Torah. At the end of a discussion, they come to 'peace' an agreement on how to understand the Torah and follow it. Everything in the Talmud follows the same method except for a tractate called 'Ethics of the Fathers'. In this tractate, the sages advise us on how to conduct ourselves to achieve peace and light in life. None of the sages mentioned in this tractate argue about the teaching of ethics and moral behavior. We can call a tractate of peace.

In the Yeshivot of Torah, the students study with a partner. Their goal is to read the text and find questions first. These questions are called 'קושיות' 'Kushiot.' It comes from the word 'קשה,' Hard.' We look for questions that are hard to answer. Then discuss it with the study partner until we get understanding. This process breaks the Klipa that blocks the understanding of the question and reveals the light that comes from this study.

The sages of the Talmud discuss the verses of the Torah and how to apply it in our lives. The sages and great rabbis that came after them brought new questions and based their answers on the Talmud and the Torah.

While the Talmud teaches us how to conduct ourselves to earn light by following the precepts, the Zohar goes deeper into the different levels of lights concealed in the Torah verses to enrich our lives without limits.

The Zohar above teaches us that God enjoys our studies and register them into our account to bring us the light of Peace.

67. הלכו. עד שהיו הולכים, הגיעו לבית רבי פנחס בן יאיר. יצא רבי פנחס ונשקו. אמר, זכיתי לנשק את השכינה. אשרי חלקי. תקן להם מצעי מטות בקשרי קליעה. אמר רבי שמעון, התורה לא צריכה כה. העביר אותם, וישבו. אמר רבי פנחס, טרם שנאכל נשמע מבעל התורה דבר, שהרי רבי שמעון, כל דבריו הם בנגלה, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, עמד במקומך ואמר דבר חדש אל רבי פנחס ושאר החברים.

67. אָזלו. עד דהוו אַזלי, מטו לבי רבי פנחס בן יאיר. נפק רבי פנחס, ונשקיה. אמר, זכינא לנשקא שכנינתא. זכאה חולקי אתקין להו טיקלי דערסי, קפטורי דקילטא. אמר רבי שמעון, אורייתא לא בעי הכי, אעבר להון, ויתיבו. אמר רבי פנחס, עד לא ניכול, נשמע ממאריה דאורייתא מלה. דהא רבי שמעון כל מלוי באתגלייא אינון, איהו גברא דלא דחיל מעילא ומתתא, למימר לון, לא דחיל מעילא, דהא קודשא בריך הוא אסתפם (דף ס' ע"א) ביה, לא דחיל מתתא, כאריה דלא דחיל מבני ענא. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, אלעזר קום בקיומה, ואימא מלה חדתא, לגבי דרבי פנחס ושאר חבריאי.

Rabbi Shimon and Rabbi Elazar came to the house of Rabbi Pinchas ben Yair that came to welcome them. He kissed Rabbi Shimon's and said that "I merited kissing the Shechina, how fortunate I am". Rabbi Pinchas set for them fancy bed linen but Rabbi Shimon said that it is not needed. He removed the linens and sat.

Rabbi Pinchas said, before we eat, let us hear from the sage of the Torah because Rabbi Shimon reveals his words without fear from above or below. He has no fear from above because the Holy One Blessed be He agrees with him. He has no fear of those below like a lion has no fear of sheep.

Rabbi Shimon asked Rabbi Elazar, his son, to stand and reveal new Torah studies before Rabbi Pinchas and the other friends.

68. קם רבי אלעזר פתח ואמר, וידבר יי' אל משה אחר מות שני בני אהרן וגו'. בפיסוק הזה יש להסתכל, שנראה שהוא מיתר, שהרי כתוב אחריו, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך. מכאן ראשית הפרשה, הפסוק הזה שלמעלה מה הוא, שכתוב וידבר ה' אל משה? מה הוא שאמר לו, ואחר כך ויאמר ה' אל משה?

68. קם רבי אלעזר פתח ואמר, וידבר יי' אל משה אחר מות שני בני אהרן וגו'. האי קרא אית לאסתפלא ביה, דאתחזי דיתירא איהו. דהא כתיב בתריה, ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך. מכאן שירותא דפרשתא, האי קרא דלעילא, מאי הוא, דכתיב, וידבר יי' אל משה. מאי הוא דאמר ליה, ולבתר ויאמר יי' אל משה.

Leviticus 16:1,2

”וידבר יהוה אל משה אחר מות שני בני אהרן בקרבכם לפני יהוה וימתו.”

ויאמר יהוה אל-משה, דבר אל-אהרן אחיך, ואל-יבא בכל-עת אל-הקדש, מבית לפרכת-אל-פני הכפרת “אשר על-הארן, ולא ימות, כי בענן, אראה על-הכפרת

“Now YHVH spoke to Moses after the death of the two sons of Aaron, when they offered profane fire before YHVH and died;”

“And YHVH said to Moses: “Tell Aaron your brother not to come at just any time into the Holy Place inside the veil, before the mercy seat which is on the ark, lest he dies; for I will appear in the cloud above the mercy seat.”

Rabbi Elazar says that the first verse looks unnecessary because the verse that follows also reads that YHVH spoke to Moses.

Continued in the next study

Lesson;

Rabbi Pinchas ben Yair was a wise man and a great Torah scholar. He was Rabbi Shimon's father-in-law and older than him and yet, he respected him and treated him as the Shechina because Rabbi Shimon was on a high level and the Shechina was with him at all times.

Rabbi Shimon refused the special honor offered to him by his father in law because, for him, comfort would 'ground' him to a lower level.

On the way up we need to be 'Lighter'.

The practical application of this lesson is that we should focus on the goals we set to ourselves without distractions of temporary pleasures.

69. אלא בשעתא דקודשא בריך הוא יהב קטרת בוסמין לאהרן, בעא, דלא ישתמש ביה בחייו בר נש אחרא. מאי טעמא. בגין דאהרן אסגי שלמא בעלמא. אמר ליה קודשא בריך הוא, את בעי לאסגאה שלמא בעלמא, על ידך יסגי שלמא לא ישתמש בה אדם אחר. נדב ואביהו הקדימו

69. אלא בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן קטרת בשמים לאהרן, רצה שלא ישתמש בו בחייו אדם אחר. מה הטעם? משום שאהרן מרבה שלום בעולם. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה רוצה להרבות שלום בעולם - על ידך ירבה שלום למעלה, הרי קטרת הבשמים תהיה מסורה בידיך מכאן והלאה, ובחייו לא ישתמש בה אדם אחר. נדב ואביהו הקדימו

לְעֵילָא, הָא קְטֹרֶת בּוֹסְמִין, יְהֵא מְסוּר בְּיַדְךָ מִכָּאן
וּלְהֵלָאָה, וּבְחַיֵּיךָ לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בֵּיהּ בַּר נֶשׁ אַחֲרָא.
נָדַב וְאַבְיָהוּא אֶקְדִּימוּ בְּחַיֵּי דְאַבְיָהוּן, לְאַקְרָבָא
מַה דְלֹא אֶתְמַסֵּר לֵהוּ. וּמִלֵּה דָא, גְרִים לְהוּן דְטַעוּ
בֵּיהּ.

Rabbi Elazar continues his discourse and says that Nadav and Avihu, the sons of Aaron, brought Ketoret (the 11 incense) into the Holy Tabernacle before their father and that is where they made the mistake that brought about the end of their lives.

The Holy One Blessed be He gave the instruction to do the Ketoret to Aaron because Aaron was a man that made peace in the world. The Ketoret is a tool that increases the peace above and affects the world below. Aaron was the best channel for this force. His sons used the Ketoret when it was not given to them.

70. וְתֵאנָא, מִשֶּׁה הָוָה מְהַרְהַר, מֵאֵן גְרָם לֹון
טַעוּתָא דָא, וְהָוָה עֲצִיב. מַה פְּתִיב, וַיְדַבֵּר יי' אֶל
מִשֶּׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. וּמַה אָמַר לֵיהּ,
בְּקִרְבָּתְם לִפְנֵי יי' וַיָּמוּתוּ. בְּהַקְרִיבֶם לֹא פְתִיב,
אַלֵּא בְּקִרְבָּתְם. אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְמִשֶּׁה, דָּא גְרָמָא לֵהוּ, דְדַחֲקוּ שְׁעֵתָא בְּחַיֵּי
אַבְיָהוּן, וְטַעוּ בֵּיהּ, וְהֵינּוּ דְכְתִיב, (וַיִּקְרָא י') אֲשֶׁר
לֹא צָוָה אוֹתָם, אוֹתָם לֹא צָוָה, אֲכַל לְאַהֲרֹן צָוָה.
וּמַה תְּרִין בְּנֵי אֶהֱרֹן, עַל דְדַחֲקוּ שְׁעֵתָא בְּחַיֵּי
אַבְיָהוּן גְרָמוּ לְגַרְמֵיהוּ כָּל כֹּהֵן, אֲנָא לְגַבֵּי אַבָּא
וְרַבֵּי פִנְחָס וְשָׂאֵר חַבְרַיִיא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.
אַתָּא רַבֵּי פִנְחָס נִשְׁקִיָּה וּבְרַכִּיָּה.

Moses was trying to understand what made Nadav and Avihu make the mistake. It made him sad. Then God gave him the answer saying 'when they offered 'foreign' fire before YHVH and died'.

Moses understood that they rushed the process when they took on themselves to bring the Ketoret before God, instead of letting their father do it as God instructed. That is why the Ketoret in their hands was treated as 'foreign'.

Rabbi Elazar concludes that because the sons of Aaron rushed to bring holiness before their father can do it, so he can not reveal secrets of Torah before his father, Rabbi Pinchas, and the other friends.

Rabbi Pinchas came to him and kissed him and blessed him.

Lesson;

We read above that Rabbi Pinchas ben Yair kissed Rabbi Shimon when he came to him and later he kissed Rabbi Elazar after he delivered words of Torah.

The word for 'kiss' in Hebrew is 'נשיקה' it comes from the root 'נשק' that means 'a touch', 'a connection between two elements'.

There are 13 places in the Torah with the verb 'וישק' that comes from the same root and it means 'and he kissed'. 13 is numerically 'אהבה', 'Love', and that reveals that the purpose of kissing is to connect with love. Esau hated his brother Jacob and wanted to kill him, but when they met they kissed and cried together (Genesis 33:4).

The word 'וישק' also means to transfer water that is an aspect of life energy, from one source to another vessel.

The mouth is the aspect of Malchut and kissing has the aspect of 'drinking' from what we kiss. We kiss the Torah when it comes out for reading and then again when it goes back to the Ark.

Kissing the hand or the forehead of a Tzadik is a strong spiritual connection that we read in the Zohar in many places. The hand of a tzadik represents their 'work' and the revelation of light in the world. Kissing their forehead is a connection to their wisdom.

Due to the plague of the Cronaviris that we experience now in the world, we are hesitant to touch other people's hands or faces. It's time to appreciate the sacred things in our lives and 'kissed' them.

When we kiss our spouses and children we should meditate on transferring our love and light to them like water that fills them with Light force.

Do not kiss things of impurity because even if the surface is sterilized, the impure spiritual energy is contagious.

The Kiddush of Friday night and holidays draws great Light. It gives us the opportunity to bless the children by placing our hands on their heads. We let them kiss our hands and forehead to nourish them from the Light we just drew. Our sacred books should be kept in a special place and treated with holiness. They can serve us well and deliver a good 'kiss'.

71. רבי שמעון פתח ואמר, (שיר ג) הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה וגו'. הנה מטתו של שלמה, מי זו מטתו? זהו כסא (מטת) הכבוד של המלך, שכתוב בו (משלי לא) בטח בה לב בעלה. של שלמה, המלך שכל השלום שלו הוא. ששים גברים סביב לה, שנגאזים בצדיה מן הדין הקשה, ונקראים ששים מכות של אש (ששים מזינים בכלי זין קשים) שאותו נער מתלבש בהם.

71. רבי שמעון פתח ואמר, (שיר השירים ג) הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה וגו'. הנה מטתו של שלמה, מאי מטתו. דא כורסי (נ"א ערסא) יקרא דמלקא, דכתיב ביה, (משלי לא) בטח בה לב בעלה. של שלמה, מלקא די שלמה כלא דיליה הוא. ששים גברים סביב לה, דאתאחדן בסטרהא מדינא קשיא, ואקרון, שתין פולסי דנורא, (ס"א שתין מזינין זיוני קשיין) דהוא נער, אתלבש בהו.

Songs 3:7,8

”הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה מגברי ישראל”

”כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה איש חרבו על ירכו מפחד בלילות”

“Behold, it is Solomon's bed, With sixty mighty warriors around it, Of the mightiest of Israel.”

“They all hold swords, Being experts in war. Every man has his sword on his thigh Because of fear in the night.”

Rabbi Shimon opened the study and quotes the verse above. He explains that the bed is the King's throne that is Malchut. King Solomon was a king of peace with the aspect of Zeir Anpin. The sixty mighty warriors come from the Left of Zeir Anpin that is Gevurah. They are made out of the fire that the angel Metat-on is 'dressed' with them to protect Malchut.

72. מימיניה, שנגא דחרבא תקיפא, משמאליה גומרי דנורא תקיפא, דמתאחדא בגליפוי (ס"א בקליפוי), בשבעין אלף להטי נורא דאכלא, ואינון שתין מזיני זיני קשיין, מאינון גבורן תקיפן, דהיא גבורה עלאה דקודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב מגבורי ישראל.

72. מימינו שנינות החרב הקשה, משמאלו גחלי אש חזקה שאחזה בחקיקותיו (במקלותיו) בשבעים אלף להטי אש אוכלת, והם ששים מזינים בכלי זין קשים מאותן גבורות תקיפות של אותה גבורה עליונה של הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב מגבורי ישראל.

The sword of Metat-on is on the Right of the bed that is Malchut, and on the Left, strong fire of the sixty protectors of Malchut. The Right and the Left join as 70 thousand flames of fire in Malchut.

The Light of Chokmah can be revealed only in Malchut and the sixty warriors protect this light from the interference of the other-side.

The reference to 'the mightiest of Israel' is to connect the sixty warriors to Zeir Anpin that is also called Israel.

73. ותאנא, בהאי ערסא, מה כתיב בה, ותקם בעוד לילה, כד ינקא מסטרך דימינא (ס"א מסטרא דדינא). ותתן טרף לביתה. מאי טרף, כמה דאת אמר (מיכה ה) וטרף ואין מציל. הדא הוא דכתיב כלם אחוזי חרב מלומדי מלחמה, זמינין בכל מקום לעשות דין, ונקראים בעלי יבבה ויללה.

73. ולמדנו, במטה הזו מה כתוב בה? ותקם בעוד לילה, כאשר יונקת מצד הימין (מצד הדיון). ותתן טרף לביתה. מה הטרף? כמו שנאמר (מיכה ה) וטרף ואין מציל. זהו שכתוב כלם אחוזי חרב מלומדי מלחמה, זמינים בכל מקום לעשות דין, ונקראים בעלי יבבה ויללה.

Proverbs 31:15

“ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה”

“She also rises while it is yet night, And provides food for her household, And a portion for her maidservants.”

The night is the time of Judgment and Malchut 'rises up' at this time to reveal the light of Chokmah that is judgment.

Lesson;

Bed in dreams represents the aspect of Malchut. Leaning or sitting on the bed is a good sign. Getting into bed means 'fruitfulness' (child, success). Falling off the bed means falling are losing strength in Malchut (Money, power...)

We connect to the sixty mighty warriors before we go to sleep. Read the PDF below.

[Download \(PDF, 123KB\)](#)

74. איש חרב על ירכו. כמה דאת אמר, (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור. מפחד בלילות, היא אוקמוה, מפחד דגיהנם וכו' אבל מפחד בלילות, כלומר, את כל זה מאיזה מקום לוקחים? מפחד, מאותו מקום שנקרא פחד, כמו שנקמר (בראשית לא) ופחד יצחק היה לי. וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. בלילות, בזמנים שהם מנו לעשות דין. מתפקדין למעבד דינא.

“Every man has his sword on his thigh Because of fear in the night” (Songs 3:8). Fear is the aspect of the Left. The night also represents the Left column, Gevurah that reveals judgment during the night period.

The mighty warriors use the forces of the night to execute judgments.

Genesis 31:42

“לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי כי עתה ריקם שלחתי את עניי ואת יגיע כפי ראה”

“Unless the God of my father, the God of Abraham and the Fear of Isaac, had been with me, surely now you would have sent me away empty-handed. God has seen my affliction and the labor of my hands, and rebuked you last night.”

This verse comes from a conversation between Jacob and Laban, his father-in-law. They made a covenant upon their separation. Laban was dishonest and evil and Jacob needed a strong force to protect and maintain the covenant between them. Jacob used the judgment from the Left of his father to seal the 'deal'. “And Jacob swore by the Fear of his father Isaac” (Genesis 31:53). Using this method prevented Laban from cheating his son-in-law further in the future.

75. ותאנא, כתיב (משלי לא) זממה שדה ותקחהו. ותקחהו. הדא הוא דכתיב, (איוב מ) וכל חית השדה ישחקו שם. ועל דא כתיב, (תהלים קד) זה הים גדול ורחב ידים וגו' שם אניות יהלכון וגו', כמו שנקמר (משלי לא) היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה. ממרחק ודאי. מראש המח, וממעלה של ראש, תביא לחמה, על ידי הצדיק קשמזדוגים כאחד, אזי שמחה בכל. זהו שכתוב לויתן זה יצרת לשחק בו.

Job 40:20

“כי בול הרים ישאו לו וכל חית השדה ישחקו שם”

“Surely the mountains yield food for him, And all the living creatures of the field play there.”

The 'field' is the aspect of Malchut and the living creatures are the aspect of Yessod.

Psalms 104:25, 26

“זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרוֹחַב יַדָּיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת”

“שֶׁם אַנְיּוֹת יְהִלְכוּן לְוַיְתֵן זֶה יַצְרֵת לְשִׁחַק בּוֹ”

“This great and wide sea, In which are innumerable teeming things, Living things both small and great.”

“There the ships sail about; There is that Leviathan Which You have made to play there.”

The Leviathan is an aspect of Yessod and the 'play' represents unification.

Proverbs 31:14

“הַיְתֵה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר מִמְרָחֵק תְּבִיא לַחֲמָה”

“She is like the merchant ships, She brings her food from afar.”

The Light of Chokmah comes to Malchut from 'afar' by the work of the Tzadik, who is Yessod. When Malchut and Yessod join in unification, the light is revealed and brings joy to all.

76. לַמְדוּנוֹ, אֵלֶּף וְחֲמִשׁ מְאוֹת בְּעֵלֵי מַגְנִיִּם בְּעֵלֵי הַשְּׁלֵטוֹן נֶאֱחָזִים מֵהַצַּד הַזֶּה, שֶׁהֵם גְּבוּרִים. בְּיַדֵּי אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא נֶעַר אַרְבַּעַה מִפְתָּחוֹת גְּדוֹלִים. תְּנִינִים שֶׁהוֹלְכִים תַּחַת הַסְּפִינָה שֶׁל הַיָּם הַגָּדוֹל הַזֶּה לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת. זֶה הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְזֶה הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְכָר כָּלֵם. אַרְבַּעַה מְרֵאוֹת שֶׁל פְּנִים נִרְאִים בָּהֶם, וְכִשְׁנִקְלָלִים בְּאֶחָד, כְּתוּב (יַחֲזַקְאֵל א) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, פְּנִיָּהֶם שֶׁל כָּלֵם.

76. תֵּאנָא, אֵלֶּף וְחֲמִשׁ מְאָה, מְאִרֵי תְרִיסִין, מְאִרֵי דְשׁוּלְטָנוּתָא, אֲתֵאֲחָדֵן מְהֵאֵי סְטְרָא, דְאִינוּן גִּיבְרִין. בִּידוּי דְהֵהוּא דְאִקְרִי נֶעַר, אַרְבַּע מִפְתָּחִין רַבְרָבֵן. תְּנִינִיָּא אֲזִלִין תַּחַת סְפִינָה, דְהֵאֵי (דִּף ס' ע"ב) יִמָּא רַבָּא, לְאַרְבַּע זְוִיּוֹן. דָּא אֲזִיל לְסְטְרָא דָּא, וְדָא אֲזִיל לְסְטְרָא דָּא. וְכֵן כָּלְהוּ. אַרְבַּע חִיזוּ דְאֲנָפִין אֲתַחֲזִיין בְּהוּ, וְכֵן אֲתַקְלִילֵן בְּחַד, כְּתִיב, (יַחֲזַקְאֵל א) וְדַמּוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, פְּנִיָּהֶם דְכָלֵא.

76 – commentary will be added into the next study.

Lesson;

Sometimes I need sixty mighty warriors to bring me energy from afar to my ship. That energy is required to move the ship and help me work in the 'field' and engage with a 'play' that would result in a good study.

There are 1500 forces with shields by the side of the sixty mighty men. The angel Metat- holds four large keys In his hands. The four are the angels Michael, Gabriel, Uriel, and Raphael. They are called large keys because they open and draw light from the upper levels to the lowers. The sea creatures move under the ship that is Malchut of the world of Beriah. This level is called the Big Sea, which is Binah. The 'water' from the 'sea' goes to four directions, south, north, east, and west. This is the secret of the sefirot of Chessed, Gevurah, Tiferet, and Malchut. The first three flow through the three columns to Malchut. They have the image of Lion, Ox, Eagle. Malchut that receives the three has the image of a human face.

77. אֵפִי רַבְרָבִי, וְאֵפִי זוּטְרִי, כְּלִילֵן כְּחַד לְעֵילָא, פְּנִים גְּדוֹלִים וְפְנִים קְטָנִים כְּלוּלִים כְּאֶחָד תְּרֵי סְלִקִין וְשֵׁאֲטִין, וְתֵרִין מְגֵרוּפִין בְּיַדֵּיהוּ. אֵלֶּף לְמַעְלָה, שְׁנַיִם עוֹלָיִם וְמִשׁוּטְטִים, וְשֵׁתֵי מְגֵרְפוֹת

טורין סלקין ועאלין (ס"א אליון טמירין עאלין וסלקין) בכל יומא, משקיו דההוא ימא, לבתר, אתעקרו מנה, וסלקין לימא אחרא.

בידיהם. אלף הרים עולים ונכנסים (אלו מכסים נכנסים ועולים) בכל יום מהשקאת אותו הים, אחר כך נעקרים ממנה ועולים לים אחר.

Large face (מוחין דגדלות) is Light in its maturity that is complete presence in its vessel. Small face (מוחין דקטנות) is the Light in its minimal and limited state. They are included in Zeir Anpin and Malchut.

The Right and the Left lines connect to the upper sea that is Binah. With this connection, they prevent the other-side from drawing from the light of Chokmah that they bring down to the sea of the lower Malchut.

78. לית חושבנא לאינון דאתאחדן בשערהא, תרין בנין ינקין כל יומא, דאקרון מאללי ארעא. ודא הוא רזא דספרא דצניעותא, דכתיב, (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר. ואלו יונקים מתחת צדדי אברהם. שתי בנות תחת רגליה, (ואלו יונקים מצד אברהם, שתי בנות בתחיה) ועל זה כתוב (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם. ואלו נאחזים בעלי (בצפוני) אותה מטה, וזהו ששנינו, שכתוב (מלכים-א ג) אז תבאנה שתיים נשים זנות אל המלך. אז תבאנה, ולא מקדם לכן. ובזמן שישראל למטה, מחזירים ערף מאחר הקדוש ברוך הוא, מה כתוב? (ישעיה ג) עמי נגשו מעולל ונשים משלו בו. ודאי.

78. אין חשבון לאותם הנאחזים בשערותיה, שני בנים יונקים כל יום, שנקראים מרגלי הארץ, וזהו סוד של ספרא דצניעותא, שכתוב (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר. ואלו יונקים מתחת צדדי אברהם. שתי בנות תחת רגליה, (ואלו יונקים מצד אברהם, שתי בנות בתחיה) ועל זה כתוב (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם. ואלו נאחזים בעלי (בצפוני) אותה מטה, וזהו ששנינו, שכתוב (מלכים-א ג) אז תבאנה שתיים נשים זנות אל המלך. אז תבאנה, ולא מקדם לכן. ובזמן שישראל למטה, מחזירים ערף מאחר הקדוש ברוך הוא, מה כתוב? (ישעיה ג) עמי נגשו מעולל ונשים משלו בו. ודאי.

Joshua 2:1

וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו וילכו.”

“Now Joshua the son of Nun sent out two men from Acacia Grove to spy secretly, saying, “Go, view the land, especially Jericho.” So they went, and came to the house of a harlot named Rahab, and lodged there.”

Two sons that are two spies suck the energy from under the two wings of Malchut. They represent Chessed and Gevurah of Malchut. Two daughters are two harlots found under the feet of Malchut. These are from the Holy side of Malchut and parallel to them, two sons and two daughters from the side of the Klipah that is behind Malchut.

When the Israelites turn behind the holiness, they connect to the Klipah as it says in Isaiah 3:12

”עמי נגשו מעולל ונשים משלו בו עמי מאשריך מתעים ודרך ארחתיך בלעו.”

“As for My people, children are their oppressors, And women rule over them. O My people! Those who lead you cause you to err, And destroy the way of your paths.”

79. בידא שְמאלא, שְבַעֵין עֲנָפִין, דְמַגְדְּלִין בֵּין נוּנֵי הַיָּם, כְּלָהוּ סוּמְקֵי כְּוֹרְדָא. וְעֵילָא מְנָהוֹן, עֲנָפָא חַד סוּמְקָא יְתִיר, דָּא סְלִיק וְנַחֲתִית. וְכָלָהוּ אֲתַחְפְּיִן בְּשַׁעְרָהָא.

79. בִּיד שְמאל שְבַעֵים עֲנָפִים שְמַגְדְּלִים בֵּין דְגֵי הַיָּם, כָּלֵם אֲדָמִים כְּשׁוֹשְנָה, וּמַעְלֵיהֶם עֲנָף אֶחָד יוֹתֵר אָדָם, זֶה עוֹלָה וְיֹרֵד, וְכָלֵם מִתְנַפְּסִים בְּשַׁעְרוֹתֶיהָ.

From the Left hand that is the Left line of Malchut comes down 70 branches that are the 70 nations of the world. They represent levels of the Light of Chokmah on the Left. They are called fish in the sea of Malchut. They are red because they have judgments in them. Above them, there is a dark red branch that represents Sma-l. He is the minister of the other-side and brings with him harsh judgment. He is the one that 'dressed' himself as the Snake and seduced Adam to draw the Light of Chokmah down. This is the secret of the first sin that made the connection to the Tree of Knowledge Good and Bad. It brought judgments to Malchut and these judgments are called the hair of Malchut.

Lesson;

The 'sons' and other 'male' symbols represent channels and light. Because we live under the control of the Tree of Knowledge Good and Bad, there are aspects of good and bad in everything that exists in this world. There are male channels from the Holy side and male channels form the negative side.

The 'harlots' are females that drain the energy from the channels and they have the negative/bad aspect.

The Zohar teaches us about many forms that the Light appears and or forms its presence in our world. The terms, analogies, parables, and different descriptions are confusing sometimes but just by reading and using the images as abstract symbols to show the way the Light is flowing down to this world we benefit greatly. It helps us a lot to understand that these kinds of studies open spiritual paths in our minds and expand our vessels even without full understanding.

80. מארי דלישנא בישא. כד נחית חו"א. אתעביד מקפץ על טורין, מדלגא על טגרי. עד דישכח טרפא, דאחיד בטופרי ויכול. כדן שכיה, ואתחזר לישניה לטב. זכאין אינון ישראל, דמזמנין ליה טרפיה. אהדר לאתריה (ס"א לבתריה), עייל בנוקבא דתהומא רבא.

80. בעל הלשון הרע, כְּשִׁירֵד הַנְּחָשׁ, נַעֲשֶׂה מְקַפֵּץ עַל הַהָרִים מְדַלֵּג עַל הַסְּלָעִים, עַד שְׂיִמְצָא טָרֵף שְׂאֲחֹז בְּצַפְרָנָיו, וְיֹאכֵל. אַז שׁוֹכֵה, וְחוֹזֶרֶת לְשׁוֹנוֹ לְטוֹב. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂמִזְמָנִים לוֹ טָרְפוֹ. חוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ (לְאַחֲרָיו), וְנִכְנָס לְנֻקְבַּ תְּהוֹמוֹ רַבָּה.

The Snake is the owner of evil speech. He roams the earth and jumps over mountains and skips over hills, looking for prey to catch with his nails. After he eats, he gets calm and his evil tongue turns into a good tongue. It is like a person speaks evil about a person that is all good.

The mountains are an aspect of Binah and the hills are an aspect of Malchut. The Snake wants to get his prey from the highest level. When the Israelites draw the Light from Binah, Malchut gets purified and the Snake gets a share from Light at the edges of the nails of Malchut.

After he gets this light, the Snake returns to his place and enters the hole of the great abyss.

81. כד (ס"א סליק סלקין) סלקין מארי דרומחין וסייפין, דלית לון חושבנא, סוחרנייהו דאינון שתיין עלאין, דסוחרנייה דהאי ערסא, אַלף אלפין, ורבוא רבון, קיימין בכל סטרא דהאי ערסא לעילא. ומניה אתזנו, כלהו מקמיה (ס"א ומניה אתזנו, ליה פלחין כולהו קמיה) יקומון.

81. כשעולים (עולה עולים) בעלי הרמחים והרבות, שאין להם חשבון, סביב אותם ששים עליונים שסביב המטה הזה, אַלף אלפים ורבוא רבבות עומדים בכל צד של המטה הזה למעלה, וממנה גזונים, כלם מלפניה (וממנה גזונים, כלם עובדים לה לפניה) יעמדו.

The forces that carry swords and spears represent the judgments in Malchut. They surround the sixty mighty men that surround the bed and by them, the Right and the Left are unified. This unification that reveals the light of Chokmah and Chassadim brings nourishment to all millions of forces that are around the supernal bed.

82. מתחות כלהו, נפקין כמה אַלף ורבבון, דלית לון חושבנא, ונחתין ושאטין בעלמא, עד דתקעי מארי שופרא, ומתכנשי. והני בזוהמא דטופרי אחידן.

82. מתחת לכלם יוצאים כמה אַלף ורבבות שאין להם חשבון, ויורדים ומשוטטים בעולם, עד שתוקעים בעלי השופר ומתכנסים, ואלה אחוזים בזוהמת הצפרנים.

Underneath the holy levels that were mentioned above come out countless forces from the side of the Klippah. They wander through the world until the Shofar is blown. It's sound that produces from fire, water, and air, represents the unification of the Right, Left and Center columns. The impure forces that hold to the scum that is under the nails.

83. דא ערסא כליל לון, דא ערסא, רגלוהי אחידן בארבע סטרי עלמא, כלא עאלין בכללא, דאשתכח לעילא, ואשתכח לתתא, בשמים ממעל, ועל הארץ מתחת, ועל דא כתיב הנה מאי הנה. בגין דזמינא לכלא לעילא ותתא. ורשומא האי ערסא מכלא, אדנ"י אתקרי, רבונא דכלא, רשימא בין חילקה.

83. המטה הזה כוללת אותם. רגלי המטה הזה אחוזים בארבעת צדדי העולם, כלם נכללים בכלל שנמצא למעלה ונמצא למטה, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, ועל זה כתוב הנה. מה זה הנה? משום שמזמנת לכלם, למעלה ולמטה. ורשומה המטה הזה מהפל, ונקראת אדנ"י, הרבון של הכל, רשומה בין חילוקיה.

Songs 3:7

“הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה מגברי ישראל.”

“Behold, it is Solomon’s bed, With sixty mighty warriors around it, Of the mightiest of Israel.”

The bed, which is Malchut, includes all the levels above. The four legs of the bed connect to the four directions of the world and represent Chessed, Gevurah, Tiferet, and Malchut.

Because the unification of the upper sefirot is made in the bed, Malchut, all the levels above and below benefit from it, and Malchut is called ‘Adonai’ which means ‘Master’ in Hebrew to tell us that Malchut can be the master of all.

Lesson;

Nails grow at the far 'ends' of the body that are the hands, and the feet. They have the aspect of Malchut of Malchut and death that happens as they are pushed out of the body. Negative forces can easily get attached to the nails to draw from our energy, especially when there is filth under the nails. Seeing nails in dreams in most cases it means pain.

Nail-biting is very bad in life and in dreams. It connects to negativity and anger. Biting nails in dreams means conflicts and quarrels.

On the other hand, if the nails in the dream look nice and long then it could be a good sign of growth and profits.

During the Havdalah that we do after Shabbat, we look to see the reflection of the candle flame on the nails. We look into the 'live' part of the nails to see the connection between the nails and the flesh. Also, because the nails constantly grow, we wish to begin the coming week with signs of growth and success.

Adam was created with a skin tissue that looks like the nails but after the sin, it was removed from him and left only on the tips of hands and feet.

84. בגין כה, כהנא בעי לכונא מלי דלעילא, ליחדא שמא קדישא מאתר דבעא ליחדא, ועל דא תנינן, כתיב, בזאת יבא אהרן אל הקדש, בהאי בעי לקרבא קדושה לאתריה, מהאי אתר, בעי בר נש לדחלא מקמי קודשא בריה הוא. ועל דא כתיב, (דברים לב) לו חכמו ישכילו זאת מיד יבינו לאחריהם. כלומר, אי יסתכלון בני נשא בעונשא, הין אחידת זאת בין סילקא, והין אתמנו קמה כל אינון בני חילין, ואחידן בפולחנא לאתפרעא מן חייביא, מיד יבינו לאחריהם, ויסתמרון עובדיהון, ולא יחובון קמי מלכא קדישא.

84. משום כך הפה צריך לכוון דברים שלמעלה, ליחד את השם הקדוש מהמקום שצריך ליחדו, ועל זה שנינו, כתוב בזאת יבא אהרן אל הקדש, בזה צריך לקרב קדשה למקומה, מהמקום הזה צריך אדם לפחד מלפני הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, (דברים לד) לו חכמו ישכילו זאת מיד יבינו לאחריהם. כלומר, אם יסתכלו בני אדם בענש, איך זאת אחוזה בין חילותיה, ואיך התמנו לפניה כל אותם בני החילות, ואוחזים בעבודה להפרע מן הרשעים, מיד יבינו לאחריהם, וישמרו את מעשיהם, ולא יחטאו לפני המלך הקדוש.

85. תו אמר רבי שמעון, כל בר נש דזכי למילף אורייתא, ונטיר לה להאי זאת. האי זאת נטירת ליה, וגזר עמיה קיימא על קיימא דיליה, דלא יתעדי מניה, ומן בנוהי ומן בני בנוהי לעלמין. הדיא הוא דכתיב, (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם וגו'. יתבו למיכל. עד דאכלו, אמר רבי שמעון לחבריאי, כל חד וחד לימא מלה חדתא דאורייתא. על פתורא, לקמיה דרבי פנחס.

85. עוד אמר רבי שמעון, כל אדם שזוכה ללמד תורה ושומר את הזאת הזו, הזאת היא שומרת אותו וכרתת עמו ברית על בריתו, שלא תסור ממנו ומבניו ומבני בניו לעולמים. זהו שכתוב (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם וגו'. ישבו לאכל. עד שאכלו, אמר רבי שמעון לחברים, כל אחד ואחד יאמר דבר חדש בתורה על השלחן לפני רבי פנחס.

86. פתח רבי חזקיה ואמר, ה' אלהים נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר וגו'. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים וקראם קדש, שכתוב קדש ישראל לה', ונתן להם חלק להאחז בשם הקדוש. ובמה אחזו ישראל

86. פתח רבי חזקיה ואמר, (ישעיה נ) 'אלהים נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר וגו'. זכאין אינון ישראל, דקודשא בריה הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין, וקראו, קדש.

דְּכַתִּיב, (ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְי'. וְיַהֲיִב (דף
 ס"א ע"א) לְהוֹ חוֹלֵק, לְאֵתְאֲחָדָא בְּשִׁמְא קְדִישָׁא.
 וּבְמָה אֲחִידוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְא קְדִישָׁא. בְּגִין דְּזָכוּ
 בְּאוֹרֵייתָא, דְּכָל מָאן דְּזָכִי בְּאוֹרֵייתָא זָכִי בִּיה
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (נ"א בקדש)

Isaiah 50:4

“אֲדַנִּי יְהוָה נָתַן לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים לְדַעַת לַעוֹת אֶת יַעֲף דְבַר יַעֲר בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא יַעֲר לִי אֶזְן לְשִׁמְעַת פְּלִמוּדִים”
 “YHVH GOD has given Me The tongue of the learned, That I should know how to speak A word in season to him who is weary. He awakens Me morning by morning, He awakens My ear To hear what is taught.”

Rabbi Chyzkiah quotes this verse and says that Israel is blessed because the Holy One Blessed be He, chose them from among all nations and called them a Holy Nation. “Israel is holy to YHVH, the first fruits of his harvest.” (Jeremiah 2:3). They have the right to connect to the Holy Name because they hold the Torah and anyone that connects to the Torah, has merit to connect to the Holy One Blessed be He.

87. (רצ"ז ע"א) וְתַנִּינֵן קַמִּיה דְּמַר, מַאי קִדְשׁ. שְׁלִימוּתָא דְּכִלְא דְּאִקְרִי חֲכָמָה עֲלָאָה, וּמַהֲאִי אֲתַר (נגיד משח רבות קדישא בשבילין ידיען, לאתר דאקרי בינה עלאה), וּמִתְמַן נִפְקִין מְבוּעֵין וּנְחָלִין לְכָל עֵבֶר, עַד דְּמַטּוּ לְהַאי זֵאת. (ומהאי אתר אתער רוחא קדישא) וְהַאי זֵאת כֹּד מִתְבָּרְכָא, אִקְרִי קִדְשׁ, וְאִקְרִי חֲכָמָה, וְאִקְרִי לִיה (נ"א והאי זאת כד אתברכא מאתר עלאה דא דאקרי קדש ואקרי חכמה קראן ליה) רוּחַ הַקִּדְשׁ. כְּלוּמַר, רוּחַ, מַהֲוֵא קִדְשׁ דְּלַעֲיִלָא. וְכַד נִפְקִין וּמִתְעָרִין מִנָּה רְזִי אוֹרֵייתָא, כְּדִין אֲתִקְרִי לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ.

87. וְשִׁנִּינוּ לִפְנֵי מוֹרְנוּ, מַה זֶה קִדְשׁ? שְׁלִמוּת הַכֹּל שְׁנִקְרָאת הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה. וּמַהֲמָקוֹם הַזֶּה (שׁוֹפֵעַ שְׁמֹן מִשְׁחַת קִדְשׁ בְּשִׁבְלִים יְדוּעִים לְמָקוֹם שְׁנִקְרָא בִּינָה עֲלִיּוֹנָה), וּמִשָּׁם יוֹצְאִים מַעְיָנוֹת וּנְחָלִים לְכָל עֵבֶר, עַד שְׁמַגִּיעִים לְזֵאת הַזֵּה. [וּמִמָּקוֹם זֶה מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ קְדוּשָׁה] וְכִשְׁמִתְבָּרְכַת הַזֵּאת הַזֵּה, נִקְרָאת קִדְשׁ, וְנִקְרָאת חֲכָמָה, וְאִקְרִי לִיה (וְהַזֵּאת הַזֵּה) כְּשִׁמְתְּבָרְכַת מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן, זֶה שְׁנִקְרָא קִדְשׁ וְנִקְרָא חֲכָמָה, וְאִקְרִי לִיה (לֹא רוּחַ הַקִּדְשׁ. כְּלוּמַר, רוּחַ מְאֹתוֹ קִדְשׁ שְׁלִמְעֵלָה. וְכִשְׁיִוְצְאִים וּמִתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲזַ נִקְרָאת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ.

Rabbi Yitzchak continues to say that they learned from Rabbi Shimon that ‘Holiness’ is a state of perfection that is called ‘The supreme Chokmah’. It is the secret of the supernal Father and Mother from which flows holy anointing oil in known paths to the place that is called supernal Binah, which is Israel Sava and Tevuna. From there come springs and streams. They flow to every direction, to Chokmah and Chassadim until they reach Malchut (זאת). When Malchut is blessed from these lights she is called ‘Holiness’, ‘Chokmah’, and ‘the Holy Spirit. Meaning that the ‘spirit’ (Ruach, רוּחַ) is the six sefirot of Zeir Anpin of the holy place that is Chokmah (Atzilut).

When the secrets of the Torah come out from Chokmah (Wisdom) it is called ‘לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ’ ‘The Holy Tongue’.

Lesson;

The study of the Torah opens streams of wisdom and chassadim from the highest levels. It is important to learn to read the 'Holy Tongue' and connect better to the secrets.

Please visit: <https://hebrew.dailyzohar.com/> to study the Hebrew letters and how to read them. Please share links to other online resources that help in the study of Hebrew reading.

Also, make comments about what you would like to see added to the Hebrew section of DZ.

If you can't read the few words below then you definitely need to learn to read. You don't need to understand or converse in Hebrew. Even if you read slowly, you increase the benefits of the study a thousand times.

You are not too old, too busy, or too weak to learn to read Hebrew.

88. וּבִשְׁעָתָא דְנִגִּיד הֵהוּא רַבּוּת קַדִּישָׁא, לְאִינוּן תְּרֵי קַיִימִין, דְּאִקְרוּן לְמוּדֵי ה', וְאִקְרוּן צְבָאוֹת, אֲתַכְנֵשׁ תַּמָּן, וְכַד נְפִיק מִתַּמָּן, בְּהֵוּא דְרָגָא דְאִקְרִי יְסוּד, לְהֵוּא חֻכְמָה זְעִירָא, כְּדִין אֲתַקְרִי לְשׁוֹן לְמוּדִים. וְנְפִיק לְאֲתַעְרָא לְאִינוּן קַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִים. כְּדִין כְּתִיב, יי' אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן לְמוּדִים. וְלָמָּה? לְדַעַת לַעֲוֹת אֶת יַעֲרָא דְבַר. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אֶת זֶה לְמַנְרָה הַקְדוּשָׁה, רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְעוֹד, שְׁהַעֲלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמִשׁוּם כִּךָ כָּל דְּבָרָיו בְּנִגְלָה נֹאמְרִים, וְלֹא מְכֻסִּים. עֲלִיו כְּתוּב, (בַּמִּדְבָּר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְחִידוֹת.

The flow of the Holy anointing oil drawn to the two pillars, Netzach and Hod that are called 'studies of Hashem', also, 'צבאות' 'Tzevaot' (Literally means 'armies'). It gathers in Yessod and from there comes to Malchut which is called 'small Chokmah' because it doesn't include the six sefirot of Chokmah. This state is called 'The tongue of the learned'. This light awakens the holy righteous as it is written (Isaiah 50:4) "YHVH GOD has given Me The tongue of the learned", and it came down for the righteous for the purpose (Isaiah 50:4) "That I should know how to speak A word in season to him who is weary".

The Holy One Blessed be He gave from the light that is called 'Holy anointing oil' to Rabbi Shimon, the 'Holy Candle'. He was elevated to higher levels and his words are in a revealed form and not concealed. It is written about him (Numbers 12:8) "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְחִידוֹת וְתַמְנַת יְהוָה יְבִיט וּמַדּוּעַ לֹא יֵרְאֶתֶם לְדַבֵּר." "בְּעֵבְדִי בְּמִשְׁחָה."

"I speak with him face to face, Even plainly, and not in dark sayings; And he sees the form of YHVH. Why were you not afraid To speak against My servant Moses?"

89. פתח רבי ייסא ואמר, (מלכים א ה) וי' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה וגו'. ויה' נתן חכמה לשלמה, זהו ששנינו, בימי שלמה המלך עמדה הלכנה בשלמותה, כאשר דבר לו, כמו שנאמר לו, החכמה והמדע נתון לך.

89. פתח רבי ייסא ואמר, (מלכים א ה) וי' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה וגו'. וי' נתן חכמה לשלמה, דא הוא דתנינן, ביומי דשלמה מלכא, קיימא סיהרא באשלמותא, כאשר דבר לו, כמה דאתמר ליה, (דברי הימים ב א) החכמה והמדע נתון לך.

ויהוה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם וגו'.

“And YHVH gave Solomon wisdom, as He promised him; and there was peace between Hiram and Solomon, and they two made a league together.”

He says that during the days of King Solomon, the moon, meaning Malchut, was holding a state of fullness and was called Chokmah (Wisdom). God gave the wisdom to Solomon “as He promised him”

2 Chronicles 1:12

“החכמה והמדע נתון לך ועשר ונכסים וכבוד אתן לך אשר לא היה כן למלכים אשר לפניך ואחריו לא יהיה כן.”

“wisdom and knowledge are granted to you; and I will give you riches and wealth and honor, such as none of the kings have had who were before you, nor shall any after you have the like.”

Lesson;

Rabbi Shimon dedicated his life to the study of the Torah. He nullified his ‘earthly’ existence and reached levels that enabled him to control heaven and earth.

King Solomon became a king after his father passed away, he went to the Holy Tabernacle and brought thousand burnt offerings to God. At the same night, God (אלהים, ELHYM) revealed himself to him in a dream and offered to grant his wishes.

2 Chronicles 1:7

“בלילה ההוא נראה אלהים לשלמה ויאמר לו שאל מה אתן לך”

“That night God appeared to Solomon and said to him, “Ask for whatever you want me to give you.”

2 Chronicles 1:10

“עתה, חכמה ומדע תן-לי, ואצא לפני העם-הזה, ואבואה: כי-מי ישפט, את-עמך הזה הגדול”

“Now grant me wisdom and knowledge so that I may lead these people, for who can judge these great people of yours?”

King Solomon didn't ask for wealth. He asked God to open his eyes to wisdom, to see the truth in the people. Hashem responded;

2 Chronicles 1:11

“ויאמר אלהים לשלמה יען אשר היתה זאת עם לבבך ולא שאלת עשר נכסים וכבוד ואת נפש שנאיך וגם ימים רבים לא שאלת ותשאל לך חכמה ומדע אשר תשפוט את עמי אשר המלכתיו עליו.”

“החכמה והמדע, נתון לך; ועשר ונכסים וכבוד, אתן-לך-אשר לא-היה כן למלכים אשר לפניך, ואחריו לא יהיה כן”

“God answered Solomon, “Because this was in your heart, and you have not asked for possessions, wealth, honor, or the life of those who hate you, and

have not even asked for long life, but have asked for wisdom and knowledge for yourself that you may govern my people over whom I have made you king,” “wisdom and knowledge have been granted to you. And I will give you riches and wealth and honor, such as none of the kings who were before you have possessed nor those who will come after you.”

If we seek wisdom with purity, we may merit abundance in the material world. It all depends on the type of channels of light that we opened in our lives.

90. וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה. וְכִי מָה (בֵּין) זֶה לְזֶה? אֵלֵּא כִּי שְׁנֵינוּ, וְהָ נָתַן חֲכָמָה לְשְׁלֹמֹה. וְאֵת הַחֲכָמָה הַזֹּאת בְּמָה הָעֵמִיד אוֹתָהּ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָעֵמִיד אוֹתָהּ בְּזֶה בְּרֵאשׁוֹנָה, שֶׁשְׁלֹמֹה עָשָׂה שְׁהוֹרִיד אֶת חִירָם מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שֶׁהָיָה אוֹמֵר (יִחְזַקְאֵל כַּח) מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי וְגו'. שֶׁלְּמַדְנוּ שְׁחִירָם מֶלֶךְ צוֹר עָשָׂה עֲצָמוֹ אֵלֹהִים. אַחֵר שֶׁשְׁלֹמֹה בָּא, עָשָׂה לוֹ בְּחֻמְתּוֹ שֶׁיִּרְדּוּ מֵאוֹתָהּ עֲצָה וְהוֹדָה לְשְׁלֹמֹה. וּמִשּׁוֹם כֵּן כְּתוּב, (מַלְכִים-א ה) וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה.

90. וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה. וְכִי מָה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלֵּא הִכִּי תַנִּין, וַיִּי נָתַן חֲכָמָה לְשְׁלֹמֹה. וְהָאֵי חֲכָמָה בְּמֵאֵי אוֹקִים לָהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹקִים לָהּ בְּהָאֵי, בְּקִדְמִיתָא, דְּשְׁלֹמֹה עֲבַד דְּנַחֲתֵי לְחִירָם מִהוּא דְרָגָא, דְּהוּא אָמַר, (יִחְזַקְאֵל כַּח) מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי וְגו', דְּתַנִּין, חִירָם מֶלֶךְ צוֹר עֲבַד גְּרַמִּיָּה אֵלֹהִים. בְּתַר דְּשְׁלֹמֹה אֵתָא, עֲבַד לִיהּ בְּחֻמְתִּיהּ, דְּנַחֲתֵי מִהוּא עֵיטָא, וְאוּדֵי לִיהּ לְשְׁלֹמֹה. וּבְגִין כֵּן, (מַלְכִים א ה) וַיְהִי שְׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה.

1 Kings 5:26 “and there was peace between Hiram and Solomon”

The Zohar explains the connection between the wisdom that Solomon received from Hashem and the peace he made with King Hiram.

Rabbi Yossi explains that Hiram, the King of Tzor made himself a god, meaning he followed other gods that draw Chokmah from above to below but without Chassadim. When King Solomon came, he used his wisdom (Chokmah) to help Hiram disconnect from the other gods. For that, Hiram thanked him. That is why Hiram is mentioned in the same verse Solomon receives the Wisdom.

91. וְתַנִּין, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁשְׁלַח לוֹ שְׂדֵי אֶסְד, וְהוֹרִיד אוֹתוֹ לְשִׁבְעָה מְדוּרֵי גֵיהֶנֶם, וְהֵעֵלָה אוֹתוֹ וְשְׁלַח לוֹ פְתָקִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּיָדוֹ, עַד שֶׁחֲזַר וְהוֹדָה לְשְׁלֹמֹה. וְשְׁנֵינוּ, שְׁלֹמֹה יָרַשׁ אֶת הַלְבָנָה בְּכָל הַצְּדָדִים, וּמִשּׁוֹם כֵּן שִׁלַּט בְּכָל בְּחֻמְתּוֹ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי שוֹלֵט בְּחֻמְתּוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹלִים בְּדַרְגוֹתָיו לֹא עוֹלִים אֵלֵּא לְהַשְׁלִים עִמּוֹ (אִם לֹא שְׁלֵמִים עִמּוֹ).

91. וְתַנִּין, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּשָׂדֵר לִיהּ, חַד שִׁידָא, וְנַחֲתֵי לֵיד שְׁבַעַה מְדוּרֵין דְּגֵיהֶנֶם וְסַלְקִיהּ, וְשָׂדֵר לִיהּ פְתָקִין בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא בִּידֵיהּ, עַד דְּאַהֲדַר, וְאוּדֵי לִיהּ לְשְׁלֹמֹה. וְתַנִּין. (וִיחִי רַכ"ג, רַכ"ה) שְׁלֹמֹה יָרִית לָהּ לְסִיְהָרָא, בְּכָל סְטְרוֹי. בְּגִין כֵּן, בְּכָלֵא שְׁלִיט בְּחֻמְתִּיהּ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שְׁלִיט בְּחֻמְתִּיהּ עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, כָּל אִינוּן דְּסַלְקִין בְּדַרְגוֹי, לֹא סַלְקִין אֵלֵּא לְאַשְׁלָמָא עִמֵּיהּ. (ס"א אֵי לֹא שְׁלֵמִין עִמֵּיהּ)

Rabbi Yehuda says that Solomon sent Hiram a demon that took him down through the seven levels of hell, and brought him back. Solomon also sent Hiram letters every day, until he left the other-side and gave thanks to King Solomon for that.

We learned that King Solomon inherited the moon, meaning Malchut in all its aspects of Chokmah and Chassadim. Because of that, Solomon ruled over everything with his wisdom.

Rabbi Shimon rules with his wisdom over mankind. Those who climb the rungs he made for us. make Malchut complete.

Lesson;

The Wisdom from the Right includes Chassadim and always higher than the wisdom from the Left that comes with judgments. King Solomon in his wisdom could pull people from the depth and control of the other-side.

Rabbi Shimon left his wisdom for us within the pages of the Zohar. It provides for us a ladder that elevates us from a lower to a higher level and with that, we bring correction to Malchut.

In his introduction to the Zohar, Rabbi Ashlag writes;

“Since the depth of the wisdom in the Holy book of the Zohar is concealed and closed with thousand keys, our human language is too poor to invent for us a faithful and sufficient expression to interpret one thing in this book to its end. The explanation I made, is nothing but a ladder to help those who study it to rise to the level of the words of the Zohar itself.”

The Daily Zohar uses the ‘Ladder’ of Rabbi Ashlag to elevate us all to a higher level of understanding of the Zohar. Those who study the Zohar with us, achieve greater inner peace.

92. פתח רבי יוסי ואמר, (שיר השירים ב) יונתי בחגוי הסלע
 בחגוי הסלע בסתר המדרגה וגו'. יונתי, דא
 כנסת ישראל, מה יונה לא שבקת בן זוגה
 לעלמין, כה כנסת ישראל לא שבקת לקודשא
 בריך הוא לעלמין. בחגוי הסלע, אליו תלמידי
 חכמים, דלא משתכחי בנייחא בעלמא דין.
 בסתר המדרגה, אליו תלמידי חכמים, הצנועין,
 דבהון חסידין דחלי קודשא בריך הוא, דשכינתא
 לא אעדי מנייהו לעלמין. כדון, קודשא בריך הוא
 מתבע בגינייהו לכנסת ישראל, ואמר, הראיני
 את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב,
 דלית קלא משתמע לעילא, אלא קלא דאינון
 דמתעסקי באורייתא.

92. פתח רבי יוסי ואמר, (שיר ב) יונתי בחגוי הסלע
 בסתר המדרגה וגו'. יונתי - זו כנסת ישראל. מה יונה
 לא עוזבת את בן זוגה לעולמים, כה כנסת ישראל לא
 עוזבת את הקדוש ברוך הוא לעולמים. בחגוי הסלע
 - אלו תלמידי חכמים, שלא נמצאים במנוחה בעולם
 הזה. בסתר המדרגה - אלו תלמידי חכמים שצנועים,
 שבהם חסידים יראי הקדוש ברוך הוא, ששכינה לא
 זזה מהם לעולמים. אז הקדוש ברוך הוא תובע את
 כנסת ישראל בשבילם ואומר, הראיני את מראיך
 השמיעני את קולך כי קולך ערב, שאין קול שנשמע
 למעלה, אלא קולם של אלו העוסקים בתורה.

Songs 2:14

“יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה.”
 “O my dove, in the clefts of the rock, In the secret places of the cliff, Let me see your face, Let me hear your voice; For your voice is sweet, And your face is lovely.”

Rabbi Yossi explains that the dove is the aspect of the Congregation of Israel that is Malchut. As a dove never leaves her mate, so the Congregation of Israel never leaves the Holy One Blessed be He.

The Torah scholars that never rest in this world hide in “the clefts of the rock” from their enemies. The modest Torah scholars are pious. They have fear of the Holy One Blessed be He, and the Shechina never leaves them. They hide “In the secret places of the cliff”, meaning that they hide their spiritual level from the people.

The Holy One Blessed be He demands from the Congregation of Israel for these scholars. He says “Let me hear your voice; For your voice is sweet, And your face is lovely”. The voice that can be heard in the upper levels is the voice of those who study the Torah.

93. וְלַמְדָּנִי, כָּל אוֹתָם הַעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בַּלַּיְלָה, הַדְּיוֹקָן שֶׁלָּהֶם נִחְקַק לַמַּעְלָה לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂע בָהֶם כָּל הַיּוֹם וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶם, וְאוֹתוֹ קוֹל (שֶׁל כָּאן) עוֹלָה וּבֹקֵעַ אֶת כָּל אוֹתָם רִקְיעִים עַד שְׁעוֹלָה לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵז כְּתוּב, כִּי קוֹלָה עָרַב וּמְרָאֵיךְ נֶאֱמָר. וְעַכְשָׁיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹקֵק אֶת דְּיוֹקְנֵנוּ שֶׁל רַבִּי שִׁמְעוֹן לַמַּעְלָה, וְקוֹלוֹ לַמַּעְלָה לַמַּעְלָה עוֹלָה, וּמִתְעַטֵּר בְּפִתְרֵי הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַטֵּר בּוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ. עֲלֵיו כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

93. וְתֵאנָא, כָּל אֵינוֹן דְּמִתְעַסְקֵי בְּאוֹרֵיִיתָא, בְּלֵילֵיא, דְּדִיוֹקְנֵיהוֹן אֲתַחֲקֵק לְעֵילָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂע בְּהוֹ כּוּלֵיהּ יוֹמָא, וּמִסְתַּכֵּל בְּהוֹ. וְהוּא קָלָא, (דְּהַכָּא) סְלִיק וּבִקֵּעַ כָּל אֵינוֹן רִקְיעִין, עַד דְּסְלִיק קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּדִין כְּתִיב, כִּי קוֹלָה עָרַב וּמְרָאֵךְ נֶאֱמָר. וְהַשְׁתָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חִקֵּק דְּדִיוֹקְנָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן לְעֵילָא וְקָלִיָּה לְעֵילָא לְעֵילָא סְלֵקָא, וּמִתְעַטֵּרָא בְּכִתְרָא קְדִישָׁא, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְעַטֵּר בֵּיהּ בְּכָלֵהוּ עַלְמִין. וּמִשְׁתַּבַּח בֵּיהּ. עֲלֵיהּ כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה מֵט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

We learned that the image of those who study the Torah at night is carved above in front of the Holy One Blessed be He, and he enjoys their presence all day.

The voice from Malchut goes up and pierces through all skies until it comes before the Holy One Blessed be He. Then it is written, “For your voice is sweet, And your face is lovely”.

Now the Holy One Blessed be He carved the image of Rabbi Shimon above and his voice rises higher and higher and is crowned with the Holy Crown until the Holy One Blessed be He crowns and praises him in all worlds. It is written about him; Isaiah 49:3 “And He said to me, ‘You are My servant, O Israel, In whom I will be glorified.’”

Lesson;

Studying Zohar after midnight has great spiritual value.

The Zohar of Rabbi Shimon wears the Holy Crown, and when we study the Zohar, we wear the same crown.

94. פִּתַּח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (קֵהֶלֶת ג) מַה שְׁהִיָּה כְּבָר הוּא וְאֲשֶׁר לֵהִיּוֹת וְגו'. מַה שְׁהִיָּה כְּבָר, הֵינּוּ מַה שְׁשִׁנִּינוּ, שְׁטָרָם בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, הֵינּוּ בּוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמְחַרְבֵּם, עַד שֶׁעָלָה בְּרַצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וּנְמַלְךְ

94. פִּתַּח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר, (קֵהֶלֶת ג) מַה שְׁהִיָּה כְּבָר הוּא (נִקְרָא שְׁמוֹ ל"ג) וְאֲשֶׁר לֵהִיּוֹת וְגו'. מַה שְׁהִיָּה כְּבָר, הֵינּוּ דְּתַנְיִין, עַד לֹא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַאי עֲלָמָא, הוּוּ בְּאֵרֵי עַלְמִין וְחָרִיב לֵוִן.

בתורה. אז הוא התפתח בתקונו והתעטר בעטרותיו, וברא את העולם הזה, וכל מה שנמצא בעולם הזה הרי היה לפניו (שהרי עלה מלפניו) והתפתח לפניו.

עד (דף ס"א ע"ב) דקודשא בריך הוא סליק ברעותיה, למברי האי עלמא, ואמליך באורייתא. כדין אתתקן הוא בתקונו, ואתעטר בעטרו, וברא האי עלמא. וכל מאי דאשתכח בהאי עלמא, הא הנה קמיה, (והא סליק מקמיה) ואתתקן קמיה.

Ecclesiastes 3:15

”מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה והאלהים יבקש את נרדף.”

“That which is has already been, And what is to be has already been; And God requires an account of what is past.”

Rabbi Chiya says that before God created this world, he was creating worlds and destroying them. This is the secret of the ‘Breaking of the Vessels’. When God decided to create this world, he consulted with the Torah that is the secret of the center column. Then he established the foundation and created this world. Everything in this world was already known in existence before creation.

95. ושנינו, כל אותם מנהיגי העולם שנמצאים בכל דור ודור, טרם שיבאו לעולם, הרי היו עומדים לפניו בדיוקן שלהם. (וכך שנינו) אפלו כל אותן נשמות בני האדם טרם שיִרדו לעולם, כלן חקוקות לפניו ברקיע באותו דיוקן ממש שהם בעולם הזה. וכל מה שלומדים בעולם הזה, הכל ידעו טרם בואם לעולם. ושנינו, זה באותם צדיקי אמת.

95. ותאנא, כל אינון דברי עלמא, דאשתכחו בכל דרא ודרא, עד לא ייתון לעלמא, הא הוו קיימי קמיה בדיוקניהון. (והכי תאנא) אפילו כל אינון נשמתי דבני נשא, עד לא יחתון לעלמא, כלהו גליפין קמיה ברקיעא, בההוא דיוקנא ממש, דאינון בהאי עלמא. וכל מה דאולפין בהאי עלמא, כלא ידעו עד לא ייתון לעלמא. ותנינא, האי באינון זכאי קשוט.

We learned that before the world was created the leaders that exist in every generation in this world were present in front of the Holy One Blessed be He, in their own image. Even the actual image and shape of all human souls were in front of the Holy One Blessed be He in heavens before they came to this world. Everything they learn in this world was known to them before they came to this world. We learn that this is true with the truly righteous people.

Lesson;

Our souls know everything needed to know before she comes to life in this world. As we read above, God created the world using the Torah. Everything we need to know is in the Torah, and by following the Torah we put ourselves on the true righteous path, and everything we need to do in this world is revealed to us.

What is the ‘breaking of the vessels’

The breaking of the vessels was the process of preparing vessels for the Light from the Endless to have different levels in the process of spreading light from above to below.

Watch this video for more on the breaking of the vessels.: <https://dailyzohar.com/tol-002/>

More about the Tree of Life here: <https://dailyzohar.com/tree-of-life-studies/>

96. וְכַל אֵינֹן דְּלֹא מִשְׁתַּכַּחֵין זְכָאִין בְּהַאי עֲלֵמָא, אֲפִילוּ תַמְן, מִתְרַחֲקִין מִקְמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲלִין בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְדוֹחֲקִין שְׁעֵתָא, וְנַחְתִּין לְעֲלֵמָא. וְהֵיכָא נִשְׁמַתָּא דְלַהוֹן, הָא אֹלִיפְנָא, כְּמָה דְאֵינֹן קִשֵׁי קִדְל בְּהַאי עֲלֵמָא, כִּי הוּוּ עַד לֹא יִיתוּן לְעֲלֵמָא. וְהֵיכָא חוּלְקָא קִדְשָׁא דְיָהֵב לֹון רַמָּאן לִיה, וְאֲזִלִין וְשֹׁאטִין וְאִסְתַּבְּבוּן, בְּהֵיכָא נִוְקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְנִטְלֵי חוּלְקֵיהוֹן מִתַּמְן, וְדוֹחֲקִין שְׁעֵתָא וְנַחְתִּי לְעֲלֵמָא. אִי זְכִי לְבַתֵּר, וְתַב בְּתִיבְתָא קְמֵי מַאֲרִיָּה, הוּא נְטִיל הֵהוּא חוּלְקָא דִילֵיה מִמֶּש, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, מֵה שְׁהִיָּה כְּבָר (נִקְרָא שְׁמוֹ) הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיֹּת וְגו' כְּבָר הִיָּה.

97. תָּא חֲזִי בְּנֵי אַהֲרֹן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּוֹתִיָּהוּ, בַּר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְאֵינֹן אַקְרוּן (שְׁמוֹת כד) אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל דְטַעֲנוּ קְמֵי מַלְכָּא קִדְשָׁא, מִיתוּ. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאוּבְדָא לֹון, וְהָא תַנִּינֵן בְּרַזָּא דְמִתְנִיתִין, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד חֲסֵד בְּכֹלָא, וְאֲפִילוּ בְּרִישֵׁי עֲלֵמָא לֹא בְעֵי לְאוּבְדָא לֹון. וְהֵיכָא זְכָאִי קִשׁוּט סִלְקָא דְעַתְרָא דְאֵינֹן אֲתַבְּבִידוּ מִעֲלֵמָא, זְכוּתָא דְלַהוֹן אֵן הוּא. זְכוּתָא דְאַבּוּהוֹן אֵן הוּא. זְכוּתָא דְמֹשֶׁה הִכִּי נְמִי. וְאֵינֹן הִיךְ אֲתַבְּבִידוּ.

98. אֵלָא כִּי לְמַדְנֹו מִהֵמָּאֹר הַקְדוּשׁ, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֵס עַל כְּבוֹדֵם, וְנִשְׁרַף גּוֹפִים בְּפָנִים, וְנִשְׁמַתֵם לֹא נִאֲבְדָה, וְהִי בְּאַרְנוֹ. וְבֹא רָאָה, טְרַם שְׁמִתוּ בְּנֵי אַהֲרֹן, כְּתוּב (שְׁמוֹת ו) וְאַלְעָזֵר בֶּן אַהֲרֹן לָקַח לוֹ וְגו', נִקְרָא שְׁמוֹ פְּנַחֵס, שְׁהִיָּה עֵתִיד לְתַקֵּן אֶת הָעֵקֶם. זְהוּ שְׁכַתוּב וְאֲשֶׁר לְהִיֹּת כְּבָר הִיָּה.

99. וְלַמְדְנֹו, כִּל צְדִיקֵי הָאֲמַת טְרַם שְׁיָבֹאוּ לְעוֹלָם, כְּלָם מִתְקַנִּים לְמַעְלָה וְנִקְרָאִים בְּשֵׁמוֹת. וְרִשְׁבִּי, מִיּוֹם שְׁבַרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִיָּה מִזְמַן לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִמְצָא עִמּוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ לְמַעְלָה וְלַמַּטָּה, עֲלִיו כְּתוּב (מִשְׁלֵי כג) יִשְׁמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ. אֲבִיךָ - זְהוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִמְךָ - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

96. וְכַל אֵינֹן דְּלֹא מִשְׁתַּכַּחֵין זְכָאִין בְּהַאי עֲלֵמָא, אֲפִילוּ תַמְן, מִתְרַחֲקִין מִקְמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעֲלִין בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְדוֹחֲקִין שְׁעֵתָא, וְנַחְתִּין לְעֲלֵמָא. וְהֵיכָא נִשְׁמַתָּא דְלַהוֹן, הָא אֹלִיפְנָא, כְּמָה דְאֵינֹן קִשֵׁי קִדְל בְּהַאי עֲלֵמָא, כִּי הוּוּ עַד לֹא יִיתוּן לְעֲלֵמָא. וְהֵיכָא חוּלְקָא קִדְשָׁא דְיָהֵב לֹון רַמָּאן לִיה, וְאֲזִלִין וְשֹׁאטִין וְאִסְתַּבְּבוּן, בְּהֵיכָא נִוְקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְנִטְלֵי חוּלְקֵיהוֹן מִתַּמְן, וְדוֹחֲקִין שְׁעֵתָא וְנַחְתִּי לְעֲלֵמָא. אִי זְכִי לְבַתֵּר, וְתַב בְּתִיבְתָא קְמֵי מַאֲרִיָּה, הוּא נְטִיל הֵהוּא חוּלְקָא דִילֵיה מִמֶּש, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, מֵה שְׁהִיָּה כְּבָר (נִקְרָא שְׁמוֹ) הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיֹּת וְגו' כְּבָר הִיָּה.

97. תָּא חֲזִי בְּנֵי אַהֲרֹן לֹא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּוֹתִיָּהוּ, בַּר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וְאֵינֹן אַקְרוּן (שְׁמוֹת כד) אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְעַל דְטַעֲנוּ קְמֵי מַלְכָּא קִדְשָׁא, מִיתוּ. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאוּבְדָא לֹון, וְהָא תַנִּינֵן בְּרַזָּא דְמִתְנִיתִין, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבַד חֲסֵד בְּכֹלָא, וְאֲפִילוּ בְּרִישֵׁי עֲלֵמָא לֹא בְעֵי לְאוּבְדָא לֹון. וְהֵיכָא זְכָאִי קִשׁוּט סִלְקָא דְעַתְרָא דְאֵינֹן אֲתַבְּבִידוּ מִעֲלֵמָא, זְכוּתָא דְלַהוֹן אֵן הוּא. זְכוּתָא דְאַבּוּהוֹן אֵן הוּא. זְכוּתָא דְמֹשֶׁה הִכִּי נְמִי. וְאֵינֹן הִיךְ אֲתַבְּבִידוּ.

98. אֵלָא הִכִּי אֹלִיפְנָא מְבּוֹצִינָא קִדְשָׁא, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵס עַל יְקָרָא דְלַהוֹן, וְאֲתוּקְד גְּרַמִּיהוֹן לְגוֹ, וְנִשְׁמַתֵהוֹן לֹא אֲתַבְּבִידוּ, וְהָא אֹזְקִימָנָא. וְתָא חֲזִי עַד לֹא מִיתוּ בְּנֵי אַהֲרֹן כְּתִיב, (שְׁמוֹת ו) וְאַלְעָזֵר בֶּן אַהֲרֹן לָקַח לוֹ וְגו', אַקְרִי שְׁמִיָּה פְּנַחֵס, דְהוּא זְמִין לְאַתְתַּקְנָא עֲקִימָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וְאֲשֶׁר לְהִיֹּת כְּבָר הִיָּה.

99. וְתַאנָּא, כְּלָהוּ זְכָאִי קִשׁוּט, עַד לֹא יִיתוּן לְעֲלֵמָא, כְּלָהוּ אֲתַתְקִנוּ לְעֵילָא, וְאַקְרוּן בְּשֵׁמְהֵן. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מִן יוֹמָא דְבִרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, הוּא אֲזַדְמֵן קְמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲשַׁתְּכַח עִמִּיה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרִי לִיה בְּשֵׁמִיָּה, זְכָאָה חוּלְקִיָּה לְעֵילָא וְתַתָּא, עֲלִיָּה

כְּתִיב (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ, אָבִיךָ: דָּא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִמֶּךָ: דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

100. פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שיר א) עַד שְׁהַמְלִךְ
בְּמִסְבּוֹ נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו. אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה פְּרָשׁוּהוּ
הַחֲבֵרִים בְּשַׁעַה שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵיךְ נִמְצָא וּמִזְמַן
בְּהַר סִינִי לַתַּת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו, יִשְׂרָאֵל
נִתְּנוּ וְהַעֲלוּ רִיחַ טוֹב שְׁעַמְד וְהִגֵּן עֲלֵיהֶם לְדוֹרוֹ דּוֹרוֹת,
וְאָמְרוּ (בְּרַאשִׁית א) כָּל אֲשֶׁר דָּבַר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.
דָּבַר אַחַר עַד שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ - בְּעוֹד שְׁעֵלָה מִשָּׁה
לְקַבֵּל תּוֹרָה מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִחְקַקָה בְּשִׁנֵי לִוְחוֹת
אֲבָנִים, עָזְבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת אוֹתוֹ רִיחַ טוֹב שְׁהֵי מִתְעַטֵּר
עֲלֵיהֶם, וְאָמְרוּ לַעֲגֹל, אֵלֶּה אֵלֶּיךָ יִשְׂרָאֵל.

100. פֶּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (שיר השירים א) עַד
שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו. הַאי קָרָא אוּקְמוּהֵי
חֲבֵרֵינָא, בְּשַׁעַתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח
וְזַמִּין בְּטוֹרָא דְסִינִי, לְמִיּהַב אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל,
נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו, יִשְׂרָאֵל יְהַב וְסִלְקוּ רִיחָא טַב,
דְקָאִים וְאִגִּין עֲלֵיהוּ לְדַרְי דְרִין. וְאָמְרוּ, (שמות
כד) כָּל אֲשֶׁר דָּבַר יי' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. דָּבַר אַחַר עַד
שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ, בְּעוֹד דְסִלְיָא מִשָּׁה לְקַבֵּלָא
אוּרִייתָא מִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִתְחַקַּק בְּתַרִּי
לוֹחֵי אֲבָנִין, יִשְׂרָאֵל שְׁבָקוּ הַהוּא רִיחָא טַבָּא דְהוּא
מִתְעַטֵּר עֲלֵיהוּ, וְאָמְרוּ לַעֲגֹל, אֵלֶּה אֵלֶּיךָ
יִשְׂרָאֵל.

101. עֲקָשׁוּ פְּסוּק זֶה הוּא בְּסוּד הַחֲכָמָה. בָּא רָאֵה,
כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן.
הַנִּהַר הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְצַדִּי, בְּשַׁעַה שְׁמַזְדוּג עִמּוֹ
בְּזוּג שְׁלָם, כְּאֲשֶׁר הֵעֵדֶן הַזֶּה (זווג) בְּאוֹתוֹ נְתִיב
שְׁלָא נוֹדַע לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שמות
טז) נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְנִמְצָאוּ בְּרָצוֹן שְׁלָא נִפְרָדִים
תְּמִיד אֶחָד מֵאֶחָד. אַז יוֹצֵאִים מֵעֵינֹת וְנִחְלִים
וּמַעֲטָרִים אֶת הַבַּיִת הַקְדוּשׁ בְּכָל אוֹתָם הַכְּתָרִים, וְאִז
כְּתוּב (שיר ג) בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה
יִרְשׁ אוֹתוֹ בֵּן יִרְשֵׁת אָבִיו וְאִמּוֹ, וְאִז הוּא הַשְׁתַּעֲשַׁע
בְּאוֹתוֹ עֲנָג וְתַפְנוּקָה.

101. הַשְׁתָּא הַאי קָרָא בְּרָזָא דְחֲכָמָתָא הוּא, תָּא
חֲזִי, כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, הַאי נִהַרָא אֲתַפְשֵׁט בְּסִטְרוֹי,
בְּשַׁעַתָּא דְמַזְדוּג עִמִּיהָ בְּזוּגָא שְׁלָם, כְּדִי הַאי
עֵדֶן (זווג) בְּהוּא נְתִיב, דְלֹא אֲתִידַע לְעֵילָא
וְתַתָּא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (איוב כח) נְתִיב לֹא יִדְעוּ
עֵיט. וְאִשְׁתְּכַחוּ בְּרַעוּתָא (שמות ע"ז, נ"ה, ס"ד
ע"ב) דְלֹא מִתְפָּרֵשׁן תְּדִירָא חַד מַחַד. כְּדִין נִפְקִין
מִבּוּעִין וְנִחְלִין, וּמַעֲטָרִין לְבֵן קְדִישָׁא, בְּכָל אִינוּן
כְּתָרִין, כְּדִין (שמות כ"ד ע"א) כְּתִיב (שיר
השירים ג) בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ. וּבְהַיָּא
שְׁעַתָּא יִרִית הַהוּא בֵּן אַחְסַנְתָּא דְאָבִיו וְאִמִּיהָ,
כְּדִין הוּא אֲשַׁתַּעֲשַׁע, בְּהוּא עִנוּגָא וְתַפְנוּקָא.

102. וְלִמְדֵנוּ, בְּשַׁעַה שְׁהַמְלִךְ הַעֲלִיין בְּתַפְנוּקָי
מַלְכִים יוֹשֵׁב בְּעֵטְרוֹתֵיו, אַזִּי כְּתוּב, עַד שְׁהַמְלִךְ בְּמִסְבּוֹ
נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו. זֶה הִיְסוּד שְׁמוּצִיא בְּרָכוֹת לְזוּג אֶת
הַמְלִךְ הַקְדוּשׁ עִם הַגְּבִירָה (בְּדַרְגָּה הַזֵּה). וְאִז נִתְּנוֹת
בְּרָכוֹת בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, (וְיוֹצֵאִים) וּמִתְבָּרְכִים עֲלִינוּם
וְתַחְתּוֹנִים. וְעֲקָשׁוּ הַרִי הַמְאֹר הַקְדוּשׁ מִתְעַטֵּר
בְּעֵטְרוֹת הַדַּרְגָּה הַזֵּה, הוּא וְהַחֲבֵרִים מַעֲלִים תְּשַׁבְּחוּת
מִמַּטָּה לְמַעֲלָה, וְהִיא מִתְעַטֵּרַת בְּאוֹתָן הַתְּשַׁבְּחוּת.
עֲקָשׁוּ יִשׁ לְהוֹצִיא בְּרָכוֹת לְכָל הַחֲבֵרִים מִמַּעֲלָה לְמַטָּה
בְּדַרְגָּה הַקְדוּשָׁה הַזֵּה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר (שְׁרַבִּי אֶלְעָזָר) בְּנוֹ
יִאמֵר מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים הַמַּעֲלִים שְׁלֵמָה מֵאֲבִיו.

102. וְתַנָּא, בְּשַׁעַתָּא דְמַלְכָא עֲלָאָה בְּתַפְנוּקָי
מַלְכִין, יְתִיב בְּעֵטְרוֹי, כְּדִין כְּתִיב עַד שְׁהַמְלִךְ
בְּמִסְבּוֹ נְרַדִּי נִתְּן רִיחֹו. דָּא יְסוּד דְאִפִּיק בְּרָכָאן
לְאִזְדוּגָא מַלְכָא קְדִישָׁא (דף ס"ב
ע"א) בְּמִטְרוֹנִיתָא. (בהא דרגא) וְכְדִין אֲתִיִּיבֵנוּ
בְּרָכָאן בְּכָלְהוּ עֲלָמִין, (וּנְפִיקִין) וּמִתְבָּרְכִין עֲלָאִין
וְתַתָּאִין. וְהַשְׁתָּא הַא בּוּצִינָא קְדִישָׁא מִתְעַטֵּר
בְּעֵטְרוֹי דְהַאי דַּרְגָּא, וְהוּא וְחֲבֵרֵינָא סִלְיָקוּ
תּוֹשְׁבָחֵן מִתַּתָּא לְעֵילָא, וְהִיא מִתְעַטֵּרָא בְּאִינוּן

תושבֶּחַן. הַשְּׁתָּא אֵית לֵאפְקָא בְּרַכָּאן לְכֻלְהוּ חֲבֵרֵיָא מְעִילָא לְתַתָּא, בְּהַאי דְרַגָּא קְדִישָׁא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר (ס"א דרבי אלעזר) בְּרִיָּה לִימָא מְאִינוֹן מְלִין מְעִלִין דְּאֻלִּיף מְאֻבִּי.

103. פתח רבי אלעזר ואמר, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשֵׂדֶה וְגו'. וְנֶאֱסָפוּ שְׁמָה כָּל הַעֲדָרִים וְגו'. יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּל בְּפִסּוּקִים הַלְלוּ, וְהֵם בְּסוּד הַחֲכָמָה שְׁלֵמֶתִי מֵאֲבָא, וְכָר לְמִדְתִּי: וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשֵׂדֶה, אִיזוּ בָּאֵר? זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (במדבר כא) בָּאֵר חֲפְרוּהָ שְׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם. וְהָנָה שֵׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֶאֱן רִבְצִים עֲלֶיהָ, אֵלּוּ הֵם נֶצַח סוּד יְסוּד, שְׁאֵלוּ הֵם הַרְבֻּצִים עֲלֶיהָ וְעוֹמְדִים עֲלֶיהָ. וּמֵאלֶּה מִתְמַלְאֵת הַבָּאֵר הַזֶּה בְּבִרְכוֹת.

103. פתח רבי אלעזר ואמר, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשֵׂדֶה וְגו'. וְנֶאֱסָפוּ שְׁמָה כָּל הַעֲדָרִים וְגו'. הֵנִי קְרָאִי אֵית לֵאסְתַּפְּלָא בְּהוּ, וּבְרַגְזָא דְחֲכָמְתָא אִינוֹן, דְּאֻלִּיפְנָא מֵאֲבָא, וְהָכִי אֻלִּיפְנָא, וַיֵּרָא וְהָנָה בָּאֵר בְּשֵׂדֶה, מֵאֵן בָּאֵר. דָּא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר כא) בָּאֵר חֲפְרוּהָ שְׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם. וְהָנָה שֵׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֶאֱן רִבְצִים עֲלֶיהָ, אֵלּוּן אִינוֹן נֶצַח הוּד יְסוּד, דְּאֵלִין אִינוֹן רַבִּיעִין עֲלֶיהָ, וְקַיִמִין עֲלֶיהָ, וּמֵאֵלִין אֲתַמְלִיא בְּרַכָּאן הֵהִיא בָּאֵר.

104. כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים, שהרי מהבאר הזו נזונים עליונים ותחתונים (עולמות תחתונים), וכלם מתברכים כאחד. והאבן גדולה על פי הבאר, זהו הדין הקשה שעומד עליה מהצד האחר להניק לה (ממנה). ונאספו שמה כל העדרים, אלו הם ששת פתרי המלך שכלם מתכנסים ומשפיעים ברכות מראש המלך ומריקים לתוכה. וכשכלם מתחברים כאחד להריק בה, אז כתוב וגללו את האבן מעל פי הבאר, מנודין (גוללים) את אותו הדין הקשה ומעבירים אותו ממנה.

104. כִּי מֵן הַבָּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ הַעֲדָרִים, דְּהָא מֵן הָאִי בָּאֵר אֲתַנְזוּ עֲלֵאִין וְתַתָּאִין (נ"א עלמין תתאין), וּמִתְבָּרְכָאן כְּלָהוּ כְּחֻדָּא. וְהָאֲבָן גְּדוֹלָה עַל פִּי הַבָּאֵר, דָּא הוּא דִּינָא קְשִׁיָּא, דְּקַיִמָּא עֲלֶיהָ מִסְטָרָא אַחֲרָא לִינְקָא לָהּ (נ"א מינה). וְנֶאֱסָפוּ שְׁמָה כָּל הַעֲדָרִים, אֵלּוּן אִינוֹן שֵׁית כְּתָרֵי מְלָכָא, דְּמִתְכַנְשֵׁי כְּלָהוּ, וְנִגְדֵי בְּרַכָּאן מְרִישָׁא דְּמִלְכָּא, וּמְרִיקוּן בְּהָ. וְכַד אֲתַחֲבְרָאן כְּלָהוּ כְּחֻדָּא לֵאֲרַקָּא בְּהָ, כְּתִיב וְגִלְלוּ אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר, מְנֻדִין (ס"א מגנדרין) לְהֵהוּא דִּינָא קְשִׁיָּא, וּמְעַבְרֵן לִיהָ מִינָהּ.

105. והשקו את הצאן, מריקים ברכות מאותה באר לעליונים ולתחתונים. אחר כך - והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה. ושב אותו הדין למקומו, משום שצריך לו לבשם את העולם ולתקן העולם. ועכשו הרי הקדוש ברוך הוא מריק עליכם ברכות ממען הנחל, ומכם מתברכים כל בני הדור. אשרי חלקכם בעולם הזה ובעולם הבא, עליכם כתוב (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵי־לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיהָ.

105. וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֶּאֱן, מְרִיקִין בְּרַכָּאן מֵהֵהִיא בָּאֵר, לְעֵלְאִין וְתַתָּאִין לְבִתְרָא וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבָּאֵר לְמִקְוָמָהּ. תַּב הֵהוּא דִּינָא לֵאֲתָרִיָּה, בְּגִין דְּאֲצִטְרִיָּה לִיהָ לְבִשְׁמָא עֲלָמָא, וְלִתְקִנָּא עֲלָמָא. וְהַשְּׁתָּא הָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אֲרִיק עֲלֵיכֻן בְּרַכָּאן, מִמְּבוּעָא דְּנַחֲלָא, וּמִנִּיכֻן כָּל בְּנֵי דְרָא מִתְבָּרְכִין. זַכָּאָה חוּלְקִיכֻן בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְּאֲתִי עֲלֵיכֻן כְּתִיב, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵי־לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיהָ.

106. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קמט) יַעֲלֹזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם וְגו'. לְמַדְנוּ, בִּי"ג

106. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קמט) יַעֲלֹזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם

מדות נקשר קשר האמונה, שימצאו ברכות לכל. וכל אמונתו של הקדוש ברוך הוא נסתרו בשלש. ועל זה בשלש עשרה מדות מתעטרת התורה, כמו שבארנו מקל וחמר ומגזרה שוה וכו', וכמה פעמים בארנו את זה, והשם הקדוש מתעטר בזה.

107. בא ראה, באותה שעה שרצה יעקב שיתברכו בניו בשם (בקשר) האמונה, מה כתוב? (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת - הרי שלשה עשר, שהשתתפה עמהם שכינה והתקיימו הברכות. והינו שכתוב איש אשר כברכתו ברוך אתם. מה זה כברכתו? באותה דגמא של מעלה, כברכתה של כל מדה ומדה.

108. ולמדנו, כל אותן מדות עולות ומתעטרות ונחות בראש אחד, ושם מתעטר ראש המלה, אותו שנקרא בדרגה עליונה של חסידות, והחסידים יורשים כל אותו הכבוד שלמעלה, שכתוב יעלזו חסידים בכבוד - בעולם הזה, ירננו על משכבותם - בעולם הבא. רוממות אל בגרונם - שידעו לקשר את קשר האמונה כראוי, ואז חרב פיפיות בידם. איזו חרב פיפיות? זוהי חרב לה', חרב של הקדוש ברוך הוא. פיפיות - לזהטת בשני דינים. ולמה? לעשות נקמה בגוים וגו'.

109. והרי רבי פנחס בן יאיר, פתר החסד, הראש העליון, משום כך ירש את הכבוד שלמעלה, והוא קשר קשר עליון, קשר קדוש, קשר האמונה. אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא. על השלחן הזה נאמר, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני ה'. קם רבי פנחס ונשק לו וברך אותו, ונשק לרבי אלעזר ולכל החברים וברך אותם. נטל כוס וברך.

110. פתח ואמר, (תהלים כג) תערוך לפני שלחן נגד צררי וגו'. ישבו (שמחו) שם כל אותו היום, והיו כל

וגו', תאנא בי"ג מכילן, אתקשר קשרא דמהימנותא, לאשתתתא ברקאן לכלא. וכל מהימנותא דקודשא בריה הוא בתלתא אסתימו. ועל האי, בי"ג מכילן, אורייתא מתעטרא, כמה דאוקימנא מקל וחומר ומגזרה שוה וכו', וכמה זמנין אוקימנא האי. ושמא קדישא בהאי מתעטרא.

107. תא חזי, בההיא שעתא דבעא יעקב, דיתברכו בניו בשמא (ס"א בקשרא) דמהימנותא. מה כתיב, (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת, הא תליסר, דאשתתתף עמהון שכינתא, ואתקיימו ברקאן. והינו דכתיב, איש אשר כברכתו ברוך אתם. מאי כברכתו. בההוא דוגמא דלעילא, כברכתו דכל מכילא ומכילא.

108. ותאנא, כל אינון מכילין סלקין, ומתעטרין ונייחין ברישא חדא, ותמן מתעטרא רישא דמלכא, ההוא דאקרי בדרגא עלאה דחסידות. וחסידים, ירתין כל ההוא כבוד דלעילא, דכתיב יעלזו חסידים בכבוד, בהאי עלמא. ירננו על משכבותם בעלמא דאתי. רוממות אל בגרונם, דידעין לקשרא קשרא דמהימנותא פדקא יאות, וכדין חרב פיפיות בידם. מאן חרב פיפיות. דא הוא חרב לה', חרבא דקודשא בריה הוא. פיפיות: להיטא בתרין דינין. ולמה. לעשות נקמה בגוים וגו'.

109. והא רבי פנחס בן יאיר, כתרא דחסד, רישא עלאה. בגין כך כבוד דלעילא ירית, והוא קשרא קשרא עלאה, קשרא קדישא, קשרא דמהימנותא. זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי. על האי פתורא אתמר, (יחזקאל מא) זה השלחן אשר לפני י'. קם רבי פנחס, ונשיק ליה, וברך ליה, ונשיק לרבי אלעזר, ולכלהו חבריאי, וברך לון, נטל כוסא וברך.

110. פתח ואמר, (תהלים כג) תערוך לפני שלחן נגד צוררי וגו', יתבו (ס"א חדו) תמן, כל ההוא

החברים שמחים בדברי תורה, ושמחתו של רבי שמעון היתה רבה. לקח רבי פנחס את רבי אלעזר, ולא עזב אותו כל אותו היום וכל הלילה, והיה שמח עמו. קרא עליו, (ישעיה נח) אַז תתענג על ה'. כל השמחה והענג היתר הזה - של חלקי הוא, (על זה שעמי הוא, על זה כתוב (תהלים קמד) אֲשֶׁר־הָעַם שָׁכְנָה לוֹ וגו') עתידים באותו עולם להכריז עלי: אֲשֶׁר־חִלְקָה רַבִּי פְּנִיחָס, שֶׁאֵתָּה זְכִית לְכָל זֶה, שְׁלוֹם לָךְ וְשְׁלוֹם לְעוֹזְרֶיךָ כִּי עֲזָרְךָ אֱלֹהֶיךָ. הַשְׁכִּימוּ לְלַכֵּת. קָם רַבִּי פְּנִיחָס וְאַחַז בְּרַבִּי אֱלֵעָזָר, וְלֹא הִשְׁאִיר אוֹתוֹ לְלַכֵּת. לָוָה רַבִּי פְּנִיחָס אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְרָכּוֹ, וְאֶת כָּל הַחֲבֵרִים. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחֲבֵרִים, (תהלים קיט) עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָהּ'.

יומא, והווי חבריא פלהו חדן (דף ס"ב ע"ב) במלי דאורייתא, וחדוונתא דרבי שמעון הוה סגי. נטל רבי פנחס לרבי אלעזר, ולא שבקיה כל ההוא יומא וכל ליליא, והוה חדי עמיה, קרא עליה, (ישעיה נח) אַז תתענג על יי', קל חדוונתא וענוגא יתירא דא דחולקי הוא, (על דא דעמי הוא על דא כתיב (תהלים קמ"ד) אשרי העם שככה לו וגו') זמינין בההוא עלמא לאכרזא עלי, זכאיה חולקיה רבי פנחס, דאנת זכית לכל האי, (דברי הימים א יב) שלום לך ושלום לעוזרך כי עזרך אלהיך. אשכימו למיזל, קם רבי פנחס ואחיד ביה ברבי אלעזר, ולא שבקיה למיהר. אוזיף רבי פנחס לרבי שמעון וברכיה, ולכלהו חברייא. עד דהוו אזלי אמר להו רבי שמעון לחברייא, (תהלים קיט) עַתָּה לַעֲשׂוֹת לָיִי'.

111. בא רבי אבא ושאל, כתוב ונתן אהרן על שני השעירים גרלות וגו'. הגרלות הללו למה? ואהרן למה לו לתת גרלות? והפרשה הזו למה? והרי למדנו לפני מורנו את סדר היום, והרי רוצים לדעת.

111. אַתָּא רַבִּי אַבָּא וְשָׂאִיל, כְּתִיב וְנָתַן אֶהָרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גֹּרְלוֹת וְגו'. הֲנִי עֹדְבִין לָמָּה. וְאֶהָרֹן לָמָּה לִּיהִי לְמִיחָב עֹדְבִין. וּפְרָשְׁתָּא דָּא לָמָּה. וְהָא אֹלִיפְנָא קָמִי דְמַר סֹדְרָא דִּיּוֹמָא, וְהָאִי בְּעֵינָא לְמַנְדַּע.

112. פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית מב) ויקח מאתם את שמעון ויאסור אותו לעיניהם. וכי מה ראה יוסף לקחת את שמעון עמו יותר מאחיו? אלא אמר יוסף בכל מקום שמעון (ולוי) הוא (הם) פתיחת הדין, ואותה השעה שהלכתי מאבי אל אחי, שמעון פתח בראשונה בדין, זהו שכתוב (שם לד) ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא ועתה לכו וגו'. אחר כך בשכם, (שם לד) ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי, כלם בדין היו. טוב לקחת את זה, ולא יעיר קטטה עם כל השבטים.

112. פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית מב) וַיִּקַּח מֵאֵתָם אֶת שְׁמַעוֹן וַיֹּאסֹר אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם. וְכִי מָה רָאָה יוֹסֵף לְקַחַת אֶת שְׁמַעוֹן עִמּוֹ יוֹתֵר מֵאֲחִיו? אֶלָּא אָמַר יוֹסֵף בְּכָל מְקוֹם שְׁמַעוֹן (וְלוֹוִי) הוּא (הֵם) פְּתִיחַת הַדִּין, וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהִלַּכְתִּי מֵאָבִי אֶל אַחִי, שְׁמַעוֹן פִּתַּח בְּרֵאשִׁוֹנָה בְּדִין, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שִׁם לַד) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחִיו הִנֵּה בֹעַל הַחֲלוֹמוֹת הַלְּזֶה בָּא וְעַתָּה לְכוּ וְגו'. אַחֲרַי כִּי בְשֶׁכֶם, (שִׁם לַד) וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמַעוֹן וְלוֹוִי, כְּלָמִם בְּדִין הָיוּ. טוֹב לְקַחַת אֶת זֶה, וְלֹא יַעֲרִי קִטְטָה עִם כָּל הַשְּׁבֵטִים.

113. ושנינו, מה ראה שמעון להזדוג עם לוי יותר מהכל, והרי ראובן היה אחיו וסמוך לו? אלא שמעון ראה וידע שלוי בא מצד הדין, ושמעון נאחז יותר בצד הדין הקשה. אמר, נתערב אהד עם אהד, ואנו נחריב את העולם. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל לחלקו

113. וְתִנְיָנִן, מֵאִי קָא חֲמָא שְׁמַעוֹן לְאַזְדוּגָא בְּלוֹוִי יִתִּיר מִפְּלָא. וְהָא רְאוּבֵן הוּא אַחוּפָּה וְסָמִיךְ לִיהִי, אֶלָּא שְׁמַעוֹן חֲמָא וַיִּדַע דְּלוֹוִי מִסְטָרָא דְּדִינָא קָא אֲתִי, וְשְׁמַעוֹן מִסְטָרָא דְּדִינָא קָשִׁיא יִתִּיר אֲתִיאָחַד.

את לוי ואמר: מכאן והלאה שישב שמעון עם שלשלת הגבורה עמו לבדו.

אמר נתערב חד בחד ואנן נחריב עלמא. מה עבד קודשא בריה הוא, נטל ליה לחולקיה ללוי, אמר מכאן והלאה שמעון ליתבי בקופטירא בהדיה בלחודו.

114. למדנו, בצד האם שני שומרים חוקרי דין (מגנים) אחוזים ביד שמאל, והרי בארנו שהם מרגלים את הארץ בכל יום ויום, והינו סוד הכתוב, (יהושע ב) שנים אנשים מרגלים.

114. תאנא בסטרא דאימא, תרין גרדיני טהירין (ס"א תריסין) אתאחדן בידא שמאלא, והא אוקימנא דאינון מאללי ארעא בכל יומא ויומא, והינו רזא דכתיב, (יהושע ב) שנים אנשים מרגלים.

115. ושנינו, אשרי חלקם של ישראל יותר מכל העמים עובדי עבודה זרה, שהקדוש ברוך הוא רוצה לטהר אותם ולרחם עליהם, שהם חלקו וגורלו. זהו שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו'. וכתוב (שם) ירכבוהו על במתי ארץ. על במתי ארץ דוקא, שהרי הם אחוזים למעלה למעלה, ועל פן אהבתו של הקדוש ברוך הוא נדבקות בהם. זהו שכתוב (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר ה', וכתוב (דברים ז) כי מאהבת ה' אתכם וגו'. ומתוך האהבה היתרה שאוהב אותם, נתן להם יום אחד בשנה לטהר אותם ולזכות אותם מכל חטאיהם, שכתוב כי ביום הזה וגו', כדי שיהיו צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, ולא ימצא בהם חטא. ועל פן ביום הזה מתעטרים ישראל ושולטים על כל חוקרי הדין ועל כל הרוחות.

115. ותאנא, זכאה חולקיהון דישראל יתיר מכל עמין עובדי עבודה זרה דקודשא בריה הוא בעי לדכאה להו, ולרחמא עלייהו, דאינון חולקיה ועדביה, הדא הוא דכתיב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו', וכתיב (דברים לב) ירכבוהו על במתי ארץ. על במתי ארץ דייקא. דהא אינון אתאחדן לעילא לעילא. ועל דא קודשא בריה הוא רחמיותא דיליה אתדבק בהו, הדא הוא דכתיב, (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר ה', וכתיב (דברים ז) כי מאהבת ה' אתכם וגו', ומגו רחמיותא יתירא דרחים להו, יהב לון יומא חד בשתא לדכאה להו, ולזכאה להו מכל חוביהון, דכתיב, (ויקרא טז) כי ביום הזה וגו'. בגין דיהון זכאין בעלמא דין, ובעלמא דאתי, ולא ישתכח בהו חובא. ועל דא ביומא דא, מתעטרין ישראל, ושלטין על כלהו גרדיניו, ועל כלהו טהירין.

116. למדנו, ונתן אהרן על שני השעירים גרלות. ונתן אהרן, משום שבא מצד החסד. על שני השעירים, בדיוק על, כדי שתתבשם הגבירה. גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, והרי שני שעירים הם. אז למה אחד לה' אלא אמר הקדוש ברוך הוא: ישב זה אצלי, ואחד ילך וישוטט בעולם, שאלמלא שניהם מזדוגים, לא יכול העולם לסבל.

116. תאנא (ויקרא טז) ונתן אהרן על שני השעירים גרלות. ונתן אהרן, בגין דאתי מסטרא דחסד. על שני השעירים, על דייקא, בגין דתתבסם מטרוניתא. גורל אחד ליה' וגורל אחד לעזאזל והא תרין שעירין אינון, אמאי חד ליה'. אלא אמר קודשא בריה הוא, יתיב האי גבאי, וחד זיל וישוטט בעלמא, דאלמלי תרוניהו מזדוגו, לא יכיל עלמא למסבל.

117. יצא זה, הולך ומשוטט בעולם, ומוצא את ישראל בכמה עבודות, בכמה דרגות, בכמה הנהגות טובות, ולא יכול להם, בין כלם שלום, ולא יכול להפגס עמקה במלשינות. (הולך ומשוטט בעולם ומוצא את

117. נפק האי, אזיל ושוטט בעלמא, ואשכח להו לישראל, בכמה פולחניו, בכמה דרגין, בכמה נמוסין טבין, לא יכיל להו, כלהו שלמא ביניהו,

ישראל בצורה הזו) (אף ישראל למטה קר בצורה הזו) את השעיר האחר שולחים אותו עם משא של כל חטאי ישראל.

118. למדנו, כמה קבוצות מחבליים מוזגים (מזדמנים), שהם תחת ידו, וממנים לרגל את הארץ על כל אותם שעוברים על דברי התורה, ואותו יום לא מצוי המלשין (פתחון) לדבר על ישראל. כשמגיע השעיר הזה אל ההר, כמה שמחה על שמחה מתבשמים כלם בו. ואותו שומר שיצא, חוזר ואומר את תשבחתם של ישראל, הקטגור נעשה סגור.

119. ובא ראה, לא זה לבדו הוא, אלא בכל מקום שרצים ישראל להטהר מחטאיהם, הקדוש ברוך הוא נותן להם עצה לקשר את בעלי הדין ולבשם אותם באותם קרבנות ועולות שקרבים לפני הקדוש ברוך הוא, ואז לא יכולים להרע. ואותו יום יותר על הכל, כמו שישראל מבשמים למטה את הכל, כך מבשמים את כל אלו שלהם יש הלשנה (פתחון), והכל הוא קרבן ועבודה של הקדוש ברוך הוא.

120. למדנו, באותה שעה שכתוב ולקח אהרן את שני השעירים וגו', הם מתעוררים באות יום למעלה ורצים לשלט (לשטות) ולצאת לעולם. כיון שהפנה מקריב את אלו למטה, אז נקרבים אותם שלמעלה, ואז עולים הגורלות בכל הצדדים. הפנה נותן גורלות למטה, הפנה נותן גורלות למעלה. כמו שאחד נשאר עם הקדוש ברוך הוא למטה, ואת האחד מוציאים לאותו המדבר, כך גם למעלה אחד נשאר עם הקדוש ברוך הוא, ואחד יוצא לשוטט בעולם לאותו המדבר העליון, ואחד נקשר באחד.

121. כתוב וסמך אהרן את שתי ידו על ראש השעיר החי והתודה עליו וגו'. משום כך וסמך אהרן את שתי ידו, שהקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. על ראש השעיר החי, החי דוקא, להכליל אותו שלמעלה.

לא יכיל למיעל בהו בדלטורא. (אזל ושאט בעלמא, ואשכח לישראל כהאי גוונא) (נ"א ישראל לתתא אוף הכי כהאי גוונא) האי שעירא שלחין ליה במטולא דכל חובייהו דישראל.

118. תאנא, כמה חבילי טריקין מזדמנן (נ"א מזדמנן), דאינן תחות ידיה, וממנן לאללא ארעא, על כל אינן (דף ס"ג ע"א) דעברין על פתגמי אורייתא. והוא יומא, לא שכים דלטורא (ס"א פטרא) למללא בהו בישראל. כד מטא האי שעירא לגבי טורא, כמה חידו על חידו מתבסמין כלהו ביה. והוא גרדינא דנפיק, אהדר ואמר תושבחתא דישראל, קטיגורא אתעביד סניגורא.

119. ותא חזי, לאו דא בלחודו הוא, אלא בכל אתר דבעיין ישראל לאתדכא מחובייהו, קודשא בריך הוא יהיב לון עיטא לקשרא מארי דדינא, ולבסמא להו באינן קרבנין ועלוון, דקרבין קמי קודשא בריך הוא, וכדין לא יכלין לאבאשא. והוא יומא יתיר על כלא, כמה דמבסמין ישראל לתתא לכלא, הכי מבסמין לכל אינן דאית להו דלטורא (ס"א פטרא) וכלא קרבנא הוא ופולחנא דקודשא בריך הוא.

120. תאנא, בההיא שעתא דכתיב, ולקח אהרן את שני השעירים וגו', מתערין אינן בההוא יומא לעילא, ובעיין לשלטאה (נ"א לשטאה) ולמיפק בעלמא. כיון דכהנא מקרב אליו לתתא, מתקרבין אינן לעילא. כדין עדבין סלקין בכל סטרין, כהנא ירב עדבין לתתא, כהנא יהיב עדבין לעילא. כמה דחד אשתאר ביה בקודשא בריך הוא לתתא. וחד אפקין ליה לההוא מדברא, הכי נמי לעילא, חד אשתאר ביה בקודשא בריך הוא, וחד נפיק ושט בעלמא, לההוא מדברא עלאה, וחד בחד מתקשר.

121. כתיב (ויקרא טז) וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי והתודה עליו וגו'. בגין כך וסמך אהרן את שתי ידיו, דקודשא בריך הוא

יסתפם על ידו. על ראש השעיר החי, החי
דייקא, לאכללא ההוא דלעילא.

122. והתודה עליו את כל עונות, כמו שכתוב (ויקרא ה) והתודה אשר חטא עליה. ובארנו עליה, שנטהר האדם ונשאר עליה כל אותו החטא. אף כאן והתודה עליו, אמר שהתודה הפכה בעבורם של ישראל - עליו, כלומר, כלם ישארו עליו.

122. (ויקרא ה) והתודה עליו את כל עונות, כמה דכתיב (ויקרא ה) והתודה אשר חטא עליה. ואוקימנא עליה, דאתדפי בר נש ואשתאר עליה כל ההוא חובא. אוף הכי והתודה עליו, בתר דאודי פהנא בגינייהו דישראל, עליו: כלומר, ששתארו פלהו עליו.

123. אמר לו רבי אבא, אם קר, כתוב ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים. אמר לו, כאן שונה, ששם לשעירים היו מקריבים קרבן, ומשום כך לא כתוב ולא יזבחו עוד את זבחייהם שעירים, אלא לשעירים, ששם לשעירים היו עושים פלחן ושלטון, וכאן - ונשא השעיר עליו את כל עונותם, והקרבן אינו נעשה אלא לקדוש ברוך הוא. בא וראה שבגלל הקרבן מתבשמים עליונים ותחתונים והדין לא שולט ושורה על ישראל.

123. אמר ליה רבי אבא, אי הכי והא כתיב ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים, אמר ליה שאני הכא, דהתם לשעירים הוו קרבין קרבנא, ובגין כך לא כתיב ולא יזבחו עוד את זבחייהם שעירים, אלא לשעירים, דהתם לשעירים הוו עבדי פולחנא, ושולטנותא. והכא ונשא השעיר עליו את כל עונותם, וקרבנא לא אתעביד אלא לקודשא ברוך הוא. תא חזי, דבגיני קרבנא מתבסמן עלאין ותתאין, ודינא לא שריא ושלטא עלייהו דישראל.

124. למדנו, ושלח ביד איש עתי המדברה. מהו איש עתי? אלא סוד הדבר קר הוא - בכל מה שנעשה, צריך אדם מזמן לאותו דבר. יש אדם שהברכה מתקיימת על ידו יותר מאחר. בא וראה מה כתוב בכהן, טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך, כי הוא מזמן ששתקיים ברכה על ידו בזה. (ושורה הברכה בהשגחתו).

124. תאנא, ושלח ביד איש עתי המדברה. מהו איש עתי. אלא רזא דמלה הכי הוא (דף ס"ג ע"ב) בכל מה דאתעביד, בעי בר נש זמין לההיא מלה. אית בר נש דברכתא אתקיים על ידיה יתיר מאחרא. תא חזי, מה כתיב ביה בכהנא, (משלי כב) טוב עין הוא יברך, אל תקרי יברך, אלא יברך, בגין דהוא זמין דיתקיים ברכתא על ידיה בהאי. (ס"א ושאר ברכתא באשגחותא דיליה).

125. ויש אדם שמזמן שיתקיימו על ידו קללות, ובכל מה שיתבונן יבאו קללות ומארה ובעתה, כמו בלעם שנקרא רע עין, שהיה מזמן לכל רע ולא היה מזמן לטוב, ואף על גב שברך, ברכתו אינה ברכה ולא התקיימה. וכשהיה מקלל, כל מה שקלל התקיים, ואפלו ברגע אחד, ועל זה כתוב (במדבר כד) שתם העין. בכל מקום שעינו שלטה - התקלל.

125. ואית בר נש דהוא זמין לאתקיימא לווטין על ידיה, ובכל מה דישגח ליתי לווטיא ומארה ובעיתא כגון בלעם, דאקרי רע עין, דהוה זמין בכל ביש, ולא הוה זמין לטב. ואף על גב דברך, ברכתיה לא ברכתא, ולא אתקיים. וכד הוה לייט, כל מאן דלייט אתקיים, ואפילו ברגעא חדא, ועל דא כתיב, (במדבר כד) שתם העין. בכל אתר דעיניה שלטא אתלטטיא.

126. תא חזי מה כתיב. (במדבר כד) וַיִּשָּׂת אֶל
הַמִּדְבָּר פָּנָיו, בְּגִין דְּיִתְעַר מֵהוּא סִטְרָא הֵהוּא
דְּשִׁלְטָא תַמְנָן, וַיִּיתֵי בְּדִלְטוֹרֵיָא עֲלֵייהוּ דְיִשְׂרָאֵל.
מה כתיב בהו בְּכַהֲנֵי, (משלי כב) טוֹב עֵין הוּא
יְבוֹרֶךְ, דְּהוּא הוּוּ זְמִין בְּהַאי, וְשִׂאֲרֵי בְּרִכְתָּא
בְּאַשְׁגָּחוּתָא דִּילֵיהּ. וְעַל דָּא תַנִּין, יִסְטֵי בַר נֶשׁ
אֲפִילוּ מִמַּאָּה אֲרַחֵן, וְלֹא יֵאָרַע בְּבַר נֶשׁ דָּאִית
לֵיהּ עֵינָא בִּישָׂא.

127. אף כאן, ושלח ביד איש עתי - שהוא מזמן לזה
וְרִשׁוּם לְזָה, וְהִלְכָּה הֵיךְ מִכִּיר בּוּ עֵין אַחַת יוֹתֵר
מֵאַחֲרֵת מַעֲט. הַעוֹר שֶׁעַל הָעֵין מִכְסֶּה בְּשַׁעֲרוֹת רַבּוֹת,
הָעֵין מִכְסַּחֶת וְלֹא מִסְתַּפֵּל יִשָּׂר, זֶהוּ הָאָדָם הַמִּזְמָן לְכָר
וְהָרְאוּ לוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב בְּיַד אִישׁ עֵתִי.

128. בגוש חלב היה אדם, שבכל מקום שמפה בידו,
הֵיךְ מֵת, וְלֹא הָיוּ אֲנָשִׁים מִתְקַרְבִּים אֵלָיו. בְּסוֹרֵיָה הֵיךְ
אָדָם, שֶׁבְּכָל מְקוֹם שָׁבוּ הַסְתַּפֵּל, אֲפִילוּ לְטוֹב, הַכֹּל
הַתְּהַפֵּךְ לְרַע. יוֹם אֶחָד הֵיךְ אִישׁ אֶחָד הוֹלֵךְ בְּשׂוּק,
וְהָיוּ פָּנָיו מֵאִירוֹת. בָּא אוֹתוֹ אִישׁ וְהִסְתַּפֵּל בּוּ, וְנִבְקַעַה
עֵינוֹ. מִשׁוּם כֶּךָ לְכֹל הֵיךְ אָדָם מוֹכֵן, לְזָה וְלְזָה. וְעַל זֶה
כְּתוּב טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֶךְ, אֵל תִּקְרֵי יְבוֹרֶךְ אֵלָּא יְבוֹרֶךְ.

129. ולמדנו, האיש הזה שיהיה הולך למדבר,
כְּשֶׁהֲגִיעַ שֵׁם אוֹתוֹ שְׁעִיר, הֵיךְ עוֹלָה לְהַר, וְדוֹחָה אוֹתוֹ
בְּשֵׁתֵי יָדָיו, וְלֹא הֵיךְ מִגִּיעַ לְחֲצֵי הַהַר עַד שֶׁנִּעְשֶׂה
אִיבָרִים אִיבָרִים, וְאוֹתוֹ אִישׁ הֵיךְ אֹמֵר: כֶּךָ יִמְחוּ
עוֹנוֹת עַמָּךְ וְגו'. וּמִשׁוּם שֶׁעוֹלָה אוֹתוֹ קִטְגוֹר וְנִעְשֶׂה
סִנְגוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אִזְּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵת כָּל חֲטָאֵי
יִשְׂרָאֵל וְכָל מַה שֶׁכְּתוּב בְּאוֹתָם פְּתָקִים שֶׁלְמַעְלָה
לְהַזְכִּיר אֵת חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם, הוּא נוֹטֵל אוֹתָם וְזוֹרֵק
אוֹתָם כְּמוֹ זֶה לְמִקּוֹם שֶׁנִּקְרָא מְצוּלוֹת יָם. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ז) וַתְּשַׁלֵּךְ בַּמְּצוּלוֹת יָם כָּל חֲטָאֵתָם.

130. למדנו, ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי
עֲזִים לְחֲטָאת. וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי

126. תא חזי מה כתיב. (במדבר כד) וַיִּשָּׂת אֶל
הַמִּדְבָּר פָּנָיו, בְּגִין דְּיִתְעַר מֵהוּא סִטְרָא הֵהוּא
דְּשִׁלְטָא תַמְנָן, וַיִּיתֵי בְּדִלְטוֹרֵיָא עֲלֵייהוּ דְיִשְׂרָאֵל.
מה כתיב בהו בְּכַהֲנֵי, (משלי כב) טוֹב עֵין הוּא
יְבוֹרֶךְ, דְּהוּא הוּוּ זְמִין בְּהַאי, וְשִׂאֲרֵי בְּרִכְתָּא
בְּאַשְׁגָּחוּתָא דִּילֵיהּ. וְעַל דָּא תַנִּין, יִסְטֵי בַר נֶשׁ
אֲפִילוּ מִמַּאָּה אֲרַחֵן, וְלֹא יֵאָרַע בְּבַר נֶשׁ דָּאִית
לֵיהּ עֵינָא בִּישָׂא.

127. אף הכא ושלח ביד איש עתי, דהוא זמין
לְהַאי. וְרִשׁוּם לְהַאי, וְכַהֲנָא הוּוּ אֲשִׁתְּמוּדַע בִּיהּ,
חַד עֵינָא יִתִּיר מֵאַחֲרָא פּוֹרְתָא. סוֹרְטָא דְעַל עֵינָא
אֲתַחְפֵּיָא בְּשַׁעֲרֵין סְגִיאִין. מִכְסַּחֶלָא עֵינָא, וְלֹא
מִסְתַּפֵּל בְּמִישָׂר. הַאי הוּא בַר נֶשׁ זְמִין לְהַאי,
וְכַדְקָא חֲזִי לֵיהּ. וְעַל דָּא כְּתוּב בְּיַד אִישׁ עֵתִי.

128. בגוש חלבא הוה בר נש, דבכל אתר דמחי
בִּידוֹי, הוּוּ מֵיֵת, וְלֹא הוּוּ בְּנֵי נְשָׂא מִתְקַרְבִּין בְּהַדְּיָה.
בְּסוֹרֵיָא הוּוּ בַר נֶשׁ, דְּבְכָל אֶתְר דְּאַסְתַּפֵּל אֲפִילוּ
לְטַב, כֹּלָּא אֲתַהֲפֵךְ לְבִישׁ. יוֹמָא חַד הוּוּ חַד בַּר
נֶשׁ אֲזִיל בְּשׂוּקָא, וְהוּוּ אֲנַפּוּי נְהִירִין. אֲתָא הֵהוּא
בַר נֶשׁ וְאַסְתַּפֵּל בִּיהּ, וְאַתְבְּקַע עֵינֵיהּ. בְּגִין כֶּךָ,
בְּכֹלָּא הוּוּ בַר נֶשׁ זְמִין, לְהַאי וְלְהַאי. וְעַל דָּא
כְּתוּב טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֶךְ, אֵל תִּקְרֵי יְבוֹרֶךְ אֵלָּא
יְבוֹרֶךְ.

129. ותאנא, האי בר נש דהוה אזיל למדברא,
כַּד מְטָא בִּיהּ בְּהוּא שְׁעִירָא הוּוּ סְלִיק לְטוֹרָא,
וְדַחֵי לֵיהּ בְּתֵרִין יָדָיו. וְלֹא הוּוּ נְחִית לְפִלְגוֹת
טוֹרָא, עַד דְּאַתְעֵבִיד שְׁיִיפִין שְׁיִיפִין. וְהוּוּ בַר נֶשׁ
הוּוּ אֹמֵר, כֶּךָ יִמְחוּ עוֹנוֹת עַמָּךְ וְגו'. וּבְגִין דְּסְלִיק
הֵהוּא קִטְיִגוֹרֵיָא וְאַתְעֵבִיד סְנִיגוֹרֵיָא דְיִשְׂרָאֵל, כְּדִין
קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא, כָּל חוֹבֵיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְכָל מַה
דְּכְתִיב בְּאִינוֹן פְּתָקִין דְּלַעֲיִלָּא, לְאַדְכָּרָא חוֹבֵיָהוּ
דְּבְנֵי נְשָׂא, נְטִיל לוֹן וְרַמֵּי לוֹן כְּהַאי גּוֹוֹנָא, לְאַתֵּר
דְּאַתְקֵרֵי מְצוּלוֹת יָם. הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (מִיכָה ז)
וַתְּשַׁלֵּךְ בַּמְּצוּלוֹת יָם כָּל חֲטָאֵתָם.

130. ותאנא, (ויקרא טז) ומאת עדת בני ישראל
יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי עֲזִים לְחֲטָאת, וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

לכלם, שהרי כל חטאי בני ישראל כאן תלויים, וכלם מתכפרים בזה, ולא מספיק מאיש אחד. ומאיזה מקום נלקחים? מאותן קפות שבועזרה נוטלים שָׁכַר, ומביאים אותם מאותם דמים שהיו מכלם.

131. ואותו השעיר האחר, שהיה נשאר לקדוש ברוך הוא, עושים אותו חטאת בראשונה. והרי בארנו באיזה מקום היה נקשר. ואחר כך מקריבים את אלה, והכל מתבשמים, וישראל נשארם צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא מכל החטאים שעשו וחטאו לפניו. זהו שכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'.

132. עוד אמר רבי שמעון, (בראשית כז) ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק. מה הוא רומז? אלא ודאי שעשו איש שעיר, והוא מאותו שנקרא שעיר, שהרי מאותו צד הוא בא. ואנכי איש חלק - איש מאותו שחלק לכל שאר העמים ממנים גדולים, שכתוב (דברים ד) אשר חלק ה' אלהיך אתם, וכתוב (שם לב) כי חלק ה' עמו וגו'. עוד איש חלק, משני שעירים, ונשאר אחד. שהכנה חלק אותם - אחד לחלקו, ואחד לקדוש ברוך הוא. למה? כדי שיטען על כתפו את כל חטאי יעקב, שכתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם, עונות תם.

133. למדנו, באותו יום כמה פתחים פתוחים כנגד ישראל לקבל תפלותיהם. אשרי חלקם של ישראל, שהרי הקדוש ברוך הוא רוצה לטהר אותם ולזכות אותם, זהו שכתוב כי ביום הזה וגו'. ביום הזה מתעטר הפנה בכמה עטרות. ביום הזה עבודת הפנה נכבדה וגדולה מכל העבודות. לכלם נותן חלק באותם הקרבנות של הקדוש ברוך הוא. ביום הזה מתעטר (מתעורר) החסד בעולם על ידי הפנה, מקריב את הקרבנות על חטאי העם, על חטאו בראשונה, ואחר כך על חטאי העם. הוא מקריב עולות עליו ועל העם, והרי בארנו את הדברים.

דיהא מכלהו, ויתכפר לכלהו. דהא כל חובייהו דבני ישראל הכא תליין, וכלהו מתכפרי בדא. (דף ס"ד ע"א) ולא סגי מבר נש חד. ומאן אתר אתנסיבו מאינון קופין דבעזרה נטלין אגרא, ואייתי להו מאינון דמי דהוו מכלהו.

131. והוא שעיר אחר, דהוה אשתאר לקודשא בריה הוא, עבדין ליה חטאת בקדמיתא. והא אוקימנא באן אתר הוה מתקשרא. ולבתר דא מתקרבין הני, ומתבסמין כלא, ואשתארו ישראל זכאין קמי קודשא בריה הוא, מכל חובין דעבדו וחובו קמיה. הדא הוא דכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'.

132. תו אמר רבי שמעון, (בראשית כז) ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש חלק. מאי קא רמיזא, אלא ודאי עשו איש שעיר, הוא מהוה דאקרי שעיר, דהא מהוה סטרא אתי. ואנכי איש חלק: גבר מהוה דפליג לכל שאר עמין רברבין ממנן. דכתיב, (דברים ד) אשר חלק ה' אלהיך אותם, וכתיב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו'. תו איש חלק, מתרי שעירים ואשתאר חדא. דכהנא פליג לה, חד לחולקיה, וחד לקודשא בריה הוא. אמאי. בגין דיטעין על כתפו כל חובי דיעקב, דכתיב ונשא השעיר עליו את כל עונותם, עונות תם.

133. תאנא, בהוה יומא כמה פתחין פתיחין לקבליהון דישראל לקבלא צלותיהון. זכאה חולקיהון דישראל, דהא קודשא בריה הוא בעא לזכאה לון, ולדכאה לון, הדא הוא דכתיב כי ביום הזה יכפר וגו'. בהאי יומא אתעטר כהנא בכמה עטרין. בהאי יומא פולחנא דכהנא יקירא ורב מכל פולחנין. לכלא יהב חולקא באינון קרבנין דקודשא בריה הוא. בהאי יומא אתעטר (ס"א אתער) חסד בעלמא על ידא דכהנא, מקרב קרבנין על חוביהון דעמא. על חוביה בקדמיתא, ולבתר על חוביהון דעמא. מקרב עלון עליה ועל עמא והא אוקימנא מלי. (דף ס"ד ע"א)

134. מצוה זו, שיעבד הפה הגדול את עבודת אותו היום כמו שצריך, ולשלם שעיר לעזאזל. הסוד הזה כמו שנאמר, כדי שיפרד מהעם הקדוש ולא יתבע את חטאיהם לפני המלך ולא יקטרע עליהם, שהרי אין לו תקף ושלטון (בה) אלא רק כשמתחזק הרגז מלמעלה, ובאותו דורון מתהפך אחר כך לאפוסטרופוס עליהם, ועל כן נדחה מלפני המלך. והרי בארנו, משום שהוא קץ כל בשר.

135. והעם הקדוש נותנים לו כמו שהוא צריך שעיר, וסוד זה - (בראשית כז) הן עשו אחי איש שעיר. כמו שהוא בצד הקדשה זכר ונקבה, אף כך בצד הטמאה זכר ונקבה. משל אומרים, זרק עצם לבלב, והוא ילחך את עפר רגלך.

136. שאלו את בן זומא, האם לסרס פלבא? אמר להם, (ויקרא כב) ובארצכם לא תעשו, כל שבארצכם לא תעשו. כמו שהעולם צריך את זה, כך צריך העולם את זה. ועל זה נאמר, (בראשית א) והנה טוב מאד - זה מלאך המות, אין לבטלו מן העולם, שהעולם צריך אותו. אף על גב שכתוב בו (ישעיה נב) והפלבאים עזי נפש לא ידעו שבבעה וגו', לא יתבטלו מן העולם. הכל צריך, טוב ורע.

137. ומשום כך יש לנו ביזום הזה לזרק עצם לבלב, עד שהוא גורר, יכנס מי שיכנס להיכל המלך, ואין מי שימחה בידו. אחר כך יכשפש בזנבו.

138. מה פתיב? והתודה עליו את כל עונות בני ישראל, וכתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם. כיון שהוא רואה את השעיר הזה, ותשוקתו אליו ולהתפתק עמו, ולא ידע מאותם החטאים שנוטל השעיר. הוא שב אל ישראל, רואה אותם בלי חטאים, בלי פשעים, שהרי כלם שורים על ראש השעיר, עולה למעלה ומשבחם אותם לפני הקדוש ברוך הוא. והקדוש ברוך הוא רואה את עדות אותו המקטרג, והואיל ותשוקתו

134. רעיא מהימנא פקודא (מ"ד) דא, למפלח רבא כהנא פולחנא דהווא יומא כמה דאצטריה, ולמשלח שעיר לעזאזל. רזא דא כמה דאת אמר, בגין לאתפרשא מעמא קדישא, ולא יתבע חוביהון קמי מלכא. ולא יקטרע עליהו, דהא לית ליה תקיפו ושולטנו, (בה) בר כד אתקף רוגזא מלעילא, ובהווא דורונא אתהפך לבתר אפוסטרופוסא עליהו, ועל דא אתדחייא מקמי מלכא. והא אוקימנא, בגין דאיהו קץ כל בשר.

135. ועמא קדישא יהבין ליה כמה דאצטריה ליה שעיר, ורזא דא (בראשית כז) הן עשו אחי איש שעיר. כמה דאיהו בסטר דקדושה דכר ונוקבא, אוף הכי בסטר מסאבו דכר ונוקבא. מתלא אמרי, לכלבא ארמי ליה גרמא, ילחך עפרא דרגלך.

136. שאלו לכן זומא, מהו לסרוסי פלבא. אמר להם, (ויקרא כב) ובארצכם לא תעשו, כל שבארצכם לא תעשו. כמה דאצטריה עלמא להאי, הכי אצטריה עלמא להאי. ועל דא אתמר, (בראשית א) והנה טוב מאד דא מלאך המות. לית לבטלא ליה מן עלמא, עלמא אצטריה ליה, אף על גב דכתיב ביה, (ישעיה נב) והפלבאים עזי נפש לא ידעו שבבעה וגו', לא יתבטלו מן עלמא. כלא אצטריה טוב ורע.

137. ובגין כך אית לן ביזומא דא למרמי ליה גרמא לבלבא, עד דאיהו גריר, ייעול מאן דייעול לגבי היכלא דמלכא, ולית מאן דימחי בידוי. לבתר יכשפש ליה בזנביה.

138. מה פתיב והתודה עליו את כל עונות בני ישראל, וכתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם. כיון דאיהו חמי האי שעיר. תיאובתיה לגביה, ולאשתתקלא בהדיה, ולא ידע מאינן חובין דקא נטיל שעיר. תב לגבייהו דישראל, חמי לון בלא חובין, בלא פשעין, דהא פלהו שראן ברישא דשעיר, סליק לעילא, ושבח לון קמי קודשא בריך הוא. וקודשא בריך הוא חמי סהדותא דהווא

לרחם על עמו, אף על גב שהוא יודע את כל המעשה, הוא חס על ישראל.

139. והכל שורה על זה, כדי שלא יעורר את תידין מלמעלה, וזה יתחזק וישמדו בני העולם, שהרי זה בא מצד הדין הקשה, ואם זה יתעורר, הוא מתעורר בחטאי בני האדם, שהרי אין לו התעוררות לעלות למעלה לעורר דין קשה רק משום חטאי בני אדם. שהרי בשעה שאדם עושה חטא, זה מתאסף, וכמה אלפים מסייעים שלו, ומתכנסים שם ונוטלים אותו ועולים למעלה. הרחמן יצילנו. ועל הכל נותן הקדוש ברוך הוא עצה לישראל להנצל מכל הצדדים, ועל זה כתוב, (תהלים קמה) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו. (עד כאן הרעיא מהימנא).

140. עד שהיו הולכים, ישבו בשדה אחת והתפללו. ירד ענן אחד של אש והקיף אותם. אמר רבי שמעון, הריני רואה שרצונו של הקדוש ברוך הוא כאן. נשב. ישבו והיו אומרים דברי תורה. פתח ואמר, (משלי כה) מים קרים על נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרחק. הרי הסתפלותי בדברי שלמה המלך, ואת כלם אמר בחכמה.

141. בא ראה, שלשה ספרי חכמה הוציא שלמה לעולם, וכלם בחכמה עליונה. שיר השירים - חכמה, קהלת - תבונה, ומשלי - דעת. כנגד שלשת אלה עשה שלשה ספרים. שיר השירים כנגד חכמה כה הוא. קהלת כנגד תבונה כה הוא. משלי כנגד דעת. במה זה נראה? אלא כל אותם הכתובים הם בשני גונים, ראש וסוף, שני גונים נראים. וכשמסתכלים בכתובים, זה כלול בזה וזה כלול בזה, משום כה שקול כנגד הדעת.

142. הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו, וכשהסתפלותי בו, הכל כלול אחד עם אחד, בין מסופו לראשו, בין מראשו לסופו. שמועה טובה מארץ מרחק מים קרים על נפש עיפה. מים קרים על נפש

מקטרגא, והואיל ותיאובתיה לרחמא על עמיה, אף על גב דאיהו ידע כל עובדא, חס עלייהו דישראל.

139. וכלא שריא בדא, בגין דלא יתער רזא דדינא מלעילא, ויתקף האי וישתצון בני עלמא, דהא דא מסטרא דדינא קשיא קא אתי. ואי יתער האי, בחובי בני אינשא אתער. דהא לית ליה אתערין לסלקא לעילא לאתערא דינא קשיא בר בדיל חובי בני נשא. דהא בשעתא דבר נש עביד חובא, אתכנש האי, וכמה אלף סייען דיליה, ומתכנפי תמן, ונטלי ליה, וסלקי לעילא רחמנא לישזבן. ועל כלא יב קודשא בריך הוא עיטא לישראל לאשתזבא מכל סטרין. ועל דא פתיב, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שיי' אלהיו. (ע"כ רעיא מהימנא)

140. עד דהוו אזלי, יתבו בחד חקל, וצלו. נחת חד עננא דאשא, ואסחר לון. אמר רבי שמעון, הא חמינא דקודשא בריך הוא רעותא דיליה הקא. ניתיב. יתבו והוו אמרי מלי דאורייתא. פתח ואמר, (משלי כה) מים קרים על נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרחק, הא אסתכלנא במלוי דשלמה מלכא, וכלהו (ס"א בחכמתא) בחכמה אמרן.

141. תא חזי ג' ספרין דחכמתא אפיק שלמה לעלמא, וכלהו בחכמתא עלאה. שיר השירים חכמה, קהלת תבונה, ומשלי דעת. לקבל ג' אליו, עבד ג' ספרים. שיר השירים כנגד חכמה הכי הוא. קהלת לקבל תבונה, הכי הוא. משלי לקבל דעת. במאי אתחזי. אלא כל אינון קראי בתרי גונוי אינון, רישא וסיפא תרי גונוי אתחזי. וכד מסתפלי קראי, דא כליל בדא, ודא כליל בדא, בגין כה שקיל לקבליה דדעת.

142. האי קרא לאו רישיה ולאו סיפיה ולאו רישיה. וכד אסתכלנא ביה, כלא כליל חד בחד, בין מסיפיה לרישיה, בין מרישיה לסיפיה. שמועה טובה מארץ מרחק מים קרים על נפש

עִיפָה וְשִׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצֵי מִרְיָהוּ, זֶה זֶה נֹחַת רוּחַ.
כְּמוֹ שֶׁזֶה נֹחַת רוּחַ, כֵּן זֶה נֹחַת רוּחַ.

143. עד שהיו יושבים, בא איש אחד ואמר, אשתו של רבי שמעון נרפאה מחליה. והחברים שמעו קול, שהקדוש ברוך הוא מחל לאותם חטאי הדור. אמר רבי שמעון, הרי התקיים כאן הפסוק, ושמועה טובה מארץ מרסק, כך זה נחת רוח, כמו מים קרים על נפש עיפה. אמר להם, נקום ונלך, שהקדוש ברוך הוא מרחיש לנו נסים.

144. פתח ואמר, מים קרים על נפש עיפה - זו התורה. שכל מי שזוכה לעסק בתורה ומרוה ממנה את הנפש, מה כתוב? ושמועה טובה מארץ מרסק. הקדוש ברוך הוא מקריז עליו כמה טובות להיטיב לו בעולם הזה ובעולם הבא. זהו שכתוב ושמועה טובה. מאיזה מקום? מארץ מרסק, ממקום שהקדוש ברוך הוא היה רחוק ממנו בתחלה, ממקום שהיה אדם בשנאה עמו בתחלה, שכתוב (איוב כ) וארץ מתקוממה לו, מאותו מקום שמקדימים לו שלום, זהו שכתוב מארץ מרסק. וכתוב, (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד.

145. ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים נ) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא. למדנו, אלף וחמש מאות וחמשים רבוא בעלי שירה מזמרים לקדוש ברוך הוא כשמאיר היום. ואלף וחמש מאות וארבעים ושמונה בצהר. ואלף וחמש מאות ותשעים אלף רבוא באותה שעה שנקראת בין הערבים.

146. רבי יוסי אמר, כשמאיר היום, כל אותם בעלי יבבה משבחים בדברי תשבחות כנגד הבקר הזה. (כשמתעורר) שכשמתעורר הבקר הזה, כלם מתבשמים, והדין שוכה, ואומרים תשבחות. זהו

עיפה. מים קרים על נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרסק, ודא ודא נייחא דרוחא, כמה דהאי נייחא דרוחא, כך האי נייחא דרוחא.

143. עד דהוו יתבי, אתא חד בר נש, אמר, אנתו דרבי שמעון אתסיאת ממרעהא. וחברייא שמעו קלא, דקודשא בריך הוא שבק לאינון חובי דדרא. אמר רבי שמעון, הא אתקיים הכא קרא, ושמועה טובה מארץ מרסק, הכי הוא נייחא דרוחא, כמו מים קרים על נפש עיפה. אמר להו נקום ונזיל דקודשא בריך הוא ארחיש לן בנסין.

144. פתח ואמר, מים קרים על נפש עיפה, דא אורייתא. דכל מאן דזכי למלעי באורייתא, ומרוי נפשא מנה, מה כתיב ושמועה טובה מארץ מרסק. קודשא בריך הוא אקריז עליה כמה טבאן לאוטבא ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי. הדא הוא דכתיב, ושמועה טובה, מאן אתר מארץ מרסק, מאתר דקודשא בריך הוא הנה רחיק מניה בקדמיתא, מאתר דהנה בר נש בדבבו עמיה בקדמיתא, דכתיב, (איוב כ) וארץ מתקוממה לו, מההוא אתר (דף ס"ד ע"ב) מקדימין ליה שלם, הדא הוא דכתיב, מארץ מרסק. וכתוב (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד. (כאן חסר)

145. (ויקרא ט"ז) ויצא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים נ) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבוא. תאנא, אלף וחמש מאה וחמשים רבוא מארי שירתא, מזמורין לקודשא בריך הוא, כד נהיר יממא. ואלף וחמש מאה וארבעין ותמניא בטיהרא. ואלף וחמש מאה ותשעין אלף רבוא בההיא שעתא דאקרי בין הערבים.

146. רבי יוסי אמר, כד נהיר יממא, כל אינון מארי דיבבא, משבחון במלי תושבחון, לקבליה דהאי בקר. (ס"א כד אתער, דכד) דכד אתער

שְׁכֹתוֹב (איוב לט) בְּרֵן יַחַד כְּכִי בִקֵּר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זְמַן (אָמוּנָה) שְׁמַחָה וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעִיר אֶת אַבְרָהָם לְהַחְיֹתוֹ, וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע עִמּוֹ וּמְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם. וּמִנִּין לִנוֹ שֶׁהַבִּקֵּר הַזֶּה הוּא שֶׁל אַבְרָהָם? שְׁכֹתוֹב (בְּרֵאשִׁית יט) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר.

האי בקר, כלהו מתבסמין, ודינא אשתכיה, ואמרין תושבכון. הדא הוא דכתיב, (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכִי בִקֵּר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. והוא זמנא, (הימנותא) חֲדוּתָא וּבִרְכָאן מִשְׁתַּכְחִין בְּעֵלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר לְאַבְרָהָם לְאַחֲיִיא לֵיהּ, וְאַשְׁתַּעֲשַׂע בֵּיהּ, וְאַשְׁלִטִּיה בְּעֵלְמָא. וּמִנָּא לָן דְּהַאי בִּקֵּר דְּאַבְרָהָם הוּא. דְּכִתִּיב (בְּרֵאשִׁית יט) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר.

147. באותו זמן של בין הערבים, כל אותם אלף וחמש מאות ותשעים אלף רבוא בעלי יללה נקראים, ומזמרים באותה שעה, והקטטה שורה בעולם. ואותה שעה ההתעוררות שמעיר הקדוש ברוך הוא את יצחק, ועומד ודן את הרשעים שעוברים על דברי התורה, ושבעה נהרות אש זורמים ויוצאים וסלים על ראשי הרשעים, ושלהבות גחלים של אש מתעוררות ממעלה למטה. ואז שב אברהם למקומו, כמו שנאמר ואברהם שב למקומו. והיום פונה, ורשעי הגיהנם צוחים ואומרים: (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. ואותה שעה צריך אדם להזהר בתפלת המנחה.

147. בההוא זמנא דבין הערבים, כל אינון אלף וחמש מאה ותשעים אלף רבוא מארי דיללה אקרוין, ומזמרין בההיא שעתא, וקטטותא שריא בעלמא, וההיא שעתא אתערותא דאתער קודשא בריה הוא ליצחק, וקם ודאין לס'יביא דעברין על פתגמי אורייתא, ושבעה נהרי אשא נגדין ונפקין וסלין על רישיהון דרשיעי'יא, ושלחבי גומרין דנורא מתערין מעילא לתתא, וכדין תב אברהם לאתריה. כמה דאת אמר, (בראשית יח) ואברהם שב למקומו. ויומא אתפני, וחי'בי גיהנם צוחין ואמרין (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. וההיא שעתא, בעי בר נש לאזדהרא, בצלותא דמנחה.

148. בזמן שמגיע הלילה, אותם אלף וחמש מאות וארבעים ושמונה נקראים מחוץ לפרכת ואומרים שירה. אז מתעוררים הדינים שלמטה, והולכים ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים שירה עד שנחלק הלילה משמרת ונצי. אחר שנחלק הלילה, מדמנים כל האחרים כאחד ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיה ס) ותהלות ה' יבשרו. רבי יהודה אמר, כשנמצא רצון בבקר, תהלות ה' מבשרים.

148. בזמנא דמטי ליליא אינון אלף ו' מאה וארבעין ותמנא, אקרוין מברא לפרוכתא, ואמרין שירתא. כדין דינין דלתתא מתערין, ואזלין ושאטין בעלמא, ואלין אמרין שירתא. עד דיתפליג ליליא משמרה ופלגא. בתר דיתפליג ליליא מדמני כלהו אחריני כחדא, ואמרי תהלות, כמה דאת אמר (ישעיה ס) ותהלות יי' יבשרו. רבי יהודה אמר כד רעוא אשתכח בצפרא, תהלות יי' מבשרין.

149. רבי יוסי אמר, אחר שרוח הצפון התעוררה בחצות הלילה והלכה לה, מבשרים תהלות עד שיבא הבקר, ומתעורר הבקר הזה, ואז שמחה וברכות נמצאים בעולם.

149. רבי יוסי אמר, בתר דרוחא דצפון אתער בפלגות ליליא ואזיל ליה, תהלות מבשרי, עד דייתי צפרא, ואתער האי בקר, כדין חדוותא וברכאן אשתכח בעלמא.

150. למדנו, אמר רבי אבא, כלם נה, ומעל כלם שלשה שרים. באותה שעה שמתעורר הבקר הזה

150. תאנא, אמר רבי אבא, כלהו הכי, ועילא מנהון סרכין תלתא. בההיא שעתא דאתער האי

ומתעוררים תשבוחות על כל אותם אלף וחמש מאות וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר.

151. באותה שעה שמתעורר זמן של בין הערבים, ומזמרים כל אותם אלף וחמש מאות ותשעים אלף רבוא בעלי היללה, מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון, כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם כה) זמיר עריצים.

152. באותה שעה שמגיע היללה, מתעוררים כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז הכל שוכה, ופתח לא נמצא, והדינים שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד אלה על אלה, עד שנחלק היללה. אחר שנחלק היללה וכלם מתכנסים, מתמנה עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות, כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות.

153. עד שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו נע"ר, יונק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס על הגבירה ועל אותם שמזדוגים עמה. מי הם שמזדוגים עמה? אותם שמשתדלים בתורה ביללה, כשנחלק.

154. רבי שמעון אמר, אשרי חלקו של מי שבא עם הגבירה בשעה שבאה לקבל את פני המלך לדבר עמה, ונמצא עמה, בשעה שהמלך מושיט את ימינו לקבל את הגבירה. זהו שכתוב (תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. מי אחרית הים? אותה שעה אחרית של אותו ים היא. שכשנחלק, היתה ראשית, והיה דין, ועכשו האחרית הוא שלה, שמסתלקים דיניה, ונכנסת לכנפי המלך היא וכל אותם שמזדוגים עמה. זהו שכתוב אשכנה באחרית ים.

בקר, ומתעורין תושבחו, כל אינון אלף וחמש מאה וחמשים רבוא, אתמנא עלייהו חד ממנא, והימן שמיה לקבליה דלתתא, ותחות ידיה סרכין ממנן עלייהו לאתקנא שירתא.

151. בההיא שעתא דאתער זמנא דבין הערבים, וזמרין כל אינון אלף וחמש מאה ותשעין אלף רבוא מארי דיללה, אתמנא עלייהו חד ממנא וידותון שמיה, לקבליה דלתתא, ותחות ידיה סרכין ממנן עלייהו, לאתקנא ההוא זמרא, כמה דאת אמר (ישעיה כה) זמיר עריצים.

152. בההיא שעתא דמטי ליליא, מתעורין כל אינון דמברא לפרוכתא, כדין שכיף כלא, ופטרא לא אשתכח, ודינין דלתתא מתעורין, כלהו אתמנן כחדא, אלין על אלין, עד דאתפליג ליליא. בתר דאתפליג ליליא, ומתכנשי כלהו, אתמנא עלייהו חד ממנא וכניש לכל משרין, כמה דאת אמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות וגו', ואסף שמיה, לקבליה דלתתא, ותחות ידיה כל אינון סרכין ממנן, ומבשרי תהלות.

153. עד דאתי צפרא, כיון דאתי צפרא, קם ההוא נע"ר, יונק משדי אמיה, לדכאה להו, ועאל לשמשא. כד אתער בקר, כדין היא שעתא דרעוא, דאשתעי מטרוניתא במלכא, ומלכא משיך מניה חד (דף ס"ה ע"א) חוטא דברקאן ופריס על מטרוניתא, ועל אינון דמזדוגי לה. מאן אינון דמזדוגי עמה. אינון דמשתדלי באורייתא בליליא, כד אתפלא.

154. רבי שמעון אמר, זכאה חולקיה מאן דאתי עם מטרוניתא, בשעתא דאתת לקבלא אנפי מלכא, לאשתעי ביה. ואשתכח עמה. בשעתא דאשיט מלכא ימינא, לקבלא למטרוניתא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. מאי אחרית ים. ההיא שעתא אחרית דההוא ים הוא. דכד אתפלא, שירותא הנה, ודינא הנה, והשתא אחרית הוא דילה, דמסתלקין דינהא. ועאלת בגדפוי דמלכא,

היא וכל אינון דמזדווגין לה, הדא הוא דכתיב
אשכנה באחרית יום.

155. ולמדנו, כל אותם שמשתדלים בתורה בשעה
שנחלק הלילה, משתתפים עם השכינה. וכשבא
הבקר והגבירה מתחברת עם המלך, הוא נמצא עמה
עם המלך, והמלך פורס על כלם את כנפיו. זהו
שכתוב (שם מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה
עמי וגו'.

156. למדנו, באותה שעה האבות מזדמנים עם
הגבירה, ומקדימים לדבר עמה ולהתחבר עמה,
והקדוש ברוך הוא מדבר עמה עליהם, והוא קורא לה
לפרס עליה את כנפיו. זהו שכתוב (שם נ) מזמור
לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו'. אל - זה אור
החכמה, ונקרא חסד. אלהים - זו גבורה. יהוה - זו
שלמות הכל, רחמים. ועל זה - דבר ויקרא ארץ וגו'.

157. רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו.
אמר לו, הרי שנינו אלהים בכל מקום הוא דין. יו"ד
ה"א וא"ו ה"א. יש מקום שנקרא אלהים, כמו אדנ"י
יהו"ה. למה נקרא אלהים, והרי אותיות הרחמים הן
בכל מקום?

158. אמר לו, כך זה כתוב במקרא, שכתוב (דברים
ד) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים,
והוא (מלכים-א יח) ה' הוא האלהים. אמר לו, דבר
זה ידעתי, שבמקום שיש דין יש רחמים, ולפעמים
במקום שיש רחמים יש דין. אמר לו, בא וראה שפכה
זה, יהו"ה בכל מקום רחמים. ובשעה שמהפכים
הרשעים רחמים לדין, אז כתוב יהו"ה, וקוראים אותו
אלהים.

159. אבל בא ראה חסד הדבר, שלש דרגות הן, וכל
דרגה ודרגה לבדה, ואף על גב שהכל אחד ומקשרים
באחד, ולא נפרדים זה מזה. בא ראה, כל הנטיעות
וכל המאורות (שמתלהטים) כלם מאירים ומתלהטים
ונשקים ומתברכים מאותו נהר ששופע ויוצא שהכל
כלול בו, ובו כלל הכל.

155. ותאנא, כל אינון דמשתדלי באורייתא
בשעתא דאתפליג ליליא. אשתתף בשכינתא.
וכד אתי צפרא, ומטרוניתא אתחברת עם מלכא,
הוא אשתכח עמה עם מלכא. ומלכא פריס על
כלהו גדפוי, הדא הוא דכתיב, (תהלים מב) יומם
יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי וגו'.

156. תאנא, בההיא שעתא, אבהו מזדמנין
במטרוניתא, וקדמין לאשתעי בהדה,
ולאתחברא עמה. וקודשא בריך הוא מליל עמה
בהו. והוא קארי לה לפרסא לה גדפוי, הדא הוא
דכתיב, (תהלים נ) מזמור לאסף אל אלהים יי'
דבר ויקרא ארץ וגו'. אל: דא נהירו דחכמתא,
ואקרי חסד. אלהים: דא גבורה. ידו"ד: דא שלימו
דכלא, רחמי. ועל דא, דבר ויקרא ארץ וגו'.

157. רבי אלעזר הוה יתיב קמיה דרבי שמעון
אבוי, אמר ליה, הא תנינן אלהים בכל אתר דינא
הוא. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אית אתר דאקרי
אלהים, כגון (בראשית טו) אדנ"י יהו"ה. אמאי
אקרי אלהים, והא אתון רחמי אינון בכל אתר.

158. אמר ליה, הכי הוא כתיב בקרא,
דכתיב, (דברים ד) וידעת היום והשבות אל
לבבך כי יי' הוא האלהים, וכתיב (מלכים א יח) יי'
הוא האלהים. אמר ליה מלה דא ידענא, דבאתר
דאית דינא, אית רחמי. ולזמנא, באתר דאית
רחמי, אית דינא, אמר ליה תא חזי דהכי הוא,
ידו"ד בכל אתר רחמי. ובשעתא דמהפכי חייביא
רחמי לדינא, כדין כתיב יהו"ה, וקרינן ליה
אלהים.

159. אבל תא חזי רזא דמלה, ג' דרגין אינון, וכל
דרגא ודרגא בלחודו, ואף על גב דכלא חד,
ומתקשרי בחד, ולא מתפרשי דא מן דא. תא
חזי, כלהו נטיען, וכל אינון בוצינין דמתלהטין
כלהו נהירין ומתלהטין ומשתקיין ומתברכאן,

מההוא נהרא דנגיד ונפיק, דכללא כליל ביה, (תרי נוסחי) וכללא דכללא ביה.

160. והנהר הזה נקרא א"ם לגן ומעל לגן, משום שעדן משתתף עמה ולא נפרד ממנה. ומשום כך כל המענות יוצאים ושופעים ונשקים לכל עבר ופוחים בה פתחים, ועל כן רחמים נמצאים ממנה, ורחמים פוחים בה.

161. ומשום שקוראים לה אם, נקבה גבורה, ודין יוצא ממנה. נקראת רחמים לבדה, הרי מצדיקה מתעוררים דינים, ומשום כך כתוב ברחמים ונקוד בדין. האותיות ברחמים, ונשפע דין מצדה, כמו כן יה"ה, הנה דרגה אחת.

162. דרגה שניה - מצד הראשונה הזו יוצאת ומתעוררת דרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באותיות הללו ממש. והראשית (אחת) היא מזעיר אנפין, ובו נאחזה. ומשום שנאחזה (זה) בזה כתוב ה' האלהים, כי ה' הוא האלהים, באלו האותיות, והוא אחד, וזוהי דרגה שניה.

163. דרגה שלישית - צדק. כתר אחרון, הרי בית דין של המלה. ולמדנו אדנ"י כך כתוב וכן נקרא, וכנסת ישראל נקראת בשם הזה, והשם הזה במקום הזה נשלם, ואלו הן שלש דרגות שנקראות בשמות הדין, והכל נקשר אחד עם אחד בלי פרוז, כמו שבארנו.

164. אמר לו, אם נוח לפני אבא, הרי שמעתי על זה, שכתוב (שמות ג) אהיה אשר אהיה, ולא עומד בו. אמר לו, אלעזר בני, הרי פרשוה החברים, ועכשו בדבר אחד הכל נקשר.

165. וסוד הדבר כך הוא. אהיה, זה כלל של הכל. שכששבילים סתומים ולא מתפרשים, וכלולים במקום אחד, אז נקרא אהיה, הכלל של הכל, סתום ולא נגלה.

160. והאי נהרא אתקרי א"ם לגנתא, ועילא מגנתא, בגין דעדן משתתף בהדה, ולא פריש (ס"א ע"ב) מנה. ובגין כך, כל מבויעין נפקין ונגדין ואשתקין לכל עיבר. ופתחין בה פתיחין, ועל דא רחמי מנה משתכחין, ורחמין פתיחין בה.

161. ובגין דקרינן לה אם, נוקבא גבורה, ודינא מנה נפיק. אקרי רחמי בלחודה, הא מסטרהא דינין מתערין. ובגין כך פתיב ברחמי, ונקוד בדינא. אתון ברחמי, ואתנגיד דינא מסטרהא, כגונא דא יה"ה, האי דרגא חד.

162. דרגא תניינא, מסטרא דהאי קדמאה, נפיק ואתער דרגא אחרא אקרי גבורה, והאי אקרי אלהים, באלין אתון ממש. ושירותא (חד) מזעיר אנפין הוא, וביה אתאחיד. ובגין דאתאחיד (האי) בהאי, פתיב יי' האלהים, כי יי' הוא האלהים, באלין אתון, והוא חד, ודא הוא דרגא תניינא.

163. דרגא תליתאה, צדק. כתר אחרון, האי בי דינא דמלכא. ותאנא אדנ"י הכי כתיב, והכי אקרי, וכנסת ישראל בהאי שמה אתקרי. והאי שמה באתר דא אשתלים. ואלין אינון ג' דרגין, דאקרון בשמהון דדינא. וכלא מתקשר חד בחד בלא פרוזא, כמה דאוקימנא.

164. אמר ליה, אי ניחא קמיה דאבא, הא שמענא בהאי, (ח"י ע"א) דכתיב, (שמות ג) אהיה אשר אהיה, ולא קיימא ביה. אמר ליה אלעזר ברי, הא אוקמוה חברייא, והשתא בחד מלה אתקשר כלא. (דף ס"ה ע"ב).

165. ורזא דמלה הכי הוא. אהיה, דא כללא דכלא. דכד שבילין סתימין ולא מתפרשין, וכלילין בחד אתר. כדין אקרי אהיה, כללא כלא, סתימין ולא אתגלייא.

166. אחר שיצאה ממנו ראשית ואותו נהר עבר למשך את הכל, אזי נקרא אשר אהיה. כלומר, על פן אהיה, אהיה מזמן להמשיך ולהוליד הכל. אהיה - כלומר, עכשו אני הוא הכלל של הכל, הכלל של כל פרט. אשר אהיה - שהתעברה האם, ועתידה להוציא את כל הפרטים ולגלות את השם העליון.

167. אחר כך רצה משה לדעת מהו פרט הדבר, עד שפרש ואמר אהיה (יהוה) - זהו פרט. וכאן לא כתוב אשר אהיה. ומצאתי בספרו של שלמה המלך, אשר - בקשר של עדון הממשלה נמצאת בחברותא עליונה, כמו שנאמר (בראשית ל) באשרי כי אשרוני בנות, אהיה עתידה להוליד.

168. בא וראה איך יורד מדרגה לדרגה להודיע את סוד השם הקדוש (להראות את הקדוש ברוך הוא) למשה. בראשונה אהיה, הכלל של הכל, הנסתר שלא התגלה כלל, כמו שאמרנו. וסימן - (משלי ח) ואהיה אצלו אמון וגו', וכתוב (איוב כח) לא ידע אנוש ערכה וגו'. אחר כך הוציא (סוד של הראשית העליונה, תחלת הכל ו) אותו הנר, האם העליונה שהתעברה ועתידה להוליד. ואמר אשר אהיה, עתידה להוליד ולתקן הכל. אחר כך התחילה להוליד, ולא כתוב אשר, אלא רק אהיה. כלומר, עכשו יוציא ויתקן הכל.

169. אחר שהכל יצא וכל אחד ואחד התקן במקומו, עזב את הכל ואמר יהוה. זה פרט, וזה הקיום. ובאותה שעה ידע משה את סוד השם הקדוש הנסתר והנגלה, ונדבק במה שלא נדבקו שאר בני העולם. אשרי חלקו. בא רבי אלעזר ונשק ידו.

170. אמר לו, אלעזר בני, מכאן והלאה הזכר שלא לכתב את השם הקדוש אלא כראוי. שכל מי שלא יודע לכתב את השם הקדוש כראוי ולקשר את קשר האמונה קשר של אחד עם אחד כדי ליחד את השם

166. בתר דנפק מניה שירותא, ויהוה נהר אתעבר לאמשכא כלא, כדין אקרי אשר אהיה. כלומר, על פן אהיה, אהיה זמין לאמשכא ולאולדא כלא. אהיה: כלומר, השתא אנא הוא כלל כלא, כללא דכל פרטא. אשר אהיה: דאתעברת אימא, וזמינת לאפקא פרטין כלהו, ולא תגלייא שמא עלאה.

167. לבתר בעא משה למנדע פרטא דמלה מאן הוא, עד דפריש ואמר אהיה (ס"א יהוה), דא הוא פרטא, והכא לא כתיב אשר אהיה. (ויחי קל"ה) ואשכחנא בספרא דשלמה מלכא, אשר: בקיטורא דעדונא קסטירא בחברותא עלאה אשתכח. כמה דאת אמר, (בראשית ל) באשרי כי אשרוני בנות, אהיה זמינא לאולדא.

168. תא חזי היך נחית מדרגא לדרגא, לאודעא רזא דשמא קדישא (לאחזאה קודשא בריך הוא) למשה. בקדמיתא אהיה, כללא דכלא, סתים דלא אתגלייא כלל, כמה דאמינא. וסימן, (משלי ח) ואהיה אצלו אמון וגו', וכתוב (איוב כח) לא ידע אנוש ערכה וגו'. לבתר אפיק (רזא דשירותא עילאה, ראשיתא דכלא ו) ההוא נהרא, אימא עלאה, אתעברת, וזמינא לאולדא. ואמר אשר אהיה, זמינא לאולדא, ולתקנא כלא. לבתר שארי לאולדא, ולא כתיב אשר, אלא אהיה: כלומר, השתא יפיק ויתקן כלא.

169. בתר דנפיק כלא, ואתתקן כל חד וחד באתריה, שבק כלא, ואמר יהוה. דא פרטא, ודא קיומא. ובההיא שעתא ידע משה, רזא דשמא קדישא, סתים וגליא ואתדבק מה דלא אתדבקו שאר בני עלמא, זכאה חולקיה. אתא רבי אלעזר ונשיק ידו.

170. אמר ליה, אלעזר ברי, מכאן ולהלאה, אזהר דלא למכתב שמא קדישא, אלא כדקא יאות. דכל מאן דלא ידע למכתב שמא קדישא כדקא יאות, ולקשרא קשרא דמהימנותא קשרא

הקדוש, כתוב עליו (במדבר טו) כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת וגו'. אפילו שהחסיר דרגה אחת או קשר אחד מאות אחת מהן.

171. בא ראה, י' בראשונה - הפלל של הפל, נסתר מכל הצדדים, השבילים לא נפתחים, הפלל של זכר ונקבה. קוצו של יו"ד שלמעלה רומז לאין. אחר כך י' שמוציאה את אותו הנקר ששופע ויוצא ממנו, ולהתעבר ממנו ה', בזה כתוב (בראשית ב) ונקר יצא מעדן. יצא ולא יצא. משום כך לא צריך להפרד ממנו. ומשום כך כתוב רעיתי.

172. ואם תאמר, כתוב נקר, משמע אחד, והרי כאן שלשה? זהו כן ודאי. י' מוציאה שלשה, ובשלשה הפל נכלל. י' מוציאה לפניה אותו נקר, ושני בניו שמניקה האם, והתעברה מהם, ומוציאה אותם אחר כך. ה' - כמו כן ה', והם בניו תחת האב והאם.

173. אחר שהולידה, הוציאה בן זכר, ושמה אותו לפניה, וצריך לכתב ו', וזה יורש את נחלת האב והאם, ויורש שני חלקים, וממנו נזונית הבת. ועל פן צריך לכתב אחר כך ו"ה כאחד, כמו שה"א ראשונה י"ה כאחד, ולא צריך להפרידם. אף כאן ו"ה כאחד, ולא צריך להפרידם. והרי בארנו את הדברים. והדברים הללו עולים למקום אחר. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים את הסודות העליונים של המלך הקדוש וראויים להודות לו. זהו שכתוב (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך.

174. למדנו, אמר רבי יהודה, (שם נ) אל אלהים דבר ויקרא ארץ. שלמות הפל, שלמותם של האבות הקדושים. דבר ויקרא ארץ, להמצא עם כנסת ישראל בשלמות ובשמחה. ומאיזה מקום הוא נמצא עמה? חזר ואמר, מציון מכלל יפי אלהים הופיע.

דחד בחד, בגין ליחדא שמא קדישא. עליה פתיב, (במדבר טו) כי דבר יי' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת וגו'. אפילו דגרע חד דרגא, או חד קשרא, מאת חד מנייהו.

171. תא חזי, י' בקדמיתא, פללא דכלא, סתים מכל סטרין, שבילין לא מתפתחין, פללא דדכר ונוקבא. קוצא דיו"ד דלעילא, רמיזא לאין. לבתר, י' דאפיק ההוא נהרא דנגיד ונפיק מניה, ולא תעברא מניה ה', בהאי פתיב (בראשית ב) ונקר יצא מעדן. (שמות פ"ג ע"א) יוצא ולא יצא. בגין כך לא בעיא לאתפרשא מניה. ובגין כך פתיב רעיתי.

172. ואי תימא נקר פתיב, משמע חד, והא הכא ג'. הכי הוא ודאי, י' אפיק תלתא, ובתלתא אתפלל כלא. י' אפיק לקמיה ההוא נקר, ותריין בניו דינקא להו אימא, ואתעברת מנייהו, ואפיק לון לבתר. ה': כגוןא דא ה', ואינון בניו תחות אבא ואימא.

173. בתר דאולידת, אפיקת בן דכר, ושנייה לקמה, ובעי למכתב ו', והאי ירית אחסנתא דאבא ואימא, וירית תרין חולקין, ומניה אתון ברתא. ועל דא, בעי למכתב לבתר, ו"ה כחדא כמה דה"א קדמאה י"ה כחדא, ולא בעי לאפרשא לון, אוף הכא ו"ה כחדא, ולא בעי לאפרשא לון. והא אוקימנא מלי. ולא תר אחרא סלקין הני מלי. זכאה חולקיהון דצדיקיא, דידיעין רזין עלאין דמלכא קדישא, ויתחזון לאודאה ליה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך.

174. תאנא אמר רבי יהודה, (תהלים נ) אל אלהים יי' דבר ויקרא ארץ. שלימו דכלא, שלימו דאבהו קדישי. דבר ויקרא ארץ, לאשתתכחא בכנסת ישראל בשלימו בתדנותא. ומאן אתר הוא אשתתכח עמה. הדר ואמר, מציון מכלל יופי אלהים הופיע.

175. למדנו, כְּשֶׁרָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַרֵּא אֶת הָעוֹלָם שְׁלֵמָה, עָשָׂה הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֵמָה. עָשָׂה יְרוּשָׁלַיִם מְרֻכָּז כָּל הָאָרֶץ, וּמְקוֹם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא צִיּוֹן עָלֶיהָ, וּמִהֶמְקוֹם הַזֶּה מִתְבָּרְכֵת. וּבְמִקוֹם הַזֶּה שֶׁל צִיּוֹן מִתְחִיל הָעוֹלָם לְהִבְנוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִבְנְהָ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב, אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזָרְחַ שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. כְּלוּמֵר, מִצִּיּוֹן, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַיְפֵי שֶׁל הָעוֹלָם, אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. בֵּא רָאָה, לֹא הִתְבָּרְכָה יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא רַק מִצִּיּוֹן. וְצִיּוֹן מִלְמַעְלָה, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר אֶחָד עִם אֶחָד.

176. למדנו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וַיֵּצֵא אֵל הַמִּזְבֵּחַ אֶשֶׁר לְפָנֵי ה' וַיִּכְפֹּר עָלָיו. אֵל הַמִּזְבֵּחַ סָתַם. (כְּבִיכּוֹל) כְּמוֹ שֶׁנֶּעֱשָׂה לְמִטָּה, נֶעֱשָׂה לְמַעְלָה, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר אֶחָד בְּאֶחָד. וְלִמְדוּנוּ, כְּמוֹ שֶׁבִיּוֹם הַזֶּה מְכַפֵּר הַכֹּהֵן לְמִטָּה, כִּי גַם לְמַעְלָה. וְכִשְׁהַכֹּהֵן שְׁלֵמָה מְסַדֵּר אֶת עֲבוּדָתוֹ, כִּי גַם הַכֹּהֵן שְׁלֵמָה (כְּבִיכּוֹל) לֹא נִמְצָא לְמַעְלָה עַד שֶׁנִּמְצָא לְמִטָּה. וּמִמִּטָּה מִתְחִילָה לַעֲלוֹת קִדְשֵׁי הַמִּלְךְ הָעֲלִיּוֹן, וְכָל הָעוֹלָמִים נִמְצָאִים אֶחָד לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

177. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלְמֵלֵךְ הָיוּ יוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל לְמָה צָוָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יִשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ אוֹתָם יוֹתֵר מִכֹּל שְׂאֵר הָעַמִּים, יָדְעוּ שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְּׂאִיר אֶת שְׁלוֹ, וְלֹא גָבַהּ מֵהֶם אֶחָד מִמֵּאָה. לְמַדְנוּ שֶׁלְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ כְּמָה מְרַכְּבוֹת וְכְמָה חֵילוֹת וְכְמָה שְׁלִיטִים מִמֵּנִים שֶׁנִּמְצָאִים בְּעֲבוּדָתוֹ, כְּשֶׁזָּמַן אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה הַכְּתִירִים בְּכִתְרֵים קְדוּשִׁים כְּמוֹ שְׁלֵמָה, הִשְׁרָה אוֹתָם בְּאֶרֶץ הַקָּדוֹשָׁה כְּדִי שִׁמְצָאוּ בְּעֲבוּדָתוֹ, וְקִשֵּׁר אֶת כָּל הָעֲלִיּוֹנִים עִם יִשְׂרָאֵל.

178. וַיִּשְׁמַחוּת לֹא נִכְנָסוֹת לְפָנָיו, וְעֲבוּדָה לֹא נֶעֱשִׂית לְפָנָיו לְמַעְלָה, עַד שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים לְמִטָּה. כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּעֲבוּדַת רְבוּנוֹם לְמִטָּה, כִּי גַם לְמַעְלָה. (כְּבִיכּוֹל) בְּזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְבַטְלִים אֶת הָעֲבוּדָה לְמִטָּה, הֵם מְבַטְלִים לְמַעְלָה, וְהָעֲבוּדָה לֹא נִמְצָאת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמִטָּה. וְעַל יִשְׂרָאֵל בְּטִלוּ

175. תֵּאֲנָה כִּד בְּעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי עֲלֵמָא דְלִתְתָּא, כְּלֵא כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיֵלָא עֲבַד לִיה. עֲבַד יְרוּשָׁלַיִם, אֲמַצְעִיתָא דְכָל אֶרְעָא. וְאַתֵּר חַד דְאַקְרִי צִיּוֹן, עָלָה. וּמֵהֵאִי אֶתֵר מִתְבָּרְכָא. וּבְהֵאִי אֶתֵר דְצִיּוֹן שְׂאֵרֵי עֲלֵמָא לְאַתְבָּנָא, וּמִנִּיה אֶתְבְּנִי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, אֵל אֱלֹהִים יי' דְבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזָרְחַ שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאֵן אֶתֵר. מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יוֹפִי (דָּף ס"ו ע"א) אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. כְּלוּמֵר, מִצִּיּוֹן דְהוּא שְׁלִימוֹ דִּיּוֹפִי דְעֲלֵמָא, אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. תָּא חֲזִי, לֹא אֶתְבָּרְכָא יְרוּשָׁלַם, אֶלָּא מִצִּיּוֹן. וְצִיּוֹן מְעִילָא, וְכֵלֵא חַד בְּחַד אֶתְקִשֵׁר.

176. תֵּאֲנָה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (וַיִּקְרָא ט"ז) וַיֵּצֵא אֵל הַמִּזְבֵּחַ אֶשֶׁר לְפָנֵי יי' וַיִּכְפֹּר עָלָיו. אֵל הַמִּזְבֵּחַ סָתַם. (כְּבִיכּוֹל) כְּמָה דְאַתְעֲבִיד לְתַתָּא, אֶתְעֲבִיד לַעֲיֵלָא, וְכֵלֵא אֶתְקִשֵׁר חַד בְּחַד. וְתֵאֲנָה, כְּמָה דְבְּהֵאִי יוֹמָא מְכַפֵּר כְּהֵנָּה לְתַתָּא, הִכִּי נְמִי לַעֲיֵלָא. וְכִד כְּהֵנָּה דְלִתְתָּא מְסַדֵּר פּוֹלְחָנִיה, כְּהֵנָּה דְלַעֲיֵלָא הִכִּי נְמִי, (כְּבִיכּוֹל) לֹא אֶשְׁתַּכַּח לַעֲיֵלָא, עַד דְאַשְׁתַּכַּח לְתַתָּא. וּמִתְתָּא שְׂאֵרֵי לְסִלְקָא קְדוּשָׁה דְמִלְכָא עֲלָאָה, וּמִשְׁתַּכַּחִין כְּלָהוּ עֲלֵמִין חַד קָמִיה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

177. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלְמֵלֵךְ הוּוּ יָדְעִי יִשְׂרָאֵל אֲמֵאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְקִיד עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, לְאוֹכְחָא לְהוּ יִתִּיר מְכָל שְׂאֵר עַמִּין. וַיִּנְדְּעוּן דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁבִיבִיךְ דִּידִיה, וְלֹא גָבִי מִנְהוּן חַד מִמֵּאָה. תֵּאֲנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה רְתִיכִין, כְּמָה חֵיִלִין אֵית לִיה, כְּמָה שׁוֹלְטִנִין מִמֶּנּוּ מִשְׁתַּכַּחִין בְּפּוֹלְחָנִיה, כִּד זְמִין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּהֵאִי עֲלֵמָא, אֶכְתֵּר לוֹן בְּכִתְרִין קְדִישִׁין כְּגוּוֹנָא דְלַעֲיֵלָא, אֶשְׂרִי לוֹן בְּאֶרְעָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְיִשְׁתַּכַּחוּ בְּפּוֹלְחָנִיה, קִשֵּׁר לְכֵלָהוּ עֲלָאִי בְּהוּ בְיִשְׂרָאֵל.

178. וְחֻדוּוֹן לֹא עֲאִלִין קָמִיה, וּפּוֹלְחָנָא לֹא אֶתְעֲבִיד קָמִיה לַעֲיֵלָא, עַד דְיִשְׂרָאֵל עֲבָדִין לְתַתָּא. כָּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּכַּחִין בְּפּוֹלְחָנִיה דְמֵאֲרִיהוּן לְתַתָּא, הִכִּי נְמִי לַעֲיֵלָא. (כְּבִיכּוֹל) בְּזְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּטִלִי פּוֹלְחָנָא לְתַתָּא. בְּטִלִי לַעֲיֵלָא, וּפּוֹלְחָנָא לֹא

את עבודתו של הקדוש ברוך הוא קשהו שרויים בארץ, כך גם למעלה, כל שכן אחר כך.

179. אמר הקדוש ברוך הוא: ישראל, אם אתם יודעים כמה אוכלוסיים וכמה חילות מתעכבין בשבילכם, תדעו שאינכם כדאים לעמד בעולם אפלו שעה אחת, ועל כל זה מה כתוב? (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים וגו'. (משום כך) ויצא אל המזבח, אל המזבח סתם, אשר לפני ה' סתם. וכפר עליו אחר כך, ויצא ועשה את עלתו ואת עלת העם וגו'. וכפר עליו, מה זה אומר? אמר רבי יוסי, להעיר חסד בעולם בתחלה.

180. למדנו, וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל. מה זה וכפר על הקדש? אלא אמר רבי אלעזר, הרי שנינו שהרשעים עושים פגם למעלה, ומעוררים דינים, וגורמים לטמא המקדש. והנחש הקשה מתחיל להגלות, ואז מתעוררים דינים בעולם, וביזום הזה צריך הפה לטהר את הכל ולהתעטר (ולעורר) הפתח הקדוש שלו, שהוא ראש המלה, כדי שיבא המלה לשרות עם הגבירה. וכשראש המלה נוסע, הכל נוסע, ויבא להזדוג עם הגבירה ולעורר שמחה וברכות בעולם. (כדי שיבא המלה להזדוג עם הגבירה ולעורר שמחה וברכות בעולם. וכשראש המלה נוסע, הכל נוסע).

181. נמצא שכל השלום (השלמות) שלמעלה ולמטה תלויה בכהן. שאם הוא מעורר את הפתח שלו, הכל מתעורר והכל נמצא בשלמות, ועל זה כתוב וכפר על הקדש. בראשונה וכפר על הקדש, להרבות שלום בעולם ולהרבות שמחה בעולם. וכששמחת הזוג נמצאת עם המלה והגבירה, כל השמשים וכל בני ההיכל, כלם נמצאים בשמחה (וכל שמחת העולם). וכל החסאים שחטאו לפני המלה, מתכפרים להם. זהו שכתוב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. ומשום כך כתוב, וכל אדם לא יהיה באהל

אשתכח לא לעילא ולא לתתא. ועל דישראל בטלו פולחנא דקודשא בריה הוא כד שארן בארעא, הכי נמי לעילא, כל שכן לבתר.

179. אמר קודשא בריה הוא, ישראל אי אתון ידעין, כמה אוכלוסיין, כמה חיילין, מתעכבין בגיניכו, תנדעון דלית אתון כדאי למיקם בעלמא, אפילו שעתא חדא. ועם כל דא מה כתיב, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים וגו', (בגין כך) ויצא אל המזבח, אל המזבח סתם, אשר לפני ה' סתם. וכפר עליו לבתר, ויצא ועשה את עלתו ואת עלת העם וגו'. וכפר עליו מאי קא מיירי. אמר רבי יוסי, לאתערא חסד בעלמא בקדמיתא.

180. תאנא, כתיב וכפר על הקדש מטמאות בני ישראל. מאי וכפר על הקדש. אלא אמר רבי אלעזר, הא תנינן, חייביא עבדין פגימותא לעילא, ומתערין דינין, וגרמין לאסתאבא מקדשא. וחויא תקיפא שארי לאתגלאה. וכדין דינין מתערין בעלמא, ובהאי יומא, בעי כהנא לדכאה כלא, ולא תעטר (ס"א ולא תערא) כתרא קדישא דיליה, דהיא רישא דמלכא. בגין דייתי מלכא לאשראה במטרוניתא, וכד רישא דמלכא נטיל, כלא נטיל, וייתי לאזדוגא במטרוניתא ולא תערא חידו וברכאן בעלמא. (ס"א בגין דייתי מלכא לאזדוגא במטרוניתא ולא תערא חדו וברכאן בעלמא, וכד רישא דמלכא נטיל כלא נטיל)

181. אשתכח דכל שלמא (נ"א שלימו) דעילא ותתא, בכהנא תלייא. דאי אתער כתרא דיליה, כלא אתער וכלא בשלימו אשתכח. ועל דא כתיב וכפר על הקדש. בקדמיתא וכפר על הקדש. לאסגאה שלמא בעלמא, ולאסגאה חידו בעלמא. וכד חידו דזוגא אשתכח במלכא ובמטרוניתא, כל שמשין, וכל בני היכלא, כלהו אשתכחו בחידו (וכד חידו דעלמא). וכל חובין דחבו קמי

מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו. בשעה שנגנס לזוג אותם, ובשעה שמזדוגים המלך עם הגבירה, אותה שעה - וכפר בעדו ובעד ביתו.

182. למדנו, וכל אדם לא יהיה באהל מועד. רבי יצחק פתח, (שם) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק וגו', והפסוק הזה פרשוהו. בא וראה, בשעה שישאל בגלות, כביכול הקדוש ברוך הוא עמהם בגלות, שהרי השכינה לא זזה מהם לעולמים. בא ראה, בזמן שישאל נמצאו בגלות בכל, השכינה שרתה ביניהם ושבה עמהם מן הגלות, ובזכות אותם הצדיקים שגשגרו בארץ, שרתה בארץ ולא זזה מהם לעולמים. אמר רבי יהודה, שחזרה הגבירה עם המלך, וחזר הכל בסעודת השמחה של המלך, משום כך נקראו אנשי כנסת הגדולה, כנסת הגדולה ודאי.

183. למדנו, בכל זמן שישאל בגלות, אם הם צדיקים - הקדוש ברוך הוא מקדים לרחם עליהם ולהוציאם מהגלות, ואם הם אינם צדיקים - הוא מעכב אותם בגלות עד אותו זמן שנגזר. וכשמגיע הזמן והם אינם ראויים - הקדוש ברוך הוא משגיח על כבוד שמו, ואינו שוכח אותם בגלות. זהו שכתוב וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אלו האבות של הכל, שם הקדוש.

184. רבי חייא אמר, מה הטעם יעקב ראשון? פאן? אלא משום שיעקב הוא כלל האבות, והוא העץ הקדוש. משום כך ו' של השם הקדוש אחוזה בו, וכך קוראים יעקוב בו'. רבי יצחק אמר, וא"ו באותיותיו שלש עשרה מדות, שירש ירשה של שלשה עשר מעינות של המעין הנסתר הקדוש.

185. רבי אבא אמר, וא"ו למה פוללת ו' א' ו' אלא, ו' שיושב על הכסא, כמו שנאמר (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. א' נסתרת בתוכו ולא מגלה, וזהו שכתוב (בראשית

מלכא, אתכפר להו. הדא הוא דכתיב, מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו. ובגין כך פתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו. בשעתא דעאל לזוגא להו, ובשעתא דמזדוגין מלכא ומטרוניתא, ההיא שעתא וכפר בעדו ובעד ביתו.

182. תאנא, (ויקרא טז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד, רבי יצחק פתח, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק וגו', והאי קרא אוקמוה. תא חזי, בשעתא דישאל בגלותא, כביכול קודשא בריה הוא עמהון בגלותא, דהא שכינתא לא אתעדי מניהו לעלמין. תא חזי, בזמנא דישאל אשתכחו בגלותא דבבל, שכינתא ביניהו שריא, ותאבת עמהון מן גלותא. ובזכות אינון צדיקיא (דף ס"ו ע"ב) דאשתארו בארעא, שארת בארעא, ולא אעדי מניהו לעלמין. אמר רבי יהודה, דאתהדרת מטרוניתא במלכא, ואתהדר כלל בהלולא דמלכא, בגין כך אקרוין אנשי כנסת הגדולה, כנסת הגדולה ודאי.

183. תאנא, בכל זמנא דישאל בגלותא, אי אינון זכאין, קודשא בריה הוא אקדים לרחמא עליהו, ולאפקא לון מגלותא. ואי אינון לא זכאין, מעכב לון בגלותא, עד ההוא זמנא דאתגזר. וכד מטא זמנא, ואינון לא אתחזין, קודשא בריה הוא אשגח ליקרא דשמיה, ולא אנשי להו בגלותא, הדא הוא דכתיב וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. אליו אבהו דכלא, רזא דשמא קדישא.

184. רבי חייא אמר, מאי טעמא יעקב קדמאה הכא. אלא, בגין דיעקב כלל דאבהו, והוא אילנא קדישא. בגין כך, ו' דשמא קדישא ביה אחידא, והכי קרינן יעקוב בו'. רבי יצחק, אמר וא"ו באותיו י"ג מכילון, דרית ירותא די"ג מבועין דמבועא סתימא קדישא.

185. רבי אבא אמר, וא"ו אמאי כליל ו' א' ו' אלא, ו' דיתב על כורסייא, כמה דאת אמר (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו

כב) בי נשבעתי נאם ה', משום כך כתוב, ולא נקרא אחרון כלל של הראשון. האחרון, הרי בארנו (ו' אחרונה כלל של ו' ראשונה, ו' אחרונה) ז' יה"ו יסוד, שהוא סיום הגוף והכלל שלו. ועל כן כלולות האותיות זו עם זו - וא"ו, ראש וסיום, כמו שבארנו.

186. ולמדנו, שתי אותיות הן, כמו זה וא"ו שאמרנו, נו"ן אף קה. ואף על גב שבארנו את הדבר, נו"ן קה מתפרשת: נ' כפופה זו הגבירה. וסמוכה לה ו', שהוא יסוד, כדי שתתברך ממנו. ו' פשוטה, זו התפשטות התפארת. ולכן כלולות האותיות ונאחזות זו בזו. ואם תאמר, למה מחזיר ו' פניו מנו"ן כפופה, ומחזיר פניו אל ה' הפשוטה. אלא בשביל כבוד המלך הוא מחזיר פניו כנגד המלך.

187. ולמדנו, מ"ם לא כוללת בתוכה אות אחרת, (משום) אלא מ' פתוחה, מ' סתומה. מ' פתוחה - שהוא פשהזכר מתחבר עמה. מ' סתומה - יובל. שהרי נסתרים דרכיה ואף על גב שלפעמים מתפשטים, ויש ששונים בזה, כמו שאמר (שיר ד) גן נעול אחתי כלה גל נעול מעין חתום.

188. אמר רבי יצחק, בשעה שהמלך הקדוש זוכר את ישראל בעבור שמו וחוזרת הגבירה למקומה, (אז) כתוב וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש. כך הפהן, בשעה שנגנס ליחד את השם הקדוש ולכפר בקדש, לזוג את המלך עם הגבירה, כתוב וכל אדם לא יהיה באהל מועד וגו'.

189. למדנו, רבי יהודה אמר, הפהן מעורר שלום בעולם, למעלה ולמטה. ולמדנו, נכנס בדרגה אחת, רוחץ גופו. יוצא מדרגה זו לדרגה אחרת, רוחץ גופו. אוחז שלום בזה ובזה. קדש ידיו, ומתברכים פאחד. ובכל צריך להראות מעשה, וצריך להראות לבושו שיתלבש כגון שהמעשה יתכן, עד שיסדר הכל כמו שצריך, ויתברכו עליונים ותחתונים.

מלמעלה. א' סתים בגייה ולא אתגלייא, ודא הוא דכתיב, (בראשית כב) בי נשבעתי (ק"ל ע"א) נאם יי', בגין כך כתיב, ולא אקרי, בתראה, כללא דקדמאה. בתראה, הא אוקימנא (נ"א בתראה כללא דו' קדמאה ו' בתראה) דא יסוד, דאיהו סיומא דגופא, וכללא דיליה. ועל דא כלילן אתון דא בדא, וא"ו, רישא וסיומא, כמה דאוקימנא.

186. ותאנא, תרין אתון אינון, כהאי גוונא וא"ו דאמינא, נו"ן אוף הכי. ואף על גב דאוקמוה מלה, נו"ן הכי מתפרשא: נ' כפופה, דא מטרוניתא. וסמיכא לה ו', דאיהו יסוד, בגין לאתברכא מניה. ו' פשוטה, אתפשטותא דתפארת. ועל דא כלילן אתון, ומתאחדן דא בדא. ואי תימא, אמאי אהדר ו' אנפוי מנו"ן כפופה, ואהדר אנפוי לגבי ו' פשוטה. אלא בגין יקרא דמלכא, אהדר אנפוי לקבליה דמלכא.

187. ותאנא, מ"ם לא כליל בגייה את אחרא, (בגין) אלא מ' פתוחה, מ' סתומה. מ' פתוחה: דהוא כד דכר אתחבר עמה. מ' סתומה: יובלא. דהא סתימין ארחה ואף על גב דמתפשטין לזמנין, ואית דמתני בהאי כמה דאת אמר (שיר השירים ד) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום.

188. אמר רבי יצחק, בשעתא דמלכא קדישא אדכר להו לישראל בגין שמיה, ואהדרת מטרוניתא לאתראה, (כדין) כתיב, וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש. כך כהנא, בשעתא דעאל ליחדא שמא קדישא, ולכפרא בקודשא, לזוגא למלכא במטרוניתא. כתיב וכל אדם לא יהיה באהל מועד וגו'.

189. תאנא, רבי יהודה אמר, כהנא אתער שלמא בעלמא, לעילא ותתא. ותניא עאל בדרגא חד, אסחי גופיה. נפיק מהאי דרגא, לדרגא אחרא אסחי גופיה. אחיד שלמא בהאי ובהאי, קדש ידיו, ומתברכאן כחדא. ובכלא בעי לאחזאה עובדא, ובעי לאחזאה לבושו, דיתלבש כגוונא

דְּעוּבָדָא דִּיתְפֹּהוּן, עַד דִּיסְדֵר כְּלָא כְּמָה דְאַצְטְרִיה, וְיִתְבְּרָכוּן עֲלָי וְתַתָּאי.

190. לַמְדֵנוּ, רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (ד') יו"ד בְּחִיקוּתֵינוּ, אוֹתִיּוֹת בְּצַדִּים הַתְקַשְׁרוּ בְּיו"ד. יו"ד הוֹלֵךְ לְיו"ד [לְיו"ו]. יו"ד עוֹלָה בְּיו"ד. יו"ד הוֹלֵךְ לְיו"ו, מִתְכַּנְּסִים בָּהּ. וּמְכַוֵּן אֶת הַדַּעַת, וּמִתְחַבְּרִים ה' עִם א"ו.

190. תֵּאנָא רַבִּי שְׁמֵעוֹן, פֶּתַח (ד') יו"ד בְּגִלְפִיּוּ, אֲתוּן בְּסִטְרֵינוּ, אֲתַקְשְׁרֵן בְּיו"ד. יו"ד אֲזִיל לְיו"ד. (לְיו"ו) יו"ד סְלִיק בְּיו"ד. יו"ד אֲזִיל לְיו"ו, מִתְכַּנְּשֵׁי בָהּ. וּמְכוּוֹן דַּעְתָּא, אֲתַחְבֵּר ה' בְּא"ו.

191. ה' עֲלִיוֹנָה אוֹחֲזַת שְׁעָרֵיהָ (בְּשַׁעְרֵיהָ) בְּחִיקוּתֵי תְכַסִּיּוֹת, אוֹחֲזַת בְּהֶאֱרַת אֶלְף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים אַכְסָדְרוֹת נִסְתָּרוֹת. עוֹלָה ה', וּמִתְעַטְרַת חֲמִשִּׁים פְּעֻמִּים לְחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים עֲמוּדִים שְׁעוּמָדִים. כְּשִׁמְתַגְלַף בְּעִטְרוֹתֵינוּ, מֵאִירִים פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְא"ו מִתְפַּשֵּׁט לְשִׁבְעִים וְשִׁתִּים חִיקוּתוֹ.

191. ה' עֲלָה אֶחִיד תְּרַעוּי (ס"א (בְּתַרְעוּי) בְּגִלְפִי תְכַסִּיּוֹן, אֲחֻדָּא בְּנִהִירוֹ אֶלְף וְחֲמֵשׁ מֵאָה וְשִׁבְעִין אַכְסָדְרִין סְתִימִין. סְלִיק ה', וְאֲתַעֲטֵר חֲמִשִּׁין זְמִינִין, לָן תְּרַעִין קִיּוּמִין דְּקִיּוּמִין, כַּד אֲתַגְלַף בְּעִטְרוֹי, נִהְרִין אֲנָפִין דְּמִלְכָּא, וְא"ו אֲתַפְּשֵׁט לְע"ב גִּלְפִין.

192. מִעֲטֵרַת ה' אֶת ו' (נ"א מִתְעַטֵּר בְּיו"ד, ה' לו') בְּשִׁבְעִים אֶלְף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת כְּתָרִים שְׁמִתְעַטְרִים בְּכֵתֵר אֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שֵׁם ג) בְּעִטְרָה שְׁעִטְרָה לֹא אִמּוּ. ו' בְּשֵׁנֵי רֵאשִׁים, רֵאשׁ הַגְּלִגְלַת חִיקוּק הַרֵאשׁ שְׁלוֹ, קוֹץ אֶחָד לְמַעְלָה וְקוֹץ אֶחָד לְמַטָּה, ו' יוֹרְדַת לֹא, חִיקוּק הַחִיקוּקוֹת בְּתוֹכֵם, שְׁבַעִים פְּנִים שֶׁל עֲטְרוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה. בּוֹ טְסִים גְּבִיעִים וּפְרָחִים, זֶה עוֹלָה זֶה יוֹרֵד, וְנִחְקָקִים אֶחָד עִם אֶחָד.

192. מִעֲטֵר ה' לֹא, (נ"א מִתְעַטֵּר בְּיו"ד, ה' לֹא) בְּעֵלְ אֶלְף וְה' מֵאָה כְּתָרִין, דְּמִתְעַטְרֵן בְּחַד כְּתָרָא, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) בְּעִטְרָה, שְׁעִטְרָה לֹא אִמּוּ. ו' בְּתָרִין רֵישִׁין, רֵישָׁא דְגוֹלְגִלְתָּא גְּלִיפָא רֵישָׁא, קוֹצָא חַד לְעֵילָא, וְקוֹצָא חַד לְתַתָּא, ו' נְחִית לֹא, (ס"א וְא"ו נְחִית לֹא) גְּלִיפָא דְגִלְפִין בְּגוּיָהוּ, שְׁבַעִין אֲנָפִין דְּעִטְרִין מְעֵילָא לְתַתָּא. בִּיה טָאסִין גְּבִיעִין וּפְרָחִין, דָּא סְלִיק, וְדָא נְחִית מִתְגַּלְפִין חַד בְּחַד.

193. נִקְשְׁרַת י' עִם ה', ה' עִם ו', ו' עִם ה' (ו' בָּהּ, ה' בּו', ו' בּו', ו' בָּהּ). זֶה אֲחוּז בְּזָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית מַט) וְתִשָּׁב בְּאִיתָן קִשְׁתוֹ וְיִפְזוּ זְרוּעֵי יָדָיו מִיַּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב. וְכָתוּב, (בְּמַדְבָּר כַּד) אִיתָן מוֹשֶׁבֶךְ וְשִׁים בְּסַלַע קִנְיָה. אִזְ הַלַּל מִתְקַשֵּׁר אֶחָד עִם אֶחָד, זֶה עִם זֶה, מֵאִירִים הַמִּפְתָּחוֹת וּמֵאִירִים כָּל הַפְּנִים. אִזְ כָּלֵם נוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם וּמִזְדַּעְזְעִים וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוּתוֹ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

193. אֲתַקְשֵׁר י' בָּהּ, ה' בּו', ו' בָּהּ. (ס"א ו' בָּהּ, ה' בּו', ו' בּו', ו' בָּהּ) דָּא אֶחִיד בְּדָא, כְּמָה דְאֲתָא אִמְרָ, (בְּרֵאשִׁית מַט) וְתִשָּׁב בְּאִיתָן קִשְׁתוֹ וְיִפְזוּ זְרוּעֵי יָדָיו מִיַּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב. וְכָתִיב, (בְּמַדְבָּר כַּד) אִיתָן מוֹשֶׁבֶךְ וְשִׁים בְּסַלַע קִנְיָה. כְּדִין אֲתַקְשֵׁר (דָּף ס"ז ע"א) כְּלָא חַד בְּחַד, דָּא בְּדָא, נִהְרִין מִפְתָּחוֹן, וְנִהְרִין אֲנָפִין כְּלָהוּ, כְּדִין כְּלָהוּ נְפִלִין עַל אֲנָפֵיהוּ, וּמִזְדַּעְזְעוּן, וְאִמְרֵי בְּרִיךְ שְׁמָא יִקְרָא מְלִכּוּתֵיהָ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִין.

194. הַקּוֹל נִקְשֵׁר עִם הַכֶּהֵן, וְהוּא מְשִׁיב אֱלִיהֶם וְאוֹמֵר תְּטַהֲרוּ. תְּטַהֲרוּ אִין אוֹמְרִים שְׁאֵר הַכֹּהֲנִים וְהַעֲמֵם, פֶּרַט לַכֶּהֵן הַגְּדוֹל, כְּשִׁנְקֵשֵׁר בּוֹ אוֹתוֹ הַקּוֹל.

194. קֵלָא מִתְקַשֵּׁר עִמֵּיהָ דְכֹהֲנָא, וְהוּא אֲתִיב לְגַבֵּיָהוּ. וְאוֹמֵר תְּטַהֲרוּ. תְּטַהֲרוּ לֹא אִמְרִין שְׁאֵר כְּהֵנִי וְעַמָּא, בְּרַ כֹּהֲנָא רַבָּא, כַּד אֲתַקְשֵׁר בִּיה הוּא קֵלָא.

195. למדנו, מכל חטאתיכם לפני ה'. כיון שכתוב מכל חטאתיכם, למה לפני ה'? אלא אמר רבי יצחק, לפני ה' ממש.

196. ששנינו, מראש חדש הספרים פתוחים והדינים דנים. בכל יום יום בתי הדין נמסרים להפתח לדיו, עד אותו יום שנקרא תשעה לחדש. באותו יום כל הדינים עולים לבעל הדין ומתקנים פסא עליון של רחמים למלך הקדוש. באותו יום צריכים ישראל למטה לשמח בשמחה לפני אדונם שעתיד ליום אחר לשבת עליהם בכפא הקדוש של רחמים, בכפא של ותרגות.

197. וכל אותם הספרים הפתוחים לפניו וכתובים לפניו את כל אותם החטאים, הוא מזכה אותם ומטהר אותם מכלם. זהו שכתוב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. לפני ה' ממש. אותם שאומרים את הפסוק, אומרים עד כאן ולא יותר. ואין רשות לאחר לומר תטהרו, אלא הפה הגדול שעובד את העבודה, וקושר את השם הקדוש בפיו. וכשהיה נקשר ומתברך בפיו, אותו קול יורד ומכה בו, ומאירה המלה בפיו הפה, ואומר תטהרו. עבד עבודה, ומתברכים כל אותם העליונים שנשארו.

198. אחר כך רוחץ גופו ומקדש ידיו להכנס לעבודה קדושה אחרת. עד שיתכנס להכנס למקום אחר עליון קדוש מהפל. שלש שורות מקיפות אותו; של אחיו הפהנים, ולוים, ומכל שאר העם. (בברכות לפניו) זקפים ידים עליו בתפלה, וקושר של זהב תלוי ברגלו. נוטל שלש פסיעות, וכלם עומדים במקומם ולא הולכים אחריו. (היה מקטיר קטרת).

199. הולך שלש פסיעות אחרות, (רשומה בלב) מקיף את מקומו. הולך שלש פסיעות, וסותם את עיניו ונקשר למעלה. נכנס למקום שנקנס, שומע קול כנפי הפרושים שמזמרים ומקישים בכנפים הפרושות למעלה. היה מקטיר את הקטרת, ושוכר קול כנפיהם ונדבקים בלחש.

195. תאנא, מכל חטאתיכם לפני יי', כיון דכתיב מכל חטאתיכם, אמאי לפני יי'. אלא אמר רבי יצחק, (שמות ק"ע ע"ב) לפני יי' ממש.

196. דתניא, מרישא דירחא ספרין פתיחין, ודייני דיינין. בכל יומא ויומא בתי דינין אתמסרן, לאתפתחא בדינא, עד ההוא יומא דאקרי תשעה לירחא. בההוא יומא, סלקין דינין כלהו למארי דדינא, ומתקני כורסייא עלאה דרחמי, למלכא קדישא. בההוא יומא בעאן ישראל לתתא, למחדי בחדנותא לקדמות מאריהון, דזמין ליומא אחרא, למיתב עליהו בכורסייא קדישא דרחמי, בכורסייא דוותרגותא.

197. וכל אינון ספרין דפתיחין קמיה, וכתביבין קמיה כל אינון חובין, הוא מזכי לון, ומדפי לון מכלהו, הדא הוא דכתיב מכל חטאתיכם לפני יי' תטהרו. לפני יי' ממש, אינון דאמרי קרא, עד הכא אמרין, ולא יתיר. ולית רשו לאחרא דלימא תטהרו, אלא כהנא רבא, דפלח פולחנא, וקושר שמא קדישא בפומיה, וכד הוה אתקשר ומתברך בפומיה, ההוא קלא נחית ובטש ביה, ואתנהיר מלה בפומיה דכהנא, ואומר תטהרו. פלח פולחנא, ומתברכין כל אינון עלאין דאשתארו.

198. ולבתר אסחי גופיה, וקדש ידוי, לאעלא בפולחנא אחרא קדישא. עד דיתכפון למיעל לאתר אחרא עלאה, קדישא מכלא. ג' שורין סחרין ליה, כהני אחוי, וליואי, ומכל שאר עמא כלהו. (ברכאן קמיה) זקפין ידיו עליה בצלוחתא וקטרא דדהבא זקפא ברגליה. נטיל ג' פסיען, וכלהו קיימין בקיימיהו, ולא נטלין בתריה (הוה אקטיר קטורת).

199. נטיל ג' פסיען אחרן, (רשימא בלבא) אסחר לדוכתיה. נטיל ג' פסיען, אסתים עיינין, ואתקשר לעילא. עאל לאתר דעאל, שמע קול גדפי דכרובייא מזמרון, ואקישן גדפין פרישאן לעילא. הוה אקטיר קטורת, משתככא קול גדפייהו ובלחישו אתדבקן.

200. אם הפהן זוכה, שהרי למעלה נמצא בשמחה - אף כאן באותה שעה יוצא רצון האור המתבשם מריחות של הרי אפרסמון טהור שלמעלה, והולך בכל אותו המקום. נכנס הריח לשני נקבי חטמו, ולבו מתישב. אז הכל הוא בלחש, ולא נמצא שם פתחון פה. פותח הפהן את פיו בתפלה ברצון, בשמחה, ומתפלל את תפלתו.

201. אחר שפנים, זוקפים הפרוצים כמו מקדם את פניהם ומזמרים. אז יודע הפהן שהיה רצון, ועת שמחה לכל, והעם יודעים שתפלתו התקבלה, כמו שכתוב (ישעיה א) אם יהיה חטאיכם כשנים כשילג ילבינו. והוא שב לאחוריו ומתפלל תפלתו. אשרי חלקו של הפהן, שהרי על ידו שמחה על שמחה נמצאת באותו יום למעלה ולמטה. על אותה שעה כתוב, (תהלים קמד) אשרי העם ששכח לו אשרי העם שה' אלהיו.

202. והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם וגו'. רבי חייא פתח, (ישעיה כו) נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך וגו'. נפשי אויתך בלילה, נפשי אויתך בלילה הנה צריך להיות! מהו נפשי אויתך? אף רוחי בקרבי אשחרך. ישחרך הנה צריך להיות! אלא כך למדנו, הקדוש ברוך הוא הוא רוח והנפש של הכל, וישראל אומרים: נפשי ורוחי אתה. משום כך אויתך לדבק בך, ואשחרך למצא את רצונך.

203. רבי יוסי אמר, בשעה שאדם ישן במטתו, יוצאת נפשו, עולה ומעידה באדם על כל מה שעשה בכל היום. הגוף אומר לנפש: נפשי אויתך בלילה, אף רוחי בקרבי אשחרך.

204. דבר אחר נפשי אויתך - אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: נפשי אויתך בלילה, בעוד שאנו בגלות בין העמים, ומנועה נפשי מקל רע (ושבעה נפשי מקל הבזיונות) שקשורה בין

200. אי פהנא זכי, דהא לעילא בחידו אשתכח, אוף הכא בההיא שעתא נפיק רעון דנהורא, מתבסמא מריחין דטורי אפרסמונא דכיא דלעילא, ואזלא בכל ההוא אתר, אעיל ריחא בתרי נוקבי דחוטמיה, ואתיישבא לבא. כדן כלא הוא בלחישו, ופטרא לא אשתכח תמן. פתח פהנא פומיה בצלותא ברעותא בחדוותא, וצלי צלותיה.

201. בתר דסיים, זקפין פרוצייא כמלקדמין גדפיהו, ומזמרינן. כדן ידע פהנא דרעותא הו, ועידן חדוותא לכלא, ועמא ידעין דאתקבל צלותיה, כמה דכתיב, (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשילג ילבינו. והוא תב לאחוריה, וצלי צלותיה. זכאה חולקיה דכהנא, דהא על ידו חידו על חידו אשתכח ההוא יומא לעילא ותתא, על ההיא שעתא כתיב, (תהלים קמד) אשרי העם ששכח לו, אשרי העם שיי' אלהיו.

202. (ויקרא ט"ז) והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם וגו'. רבי חייא פתח, (ישעיה כו) נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך וגו'. נפשי אויתך בלילה. נפשי בלילה מבעי ליה, מאי נפשי אויתך. אף רוחי בקרבי אשחרך, ישחרך מבעי ליה. אלא הכי תנא, קודשא בריך הוא רוחא ונפשא דכלא, וישראל אמרי נפשי ורוחי אנת. בגין כך אויתך לאדבקא בך, ואשחרך לאשכחא רעותך.

203. רבי יוסי אמר, בשעתא דבר נש נאים בערסיה. נפקא נפשיה, סלקא ואסהידת ביה בבר נש, על כל מה דעבד בכל יומא. גופא אמר לנפשא, נפשי אויתך בלילה, (דף ס"ז ע"ב) אף רוחי בקרבי אשחרך.

204. דבר אחר נפשי אויתך, אמרה כנסת ישראל קמי קודשא בריך הוא, נפשי אויתך בלילה, בעוד דאנא בגלותא ביני עממיא, ומניעא נפשי מקל בישתא (נ"א ורוינא נפשי מכל

העמים, נפשי איתך, כדי לשוב למקומי. אף רוחי בקרבי אשחרך, כלומר, אף על גב שהם משעבדים את בני בכל שעבוד, רוח הקדש לא זזה ממני כדי לשחר אותך ולעשות מצוותיך.

205. רבי יצחק אמר, אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: בעוד שנפשי בי, איתך בלילה. מה הטעם בלילה? אלא משום שהנפש הזו בשעה הזו צריכה לחמד אותך. אף רוחי בקרבי אשחרך, כאשר מתעוררת בי רוח הקדש, אשחרך בהתעוררות לעשות רצונך. כי כאשר משפטיך לארץ, בזמן שהמשפט יורד לארץ לבשם את העולם, אז צדק למדו יושבי תבל. כלומר, יכולים לסבל את הדין של צדק, ולא ישמד העולם ממנו. מתי צדק למדו יושבי תבל? כאשר משפטיך לארץ. רבי חזקיה אמר, נפשי איתך בלילה - זו כנסת ישראל. אף רוחי בקרבי אשחרך - זה הקדוש ברוך הוא.

206. רבי אבא היה יושב לפני רבי שמעון. קם רבי שמעון בחצות הלילה לעסק בתורה. קמו רבי אלעזר ורבי אבא עמו. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב) כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלהים. הפסוק הזה פירושו החברים, אשריהם ישראל מכל העמים, שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה והוריש להם נשמות קדושות ממקום קדוש כדי לעשות מצוותיו ולהשתעשע בתורה. שכל מי שמשתעשע בתורה, לא פוחד מכל, שכתוב (תהלים קיט) לולי תורתך שעשעי אז אבדתי בעניי.

207. מי הם שעשעי? תורה. שהתורה נקראת שעשועים, שכתוב (משלי ח) ואהיה שעשועים יום יום. וזהו ששנינו שהקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. מה זה להשתעשע? כדי לשמח עמם, ששנינו, אשרי הצדיקים, שכתוב בהם (ישעיה נח) אז תתענג על ה', כדי להתענג מאותה השקאה של הנחל, כמו שנאמר והשביע בצחצחות נפשי. כפיכך משהשתעשע הקדוש ברוך הוא בהם מאותה השקאה הנחל שבה מתענגים

פיסתא) דקוטר א בני עממיא, נפשי איתך, בגין לאתבא לאתרי. אף רוחי בקרבי אשחרך, כלומר, אף על גב דאינון משעבדין לבני, בכל שעבודא, רוחא קדישא לא אתעדי מנאי, בגין למשחר לה, ולמעבד פקודיך.

205. רבי יצחק אמר, אמרו ישראל קמי קודשא בריה הוא, בעוד דנפשי בי, איתך בלילה. מאי טעמא בלילה, אלא בגין דהאי נפש בהאי שעתא, אצטריך לחמדא לה. אף רוחי בקרבי אשחרך, כד אתער בי רוחא קדישא, אשחרך באתערותא למעבד רעותך. כי כאשר משפטיך לארץ בזמנא דמשפט נחית בארעא, לבשמא עלמא, כדין צדק למדו יושבי תבל. כלומר יכלין למסבל דינא דצדק, ולא ישתצי עלמא מניה. אימתי צדק למדו יושבי תבל, כאשר משפטיך לארץ. רבי חזקיה אמר, נפשי איתך בלילה, דא כנסת ישראל. אף רוחי בקרבי אשחרך, דא קודשא בריה הוא.

206. רבי אבא הוה יתיב קמיה דרבי שמעון, קם רבי שמעון בפלגו ליליא, למלעי באורייתא. קמו רבי אלעזר ורבי אבא עמיה. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים מב) כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלהים. האי קרא אוקמוה חברייא, זכאין אינון ישראל מכל עמין, דקודשא בריה הוא ייב לון אורייתא קדישא, ואורית לון נשמתין קדישין מאתר קדישא, בגין למעבד פקודי, ולאשתעשע באורייתא, דכל מאן דאשתעשע באורייתא, לא דחיל מכלא. דכתיב, (תהלים קיט) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי.

207. מאן אינון שעשועי. אורייתא. דאורייתא שעשועים אקרי, דכתיב, (משלי ח) ואהיה שעשועים יום יום. ודא הוא דתנינן, קודשא בריה הוא אתי לאשתעשע עם צדיקייא בגנתא דעדן. מאי לאשתעשע. בגין למחדי בהו. דתנינן, זכאין אינון צדיקיא, דכתיב בהו, (ישעיה נח) אז תתענג על ה', בגין לאתענגא מהווא שקיין

הדבש, וכתוב (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי, וינקא להו כאמא דינקא לבנין.

211. אמר הרועה הנאמן, באותו זמן בעלי המשנה הללו, בעלי הסכמה העליונה, בעלי קבלה, בעלי רזי תורה, השעה דחוקה להם. וזהו שאמר כאיל תערג על אפיקי מים, שאותם אפיקי מים של התורה אל השכינה. ואין תורה אלא עמוד האמצעי, שיהיו אפיקי המים הללו בצער, ביגון ובעני, ואלו הם חבלים, צירים של יולדה, שהיא השכינה, שבה נאמר (משלי כג) ותגל יולדתך. ובאותם החבלים תהיה בצער שלהם.

212. ובאותם חבלים שצועקת בהם, מתעוררים שבעים סנהדרין שלמעלה, עד שיתעורר קולה עד יהו"ה, ומיד - (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות, שהם בעלי המשנה, בתולדות אחריה רעותיה, לכלם יהיה חיל כילודה ממש בדחקים שהשעה דוחקת אותם בכמה נשיכות של יצר הרע, של נחש שנושך אותם בכמה דחקים.

213. באותו זמן נפתחת להוליד את המשיח, משום החבלים והדחקים של הצדיקים, ובעלי מדות ובעלי רזים של התורה, בעלי בשת ועונה, בעלי יראה ואהבה, בעלי חסד, אנשי חיל יראי אלהים, אנשי אמת, שונאי בצע, שדחקה אותם השעה. וזהו שבארוה בעלי המשנה, דור שכן דוד בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, ויראי חטא ומאסו, וחקמת סופרים תסרח, ותהי האמת נעדרת, והגפן תתן פריה, והיין ביקר.

214. ומאותם קולות שהיא נותנת, שהם שבעים, כנגד שבעים תבות של יענק'ה ביום צרה, נפתחת רחמה, שהיא שתים, כלולה משתי בתי"ם, להוליד שני משיחים, ומכניסה את ראשה בין ברקיה, שהוא הראש שלה, העמוד האמצעי. שתי שוקיה, נצח והוד, שני נביאים. משם מולידה שני משיחים. באותו זמן יחשף יערות, יעבר הנחש מהעולם. (עד כאן רעיא מהימנא).

211. רעיא מהימנא אמר רעיא מהימנא, בההוא זמנא, אליו מארי מתניתין מארי חקמתא עלאה, מארי קבלה, מארי רזי תורה, שעתא דחיקת לון. והאי איהו דאמר כאיל תערוג על אפיקי מים, דאינון אפיקי מים דאורייתא לגבי שכינתא. ולית תורה, אלא עמודא דאמצעיתא. דיהון אליו אפיקי מים, בצערא ביגונא בענייתא, ואליו אינון חבלים צירין דיולדה, דאיהי שכינתא, דאתמר בה, (משלי כג) ותגל יולדתך. ובאינון חבלים, תהא בצערא דלהון.

212. ובאינון חבלים דצווחת בהון, אתערת שבועין סנהדרין דלעילא, עד דיתער קול דילה עד יהו"ה, ומיד (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות, דאינון מארי מתניתין, (תהלים מה) בתולדות אחריה רעותיה, כלהון יהון לון חיל כילודה ממש, בדחקין, דדחקה לון שעתא, בכמה נשיכין דיצר הרע, דחויא דנשיך לון בכמה דחקין.

213. בההוא זמנא אתפתחת לאולדא משיחא, בגין חבלים ודוחקים דצדיקים, ומארי מדות, ומארי רזין דאורייתא, מארי בושת ועונה, מארי יראה ואהבה, מארי חסד, אנשי חיל יראי אלהים, אנשי אמת, שונאי בצע, דדחקה לון שעתא. והאי הוא דאוקמוה מארי מתניתין, דור שכן דוד בא, אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, ויראי חטא ומאסו, וחקמת סופרים תסרח, ותהי האמת נעדרת, והגפן תתן פריה, והיין ביקר.

214. ומאינון קלין דיהיבת, דאינון שבעין, לקבל שבועין תיבין דיענק'ה ביום צרה, אתפתחת רחמה, דאיהי ב', כלילא מתרין ביתין, לאולדא ב' משיחין, ואעילת רישה בין ברקיה, דאיהו רישא דילה, עמודא דאמצעיתא. תרין שוקיה, נצח והוד, תרין נביאים. מתמן אולידת תרין משיחין. בההיא זמנא יחשוף יערות, יתעבר נחש מעלמא (ע"כ רעיא מהימנא)

215. אמר לו רבי אבא, (ישעיה כו) נפשי איתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך. הנה צריך להיות נפשי איתך בלילה! אשחרך?! ישחרך הנה צריך להיות! אמר לו, הרי פרשוה, כמו שנאמר (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש.

216. בא ראה, הנפש והרוח נודעות (נפגשות) (משנתפזות) כאחד לעולמים. למדנו, עבודה שלמה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא, כמו שלמדנו ואהבת את ה' אלהיך, שיאהב את הקדוש ברוך הוא אהבת נפש ממש, וזוהי אהבה שלמה, אהבת נפשו ורוחו. כמו שאלה נדבקים בגוף, והגוף אוהב אותם, (אז) כך ידבק אדם לאהב את הקדוש ברוך הוא אהבת נפשו ורוחו לדבק בו. זהו שכתוב נפשי איתך בלילה, (כלומר) נפשי ממש.

217. אף רוחי בקרבי אשחרך, אתדבק בך אהבה רבה בלילה, שצריך אדם מאהבתו של הקדוש ברוך הוא לעמד בכל לילה להשתדל בעבודתו עד שיתעורר הבקר, וימשך עליו חוט של חסד. ששנינו, אשרי חלקו של אותו אדם שאוהב את הקדוש ברוך הוא אהבה כזו, וצדיקי האמת הללו שאוהבים את הקדוש ברוך הוא כך, העולם מתקיים בעבורם, ושולטים על כל הגזרות הקשות שלמעלה ולמטה. (היא) (כדי שיתקיים העולם בעבורם).

218. למדנו, אותו צדיק שנדבק ברוחו ונפשו למעלה במלך הקדוש באהבה כראוי, שולט בארץ שלמטה, וכל מה שגוזר על העולם מתקיים. מנין לנו? מאלה, שכתוב (מלכים א יז) חי ה' אשר עמדת לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי.

215. אמר ליה רבי אבא, (ישעיה כו) נפשי איתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך, נפשי בלילה מבועי ליה. אשחרך, ישחרך מבועי ליה. אמר ליה הא אוקמוה, (בראשית כ"ג) כמה דאת אמר (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש.

216. תא חזי נפשא ורוחא אשתמודע (ס"א אשתעי) (ס"א אשתתפי) כחדא לעלמין. תנא פולחנא שלימתא דבעי בר נש למפלח לקודשא בריה הוא, כמה דתנינן (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך וגו'. דירחים ליה לקודשא בריה הוא רחימותא דנפש ממש, ודא הוא רחימותא שלימתא, רחימותא דנפשיה ורוחיה. כמה דאתדבקו אליו בגופא, וגופא רחים לון. (ס"א כדיו) כך יתדבק בר נש לרחמא ליה לקודשא בריה הוא, רחימותא דנפשיה ורוחיה, לאדבקה ביה. הדא הוא דכתיב נפשי איתך בלילה (כלומר) נפשי ממש.

217. אף רוחי בקרבי אשחרך, אתדבקה בך ברחימותא סגיא, בלילה. דבעי בר נש מרחימותא דקודשא בריה הוא, למיקם בכל ליליא, לאשתדלא בפולחניה, עד דיתער צפרא, ויתמשך עליה חוטא דחסד. דתנא, זכאה חולקיה דהוא בר נש דרחימותא דא רחים ליה לקודשא בריה הוא, והני זכאי קשוט דמרחמין ליה לקודשא בריה הוא הכי, עלמא מתקיימא בגיניהון, ושלטין על כל גזירין קשין דלעילא ונתא. (נ"א היא) (בגין דיתקיים עלמא בגיניהון)

218. תאנא, ההוא זכאה דאתדבק ברוחיה ונפשיה לעילא, במלכא קדישא, ברחימותא כדקא יאות. שליט בארעא דלתתא, וכל מה דגזר על עלמא אתקיים. מנא לן, מאלהו. דכתיב, (מלכים א יז) חי ה' אשר עמדת לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי.

219. בא ראה, בשעה שבאות הנשמות הקדושות ממעלה למטה, ואותם צדיקי העולם שולפים אותם מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה שעה שיורדת, עומדת לפני המלך, ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך הוא רוח בכל חיל וחי' של השמים, כל החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד אותן למטה.

220. ולמדנו, מיום שנברא העולם הן עומדות לפני הקדוש ברוך הוא, ומתעכבות עד שמגיע הזמן להוריד אותן לארץ, ואלו שולטות למעלה ולמטה. זהו שכתוב חי' ה' אשר עמדת לפניו. אשר אני עומד לא כתוב, אלא אשר עמדת. אחר כך חוזרת למקומה ונכנסת לסדרה, ואותן אחרות לא עולות עד שיעמותו, כי לא עמדו קדם כאותן האחרות. ומשום כך אליהו נעשה שליח, מלאך למעלה, ואלו שמתדבקים יותר למלך.

221. מצאנו בספרו של אדם הראשון, שכל הרוחות הקדושות שלמעלה עושות שליחות, וכלן באות ממקום אחד. שנשמותיהם של הצדיקים הן משתי דרגות שפלולות באחת, ומשום כך עולות יותר, ודרגתן יתרה, וכך זה. וכל אותן שהיו טמונות שם, ירדו ועלו בחייהן, כמו חנוך שלא נמצאה בו מיתה. והרי בארנו הדבר הזה בחנוך ואליהו.

222. ולמדנו, מאה ועשרים וחמשה אלף דרגות (לצדיקים) הן לנשמות הצדיקים שעלו ברוחן בטרים שנברא העולם, שהקדוש ברוך הוא מזמן אותן לעולם הזה בכל דור ודור, ועולות וסוֹטוֹט בעולם, ונקשרות לצרור החיים. ועתיד הקדוש ברוך הוא לחדש בהן את העולם. עליהם כתוב (ישעיהו 10) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'.

223. תענו את נפשתיכם, נפשתיכם הוא אמר, כי ישראל נמצאים צדיקים לפני המלך הקדוש, ויהיה

219. תא חזי, בשעתא דאתיין נשמתין קדישין מעילא לתתא, ואינון זכאי עלמא משלפי להו ממלכא ומטרוניתא, זעירין אינון, דבההוא שעתא דנחית, קיימא קמי מלכא, ורעותא דמלכא לאסתכלא בה, כמה דאוקימנא, בשעתא דנשב קודשא בריה הוא רוחא בכל חילא וחי'לא דשמיא, כלהו חילין אתעבידו, וקיימי בקיימייהו, הדא הוא דכתיב (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם. ומנייהו אתעכבו עד דקודשא בריה הוא (דף ס"ח ע"ב) אחית להו לתתא.

220. ותנא, מיומא דאתברי עלמא, קיימי קמיה דקודשא בריה הוא, ואתעכבו עד דמטא זמנא לאחתא לון בארעא, ואלין שליטו לעילא ותתא, הדא הוא דכתיב חי' ה' אשר עמדת לפניו, אשר אני עומד לא כתיב, אלא אשר עמדת. לבתר אהדר לאתריה, וסליק לאדריה, ואינון אחרנין לא סלקין עד דימותו. בגין דלא קיימו קודם לכן כאינון אחרנין. ובגין כך אליהו אתעביד שליחא, מלאכא לעילא, ואלין דמתדבקו יתיר למלכא.

221. אשכחנא בספרא דאדם קדמאה דכל רוחין קדישין דלעילא, עבדין שליחותא, וכלהו אתיין מאתר חד. דנשמתייהו דצדיקייא מתרי דרגין דכליל בחד, ובגין כך סלקין יתיר, ודרגיהו יתיר, וקיי הוא. וכל אינון דהוו טמירין תמן, נחתו וסליקו בחייהו, כגון חנוך דלא אשתכח ביה מיתה. והא אוקימנא מלה דא, בחנוך ואליהו.

222. ותנא מאה ועשרין וחמשה אלף דרגין (לצדיקייא) לנשמתייהו דצדיקייא, סליקו ברעותא, עד לא אתברי עלמא, דקודשא בריה הוא מזמנא להו בעלמא דין, בכל דרא ודרא, וסלקין וטאסין עלמא, ומתקשרי בצרורא דחי', וזמין קודשא בריה הוא לחדתא עלמא בהו, עלייהו כתיב, (ישעיהו 10) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'.

223. (ויקרא ט"ז) תענו את נפשתיכם, נפשתיכם קמי בגין דישראל משתכחין קמי

הרצון שלהם אל הקדוש ברוך הוא ולהדבק בו כדי שיתפפר להם חטאם. ולכן, מי שאוכל ושותה בתשיעי ומענג את נפשו במאכל ובמשתה, נמצא בעשירי ענוי נפש בשני חלקים, ונמצא כאלו התענה תשיעי ועשירי. את נפשתיכם - להכליל את הכל, גוף ונפש, ולהכניע ביזם הזה, כדי לכפר על חטאם.

224. למדנו, כי ביזם הזה יכפר עליכם. ביזם הזה! היום הזה הנה צריך להיות! אלא ביזם הזה דוקא, שבו מתגלה העתיק הקדוש לכפר על חטאי כלם.

225. דבר אחר תענו את נפשתיכם - רבי אבא פתח ואמר, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו'. עיר קטנה, הרי פרשוה. אבל עיר קטנה, כמו שנאמר (ישעיה כו) עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחל וגו'. וכתוב (הושע יא) ולא אבוא בעיר. עיר קטנה, קטנה היא, שהיא אחרונה מהכל ותחתונה מהכל. חומותיה גדולות, חזקות, קדושות, נקראת עיר הקדש. ואנשים בה מעט, מעטים אתם שזוכים לכנס לתוכה ולשרות בה, כמו שנאמר (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו וגו'. ועל זה אנשים בה מעט.

226. ובא אליה מלך גדול - זה הקדוש ברוך הוא, להזדווג עמה ולשרות בה. וסבב אותה, כמו שנאמר (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב וגו'. ובנה עליה מצודים גדולים, שבנה חומותיה גדולים וחזקים, נאים ויפים (מכל אבנים יקרות) וקדושים. ונקראת עיר הקדש, ואת כל כבוד המלך הכניס לתוכה. ומשום כך היא לבדה כלולה מכל עטרות המלך, וכל עטרות המלך מתעטרים בה. משום כך כתוב, ואנשים בה מעט.

227. ומצא בה איש מספן (ו) חכם, זהו שכתוב נקי כפים ובר לבב. מספן, כמו שנאמר (שמות א) ויבן ערי מסכנות לפרעה. מתעטר בעטרות חזקות, בעטרות התורה, בעטרות של מצוות תורת המלך. וחכם,

מלכא קדישא זכאין, ויהא רעותא דלהון לגבי קודשא בריה הוא, ולא תדבקא ביה, בגין דיתפפר להו חובייהו. ועל דא, מאן דאכל ושתי בתשיעאה, ומענגא נפשיה במיכלא ומשתייא, אשתכח בעשיראה ענויא דנפשא בתרין חולקין, ואשתכח כאלו אתעני תשיעאה ועשיראה. את נפשותיכם: לאכללא כלא, גופא ונפשא, ולא תכנעא בהאי יומא, לאתכפרא על חוביהון.

224. תאנא כי ביזם הזה יכפר עליכם. ביזם הזה. היום הזה מבעי ליה. אלא ביזם הזה דייקא, דביה אתגלי עתיקא קדישא, לכפרא על חוביהון דכלא.

225. דבר אחר תענו את נפשתיכם. רבי אבא פתח ואמר, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו', עיר קטנה, הא אוקמוה. אבל עיר קטנה, כמה דאת אמר, (ישעיה כו) עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחיל וגו'. וכתוב (הושע יא) ולא אבוא בעיר. עיר קטנה, זעירא היא, דהיא בתראה מכלא, תתאה מכלא, שורוי רברבין, תקיפין, קדישין, עיר הקדש אקרי. ואנשים בה מעט, זעירין אינון דזכאן לסלקא לגוה, ולמשרי בה, כמה דאת אמר (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו וגו'. ועל דא אנשים בה מעט.

226. ובא אליה מלך גדול, דא קודשא בריה הוא. לאזדווגא בה, ולמשרי בה, וסבב אותה, כמה דאת אמר (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב וגו'. ובנה עליה מצודים גדולים, דבנה שורוי, רברבין תקיפין יאין וישפירין (ס"א מכל אבנין יקירין) קדישין. עיר הקדש אקרי, וכל יקרא דמלכא עייל בגוה. ובגין כך, היא בלחודהא כלילא מכל עטרי דמלכא, וכל עטרי מלכא בה מתעטרין. בגין כך, ואנשים בה מעט כתיב.

227. ומצא בה איש מספן וחכם, הדא הוא דכתיב, (תהלים טו) נקי כפים ובר לבב. מספן: כמה דאת אמר (שמות א) ויבן ערי מסכנות

שזוכה בה בחכמה הזאת. ויחכם, שהוא יותר חכם מכלם לעין בעבודת רבונו כדי לזכות בה ולהכנס אליה. זהו שכתוב ומלט הוא את העיר בחכמתו. ומלט, כמו (שמואל א כ) אמלטה נא ואראה את אחי, אמלטה נא שמה. אף כאן, ומלט הוא את העיר בחכמתו.

228. ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא. ואדם לא זכר, לעשות מצוות התורה, להשתדל בתורה כאותו איש עני שהתחבר בכל כדי לזכות בה. (קהלת ט) ואמרתי אני טובה חכמה מגבורה. שהרי באותו עולם לא נותנים רשות להכנס, פרט לאותם צדיקי אמת, אלו שמשתדלים בתורה ימים ולילות, ומתעטרים במצוות התורה בעולם הזה להכנס בהם לעולם הבא.

229. ויחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים. שהרי בני אדם אינם מסתכלים עליו, ולא רוצים להתחבר עמו ולהקשיב לדבריו. שלמדנו, כל מי שמקשיב לדברי התורה, אשריו בעולם הזה, וכאלו קבל תורה מסיני. ואפלו מכל אדם גם כן צריך לשמע דברי תורה. ומי שמרפין אָזְנוֹ כנגדו, נותן כבוד למלך הקדוש ונותן כבוד לתורה. עליו כתוב, היום הזה נהיית לעם לה' אלהיך.

230. למדנו, יום אחד היו הולכים החברים עם רבי שמעון. אמר רבי שמעון, ראיתי שהעמים הללו כלם עליונים, וישראל תחתונים מכלם. מה הטעם? משום שהמלך שלח ממנו את הגבירה, והכניס אמה במקומה (כלומר שפחה), כמו שנאמר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ וגו'. תחת עבד פי ימלוך וגו'. ושפחה כי תירש גברתה. מי השפחה? זוהי פתח הנכרי, שהרג הקדוש ברוך הוא הבכור שלהם במצרים, שכתוב (שמות יא) עד בכור השפחה אשר אחר הרחיים. אחר הרחיים היא היתה יושבת בראשונה, ועקשו השפחה הזו תירש גברתה.

לפרעה, מתעטר בעטרין תקיפין, בעטרי אורייתא, בעטרי פקודי אורייתא דמלכא. ויחכם, דזכי בה בהאי חכמה. ויחכם, דהוא חכים יתיר מכלא לעיניא בפולחנא דמאריה, בגין למזכי בה, ולא עלא בה. הדא הוא דכתיב, ומלט הוא את העיר בחכמתו. ומלט: כמו (שמואל א כ) אמלטה נא ואראה את אחי, (בראשית יט) אמלטה נא שמה. אוף הכא ומלט הוא את העיר בחכמתו.

228. ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא, ואדם לא זכר, למעבד פקודי אורייתא, לאשתדלא באורייתא, כההוא גבר מסכנא דאתחבר בכלא, (דף ס"ט ע"א) בגין למזכי בה. (קהלת ט) ואמרתי אני טובה חכמה מגבורה. דהא בההוא עלמא, לא יהבין רשו למיעל, בר הני זכאי קשוט, הני דמשתדלי בה באורייתא יומא ולילי, ומתעטרי בפקודי אורייתא בהאי עלמא, למיעל בהו לעלמא דאתי.

229. ויחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים. דהא בני נשא לא מסתכלין ביה, ולא בעאן לאתחברא ביה, ולאצית למלוי. דתנא, כל מאן דאצית למלוי דאורייתא, זכאה הוא בהאי עלמא, וכאלו קביל תורה מסיני. ואפילו מכל בר נש נמי בעי למשמע מלוי דאורייתא. ומאן דארכין אודניה לקבליה, יהיב יקרא למלכא קדישא, ויהיב יקרא לאורייתא. עליה פתיב, (דברים כז) היום הזה נהיית לעם לי' אלהיך.

230. תאנא, יומא חד הוו אזלי חבריאי עמיה דרבי שמעון, אמר רבי שמעון, חמינא אליו עמין כלהו עלאי, וישראל תתאי מכלהו, מאי טעמא. בגין דמלכא אשדר מטרוניתא מיניה, ואעיל אמהו באתרהא (כלומר שפחה). כמה דאת אמר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ וגו'. תחת עבד פי ימלוך וגו'. ושפחה כי תירש גברתה. מאן שפחה. היא פתרא נוכראה, דקטל קודשא בריך הוא בוכרא דלהון במצרים. דכתיב (שמות יא) עד בכור השפחה אשר אחר הרחיים. אחר

הרחים הות יתבא בקדמיתא, והשתא, האי שפחה תירש גבירתה.

231. בכה רבי שמעון ואמר, מלך בלי גבירה לא נקרא מלך. מלך שנדבק בשפחה, באמה (שלה) של הגבירה, איפה כבודו? ועתיד קול לבשר לגבירה ולומר: (זכריה ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכה יבוא לך צדיק ונושע הוא. כלומר, צדיק הוא נושע, כי הנה רוכב עד עכשו במקום שאינו שלו, במקום נכרי, ומיניק אותו.

231. בכה רבי שמעון ואמר, מלכא בלא מטרוניתא, לא אקרי מלכא. מלכא דאתדבק בשפחה באמהו דמטרוניתא, אן הוא יקרא דיליה. וזמינא קלא לבשרא למטרוניתא, ולימא (זכריה ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכה יבא לך צדיק ונושע הוא. כלומר, צדיק הוא נושע, בגין דהוה רכיב עד השתא באתר דלאו דיליה, באתר נוכראה, ויניק ליה.

232. ועל זה כתוב עני ורכב על חמור. עני (שלא) היה בראשונה, ורכב על חמור, כמו שבארנו, אותם פתרים פחתונים של עמים עובדי עבודה זרה שהרג הקדוש ברוך הוא את הבכור שלהם במצרים. זהו שכתוב (שמות יא) וכל בכור בהמה, והרי בארנו הדברים. כפיכך צדיק ונושע הוא, הוא ודאי יותר מהכל. כי עד עכשו שרי צדיק בלי צדק. ועכשו שיצדו ויגו כאחד, צדיק ונושע הוא, שהרי אינו יושב בצד האחר. למדנו, (ישעיה נז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב וגו'. פסוק זה קשה. הצדיק אבד? נאבד היה צריך להיות! מה זה אבד? אלא אבד ממש. ומה אבד? אבד לגבירה, ונדבק במקום אחר, שנקרא שפחה.

232. ועל דא פתיב עני ורכב על חמור, עני (דלא) הוה בקדמיתא, ורכב על חמור, כמה דאוקימנא, אינון פתרין תתאין דעמין עובדי עבודה זרה, דקטיל קודשא בריה הוא בוכרא דלהון במצרים, הדא הוא דכתיב, (שמות יא) וכל בכור בהמה, והא אוקימנא מלי. כפיכך צדיק ונושע הוא, הוא ודאי יתיר מכלא. בגין דעד השתא שארי צדיק בלא צדק. והשתא דיצדו ויגו כחדא, צדיק ונושע הוא, דהא לא יתיב בסטרא אחרא. תאנא, (ישעיה נז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב וגו', האי קרא קשיא, הצדיק אבד, נאבד מבעי ליה, מהו אבד. אלא אבד ממש, ומאי אבד. אבד למטרוניתא, ואתדבק באתר אחרא, דאקרי שפחה.

233. אמר רבי יצחק לרבי שמעון, אם נוח לפני מורי, זה ששינוי שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, יש מי שאומר שעל שבעה עמודים עומד העולם, ויש מי שאומר על עמוד אחד עומד העולם, איך הדברים מתישבים? אמר לו, הכל הוא דבר אחד, שהרי שבעה הם, ובהם יש עמוד אחד שנקרא צדיק, ועומדים עליו, והעולם מתקיים על זה. וכשהעולם מתקיים עליו, כאלו שהתקיים על כל השבעה, ועל כן כתוב וצדיק יסוד עולם, והרי בארנו את הדברים בכמה מקומות.

233. אמר רבי יצחק לרבי שמעון, אי ניחא קמי דמר, הא דתנינו, דכתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, מאן דאמר, דעל שבעה קיימין קיימא עלמא. ומאן דאמר, על חד קיימא עלמא, הוה מתיישבן מלי. אמר ליה, כלא מלה חד הוא, דהא ז' אינון ובהו אית חד קיימא, דאקרי צדיק, וקיימי עליה, ועלמא בהאי אתקיימא. וכד אתקיימא עלמא עליה, כאלו אתקייים על כלהו שבעה. ועל דא פתיב, וצדיק יסוד עולם. והא אוקימנא מלי בכמה אתר.

234. ותאנא, האי שפחה זמינא לשלטא בארעא קדישא דלתתא, כמה דהות מטרוניתא שלטא בקדמיתא, דכתיב (ישעיה א) צדק ילין בה, והשתא שפחה כי תירש גברתה, בכלל. ועתיד הקדוש ברוך הוא להשיב את הגבירה למקומה כבראשונה, ואז של מי היא השמחה? הוי אומר, שמחת המלך ושמחת הגבירה. שמחת המלך, משום שישיב אותה ויפרד מן השפחה כפי שאמרנו. ושמחת הגבירה, כי תשוב להזדוג עם המלך. זהו שכתוב גילי מאד בת ציון וגו'.

235. תא חזי, כתיב והיתה זאת לכם לחקת עולם. והיתה לכם הנה צריך להיות! מה זה זאת? זה שאמרנו, לחקת עולם. בכל מקום ומקום חקת עולם נקראת, גזרת המלך, שמכניס את כל הנהגותיו במקום הזה ומסתיר אותם, כמו שמסתיר הכל באוצר אסוד. חקת עולם ודאי. בזאת הזו רשם וחקק את כל הגזרים שלו ואת כל המטמונים שלו.

236. בחדש השביעי בעשור לחדש. בעשור בדיוק, כמו שבארנו. תענו את נפשתיכם, ודאי כך זה, והרי נאמר נפשתיכם ודאי. שהרי בנפש תלוי הדבר, ומשום כך אכילה ושתיה מהתשיעי יותר מיום אחר. ואף על גב שהדבר הזה נאמר בגון אחר, והכל יפה, וזה דבר אסוד, וכל אסוד במקומו, וכן זה.

237. ולמדנו, ביום הזה כל השמחה וכל האור וכל הפליחה של העולמות, כלם תלויים באם העליונה, שכל המענינות שופעים ויוצאים ממנה, ואז מאירים כל אותם מאורות, ומאירים באור ובשמחה, עד שהכל מתבשם. ואז כל אותם הדינים נמצאים באור, והדין לא נעשה, ועל כן תענו את נפשתיכם.

238. אמר רבי אבא, הרי מורנו באר אותה מגוף המשנה - לא גלו ישראל מארצם עד שפירו בקדוש ברוך הוא, שכתוב (שמואל ב כ) אין לנו חלק בדוד

234. ותאנא, האי שפחה זמינא לשלטא בארעא קדישא דלתתא, כמה דהות מטרוניתא שלטא בקדמיתא, דכתיב (ישעיה א) צדק ילין בה, והשתא שפחה כי תירש גברתה בכלל. ואז מין קודשא ברוך הוא, לאתבא למטרוניתא לאתרהא כקדמיתא, וכדין ממאן הוא חדוונתא, הוי אימא חדוונתא דמלכא, וחדוונתא דמטרוניתא. חדוונתא דמלכא, בגין דיתוב לה ויתפרש משפחה, כדקא אמינא. וחדוונתא דמטרוניתא, בגין דתיתוב לאזדוגא במלכא, הדא הוא דכתיב גילי מאד בת ציון וגו'.

235. תא חזי, כתיב והיתה זאת לכם לחקת עולם. והיתה לכם מבעי ליה, מאי זאת. הא דאמרנו, לחקת עולם. בכל אתר ואתר חקת עולם אתקרי, גזרה דמלכא, דעיל כל נמוסוי באתר דא, ואסתים לון, כמאן דסתים כלא, באסקופא חדא. (ק"פ) חקת עולם ודאי. בהאי זאת (דף ס"ט ע"ב) רשם וחקק כל גניזין דיליה, וכל טמירין דיליה.

236. (ויקרא ט"ז) בחדש השביעי בעשור לחדש. בעשור דייקא, כמה דאוקימנא. תענו את נפשתיכם, ודאי הכי הוא, והא אתמר נפשתיכם ודאי. דהא בנפש תליא מלתא, ובגין כה, אכילה ושתיה מתשיעה, יתיר מיזמא אחרא. ואף על גב דהאי מלה אתמר בגוונא אחרא, וכלא שפיר, והאי והאי מלה חדא, וכל חד באתריה, והכי הוא.

237. ותאנא, בהאי יומא, כל חידו, וכל נהירו, וכל וותרנותא דעלמין, פלהו תליין באימא עלאה, דכל מבועין נגדין ונפקין מנה. וכדין נהירין כל אינון בוצינין, ונהרין בנהירו בחדוונתא, עד דמתבסם כלא. וכדין כל אינון דינין אשתכחו בנהירו, ודינא לא אתעביד, ועל דא תענו את נפשתיכם.

238. אמר רבי אבא, הא אוקים לה מר, מן גופא דמתניתא, לא גלו ישראל מארצם, עד שפירו בקדוש ברוך הוא. דכתיב, (שמואל ב כ) אין לנו

ולא נחלה בְּבֵן יִשִׁי, וְהָרִי נֶאֱמַר. פְּסוּק אַחַר מִצְאָנוּ עַל זֶה, שְׁכָתוּב (מַלְכִים-א יא) רָאָה בֵיתְךָ דָּוִד. אָמַר לוֹ, כִּי זֶה וְדָאִי, בֵּית דָּוִד נִקְרָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיה ה) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר ה'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (שֵׁם ס) וּבֵית תַּפְאֲרֹתֵי אֶפְאֵר. לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר ה', שְׁכָתוּב וְנֶהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְנִטַּע אֶת הַגֶּן הַזֶּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בּוֹ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁבוּ הֵם שְׂרָיִים.

חֶלֶק בְּדוֹד וְלֹא נִחְלָה בְּבֵן יִשִׁי, וְהָא אֶתְמַר. קִרְא אַחֲרֵינָא אֲשַׁפְחָנָא בְּהַאי, דְּכְתִיב, (מַלְכִים א יב) רָאָה בֵיתְךָ דָּוִד. אָמַר לֵיהּ, הֲכִי הוּא וְדָאִי, בֵּית דָּוִד אֶקְרִי, כְּמָה דְכְתִיב, (יִשְׁעִיה ב) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יי'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמָה דְאֵתְרָא אָמַר (יִשְׁעִיה ס) וּבֵית תַּפְאֲרֹתֵי אֶפְאֵר. לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יי', דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ב) וְנֶהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וְנִטַּע הָאִי גֵן לְאֲשַׁתְּעֻשְׁעָא בֵּיהּ עִם צְדִיקָיָא, דְּבֵיהּ שְׂרָיִין.

239. לְמַדְנּוּ, כְּתוּב אַךְ בְּעִשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא וְגו' וְעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם. וְכְתוּב וְהִיְתָה לָכֶם לַחֲקֵת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. מָה שְׁכָתוּב אַךְ, מָה הוּא רוּצָה כָּאֵן? אָמַר לוֹ, זֶה בָּא לְמַעַט, שְׁכִינּוֹן שְׁאֵמַר וְעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֲדָשׁ, אָמַר (אַחַר כָּךְ) אַךְ בְּעִשׂוֹר, וְהִיְתָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת אַךְ עִשׂוֹר! שְׁבַעֲשׂוֹר הַדְּבַר תְּלִי.

239. תְּאָנָא, כְּתִיב אַךְ בְּעִשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא וְגו' וְעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם. וְכְתִיב וְהִיְתָה לָכֶם לַחֲקֵת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. אַךְ דְּכְתִיב, מָאִי קָא בְּעֵי הַכָּא. אָמַר לֵיהּ, לְמַעוּטָא קָא אֶתְיָא. דְּכִינּוֹן דְּאָמַר וְעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּתַשְׁעָה לַחֲדָשׁ, אָמַר לְבַתֵּר אַךְ בְּעִשׂוֹר. אַךְ עִשׂוֹר מִבְּעֵי לֵיהּ, דְּבַעֲשׂוֹר תְּלִיא מְלִתָּא.

240. אָמַר לוֹ, אִם כִּי, (שְׁמוֹת יב) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבְּתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם, וְשִׁנּוּ אַךְ - חֶלֶק, חֶצִי אֲסוּר בְּאֲכִילַת חֶמֶץ וְחֶצִי מִתֵּר. אַךְ כָּאֵן אַךְ בְּעִשׂוֹר לַחֲדָשׁ, אָמַר שְׁחֶצִי אֲסוּר בְּמִלְאָכָה (בְּאֲכִילָה) וְחֶצִי מִתֵּר. אָמַר לוֹ, אַךְ כָּאֵן בּוֹעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם זֶה תְּלִי, שְׁהָרִי עֲנִי לֹא נִמְצָא אֶלָּא מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְאֵילָךְ, וְיִפָּה הוּא אַךְ חֶלֶק בּוֹעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

240. אָמַר לֵיהּ אִי הֲכִי, (שְׁמוֹת יב) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבְּתוּ שְׂאֵר מִבְּתֵיכֶם, וְתִנְיִן אַךְ חֶלֶק, חֶצִי אֲסוּר בְּאֲכִילַת חֶמֶץ, וְחֶצִי מוּתֵר. אוּף הַכָּא אַךְ בְּעִשׂוֹר לַחֲדָשׁ, אִימָא דְחֶצִי אֲסוּר בְּמִלְאָכָה (נ"א בְּאֲכִילָה), וְחֶצִי מוּתֵר. אָמַר לֵיהּ אוּף הַכָּא בּוֹעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם תְּלִיא, דְּהָא עֲנִי לֹא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא מִפְּלַגוֹת יוֹמָא וְלֵהֲלָאָה, וְשִׁפִּיר הוּא אַךְ חֶלֶק בּוֹעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

241. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפּוּר עֲלֵיכֶם וְגו'. אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם הִיְתָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלָּא יִכְפּוּר עֲלֵיכֶם - לְהַכְלִיל אֶת הַיּוֹבֵל שְׁשׁוּפֵעַ מֵעֵינֵיכֶם לְהַשְׁקוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה לְכָל עֶבֶר לְרוּחֹת אֶת הַכָּל וְלֵהַשְׁקוֹת אֶת הַכָּל. וְזֶה עֲלֵיכֶם, כְּלוֹמַר עֲבוּרְכֶם, לְטַהֲרֶכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׁכָתוּב לִפְנֵי ה' תִּטְהַרוּ, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם הַדִּין.

241. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, (וַיִּקְרָא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפּוּר עֲלֵיכֶם וְגו'. אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלָּא יִכְפּוּר עֲלֵיכֶם, לְאֲכַלְלָא יוֹבְלָא, דְּנִגִּיד מִבּוֹעֵי לְאֲשַׁקְאָה בְּהַאי יוֹמָא לְכָל עֵיבֵר, לְאַרְוָאָה כְּלָא, וְלֹאֲשַׁקְאָה כְּלָא. וְדָא עֲלֵיכֶם, כְּלוֹמַר, בְּגִינִיכוֹן לְדַכָּאָה לְכוֹן בְּהַאי יוֹמָא, דְּכְתִיב לִפְנֵי יי' תִּטְהַרוּ. וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלֵיכֶם דִּינָא.

242. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בְּהֵם וְרוּצָה לְטַהֵר אוֹתָם שְׁלֹא יִמְצָא בְּהֵם חֶטָּא, כְּדִי שְׁיִהְיֶה בְּנֵי הַיְכָלוֹ וְיִדְוְרוּ בְּהִיכְלוֹ. וְלַעֲתִיד לְבָא כְּתוּב, (יַחֲזַקְאֵל לו) וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם שְׁהָרִים וְגו'.

242. רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר זְכָאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוּ, וּבְעֵי לְדַכָּאָה לְהוּ, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּהוּ חוּבָה, בְּגִין דִּיהוֹן בְּנֵי הַיְכָלִיָּה, וְיִדְוְרוֹן בְּהִיכְלִיָּה. וְלִזְמַנָּא דְאֵתִי

פְּתִיב, (יחזקאל לו) וְזַרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וגו'.

243. רבי יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. שנינו, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברא אדם. נמלך בתורה. אמרה לפניו: תרצה לברא האדם הזה?! עתיד הוא לחטא לפניך ועתיד הוא להרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי העולם לא יוכל לעמד לפניך, כל שכן אותו האיש. אמר לה: וכי לחנם נקראתי (שמות לד) אל רחום וחנון ארך אפים?

243. רבי יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי'. תנינו, בשעתא דברא קודשא בריה הוא עלמא, בעא למברי בר נש, אמליך באורייתא, אמרה קמיה, תבעי למברי האי בר נש, זמין הוא למחטי קמה, זמין הוא לארגזא קמה. אי תעביד ליה כעובדו, הא עלמא לא יכיל למיקם קמה, כל שכן ההוא בר נש. אמר ליה, וכי למגנא אתקרינא, (שמות לד) אל רחום וחנון ארך אפים.

244. וטרם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה לברא אדם בעולם, על מנת ששששובו לך מחטאיהם, שתהיי עתידה לעזב את חטאיהם ולכפר עליהם. ובכל שעה ושעה התשובה זמינה לאנשים, וכשאנשים שבים מחטאיהם, התשובה הזו שבה לקדוש ברוך הוא, והוא מכפר על הכל, והדינים נכנעים, וכלם מתבשמים, ואדם נטהר מחטאו.

244. ועד לא ברא קודשא בריה הוא עלמא, ברא תשובה, אמר לה לתשובה, אנא בעינא למברי בר נש בעלמא, על מנת דכד יתובון לך מחוביהון, דתהוי זמינא למשבק חוביהון, ולכפרא עליהו. ובכל שעתא ושעתא תשובה זמינא לגבי בני נשא, וכד בני נשא תייבין מחוביהו, האי תשובה תבת לגבי קודשא בריה הוא, וכפר על כלא, ודינין אתכפין, ומתבסמן כלהו, ובר נש אתדכי מחוביה.

245. מתי נטהר אדם מחטאו? בשעה שנגנס לתשובה הזו כראוי. רבי יצחק אמר, ששב לפני המלך העליון ומתפלל תפלה מעמק הלב. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'.

245. אימתי אתדכי בר נש מחוביה בשעתא דעאל בהאי תשובה כדקא חזי. רבי יצחק אמר, דתב קמי מלכא עלאה, וצלי (דף ע' ע"א) צלותא מעומקא דלבא, הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיך יי'.

246. רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיך ה', מקום גנוז הוא למעלה, והוא עמק הבאר, ומזה יוצאים נסלים ומעינות לכל עבר, ואותו עמק העמקים נקרא תשובה. ומי שרוצה לשוב ולהטהר מחטאיו, מהעמק הזה הוא צריך לקרא לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'.

246. רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיך יי', אתר גניז הוא לעילא, והוא עמיקא (שמות ס"ג ע"ב) דבירא, ומהאי נפקין נחלין ומבועין לכל עיבר, וההוא עמיקא דעמיקתא אקרי תשובה. ומאן דבעי לאתבא ולא תדכא מחובו, בהאי עומקא אצטריה למקרי לקודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב ממעמקים קראתיך יי'.

247. למדנו, בשעה שהיה אדם חוטא לפני רבונו ומקריב קרבנו על המזבח, והלהן מכפר עליו ומבקש בקשתו עליו, מתעוררים רחמים, והדינים מתבשמים, והתשובה מריקה ברכות במעינות ששופעים ויוצאים,

247. תאנא, בשעתא דהוה בר נש חב קמי מאריה, וקריב קרבניה על מדבחא, וכנהנא מכפר עליה, ובעי בעותיה עליה, מתערין רחמי, ודינין

וכל המאורות מתברכים כאחד, והאדם נטהר מחטאו.

248. בא ראה, הקדוש ברוך הוא הוציא עשרה כתרים, עטרות קדושות למעלה, שהתעטר בהם ומתלבש בהם, והוא זה הם, והם זה הוא, כשלהבת האחוזה בגחלת, ואין שם פרוד. כנגד זה יש עשרה כתרים שאינם קדושים למטה, והם אחוזים בזהמת הצפרן של עטרה קדושה שנקראת חכמה, ועל פן נקראו חכמות.

249. ולמדנו, עשרת מיני החכמות הללו ירדו לעולם, וכלם נטמאו (נשאבו) במצרים, פרט לאחד שהתפשט בעולם, וכלם הם מיני כשפים, ומהם ידעו המצרים כשפים על כל בני העולם. וכשהמצרים רצו לעשות פנוס בכשפיהם למעשיהם, היו יוצאים לשדה להרים הגבוהים, וזובחים זבחים, ועושים גמזות בארץ, ומסובבים אותו הדם סביב הגמזות הללו, ושאר הדם מכנסים בגמזות הללו, ושמים עליהם בשר, ומקריבים את קרבנותיהם לאותם המינים הרעים, ואותם המינים הרעים מתפנסים ומתקרבים כאחד, ומתפנסים עמם באותו הדרך.

250. ישראל שהיו משעבדים להם, היו מתקרבים להם, ולמדו מהם, והיו טועים אחריהם. והינו מה שכתוב, כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגו'. וכתוב ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים וגו'. למדנו, בשעה שהיו מקריבים להם על גבי השדה והיו מזמנים אותו הדם ומקריבים קרבנותיהם, היו מתפנסים כל אותם מינים רעים, ורואים אותם כמו השעירים, כלם מלאים בשער, ומודיעים להם מה שהם רוצים.

251. בא ראה, מה כתוב ביצחק? (בראשית כז) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו. אמר, זה לא חסר (כאן לא מתעורר), אלא מטל השמים שנוזל על הארץ. אמר רבי יוסי, ומשמני הארץ, בכלל הוא ברך אותו. מה הטעם? כי ראה אותו עם שער. אמר, שכדי להעביר את זה, צריך ומשמני הארץ, ולא זיהמת

מתבסמן, ותשובה אריק ברכאן, במבועין דנגדין ונפקין, ומתברכין כלהו בוצינין כחדא, ובר נש אתדכי מחוביה.

248. תא חזי, קודשא בריך הוא, אפיק עשר כתרים, עטרין קדישין לעילא, דאתעטר בהו, ומתלבש בהו, והוא אינון, ואינון הוא, כשלהובא דאחידא בגומרא, ולית תמן פרודא. לקביל דנא, אית עשר כתרים דלא קדישין לתתא, ואינון אחידן בזוהמא דטופרא דחד עטרא קדישא, דאקרי חכמה. ועל דא אקרון חכמות.

249. ותאנא, עשרה זיני חכמות אלין נחתו לעלמא. וכלהו אסתאבו (ס"א אשתאבו) במצרים, בר מחד דאתפשט בעלמא, וכלהו זיני חרשי אינון, ומנייהו ידעי מצרים חרשין, על כל בני עלמא. וכד מצראי בעאן למעבד פנופיא בחרשייהו לעובדיהון, הוו נפקי לחקלא לטורי רמאי, ודבחין דבחין, ועבדין גומין בארעא, וסחרין ההוא דמא סוחרניה דהני גומין, ושאר דמא מתכנפי בהנהו גומין, ובשרא שוין עלייהו. וקרבין קרבניהון, לאינון זינין בישין, ואינון זינין בישין מתכנשין ומתקרבין כחדא, ומתפנסין בהדייהו בההוא טורא.

250. ישראל דהוו בשעבודיהון, הוו מתקרבין להון, ואולפו מנייהו, והוו טעאן בתרייהו, והיינו דכתיב כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגו', וכתוב ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים וגו'. תאנא, בשעתא דהוו מקרבין להון על גבי חקלא, והוו מזמני ההוא דמא, ומקרבי קרבניהו, הוו מתכנפי כל אינון זינין בישין, וחמאן להון כגוונא דשעירים, כלהו מליין שער, ומודעי להו מה דאינון בעיין.

251. תא חזי, יצחק מה פתיב ביה, (בראשית כז) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו, אמר, דא לא אתעדי (ס"א הכא לא אתער), אלא מטלא דשמני דנגיד על ארעא. אמר רבי יוסי, ומשמני הארץ, בכלל ברכיה. מאי טעמא. בגין דחמא ליה

הארץ, שהרי זקמה היא של הארץ, וכשטל השמים ומגד הארץ מתחברים, עוברת הזקמה הזו.

בשערא, אמר למעבר דא, ומשמני הארץ אצטריה, ולא זוהמא דארעא, דהאי זוהמא הוא דארעא, וכד טלא דשמיא ומגדא דארעא מתחבראן אתעבר האי זוהמא.

252. אמר רבי חייא, האחרון של אותם הפתרים התחתונים שאינם קדושים, זהו הוא מה שכתוב (דברים י) ודורש אל המתים, וזהו העשירי של הכל. שלמדנו, אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, נפשות הרשעים אלו הם מזיקי העולם.

252. אמר רבי חייא, בתריתא דאינון פתרין תתאין דלא קדישין האי הוא, הדא הוא דכתיב, (דברים יח) ודורש אל המתים, ודא הוא עשיראה דכלא. דתניא אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, נפשתא דרשיעיא אליו אינון מזיקין דעלמא.

253. אמר רבי יוסי, אם כך טוב לרשעים שנעשים מזיקים בעולם, איפה הוא ענש הגיהנם? איפה הרע שעתידי להם בעולם ההוא? אמר רבי חייא, כך שנינו, והרי בארנו את הדברים. נפשות הרשעים בשעה שיזצאים מן העולם, כמה שומרי החקים מזדמנים כנגדם ולהכניסם בגיהנם, ומכניסים אותם בשלשה דינים בכל יום בגיהנם. אחר כך מזדוגים עמם, והולכים ומשוטטים בעולם, ומטעים את הרשעים לאותם שנסתמה מלפניהם התשובה. אחר כך משיבים אותם לגיהנם, ונטמאים (ונדונים) שם, וכך בכל יום.

253. אמר רבי יוסי, אי הכי טב להו לחיביביא דאתעבדין מזיקין בעלמא, אן הוא עונשא דגיהנם. אן הוא בישא דזמינא להו ביהוא עלמא. אמר רבי חייא, הכי תנינו, והא אוקימנא מלי, נפשתא דרשיעיא בשעתא דנפקין מעלמא, כמה גרדיני נמוסין מזדמני לקבלא להו, ולאעלאה להו לגיהנם, ועאלין להו בתלת דינין בכל יומא, בגיהנם. לבתר מזדוגי בהו, ואזלין ושאטין בעלמא, ומטען להו לרשיעיא, לאינון דקא אסתים תשובה מקמייהו. לבתר תיבין להו לגיהנם, ואתסאבין (נ"א ואתדנון) תמן, וכך בכל יומא.

254. אחר שהולכים עמם ומשוטטים עמם בעולם, מחזירים לקבריהם, ורואים את התולעת של הגוף מנקרת את הבשר ומתאבלים עליהם, ואותם מכשפים היו הולכים לבית הקברות ומכשפים בכשפיהם, ועושים צלם אחד של האדם, וזובחים לפניו שער אחד. אחר כך מכניסים אותו השעיר לאותו קבר, ואת אותו צלם משברים (מנהיגים) אותו לארבעה צדדים, ומכניסים אותו לארבע זוויות הקבר, ואז מכשפים בכשפיהם, ומכניסים אותם כנוסים ואותם מינים רעים, ומביאים אותה הנפש, ומכניסים לקבר ומדברים עמם.

254. לבתר דאזלין בהו, ושאטין בהו בעלמא, מהדרין לקבריהו, וחסמן תולעתא דגופא מנקרי בשרא ומתאבלן עליהו, ואינון חרשין הוּוּ אזלי לבי קברי, וחרשי בחרשייהו, ועבדין חד צלמא דבר נש, ודבחין קמיה חד צפירא. לבתר עאלין להוהוא (דף ע' ע"ב) צפירא, בהווא קברא, והווא צלמא מתברין (ס"א מדברין) ליה לארבע סטרין, ומעלין ליה לארבע זיוויין דקברא. כדן מחרשי בחרשייהו, ומתכנפי אינון כנופי, ואינון זינין בישין, ומייתין ההיא נפשתא, ועאל בקברא ומשתעי בהדייהו.

255. אמר רבי יצחק, אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי כלם קדושים. גופם קדוש. נפשם קדושה. רוחם קדושה. נשמתם קדש קדשים. שלש דרגות הן כמו שלמעלה. ששנינו, אמר רבי יהודה,

255. אמר רבי יצחק, זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין, ובעלמא דאתי, דהא כלהו קדישין. גופא דלהון קדישא. נפשא דלהון קדישא. רוחא דלהון

כתוב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה, זוהי נשמה (עליונה) של אדם הראשון (עליון). בא ראה, שלש דרגות הן, ונדבוקו כאחת - נפש, רוח, נשמה. והעליונה מהן - נשמה.

256. שאמר רבי יוסי, בכל האנשים יש נפש, ויש נפש עליונה מהנפש. זכה אדם בנפש הזו - מריקים עליו עטרה אחת שנקראת רוח. זהו שכתוב (ישעיה לב) עד יערה עלינו רוח ממרום. אז מתעורר אדם בהתעוררות אחרת עליונה, להסתכל בנימוסי המלך הקדוש. זכה אדם באותה הרוח - מעטרים אותו בכתר קדוש עליון שכולל הכל, שנקרא נשמה, שנקראת נשמת אלוה.

257. ולמדנו בסוד הסודות, בתוך הסודות של ספרו של שלמה המלך, הפסוק הזה שכתוב (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו, כיון שכתוב ושבח אני את המתים, למה שכבר מתו? אלא שכבר מתו בעולם הזה בעבודת רבונם.

258. ושם כתוב, שלשה מדורים עשה הקדוש ברוך הוא לצדיקים, אחד (שזכו אותם צדיקים שלא נאבדו מהעולם הזה, וכך צריך) לנפשות אותם הצדיקים שלא הסתלקו מהעולם הזה ומצויים בעולם הזה. וכשהעולם צריך רחמים, ואותם החיים יושבים בצער, הם מתפללים עליהם תפלה, והולכים ומודיעים את הדבר לאותם ישני חברון, ומתעוררים ונכנסים לגן העדן של הארץ, ששם רוחות הצדיקים מלבשות בעטרות אור, ומתעצבים עמם, וגוזרים גזרה, והקדוש ברוך הוא עושה את רצונם וחס על העולם.

259. ואותן נפשות הצדיקים נמצאות בעולם הזה להגן על החיים, וזו נקראת נפש, וזו לא מסתלקת (נאבדת) מן העולם הזה, ומצויה בעולם הזה כדי להסתכל ולדעת ולהגן על הדור. וזהו שאמרו החברים, שהמתים יודעים בצערו של העולם.

קדישא. נשמתא דלהון קדש קדשים. תלת דרגין אינון, כגוונא דלעילא. דתניא אמר רבי יהודה, כתיב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה, דא היא נשמתא (עלאה) דאדם קדמאה (עלאה). תא חזי, תלת דרגין אינון, ואתדבוקו כחד, נפש, רוח, נשמה. ועלאה מנייהו, נשמה.

256. דאמר רבי יוסי, בכלהו בני נשא אית נפש, ואית נפש עלאה מנפש. זכה בר נש בהאי נפש, מריקין עליה עטרא חד, דאקרי רוח. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לב) עד יערה עלינו רוח ממרום. כדון אתער בר נש באתערוותא אחרא עלאה, לאסתכלא בנימוסי מלכא קדישא. זכה בר נש ביה בההוא רוחא, מעטרין ליה בכתרא קדישא עלאה, דכליל כלא, דאקרי נשמה. דאתקרי נשמת אלוה.

257. ותאנא ברזא דרזין, בגו רזין דספרא דשלמה מלכא. האי קרא, דכתיב, (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו, כיון דכתיב ושבח אני את המתים, אמאי שכבר מתו. אלא שכבר מתו בהאי עלמא, בפולחנא דמאריהון. (בראשית רכ"ד ע"ב)

258. ותמן כתיב, תלת מדורין עבד קודשא בריך הוא לצדיקיא, חד (ס"א דזכו אינון צדיקיא דלא אישתצאו מהאי עלמא וכד אצטרין) לנפשאן דאינון צדיקיא, דלא אסתלקו מהאי עלמא, ושכיחין בהאי עלמא. וכד אצטרין עלמא רחמין, ואינון חייין יתבין בצערא, אינון מצלו צלותא עליהו, ואזלין ומודעין מלה לאינון דמיכין דחברון, ומתערין, ועאלין לגן עדן דארעא, דתמן רוחיהון דצדיקיא, מתלבשן בעטרין דנהורא, ואתיעטו בהו, וגזרין גזרה, וקודשא בריך הוא עביד רעותא דלהון, וחס על עלמא.

259. ואינון נפשן דצדיקיא, משתכחין בהאי עלמא, לאגנא על חייא, והאי אקרי נפש, ודא לא אסתלקא (ס"א אשתצי) מהאי עלמא, ושכיחא בהאי עלמא, לאסתכלא ולמנדע ולאגנא על דרא.

וענש הרשעים שבארץ הוא בזה, שכתוב ונקרתה הנפש ההיא מעמיה.

260. והמדור השני הוא גן העדן שבארץ, בו עשה הקדוש ברוך הוא מדורים עליונים נכבדים, כמו שהעולם הזה וכמו שהעולם העליון, והיכלות בשני גונים שאין להם חשבון, ואילנות ועשבים וריחות שעולים בכל יום. ובמקום הזה שורה אותו שנקראת הרוח של אותם הצדיקים, והמדור של אותה רוח שבו שורה, וכל רוח ורוח מתלבשת בלבוש נכבד כמו של העולם הזה, וכמו של אותו עולם עליון.

261. המדור השלישי, אותו מדור קדוש עליון שנקרא צרור החיים, ששם מתעדנת אותה דרגה עליונה קדושה שנקראת נשמה, וזו דבקה להתענג בענג העליון. עליה כתוב, (ישעיה נח) אז תתענג על ה' והרפכתיו וגו'.

262. ולמדנו, בשעה שצריך העולם רחמים ואותם צדיקים זכאים, אותה הנפש שנמצאת בעולם להגן על העולם, הנפש עולה והולכת ומשוטטת בעולם ומודיעה לרוח, והרוח עולה ומתעטרת ומודיעה לנשמה, והנשמה לקדוש ברוך הוא, ואז חס הקדוש ברוך הוא על העולם. אז יורדת ממעלה למטה, והנשמה מודיעה לרוח, והרוח מודיעה לנפש.

263. ובכל שבת ושבת וראש חדש, כלם מתחברות ומתעטרות כאחד, עד שמזדוגות לבא להשתחוות למלך העליון. ואחר כך חוזרות למקומן. זהו שכתוב (שם 10) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר וגו'.

264. ובשעה שהעולם צריך רחמים, והחיים הולכים ומודיעים לנפשות הצדיקים ובוכים על קבריהם, אותם שראויים להודיע להם. מה הטעם? כי שמים רצונם להדבק נפש בנפש, אז מעוררים את נפשות הצדיקים, ומתכנסים והולכים ומשוטטים לישגי

והאי הוא דאמרו חב"י, דמתי ידעי בצערא דעלמא. ועונשא דחייבין די בארעא, בהאי הוא, דכתיב ונקרתה הנפש ההיא מעמיה.

260. ומדורא תנ"ינא הוא גן עדן די בארעא. ביה עבד קודשא בריה הוא מדורין עלאין יקירין, כגוןא דהאי עלמא, וכגוןא דעלמא עלאה. והיכלין בתרין גוונים, דלית להון חושבנא, ואילנין ועשבין וריחין דסלקין בכל יומא. ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינון צדיקיא, ומדורא דההוא רוחא ביה שארי. וכל רוח ורוח מתלבשא בלבוש יקירא, כגוןא דהאי עלמא, וכגוןא דההוא עלמא עלאה.

261. מדורא תליתאה, ההוא מדורא עלאה קדישא דאיתקרי צרורא דחיי. דתמן מתעדנא ההוא דרגא עלאה קדישא, דאקרי נשמה. והאי אתדבק לאתענגא בעדונא עלאה. עליה כתיב, (ישעיה נח) אז תתענג על יי' והרפכתיו וגו'.

262. ותאנא, בשעתא דאצטריו עלמא רחמי, ואינון צדיקיא זכאין. ההוא נפש דאשתכחא בעלמא, לאגנא על עלמא. נפש סליק ואזיל ושאת בעלמא, ומודע לרוח. ורוח סליק ואתעטר, ומודע לנשמה. ונשמה לקודשא בריה הוא. וכדין חס קודשא בריה הוא על עלמא. כדין נחמא מעילא לתתא, נשמה אודע לרוח, ורוח אודע לנפשא.

263. ובכל שבתא ושבתא, וריש ירחא, כלהו, מתחברן ומתעטרן כחד, עד דאזדוגו למיתי לסגדא למלכא עלאה. ולבתר תיבין לאתריהו. הדא הוא דכתיב, (ישעיה 10) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר וגו'.

264. ובשעתא דאצטריו עלמא רחמי, וחייא אזלי ומודעי להו לנפשיהו דצדיקיא, ובכאן על קבריהו, אינון דאתחזו לאודעא להו. מאי טעמא. דשוין רעותא דלהון לאתדבקה נפשא

חברון, ומודיעים להם את צער העולם. וכלם נכנסים לאותו פתח גן העדן ומודיעים לרוח. ואותן רוחות שמתעטרות בגן עדן, הולכים ביניהן מלאכים עליונים, וכלם מודיעים לנשמה. והנשמה מודיעה לקב"ה, וכלם מבקשים רחמים על החיים, והקדוש ברוך הוא חס על העולם בעבורם. ועל זה אמר שלמה, ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו'.

265. אמר רבי חייא, תמהני אם יש מי שיודע להודיע למתים פרט לנו. אמר רבי אבא, הצער מודיע להם, התורה מודיעה להם. שהרי בשעה שאין מי שמפיר את זה, מוציאים את התורה סמוך לקברים, והם מתעוררים על התורה על מה גלתה לאותו מקום, ואז דומה מודיע להם.

266. אמר רבי יוסי, והם יודעים שהרי העולם בצער, והחיים לא ראויים ולא יודעים להודיע להם. באותה שעה פלם צווחים על שהתורה נקלתה וגלתה לאותו מקום. אם בני אדם שבים ובוכים בלב שלם ושבים לפני הקדוש ברוך הוא, אז פלם מתכנסים ומבקשים רחמים ומודיעים לאותם ישני חברון, ונכנסים ומודיעים לרוח שבגן עדן, כמו שאמרנו.

267. ואם הם לא שבים בלב שלם לבקש ולבכות על צער העולם - אוי להם! שפלם מתכנסים לריק ואומרים: מי גרם לתורה הקדושה לגלות על ידיהם בלי תשובה? וכלם באים לחדש (להזכיר) חטאיהם. משום כך אל ילכו לשם בלי תשובה ובלי תענית לבקש בקשה לפניהם. רבי אבא אמר, (הפל על שלש) בלי שלש תעניות. רבי יוסי אמר, אפלו אחת ובאותו יום, ובלבד שהעולם ישב בצער יתר, אז פלם מזדווגים לבקש רחמים על העולם.

בנפשא, (דף ע"א ע"א) כדין אתערין נפשיהו דצדיקייא, ומתכנפי ואזלין ושאיטין לדמיכי חברון, ומודיעי להו צערא דעלמא. וכלהו עאלין בההוא פתחא דגן עדן, ומודיעי לרוח. ואינון רוחין דמתעטרן בגן עדן, מלאכי עלאין אזלי ביניהו. וכלהו מודיעין לנשמה. ונשמה אודעת לקודשא ברוך הוא, וכלהו בעאן רחמי על חיון, וחס קודשא ברוך הוא על עלמא בגיניהון. ועל דא אמר שלמה, ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו'.

265. אמר רבי חייא, תמהנא אי אית מאן דיידע לאודעא להו למתייא, בר אגן. אמר רבי אבא, צערא מודעא להו. אורייתא מודעא להו. דהא בשעתא דלית מאן דיידע בהאי, (בראשית רכ"א ע"א) אפקי אורייתא סמוך לקברי, ואינון מתערי, על אורייתא על מה אתגלייא לההוא אתר, כדין דומה אודע להון.

266. אמר רבי יוסי, ואינון ידעי דהא עלמא בצערא, וחייא לא אתחזון, ולא ידעי לאודעא להו. ביה שעטא פלהו צווחין על אורייתא דאתקלנא ואתגלייא לההוא אתר. אי בני נשא תיבין ובכאן בלבא שלים, ותיבין קמי קודשא ברוך הוא, פלהו מתכנשי, ובעאן רחמי, ומודיעין לאינון דמיכי חברון, ועאלין ומודיעין לרוח דבגן עדן, כמה דאמרן.

267. ואי אינון לא תיבין בלבא שלים למבעי ולמבפי על צערא דעלמא. ווי להון, דכלהו מתכנפי לריקא אמרי מאן גרם לאורייתא קדישא דאתגלייא על ידיהו בלא תשובה. וכלהו אתאן לאתחדתא (ס"א לאדכרא) חובייהו בגיני כך לא יהכון תמן בלא תשובה ובלא תעניתא למבעי בעותא קמיהו. רבי אבא אמר, (ס"א כלא אתלת) בלא תלת תעניתא. רבי יוסי אמר, אפילו חד, ובההוא יומא, ובלבד דעלמא יתיב בצערא ספי, כדין פלהו מזדווגי למבעי רחמין על עלמא.

268. תאנא, אמר רבי יהודה, יומא חד הוּוּ אזלי (קמ"ד ע"א, צ"א) רבי חזקיה ורבי ייסא באורחא, ערעו בגוש חלב, והוה חריב, יתבו סמיה לבי קברי, ורבי ייסא הוה בידיה חד חוטרא (ס"א קיטרא) דספר תורה דאקרע, עד דיתבו אתרגיש חד קברא קמיהו, וצווח ווי ווי, דהא עלמא בצערא שכיח, הא אורייתא הכא דאתגלייא, או חייא אתו לחייכא עלן, ולכספא בכסופא עלן באורייתיהו. אדעזעו רבי חזקיה ורבי ייסא.

268. תאנא, אמר רבי יהודה, יומא חד הוּוּ אזלי (קמ"ד ע"א, צ"א) רבי חזקיה ורבי ייסא באורחא, ערעו בגוש חלב, והוה חריב, יתבו סמיה לבי קברי, ורבי ייסא הוה בידיה חד חוטרא (ס"א קיטרא) דספר תורה דאקרע, עד דיתבו אתרגיש חד קברא קמיהו, וצווח ווי ווי, דהא עלמא בצערא שכיח, הא אורייתא הכא דאתגלייא, או חייא אתו לחייכא עלן, ולכספא בכסופא עלן באורייתיהו. אדעזעו רבי חזקיה ורבי ייסא.

269. אמר רבי חזקיה, מי אתה? אמר לו: אני מת, והרי התעוררתי לספר התורה. שפעם אחת היה העולם יושב בצער, ובאו לכאן החיים לעורר אותנו עם ספר תורה, ואני וחברי הקדמנו אל ישיני חברון, וכשהתחברו בגן עדן עם רוחות הצדיקים, נמצא לפנינו, שאותו ספר תורה שהביאו לפנינו אותם החיים היה פסול ומשקר בשם המלה, על שנמצאה וא"ו יתרה באותו פסוק של (ויקרא יא) ושסעת שסע שתי פרסות. ואמרו, שהואיל ושקרו בשם המלה, שלא ישובו אליהם, ודחו אותי ואת החברים שלי מבית הישיבה.

269. אמר רבי חזקיה מאן את. אמר ליה מיתא אנא, והא אתערנא לגבי ספר תורה. דזמנא חדא הוה יתיב עלמא בצערא, ואתו חייא הכא, לאתערא לן בספר תורה, ואנא וחבראי אקדימנא לגבי דמיכי חברון, וכד אתחברו בגן עדן ברוחיהון דצדיקיא, אשתכח קמיהו, דההוא ספר תורה דאיתו לקמן אינון חייא, הוה פסול ומשקר בשמא דמלקא, על דאשתכח וא"ו יתיר בההוא קרא (ויקרא יא) דושסעת שסע שתי פרסות, ואמרו דהואיל ושקרו בשמא דמלקא דלא יתובן לגביהון, ודחו לי ולחבראי בההיא שעתא מבי מתיבתא.

270. עד שזקן אחד שהיה ביניהם הלך והביא את ספרו של רב המנונא סבא, ואז התעורר רבי אלעזר בן רבי שמעון, שהיה קבור עמו, והלך ובקש בגן עדן עליהם, ונרפא העולם. ואז התירו לנו, ומאותו יום שהעלו את רבי אלעזר מבית הקברות הזה ונתן לאביו, אין מי שיתעורר לעמד לפני ישיני חברון, שאנו פוחדים מאותו היום שדחו אותי ואת חברי. ועכשו באתם אלינו עם ספר תורה עמכם, אמרנו שהרי העולם מצוי בצער. ועל כן הדדעזענו, שאמרנו: מי יקדים להודיע לאותם צדיקי אמת ישיני חברון? נשמט רבי ייסא עם אותו חלק של ספר תורה. אמר רבי חזקיה, חס ושלום אין העולם בצער, ואנו לא באנו לקר.

270. עד דחד סבא דהוה ביניהו, אזל ואיתי ספרא דרב המנונא סבא, וכדין אתער (קהלת רבה פסוק שלח לחמר) רבי אלעזר ברבי שמעון, דהוה קביר עמנא, ואזל ובקש בגן עדן עליהו, ואתסי עלמא, כדין שארו לן, ומן ההוא יומא דסליקו ליה לרבי אלעזר מבי קברא דא, ואתייהב לגבי אבוה, לית מאן דאתער למיקם קמיהו דדמיכי חברון, דמסתפינא מן ההוא יומא דדחו לי ולחברי. והשתא אתיתון לגבן, וספר תורה גביכון, אמינא דהא עלמא בצערא אשתכח. ועל דא אדעזענא, דאמינא מאן יקדים לאודעא לאינון זכאי קשוט דמיכי חברון, אשתמיט רבי ייסא בההוא קיטרא דספר תורה. אמר רבי חזקיה, חס ושלום לית עלמא בצערא, ואנן לא אתינן להאי.

271. קמו רבי חזקיה ורבי ייסא והלכו. אמרו, ודאי בשעה שצדיקים לא נמצאים בעולם, העולם אינו מתקיים אלא בשביל המתים. אמר רבי ייסא, בשעה שהעולם צריך את המטר, למה הולכים אצל המתים, והרי כתוב (דברים יח) ודרש אל המתים, ואסור? אמר לו, עד כאן לא ראית כנף צפור העדן. ודרש אל המתים, דוקא אל המתים. שהם רשעי העולם שהם מעמים עובדי עבודה זרה שנמצאים תמיד עם המתים. אבל ישראל, שהם צדיקי אמת, עליהם קרא שלמה, (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו, בזמן אחר ולא עכשו. שכבר מתו, ועכשו הם חיים.

272. ועוד, ששאר העמים, כשהם באים למתיהם, הם באים עם כשפים לעורר עליהם מינים רעים. וכשישראל באים למתיהם, באים בכמה תשובה לפני הקדוש ברוך הוא, בשברון לב ובתענית כנגדו, והכל כדי שנשמות הקדושים יבקשו רחמים לפני הקדוש ברוך הוא עליהם, והקדוש ברוך הוא חס על העולם בעבורם.

273. ועל זה שנינו, צדיק, אף על גב שגפטר מהעולם הזה, לא מסתלק ולא נאבד מכל העולמות, שהרי בכל העולמות הוא נמצא יותר מבחיינו, שבתיו נמצא בעולם הזה בלבדו, ואחר כך נמצא בשלשה עולמות ומזמן אליהם, שכתוב (שיר א) עלמות אהבוך, אל תקרי עלמות אלא עולמות. אשרי חלקם.

274. למדנו, כתוב (שמואל א כה) והיתה נפש אדני צרוכה בצרור החיים. והיתה נפש אדני? נשמת אדני היה צריך להיות! אלא כמו שאמרנו, שאשרי חלקם של הצדיקים שהכל נקשר זה עם זה, נפש ברוח, ורוח בנשמה, ונשמה בקדוש ברוך הוא. נמצא שהנפש צרוכה בצרור החיים.

275. אמר רבי אלעזר, זה שאמרו החברים, גלותו של ספר תורה אפילו מבית כנסת לבית כנסת אחר אסור, וכל שכן לרחוב. למה לרחוב? אמר רבי יהודה,

271. קמו רבי חזקיה ורבי ייסא ואזלו. אמרי, ודאי בשעתא דזכאין לא אשתכחו בעלמא, עלמא לא מתקיימא אלא בגיניהון דמתתייא. אמר רבי ייסא, בשעתא דאצטריך עלמא למטרא, אמאי אזלינן לגיניהון דמתתייא, והא כתיב (דף ע"א ע"ב) (דברים יח) ודרש אל המתים ואסיר. אמר ליה עד כאן לא חמיתא גדפא דצפרא דעדן. ודרש אל המתים, אל המתים דייקא. דאינון סייבי עלמא, דאינון מעמין עובדי עבודה זרה, דאשתכחו תדיר מתים. אבל ישראל דאינון זכאי קשוט, שלמה קרא עליהו (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו, בזמנא אחרא ולא השתא. שכבר מתו, והשתא אינון חיי.

272. ועוד, דשאר עמין פד אתאן למתיהון, אתיין בחרשין, לאתערא עליהו זינין בישיין. וכד ישראל אתאן למתיהון, אתיין בכמה תשובה לקמי קודשא בריה הוא. בתבירו דלבא, בתעניתא לקבליה, וכלא בגין דנשמתין קדישין יבעון רחמי לקמי קודשא בריה הוא עליהו, וקודשא בריה הוא חייס על עלמא בגיניהון.

273. ועל דא תנינן, צדיקא אף על גב דאתפטר מהאי עלמא, לא אסתלק ולא אתאביד מכלהו עלמין, דהא בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייו. דבחייו אשתכח בהאי עלמא בלחודו, ולבתר אשתכח בתלת עלמין, וזמין לגביהו, דכתיב, (שיר השירים א) עלמות אהבוך, אל תקרי עלמות, אלא עולמות. זכאה חולקיהון.

274. תאנא, כתיב (שמואל א כה) והיתה נפש אדוני צרוכה בצרור החיים, והיתה נפש אדוני, נשמת אדוני מבעי ליה. אלא כמה דאמרן, דזכאה חולקיהון דצדיקתייא דכלא אתקשר דא בדא, נפש ברוח, ורוח בנשמה, ונשמה בקודשא בריה הוא. אשתכח דנפש צרוכה בצרור החיים.

275. אמר רבי אלעזר, האי דאמרו חברייא, גלותא דספר תורה אפילו מבי כנישתא לבי כנישתא אחרא אסיר. וכל שכן לבי רחוב, אמאי

כמו שאמרנו, כדי שיתעוררו עלינו ויבקשו רחמים על העולם. אמר רבי אבא, קששכינה גלתה קה גם ממקום למקום, עד שאמרה (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון אורחים וגו', אף כאן בראשונה מבית כנסת לבית כנסת, אחר כך לרחוב, אחר כך במדבר מלון אורחים. אמר רבי יהודה, בני בבל פוחדים ולא מעבירים אפילו מבית כנסת לבית כנסת, כל שכן זה.

276. למדנו, אמר רבי שמעון לחבראי, בימי לא יצטרכו בני העולם את זה. אמר לו רבי יוסי הצדיקים מגנים על העולם בחייהם, ובמיתתם יותר מבחייהם. זהו שכתוב (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי. ואלו בחייו לא כתוב. אמר רבי יהודה, מה שונה כאן שכתוב למעני ולמען דוד עבדי, ששקול זה לזה? אלא משום שדוד זכה להקשר למרכבה הקדושה של האבות, ומשום כך הפל אחד. ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים.

277. כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו. רבי יצחק פתח, (תהלים קב) לספר בציון שם ה' ותהלתו בירושלם. שם שנינו, השם הקדוש נסתר ונגלה. והתורה, שהיא השם הקדוש העליון, נסתרת ונגלית. וכל פסוק שבתורה, וכל פרשה של התורה, נסתר ונגלה.

278. שלמדנו, אמר רבי יהודה, מחצפתה של צדיקה אחת יצאו כמה טובות לעולם, ומי היא? תמר, שכתוב (בראשית לח) ותשב בפתח עינים. אמר רבי אבא, פרשה זו מוכיחה שהתורה נסתרת ונגלית. והרי הסתפלותי בכל התורה ולא מצאתי מקום שנקרא פתח עינים, אלא הכל נסתר, וסוד הסודות הוא.

279. ולמדנו, מה ראתה הצדקת הזו למעשה הזה? אלא הכירה בבית חמיה את דרכי הקדוש ברוך הוא, איה מנהיג את העולם עם בני האדם. ומשום שהיא הכירה, הקדוש ברוך הוא הקים את הדבר על ידה.

לבי רחוב. אמר רבי יהודה, כמה דאמרן, בגין דיתערו עליה ויתבעון רחמי על עלמא. אמר רבי אבא, שכינתא פד אתגלייא הכי נמי מאתר לאתר, עד דאמרה (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון אורחים וגו' אוף הכא בקדמיתא מבי כנישתא לבי כנישתא, לבתר לבי רחוב, לבתר במדבר מלון אורחים. אמר רבי יהודה, בני בבל מסתפו ולא קא עברי אפילו מבי כנישתא לבי כנישתא, כל שכן האי.

276. תניא, אמר להו רבי שמעון לחבראי, בימי לא יצטרכו בני עלמא להאי. אמר ליה רבי יוסי, צדיקייא מגינין על עלמא בחייהון, ובמיתתהון יותר מחייהון. הדיא הוא דכתיב, (ישעיה לז) וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי, ואילו בחייהו לא כתיב. אמר רבי יהודה מאי שנא הכא דכתיב למעני ולמען דוד עבדי, דשקיל האי לגבי האי. אלא, בגין דדוד זכה לאתקשרא ברתיקא קדישא דאבהתא, ובגין כך כלא חד, בריך הוא לעולם ולעלמי עולמי.

277. (ויקרא יח) כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, רבי יצחק פתח, (תהלים קב) לספר בציון שם ה' ותהלתו בירושלם. תמן תנינו, שמא קדישא סתים וגליא. ואורייתא דהיא שמא קדישא עלאה, סתים וגליא. וכל קרא דבאורייתא, וכל פרשתא דאורייתא, סתים וגליא.

278. דתניא אמר רבי יהודה, מחציפותא דצדקת חדא, נפקן כמה טבאן לעלמא. ומאן היא. תמר. דכתיב, (בראשית לח) ותשב בפתח עינים. אמר רבי אבא, פרשתא דא מוכח, דאורייתא סתים וגליא. והא אסתכלנא באורייתא כלא, ולא אשכחנא אתר דאקרי פתח עינים, אלא כלא סתים, ורזא דרזין הוא.

279. ותניא, מאי חמאת צדקת זו לעובדא דא. אלא ידעת בביתא דחמוהי ארחוי דקודשא בריך הוא, ה' מדבר האי עלמא עם בני נשא. ובגין

זֶה הוֹלֵךְ כְּמוֹ שְׁשִׁינִי, מִזְמַנֵּת הַיְתֵה בַת שֶׁבַע מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית לְהִיּוֹת אִמּוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. אִף כָּאֵן מִזְמַנֵּת הַיְתֵה תִּמְרֵי לֶכֶךְ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

דְּהִיא יָדַעַת, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מְלֵה עַל יְדֵהָ. וְאַזְלָא הָא כְּמַה דְּתַנִּין, אֲזַדְמַנַּת הוֹת בַּת שֶׁבַע מוֹ' יְמֵי בְּרֵאשִׁית לְמַהוּי אִמִּיהָ דְשְׁלֹמָא מְלָכָא. אוּף הִכָּא אֲזַדְמַנַּת הוֹת תִּמְרֵי לְדָא, מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרֵי עַלְמָא.

280. וְתִשָּׁב בְּפִתַח עֵינַיִם. מִי זֶה פִּתַח עֵינַיִם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְהוּא יוֹשֵׁב פִּתַח הָאֵהָל. וְכַתּוּב (שְׁמוֹת י"ב) וַפְּסַח ה' עַל הַפֶּתַח. וְכַתּוּב (תְּהִלִּים ק"ח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק וְגו'. עֵינַיִם - שֶׁכָּל עֵינֵי הָעוֹלָם מְצִפִּים לְפִתַח הַזֶּה. אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תִּמְנַתָּה, מַה זֶה תִּמְנַתָּה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר י"ב) וְתִמְנַתָּה ה' יְבִיט. וְכֵן בְּאַרְנוֹ, תִּמְרֵי הַקִּימָה הַדְּבַר לְמַטָּה, וְהַפְּרִיטָה פְּרָחִים וְנִצְנָצָה עֲנָפִים בְּסוּד הָאֲמוּנָה.

280. וְתִשָּׁב בְּפִתַח עֵינַיִם, מֵאֵן פִּתַח עֵינַיִם כְּמַה דְּאַתְ אָמַר, (בְּרֵאשִׁית י"ח) וְהוּא יוֹשֵׁב פִּתַח הָאֵהָל. וְכַתִּיב, (שְׁמוֹת י"ב) וַפְּסַח יי' עַל הַפֶּתַח. וְכַתִּיב (תְּהִלִּים ק"ח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק וְגו'. עֵינַיִם: דְּכָל עֵינֵי דְעַלְמָא (דְּפ' ע"ב ע"א) לְהֵאֵי פִתְחָא מְצִפָּאן. אֲשֶׁר עַל דְּרָךְ תִּמְנַתָּה, מֵאֵי תִמְנַתָּה. כְּמַה דְּאַתְ אָמַר (בַּמִּדְבָּר י"ב) וְתִמְנַתָּה יי' יְבִיט. וְהִכִּי אוֹקִימָנָא, תִּמְרֵי אוֹקִימַת מְלֵה לְתַתָּא, וּפְרַחַת פְּרָחִין, וְאַנִּיצַת עֲנָפִין בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא.

281. וְיִהוּדָה עַד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמַן (הוֹשֵׁעַ י"ב). וְיִרְאֶה יְהוּדָה וְיַחֲשֹׁבָה לְזוֹנָה וְגו'. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ל') כֵּן דְּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת. כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וּבְאַרְנוֹ כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲכֹלָה וּמַחֲתָה פִּיָּה, שֶׁרְפָה אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלְהוּבֵיטָה, וְאַמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אֲוֹן. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְאִין מִי שִׁיּוֹדַע דְּרַכִּיָּה לְהַנְצִיל מִמֶּנָּה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֵל הַדְּרָךְ, אֵל הַדְּרָךְ מִמֶּשׁ, לְחַבֵּר לְבָן בְּאֵדָם. וַיֹּאמֶר הִבֵּה נָא אֲבָא אֵלַי וְגו', הִרִי בְּאַרְנוֹ הִבֵּה בְּכָל מְקוֹם.

281. (הוֹשֵׁעַ י"ב) וְיִהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוּשִׁים נֶאֱמַן. וְיִרְאֶה יְהוּדָה וְיַחֲשֹׁבָה לְזוֹנָה וְגו'. כְּמַה דְּאַתְ אָמַר, (מִשְׁלֵי ל') כֵּן דְּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפַת. כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְאוֹקִימָנָא כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, כְּמַה דְּאַתְ אָמַר, אֲכֹלָה וּמַחֲתָה פִּיָּה, אוֹקִידַת עַלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי, וְאַמְרָה לֹא פְעַלְתִּי אֲוֹן. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ, וְלִית מֵאֵן דִּידַע אוֹרְחָהָא, לְאַשְׁתַּזְבָּא מִנָּה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֵל הַדְּרָךְ, אֵל הַדְּרָךְ מִמֶּשׁ, לְאַתְחַבְּרָא חוּרָא בְּסוּמְקָא. וַיֹּאמֶר הִבֵּה נָא אֲבָא אֵלַי וְגו', הָא אוֹקִימָנָא הִבֵּה בְּכָל אֶתְרָא.

282. כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הָיָא. כִּי כָלְתוּ הָיָא שֶׁל הָעוֹלָם, מִתְרַגְמִינִים: אֲשֶׁר הַשְּׁמַדַּת הָעוֹלָם הָיָא. מַה הַטַּעַם לֹא יָדַע? מִשּׁוּם שֶׁהֵאִירוּ פְּנֵיהָ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהִזְדַּמְנָה לְבִשְׁם וּלְרַחֵם עַל הָעוֹלָם. כִּי כָלְתוּ הָיָא - זוֹ כְּלָה מִמֶּשׁ, שֶׁכְּתוּב (שִׁיר ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה.

282. כִּי לֹא יָדַע כִּי כָלְתוּ הָיָא. כִּי כָלְתוּ הָיָא דְעַלְמָא, מִתְרַגְמִינִין אֲרִי שְׁצִיטָא דְעַלְמָא הָיָא. מֵאֵי טַעְמָא לֹא יָדַע. בְּגִין דְּהָא מְנַהֵרֵן אֲנַפְהָא, לְקַבֵּלָא מִנֵּיהּ, וְאַזְדַּמְנָא לְאַתְבְּסָמָא וּלְרַחֲמָא עַלְמָא (דְּבַר אַחֵר) כִּי כָלְתוּ הָיָא, דָּא כְּלָה מִמֶּשׁ, דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') אֲתִי מְלַבְּנוֹן כְּלָה.

283. וְתֹאמַר מַה תִּתֵּן לִי כִי תִבֹּא אֵלַי. עֲכָשׁוּ הַכְּלָה צְרִיכָה תְּכַשִּׁיטָהּ. וַיֹּאמֶר אֲנִכִּי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן. לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ בֵּן מִשְׁפָּסָה אַחַת שֶׁהֵלֵךְ בְּהִיכֵל, רָצָה הַמֶּלֶךְ לְשִׂאת גְּבִירָה עֲלִיוֹנָה וְהַכְּנִיסָה לְהִיכֵלוֹ. אָמַרְהָ: מִי נָתַן אֶת זֶה בְּתוֹךְ הִיכֵל הַמֶּלֶךְ? (מִי נָתַן אֶת זֶה בְּהִיכֵל הַמֶּלֶךְ? אָמַר הַמֶּלֶךְ:) אָמַר: מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֲשַׁלַּח וְאַגְרֵשׁ אֶת בֵּן הַשְּׁפָסָה מִהִיכֵלִי.

283. וְתֹאמַר מַה תִּתֵּן לִי כִי תִבֹּא אֵלַי. הַשְּׁתָא כְּלָה בְּעֵיא תְּכַשִּׁיטָהּ. וַיֹּאמֶר אֲנִכִּי אֲשַׁלַּח גְּדֵי עֲזִים מִן הַצֹּאן. לְמַלְכָא דְהוּא לִיָּה בְּרָא מֵאֵמָהוּ: חֲדָא, וְאַזִּיל בְּהִיכְלָא, בְּעָא מְלָכָא לְאַתְנַסְבָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה, וְלֹאֲעֲלָאָה בְּהִיכְלֵיהָ. אָמַרְהָ מֵאֵן יְהִיב לִיָּה בְּהִיכְלֵיהָ דְמְלָכָא (נ"א מֵאֵן יְהִיב לִיָּה

לדין בהיכליה דמלכא. אמר מלכא), אמר מכאן ולהלאה
אשדר ואתריה לברא דאמהו מהיכלא דילי.

284. כה גם כאן, אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן.
והרי בארנו בלא תבשל גדי. וכל אותם שמצד בכור
הבהמה הם באו. ועל כן לא כתוב אנכי אתן, אלא
אנכי אשלח, אגרש ואשלח אותו שלא ימצא בהיכלי.

285. ותאמר אם תתן ערבון עד שלחה. אליו הם
סימני הגבירה שהתברכה מהמלך בזווגה. ויאמר מה
הערבון אשר אתן לה, ותאמר חתמך ופתיקה ומטף.
אלו הם (צדדי) הקשרים העליונים, תכשיטיה של
הפלה מתברכים משלשת אלה, נצח הוד יסוד, והכל
נמצא בשלשת אלה, והפלה (מנצח הוד
יסוד) מתברכת מכאן. מיד - ויתן לה ויבא אליה ותהר
לו. רפה/ ב ויהי כמשלש חדשים. מה זה משלש
חדשים? אחר שישלשו החדשים, והרי שלשה
חדשים בארנו. וכאן כמשלש חדשים, שהתחיל
החדש הרביעי לעורר דינים בעולם מחטאי בני אדם,
והיא יונקת מצד האחר. אז - ויגד ליהודה לאמר
זנתה תמר פלתי. הרי פלה בצד האחר נמצאת. מה
כתוב? הוציאוה, כמו שכתוב, (איכה ב) השליך
משמים ארץ תפארת ישראל. ותשרף, בשלהבת
הצהרים בגלות. רפה/ ג מה כתוב? היא מוצאת,
להמשך לגלות. והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש
אשר אלה לו. לא כתוב לאיש אשר אלה ממנו, אלא
לאיש אשר אלה לו. שלו הסימנים הללו המצויים,
אנכי הרה. מיד - ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני.
צדקה ודאי, והשם גורם. מה גרם לה? השם הזה.
חזר ואמר, ממני, שכתוב כי צדיק ה' צדקות אהב ישר
יחזו פנימו. צדקה - צדק ה', שממני נטלה את השם
הזה. ממני ירשה, ממני נמצאת.

284. כה נמי הכא, אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן.
והא אוקימנא, בלא תבשל גדי. וכל אינון בסטרא
דבכור בהמה קא אתו. ועל דא לא כתיב אנכי
אתן, אלא אנכי אשלח, אתריה ואשדר ליה, דלא
ישתכח בהיכלי.

285. ותאמר אם תתן ערבון עד שלחה. אליו אינון
סימנין דמטרוניתא, דאתברכא מן מלכא
בזווגה. ויאמר מה הערבון אשר אתן לה,
ותאמר חותמך ופתיקה ומטף. אליו אינון (נ"א
סטרי) קטרי עלאי, תכשיטה דכלה אתברכא
מתלתא אליו, נצח הוד יסוד, וכלא אשתכח
בתלתא אליו וכלה (ס"א מנצח הוד יסוד) מהכא
מתברכא. מיד ויתן לה ויבא אליה ותהר לו. רפה/
ב ויהי כמשלש חדשים. מאן משלש חדשים.
בתר דיתלתון ירחיא, והא ג' ירחין אוקימנא.
והכא כמשלש חדשים, דשאר ירחא רביעאה
לאתערא דינון בעלמא בחובי בני נשא, והיא
ינקא מסטרא אחרא. כדון, ויוגד ליהודה לאמר
זנתה תמר פלתי, הא פלה בסטרא אחרא
אשתכחת. מה כתיב, הוציאוה. כמה
דכתיב, (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת
ישראל. ותשרף, בשלהובי טיהרא בגלותא.
רפה/ ג מה כתיב, היא מוצאת, לאתמשכא
בגלותא. והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר
אלה לו. לאיש אשר אלה ממנו לא כתיב, אלא
לאיש אשר אלה לו. דיליה סימנין אליו משתכחין,
אנכי הרה. מיד ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני.
צדקה ודאי, ושמה גרים. מאן גרים לה, שמה דא.
הדר ואמר ממני, דכתיב, (תהלים יא) כי צדיק יי'
צדקות אהב ישר יחזו פנימו. צדקה: צדק ה',
דממני נטלת שמה דא. ממני ירתא. ממני
אשתכחת.

286. אמר רבי יוסי, מה הטעם כתוב חמיה במקום אחד, ויהודה במקום אחר? אמר לו, הכל נקשר זה עם זה. חמיה תלוי במקום עליון.

287. אמר רבי אלעזר, הפרשה הזו בארנו ב'סוד עליון בכמה גונים. כשיתבוננו בדברים, ממנה ישמעו הסודות של דרכי הקדוש ברוך הוא ודיניו בכל מקום. והיא ידעה והקדימה עצמה לדבר הזה, להשלים את דרכי הקדוש ברוך הוא כדי שיצאו ממנה מלכים שליטים, שעתידים לשלט על העולם. ורות עשתה כגון זה.

288. אמר רבי אבא, פרשה זו נקשרה ב'סוד חכמת התורה, והכל נסתר ונגלה. וכל התורה מצויה כגון זה, ואין לה דבר בתורה שלא רשום בו השם הקדוש העליון שנסתר ונגלה. משום כך הנסתרות שבתורה, קדושים עליונים יורשים אותם, ונגלית לשאר בני העולם. כמו כן כתוב, (תהלים קב) לספר בציון שם ה' ותהלתו בירושלם. שהרי בציון במקדש מתר להזכיר את השם הקדוש קראוי, ובחוץ בכניו. ולכן הכל נסתר ונגלה. למדנו, כל מי שגורע אות אחת מהתורה או מוסיף אות אחת לתורה, כמי שמשקר בשם הקדוש העליון של המלאך.

289. אמר רבי יצחק, מעשה של מצרים שעובדים לשפחה, כמו שבארנו. מעשה של כנען שעובדים לאותו שנקרא (שמות יב) שבי אשר בבית הבור. ועל זה כתוב, (בראשית ט) ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. משום כך קדושים מכתובים (מברכים) (מכזבים) בדברים קדושים, ועושים מעשים (עריזות) בכל. משום כך, כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה וגו'. רבי יהודה אמר, שעושים דינים (מינים) רעים לשלט (לטמא) על הארץ, כמו שנאמר ולא תטמא את אדמתך. וכתוב ותטמא הארץ.

290. כמעשה ארץ מצרים וגו'. רבי חייא פתח, (איוב לח) לאחז בכנפות הארץ וגו'. למדנו, עתיד הקדוש

286. אמר רבי יוסי, מאי טעמא חמיה כתיב באתר חד, יהודה באתר אחרא. אמר ליה, כלא אתקטר דא בדא. חמיה, באתר עלאה תלי.

287. אמר רבי אלעזר, פרשתא דא אוקימנא ברזא עלאה, בכמה גוונים. כד יסתכלון מלי, מינה ישתמע רזין דאורחוי דקודשא בריה הוא, ודינוי בכל אתר. והיא ידעת ואקדימת גרמאה למלה דא, לאשלמא אורחוי דקודשא בריה הוא, בגין דינפקו מינה מלכין שליטין, וזמינין לשלטאה על עלמא. ורות כהאי גוונא עבדת.

288. אמר רבי אבא, פרשתא דא ברזא דחכמתא דאורייתא אתקשרא, וכלא סתים וגליא. ואורייתא כלא כהאי גוונא אשתכחת. ולית לה מלה באורייתא, דלא רשים בה שמא קדישא עלאה, דסתים וגליא. (דף ע"ב ע"ב) בגיני כה, סתימי דאורייתא, קדישי עליונין ירתין לה, ואתגליא בשאר בני עלמא. כגוונא דא כתיב, (תהלים קב) לספר בציון שם ה' ותהלתו בירושלם, דהא בציון במקדשא, שרי לאדפרא שמא קדישא כדקא חזי. ולבר בכניו. ועל דא כלא סתים וגליא. תאנא, כל מאן דגרע את חד מאורייתא. או יוסיף את חד באורייתא, כמאן דמשקר בשמא קדישא עלאה דמלאך.

289. אמר רבי יצחק, עובדא דמצרים פלחין לשפחה, כמה דאוקימנא. עובדא דכנען, פלחין לההוא דאקרי (שמות יב) שבי אשר בבית הבור. ועל דא כתיב, (בראשית ט) ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. בגין כך כלהו מכתובין (ס"א מברכין) (ס"א מכדבין) במלין קדישין, ועבדין עובדין (ס"א עריין) בכלא. בגיני כך כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה וגו'. רבי יהודה אמר, דעבדין דינין (ס"א זינין) בישין לשלטא על (נ"א לסאבא) ארעא, כמה דאת אמר ולא תטמא את אדמתך. וכתוב ותטמא הארץ.

290. (ויקרא יח) כמעשה ארץ מצרים וגו', רבי חייא פתח, (איוב לח) לאחז בכנפות הארץ וגו',

ברוך הוא לטהר את ארצו מכל טמאת העמים עובדי עבודה זרה שטמאו אותה, כמי שאוחז בטליתו ומנער את הטנפת ממנה. וכל אותם שנקברו בארץ הקדושה, לזלק אותם החוצה, ולטהר את הארץ מהצד האחר (קדוש אחר), כביכול שהיתה מזינה את שאר גדולי העמים ולקבל את טמאתם ולהנהיגם, ועתיד לטהר אותה ולהעבירם החוצה.

291. רבי שמעון היה מטהר את (הרי) שוקי טבריה, וכל שהיה שם מת, היה מעלה אותו ומטהר את הארץ. למדנו, כתוב ותבאו ותטמאו את ארצי וגו'. אמר רבי יהודה, אשרי חלקו של מי שזוכה בחייו להשרות מדורו בארץ הקדושה. שכל מי שזוכה לה, זוכה להשפיע מטל השמים שלמעלה שיורד על הארץ. וכל מי שזוכה להקשר בחייו בארץ הקדושה הזו, זוכה להקשר אחר כך לארץ הקדושה העליונה.

292. וכל מי שלא זוכה בחייו, ומביאים אותו להקבר שם, עליו כתוב ונחלתי שמתם לתועבה. רוחו יצאה ברשות נכריה אחרת, וגופו בא תחת רשות הארץ הקדושה כביכול, עשה קדש חל, וחל קדש. וכל מי שזוכה להוציא נשמתו בארץ הקדושה, מתכפרים חטאיו, וזוכה להקשר תחת כנפי השכינה, שכתוב (דברים לב) וכפר אדמתו עמו. ולא עוד, אלא אם זוכה בחייו, זוכה למשך עליו רוח קדשה תמיד, וכל מי שיושב ברשות אחרת, נמשכת עליו רוח אחרת נכריה.

293. למדנו, כשעלה רב המנונא סבא לשם, היו עמו שנים עשר בני הישיבה שלו. אמר להם, אם אני הולך לדרך הזו, לא על שלי אני עושה, אלא כדי להשיב הפקדון לבעליו. שנינו, כל אותם שלא זכו לזה בחייהם, הם משיבים את פקדון רבונם לאחר.

תאנא, זמין קודשא בריה הוא לדפאה לארעיה, מכל מסאבותא דעמין עובדי עבודה זרה, דסאיבו לה. כהאי מאן דאחיד בטליתיה, ואנער טנופא מניה. וכל אינון דאתקברו בארעא קדישא, למשדי לון לבר, ולדפאה ארעא קדישא מסטרא אחרא (ס"א קדישא אחרא), כביכול דהוה מתזנא לשאר רברבי עמין, ולקבלא מסאבותא דלהון, ולדברא לון. וזמין לדפאה לה ולאעברא לון לבר.

291. רבי שמעון הוה מדכי טורי (ס"א שוקי) דטבריא, וכל דהוה תמן מית, הוה סליק ליה, ומדכי ארעא. תאנא, כתיב (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי וגו', אמר רבי יהודה, זכאה חולקיה מאן דזכי בחייו למשרי מדורא בארעא קדישא. דכל מאן דזכי לה, זכי לאנגדא מטלא דשמיא דלעילא, דנחית על ארעא. וכל מאן דזכי לאתקשרא בחייו בהאי ארעא קדישא, זכי לאתקשרא לבתר בארעא קדישא עלאה.

292. וכל מאן דלא זכי בחייו, ומייתין ליה לאתקברא תמן, עליה כתיב, (ירמיה ב) ונחלתי שמתם לתועבה. רוחיה נפיק ברשותא נוכראה אחרא, וגופיה אתי תחות רשותא דארעא קדישא, כביכול עביד קדש חול, וחול קדש. וכל מאן דזכי למיפק נשמתיה בארעא קדישא, אתכפרו חובוי, וזכי לאתקשרא תחות גדפוי דשכינתא, דכתיב, (דברים לב) וכפר אדמתו עמו. ולא עוד אלא אי זכי בחייו, זכי לאתמשכא עליה רוחא קדישא תדיר, וכל מאן דיתב ברשותא אחרא, אתמשך עליה רוחא אחרא נוכראה.

293. תאנא, פד סליק רב המנונא סבא להתם, הוה עמיה תריסר בני מתיבתא דיליה, אמר לון, אי אנא אזיל לארחא דא, לאו על דידי קא עבידנא, אלא לאתבא פקדונא למאריה. תנינן כל

אינון דלא זכו להאי בחייו, אתיבין פקדונא דמאריהון לאחרא.

294. אמר רבי יצחק, משום כה, כל מי שמעבר מאותם מינים רעים או רשות אחרת לארץ, הארץ נטמאת. או לאותו האיש! או לנפשו! שהרי הארץ הקדושה לא תקבל אותו אחר כה, עליו כתוב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. ורשעים עוד אינם - בתחית המתים. אז - ברכי נפשי את ה' הללויה.

294. אמר רבי יצחק, בגיני כה, כל מאן דאעבר מאינון זינין בישיין, או רשותא אחרא בארעא, ארעא אסתאבת, ווי ליה לההוא גבר, ווי לנפשיה, דהא ארעא קדישא לא מקבלא ליה לבתר. עליה פתיב, (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ, בעולם הזה, ובעולם הבא, ורשעים עוד אינם, בתחית המתים, כדין ברכי נפשי את ה' הללויה.

295. את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם וגו'. רבי אבא אמר, אשרי חלקם של ישראל, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל העמים עובדי עבודה זרה, ובשביל אהבתו עליהם נתן להם הנהגות אמת, נטע בהם את עץ החיים והשרה שכינתו ביניהם. מה הטעם? משום שישאל רשומים ברשם קדוש בבשרם, ונדעים שהם שלו, [ונדעים] מבני היכלו.

295. (ויקרא יח) את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם וגו', רבי אבא אמר, זכאה חולקא דישאל, דקודשא בריך הוא אתרעי בהו מכל עמין עובדי עבודה זרה, ובגין רחמיותא דיליה עליהו, יהיב לון נימוסין דקשוט, נטע בהו אילנא דחיי, אשרי שכינתא ביניהו. מאי טעמא. בגין דישאל רשימין ברשימא קדישא בבשריהון. ואשתמודעון דאינהו דיליה, (אשתמודעון) מבני היכליה.

296. ומשום כה, כל אותם שלא רשומים ברשם הקדוש בבשרם, הם אינם שלו, ונדעים שכלם מצד הטמאה הם באים, ואסור להתחבר עמהם ולדבר עמם בדברי הקדוש ברוך הוא, ואסור להודיעם דברי תורה, כי התורה כלה שמו של הקדוש ברוך הוא, וכל אות של התורה נקשרת לשם הקדוש. וכל מי שלא רשום ברשם הקדוש בבשרו, אסור להודיעו דבר תורה, וכל שכן להתעסק (להסתפל) עמו.

296. ובגיני כה, כל אינון דלא רשימין ברשימו קדישא (דף ע"ג ע"א) בבשריהון לאו אינון דיליה, ואשתמודעון דכלהו מסטרא דמסאבותא אתיו, ואסיר לאתחברא בהו, ולאשתעי בהדיהו, במלוי דקודשא בריך הוא ואסיר לאודעא להו מלי דאורייתא, בגין דאורייתא כלא שמא דקודשא בריך הוא, וכל את דאורייתא, מתקשרא בשמא קדישא. וכל מאן דלא אתרשים ברשימא קדישא בבשריה, אסיר לאודעא ליה מלה דאורייתא. וכל שכן לאשתדלא (נ"א לאסתכלא) ביה.

297. רבי שמעון פתח, (שמות יב) זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו, וכתוב וכל עבד איש וגו', וכתוב תושב ושכיר לא יאכל בו. ומה פסח שהוא בשר למאכל, על שנקרמז בדבר קדוש אסור לכל אלה לאכל בו ולתת להם לאכל עד שימולו - התורה שהיא קדש קדשים (של קדשים), השם העליון של הקדוש ברוך הוא, על אחת כמה וכמה.

297. רבי שמעון פתח, (שמות יב) זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו, וכתוב וכל עבד איש וגו'. וכתוב תושב ושכיר לא יאכל בו. ומה פסחא דאיהו בשרא למיכלא, על דאתרמיז במלה קדישא, אסיר לכל הני למיכל ביה, ולמיהב להו למיכל, עד דאתגזרו. אורייתא דהיא

קִדְשׁ קִדְשִׁים (דקדישא) שְׁמַא עֲלָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כְּמָה וְכָמָה.

298. רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו. אמר לו, הרי שנינו שאסור ללמד תורה לעובדי כוכבים ומזלות, ויפה העירו החברים מבבל, שכתוב לא עשה כן לכל גוי. אבל פיון שאמר מגיד דבריו ליעקב, למה חקיו ומשפטיו לישראל? אמר לו, אלעזר, בא ראה, אשריהם ישראל שהחלק העליון הקדוש הזה נטע בהם הקדוש ברוך הוא, שכתוב כי לקח טוב נתתי לכם, לכם ולא לעמים עובדי עבודה זרה.

298. רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אבוהי, אמר ליה, הא תנינן אסור ללמד תורה לעובדי כוכבים ומזלות, ושפיר אתערין חברייא דבבל, דכתיב, (תהלים קמז) לא עשה כן לכל גוי, אבל פיון דאמר מגיד דבריו ליעקב, אמאי חקיו ומשפטיו לישראל. אמר ליה, אלעזר תא חזי, זכאין אינון ישראל, דחולקא עלאה קדישא דא נטע בהו קודשא בריה הוא, דכתיב, (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם, לכם, ולא לעמין עובדי עבודה זרה.

299. ומשום שהיא גנוזה עליונה נכבדה, שמו ממש, התורה כלה נסתר ונגלה בסוד של שמו, ועל כן ישראל הם בשתי דרגות, נסתר ונגלה. ששנינו, שלש דרגות הן שנקשרות זו בזו: הקדוש ברוך הוא, תורה וישראל. וכל אחת דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. הקדוש ברוך הוא דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר ונגלה. ישראל גם כן דרגה על דרגה. זהו שכתוב (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד גלוי ואחד נסתר.

299. ובגין דאיהי גניזא עלאה יקרא, שמייה ממש, אורייתא כלא סתים וגליא, ברזא דשמייה. ועל דא, ישראל בתרין דרגין אינון, סתים וגליא, דתנינן תלת דרגין אינון מתקשרן דא בדא, קודשא בריה הוא, אורייתא, וישראל. וכל חד, דרגא על דרגא, סתים וגליא. קודשא בריה הוא דרגא על דרגא, סתים וגליא. אורייתא הכי נמי סתים וגליא. ישראל הכי נמי דרגא על דרגא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. תרי דרגין אינון, יעקב וישראל, חד גלוי, וחד סתים.

300. מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי אותיות ובראשי פרקים, נותנים עליו חמרה של מצוות התורה, ולא יותר, עד שיתעלה לדרגה אחרת. זהו שכתוב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב יפה). אבל חקיו ומשפטיו לישראל, שהוא בדרגה יותר עליונה, וכתוב (בראשית לב) לא יקרא שמך עוד יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו סודות התורה והנהגות התורה וסתרי תורה, שלא יצטרכו לגלות אלא למי שהוא בדרגה יותר עליונה כראוי.

300. מאי קא מיירי. אלא כל מאן דאתגזר ואתרשים בשמא (נ"א ברשומא) קדישא, יהבין ליה באינון מלין דאתגליין באורייתא, כלומר, מודיעין ליה ברישי אתוון, ברישי פרקין, יהבין עליה חומרא דפקודי אורייתא, ולא יתיר, עד דיסתלק בדרגא אחרא, הדא הוא דכתיב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב שפיר). אבל חקיו ומשפטיו לישראל, דאיהו בדרגא עלאה יתיר. וכתוב (בראשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אליו רזי אורייתא ונמוסי אורייתא, וסתרי אורייתא, דלא יצטרכון לגלאה אלא למאן דאיהו בדרגא עלאה יתיר כדקא חזי.

301. ומה לישראל האי, לעמין עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה, וכל מאן דלא אתגזר ויהבין ליה אפילו את זעירא דאורייתא, כאלו חריב עלמא, ומשקר בשמא דקודשא בריה הוא, דכלא בהאי תליא, ודא אתקשר, דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

302. בא ראה, כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם, אבל לשאר העמים לא שם. משום כך דבר אל בני ישראל. (ויקרא ב) ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. ונחוח אבות העולם, הם הלל ושמאי, שפך אמרו לאונקלוס, ולא הודיעו לו דבר תורה עד שנמול.

303. ובא ראה, הדבר הראשון של התורה שנותנים לתינוקות אל"ף בי"ת, זה דבר שאין בני העולם יכולים להשיג בשכלם ולהעלותו בראון, וכל שכן לדבר אותו בפיהם, ואפילו מלאכים עליונים ועליוני העליונים אין יכולים להשיג, כי הם נסתרות השם הקדוש. ואלף וארבע מאות וחסמש רבבות של עולמות, כלם תלויים בקוצו של אל"ף, ושבעים ושנים שמות קדושים חקוקים באותיותיו רשומים, שעמדו בהם עליונים ותחתונים, שמים וארץ, וכסא הכבוד של המלך, תלויים מצד אחד לצד אחד, שפשיטות האלף קיימם של כל העולמות, ותומכים של עליונים ותחתונים בסוד החכמה.

304. ושבילים נסתרים ונחרות עמקים ועשר אמירות, כלם יוצאים מאותו קוץ תחתון שפתת האלף. מכאן והלאה מתחיל להתפשט אלף בב"ת, ואין חשבון לחכמה שנוחקה כאן.

305. משום כך התורה היא הקיום של הכל ואמונת הכל, לקשר קשר של האמונה זה עם זה כראוי. ומי שנמול, נקשר באותו קשר האמונה. ומי שלא נמול ולא נקשר בו, כתוב בו (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יג) ועל ערל לא יאכל בו. שהרי התעוררה רוח הטמאה שמצדו, ובא להתערב בקדושה. ברוך הרחמן שהפריד את ישראל בניו,

301. ומה לישראל האי, לעמין עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה, וכל מאן דלא אתגזר ויהבין ליה אפילו את זעירא דאורייתא, כאלו חריב עלמא, ומשקר בשמא דקודשא בריה הוא, דכלא בהאי תליא, ודא אתקשר, דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

302. תא חזי, כתיב (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם, אבל לשאר עמין לא שם. בגין כך דבר אל בני ישראל. (ויקרא כ) ואל בני ישראל תאמר. וכן פלהו. ונחוח אבהו דעלמא, אינון הלל ושמאי, דהכי אמרו לאונקלוס, ולא אודעו ליה מלה דאורייתא עד דאתגזר.

303. ותא חזי, מלה קדמאה דאורייתא, דיהבין לינוקי, אל"ף בי"ת, דא מלה דלא יכלין בני עלמא לאדבוקא בסוכלתנו, ולסלקא ליה ברעותא, וכל שכן למלא בפומיהו. ואפילו מלאכי עלאי, ועלאי דעלאי, לא יכלין לאדבוקא, בגין דאינון סתימין דשמא קדישא. ואלף וארבע מאה וחסמש רבבן דעלמין, פלהו תליין בקוצא דאל"ף, ושבעין ותרין שמיהן קדישין גליפין באתווי רשימין, דקיימו בהו עלאי ותתאי, שמאי וארעא, וכורס"יא יקרא דמלכא, תליין מסטרא חדא לסטרא חדא, דפשיטותא דאלף, קיימא דעלמין פלהו, וסמכין דעלאין ותתאין ברזא דחכמתא.

304. ושבילין סתימין, ונהרין עמיקין, ועשר אמירן, פלהו נפקין מהווא קוצא תתאה דתחות אלף. מכאן והלאה שארי לאתפשט אלף בבית. ולית חושבון לחכמתא דהכא אתגליף.

305. בגיני (דף ע"ג ע"ב) כך, אורייתא קיימא דכלא, ומהימנותא דכלא, לקשרא קשרא דמהימנותא דא בדא פדקא חזי. ומאן דאתגזר, אתקשר בהווא קשרא דמהימנותא. ומאן דלא אתגזר, ולא אתקשר ביה, כתיב ביה, (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יב) וכל ערל

רשומים ברשם קדוש, מהם ומזהמתם. עליהם כתוב, (ירמיה כ) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת. ומשום כך, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב, ולא לאחר. תורת אמת, לזרע אמת. בא רבי אלעזר ונשקו על ידו.

306. רבי חזקיה אמר, כתוב (שמואל א יב) כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו וגו'. כי לא יטש ה' את עמו, מה הטעם בעבור שמו הגדול? כי הכל נקשר זה עם זה. ובמה נקשרו ישראל בקדוש ברוך הוא? באותו רשם קדוש שנקרשם בבשרם, ומשום כך לא יטש ה' את עמו. ולמה? בעבור שמו הגדול שנקרשם בהם.

307. למדנו, התורה נקראת ברית, והקדוש ברוך הוא נקרא ברית, והרשם הקדוש הזה נקרא ברית. ולכן הכל נקשר זה עם זה ולא נפרד זה מזה. אמר לו רבי ייסא, תורה וישראל - יפה, אבל הקדוש ברוך הוא מנין לנו שנקרא ברית? אמר לו, שכתוב (תהלים קו) ויזכר להם בריתו, והרי נודע, והרי נתבאר.

308. ואת חקתי תשמרו (ויקרא יח). חקתי - אלו הן הנהגות המלך. משפטי - אלו הן גזרות התורה. רבי יהודה אמר, כל אותן הנהגות שנקראות צדק, נקראו חקתי, והן גזרת המלך. ובכל מקום שנקרא משפט, הן נקראות דינו של המלך, שהוא המלך הקדוש, הקדוש ברוך הוא המלך שכל השלום שלו, שהוא המלך הקדוש במקום ששני חלקים אחוזים זה עם זה. ועל זה כתוב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, והם דין ורחמים. ומשום כך חק ומשפט. ועל זה כתוב, (שם קמז) חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר העמים.

309. מה כתוב אחריו? לא עשה כן לכל גוי. ושינוי, אף על גב שנמול ולא עשה את מצוות התורה, הרי הוא כמו גוי בכל, ואסור ללמדו דברי תורה. ועל זה שינוי, (שמות כ) מצבח אבנים, זה מצבח אבנים

לא יאכל בו. דהא אתער רוח מסאבא דמסטרירה, ואתי לאתערבא בקדושה. בריה רחמנא, דפריש לישראל בנוי, רשימין ברשימא קדישא, מנייהו ומזוהמא דלהון. עלייהו כתיב, (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת. ובגיני כך, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב, ולא לאחרא. תורת אמת, לזרע אמת. אתא רבי אלעזר ונשקיה על ידו.

306. רבי חזקיה אמר, כתיב (שמואל א יב) כי לא יטוש יי' את עמו בעבור שמו וגו', כי לא יטוש יי' את עמו, מאי טעמא בעבור שמו הגדול. בגין דכלא אתקשר דא בדא, ובמה אתקשרו ישראל בקודשא בריה הוא. בההוא רשימא קדישא דאתרשים בבשריהון. ובגיני כך, לא יטוש יי' את עמו. ולמה? בעבור שמו הגדול דאתרשים בהו.

307. תאנא, אורייתא אקרי ברית, וקודשא בריה הוא אקרי ברית. והאי רשימא קדישא אקרי ברית. ועל דא כלא אתקשר דא בדא, ולא אתפרש דא מן דא. אמר ליה רבי ייסא, אורייתא וישראל שפיר. אבל קודשא בריה הוא מנלן דאקרי ברית. אמר ליה דכתיב, (תהלים קו) ויזכור להם בריתו, והא אתיידע, והא אתמר.

308. (ויקרא יח) ואת חקתי תשמרו, חקותי: אליו אינון נמוסי מלכא. משפטי: אליו אינון גזרי אורייתא, רבי יהודה אמר, כל אינון נמוסין מאתר דאקרי צדק, אקרון חקותי, ואינון גזרת מלכא. ובכל אתר דאקרי משפט אקרון דינא דמלכא, דאיהו מלכא קדישא, קודשא בריה הוא, מלכא דשלמא כלא דיליה הוא. דהוא מלכא קדישא, באתר דתרין חולקין אחידן דא בדא. ועל דא כתיב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, ואינון דינא ורחמי. ובגיני כך חק ומשפט. ועל דא כתיב (תהלים קמז) חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר עמין.

309. בתריה מה כתיב, לא עשה כן לכל גוי. ותנינו, אף על גב דאתגזר ולא עביד פקודי אורייתא, הרי הוא כגוי בכלא, ואסיר למילף ליה

ממש. והרי קשי הלב עומד במקומו, והזהמה לא פסקה ממנו.

310. משום כך לא עולה בידו אותה מילה ולא מועילה לו. ועל זה כתוב, כי חרבך הנפת עליה ותחללה. משום כך, לא עשה כן לכל גוי סתם. ומשפטים בל ידעום, לעולם ולעולמי עולמים. דבר אחר (קטן), לא נותנים להם כל שכן סודות תורה ונהגות התורה. וכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו.

311. משנה, בדרכי האורות העליונים. ארבעה מפתחות נעשו לארבעת צדי העולם, ובזויותיהם נמצאים אחד לצד ארבעה, וארבעה לצד אחד. נחקקים (נחלקו) בגן אחד. באותו גן, תכלת וארגמן וצבע זוהר ולבן ואדם. זה נקנס לגן של חברו, ושלל רשום בו.

312. ארבעה ראשים עלו כאחד, ובדיוקן אחד נדבקים. ראש אחד עולה מתוך הרחצה שרוחץ. שתי אילות קצובות בשעור אחד עולות מאותה רחצה, שכתוב (שיר ד) כעדר הקצובות שעלו מן הרחצה. בשער שלהם מראה של אבן טובה של ארבעה גונים.

313. ארבע כנפים שמכסות על הגוף, וידיים קטנות תחת כנפיהם. וחמש בחמש חקוקים. טסים (שואפים) למעלה למעלה מן ההיכל, שהוא יפה תאר ונאה למראה.

314. עלם אחד ילד יוצא שנון חרב, שמתהפכת לגברים ולנקבות. לוקחים מדידת האיפה בין שמים ובין ארץ. לפעמים לוקחים (עולים) לה בכל העולם, וכל המדידות מודדים בה, שכתוב איפת צדק וגו'.

פתגמי אורייתא. ועל דא תנינן (שמות כ) מזבח אבנים, דא מזבח אבנים ממש. והא קשיו דלביה באתריה קיימא, וזוהמא לא אתפסק מניה.

310. בגיני כך, לא סליק בידיה ההוא גזירו, ולא מהניא ליה. ועל דא כתיב, (שמות כ) כי חרבך הנפת עליה ותחללה. בגיני כך, לא עשה כן לכל גוי סתם. ומשפטים בל ידעום לעולם ולעלמי עלמין. מלה אחרא (נ"א זעירא), לא יהיבין להו, כל שכן רזי אורייתא, ונמוסין דאורייתא. וכתבי, (דברים לב) כי חלק יי' עמו יעקב חבל נחלתו, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו.

311. מתניתין, בנמוסי טהירין. ארבע מפתחין שוין, לארבע סטרי עלמא. בזויתיהון אשתכחו. חד לסטר ארבע, וארבע לסטר חד. אתגלפן (ס"א אתפלגן) בחד גוונא. בההוא גוונא, תכלא, וארגוונא וצבע זהורי, וחורא, וסומקא. דא עייל בגוונא דחבריה, ודידיה ביה רשים.

312. ארבע רישין כחדא אסתליקו, ובחד דיוקנא מתדבקן. חד רישא אסתליק, מגו סחיו דאסתחיו. תרי איילתא קציבין בשיעורא חד, סלקן מההוא סחיותא, דכתיב, (שיר השירים ד) כעדר הקצובות שעלו מן הרחצה. בשערא דלהון, חיזו דאבן טבא דארבע גוונין.

313. ארבע גדפין דכסיין על גופא, וידין זעירין תחות גדפיהו. וחמש בחמש גליפן. טאסין (ס"א שאפין) לעילא לעילא מהיכלא, דשפירא ברין ונאה למחזי.

314. חד עולים רביא, נפיק שגן חרבא, דמתהפכא לגוברין לנוקבין. נטלין למשיחא דאיפה בין שמיא ובין ארעא. לזמנין נטלין (ס"א עולין) לה בכל עלמא, וכל משיחין בה משיחין, דכתיב, (ויקרא יט) איפת צדק וגו'.

315. מראה אחד של בדולח עומד על חרב אחת, בראש אותו ילד (חרב) מלהט אדם מתוך הבדולח. שני צדדים מצד זה ומצד זה, נראית אותה החרב ברשמים עמקים, גבר אחד תקיף, סלם שעומד בשלשה עשר עולמות חגור אותה החרב לעשות נקמות, ועמו חגורים ששים אחרים, כלם מחלפים (מלמדי) (שולפי) מנצחי קרב. זהו שכתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. וכתוב (שיר ג) כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה וגו'. בכמה גונים מתהפכים פניהם, שאין מכיר אותם פרט לתולעת אחת ששטה (ששורה) בין דגי הים, כל האבנים שעוברות עליהם נבקעות.

316. באותו זמן הקול שיוצא מאותם חגורי החרב, מבקע שמונה עשר הרים גדולים, ואין מי שיירפין אצלו. כל העולם סתומי עינים, אטומי לב, אין מי שישגיח, שהרי הבנין סתור כשעושים מעשים שאינם כשרים, סוטים מדרך תקינה, הימין סרה והשמאל שולטת, ואז מצויות עריות. אוי לרשעים שגורמים את זה בעולם, שהרי אין מתברכים למעלה עד שיכלו אותם למטה. זהו שכתוב (תהלים קד) ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. (עד כאן)

317. ערות אביר וערות אמה לא תגלה. רבי חייא פתח, (שיר ב) כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים וגו'. את הפסוק הזה בארו החברים, אבל כמה חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא שהיא משבחת אותו בזה. כאן יש להתבונן, למה היא משבחת אותו בתפוח ולא בדבר אחר, או בגונים או בריח או בטעם?

318. אבל הואיל וכתוב תפוח, בכל היא משבחת אותו - בגונים, בריח, ובטעם. מה תפוח הוא רפואה לכל - אף הקדוש ברוך הוא רפואה לכל. מה תפוח נמצא בגונים, כמו שבארנו - אף הקדוש ברוך הוא נמצא בגונים עליונים. מה תפוח יש בו ריח דק מכל

315. חד חיזו דבדולחא, קיימא על חרבא חד, ברישא דהווא רביא (נ"א חרבא) מלהטא סומקא מגו בדולחא. (דף ע"ד ע"א) תרין סטרין מהאי גיטא ומהאי גיטא, אתחזי ההוא חרבא, ברשימין עמיקין, חד גבר תקיף, עולמא דקיימא בי"ג עלמין. חגיר ההוא חרבא, למעבד נוקמין. עמיה חגירין שתין אחרנין, כלהו משתלחפי (נ"א מתילפי) (ס"א משלפי) נצחין קרבא, הדא הוא דכתיב, (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. וכתוב (שיר השירים ג) כלם אחזי חרב מלומדי מלחמה וגו'. בכמה גוונים מתהפכין אנפיהו, לית דיידע לון, בר חד תולעתא דשאט (ס"א דשאר) בין נוני ימא, כל אבני דאעבר עליהו מתבקעין.

316. בהווא זמנא, קלא דנפיק מאינון דחגירי חרבא, מבקע תמניסר טורין רברבין, ולית מאן דירפין אודניה. כלהו עלמא סתימין עינין, אטימין לבא, לית מאן דישיגח דהא בנינא לסתור כד עבדין עובדן דלא מתפשן, סאטין מארחא דתקנא, ימינא אעדי, ושמאלא שלטא, כדין עריין אשתכחו. ווי לחיבינא דגרמין דא בעלמא, דהא לא מתברכין לעילא, עד דישתצון אינון לתתא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. (ע"כ).

317. (ויקרא ח"י) ערות אביר וערות אמה לא תגלה רבי חייא פתח. (שיר השירים ב) כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים וגו'. האי קרא אוקמוה חברייא, אבל כמה חביבה כנסת ישראל קמי קודשא בריך הוא. דהיא משבחת ליה בהאי. הכא אית לאסתכלא, אמאי משבחת ליה בתפוח, ולא במלה אחרא, או בגונון או בריחא או בטעמא.

318. אבל הואיל וכתוב תפוח, בכללא היא משבחת ליה, בגונון, בריחא, ובטעמא. מה תפוח הוא אסותא לכללא, אוף קודשא בריך הוא אסותא לכללא. מה תפוח אשתכח בגונון, כמה

שאר העצים - אף הקדוש ברוך הוא כתוב בו וריח לו כלבנון. מה תפוח טעמו מתוק - אף הקדוש ברוך הוא כתוב בו חכו ממתקים.

דאוקימנא, אוף קודשא בריך הוא אשתכח בגוונין עלאין. מה תפוח אית ביה רוחא דקיק מכל שאר אילני, אוף קודשא בריך הוא כתיב ביה (הושע יד) וריח לו כלבנון. מה תפוח טעמיה מתיקא, אוף קודשא בריך הוא כתיב ביה (שיר השירים ה) חכו ממתקים.

319. והקדוש ברוך הוא משבח את כנסת ישראל כמו שושנה, והרי בארנו את הדברים למה כמו שושנה, והרי נתבאר. רבי יהודה אמר, בשעה שמתרבים צדיקים בעולם, כנסת ישראל מעלה ריחות טובים, ומתברכת מן המלך הקדוש, ופניה מאירים. ובזמן שמתרבים הרשעים בעולם, כביכול אין כנסת ישראל מעלה ריחות טובים, וטועמת מהצד האחר המר, אז כתוב (איכה ב) השליך משמים ארץ וגו', ופניה חשוכים.

319. וקודשא בריך הוא משבח לה לכנסת ישראל כשושנה, והא אוקימנא מלי, אמאי כשושנה, והא אתמר. רבי יהודה אמר, בשעתא דאסגיא זכאי בעלמא, כנסת ישראל סלקא ריחין טבין, ומתברכא ממלכא קדישא, ואנפאה נהירין. ובזמן דאסגיא חייבין בעלמא, כביכול כנסת ישראל לא סלקא ריחין טבין, ואטעמת מסטרא אחרא מריא. כדון, כתיב (איכה ב) השליך משמים ארץ וגו', ואנפאה חשוכן.

320. רבי יוסי אמר, בשעה שמתרבים צדיקים בעולם, כתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקיני. ובזמן שמתרבים רשעים בעולם, כתוב השיב אחר וימינו. רבי חזקיה אמר מקאן, (משלי יז) ונרגן מפריד אלוף, כלומר, מפריד את המלך מהגבירה. זהו שכתוב ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

320. רבי יוסי אמר, בשעתא דאסגיא זכאין בעלמא, כתיב (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקיני. ובזמן דאסגיא חייבין בעלמא, כתיב (איכה ב) השיב אחר וימינו. רבי חזקיה אמר מהקא, (משלי טז) ונרגן מפריד אלוף, כלומר פריש מלכא מן מטרוניתא, הדא הוא דכתיב ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

321. רבי אלעזר היה יושב לפני אביו. אמר לו, אם פרקליט יש בעולם, הוא נמצא עם הגבירה. ואם יש בעולם קטגור, הוא נמצא עם הגבירה. למה? אמר לו, למלך שהיה לו בן מן הגבירה - כל זמן שאותו הבן עושה את רצון המלך, המלך שם מדורו עם הגבירה. וכל זמן שאותו בן לא עושה את רצון המלך, מפריד את מדורו מן הגבירה.

321. רבי אלעזר הוה יתיב קמי אבוי, אמר ליה, אי פרקליטא בעלמא במטרוניתא אשתכח, ואי קטיגוריא בעלמא, במטרוניתא אשתכח, אמאי. אמר ליה, למלכא דהוה ליה בר ממטרוניתא, כל זמן דההוא ברא עביד רעותא דמלכא, מלכא עביד מדוריה במטרוניתא. וכל זמן דלא הוה ההוא בר עביד רעותא דמלכא, מלכא פריש מדוריה ממטרוניתא.

322. כך הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל - כל זמן שישראל עושים את רצונו של הקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא שם מדורו עם כנסת ישראל. וכל זמן שאין ישראל עושים את רצונו של הקדוש ברוך הוא, אין הקדוש ברוך הוא שם מדורו עם כנסת ישראל. מה הטעם? כי ישראל הוא בנו הבכור של הקדוש ברוך הוא, שכתוב בני בכרי ישראל. האם זו

322. כך קודשא בריך הוא וכנסת ישראל, כל זמן דישראל עבדין רעותא דקודשא בריך הוא, קודשא בריך הוא שוי מדוריה בכנסת ישראל. וכל זמן דישראל לא עבדין רעותא דקודשא בריך הוא, קודשא בריך הוא לא שוי מדוריה בכנסת ישראל. מאי טעמא. בגין דישראל הוא

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב (משלי א) וְאֵל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ.

323. בַּא רְאָה, כֹּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל רְחוּקִים מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, כִּבְיָכֹל הַגְּבִירָה הַתְּרַחֵקָה עִמָּהֶם. מֵה הַטַּעַם? כִּי הַגְּבִירָה לֹא הַקְּדִימָה שֶׁבָטָה לְבֵן הַזֶּה לְהִלְקוֹתוֹ כְּדִי לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמֶּלֶךְ לֹא מִלְּקָה אֶת בְּנוֹ לְעוֹלָמִים, אֲלֵא מִשְׁאִיר הַכֹּל בְּיַד הַגְּבִירָה לְהַנְהִיג אֶת הַהֵיכַל וְלְהִלְקוֹת אֶת בְּנָה וְלְהַנְהִיגוֹ בְּדֶרֶךְ הַאֲמִתּוֹ כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ.

324. וְסוּד הַדְּבָר - שְׁכָתוֹב (משלי לא) דְּבָרִי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, (אִמּוֹ וְדָאִי) זֹו בֵּת שָׁבַע, וְהָרִי נֹאמֵר הַכְּתוֹב (שֵׁם י) מִשְׁלִי שְׁלֵמָה בֶן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאִי. רְאָה מֵה כְּתוֹב, בֶּן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב. בְּעוֹד שֶׁהֵבֵן הַזֶּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְהוּא חֲכָם - יִשְׁמַח אֵב (כָּלֵל), זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְמַעַלָּה. יִשְׁמַח אֵב סֵתֵם. נִמְצָא הֵבֵן הַזֶּה בְּדֶרֶךְ כּוֹשְׁלֵת - מֵה כְּתוֹב? וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאִי, זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר כְּתוֹב, (יִשְׁעִיָּה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

325. בַּא רְאָה, לֹא נִמְצָאת שְׁמַחָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַיּוֹם שֶׁעָלָה שְׁלֵמָה לְחַכְמָה וְאָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. אֲזַי הָאִירוּ פְּנֵי הַגְּבִירָה, וּבַא הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁרֹת אֶת מְדוּרוֹ עִמָּה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מְלִכִים-א ד) וַתִּרְבַּח חֲכַמַת שְׁלֵמָה וְגו'. מֵה זֶה וַתִּרְבַּח? שֶׁעָלָה הִיפִי שֶׁל הַגְּבִירָה וְהַתְּגַדְּלָה בְּדֶרֶגוֹתֶיהָ עַל כָּל שְׂאֵר הַדְּרָגוֹת, כִּי הַמֶּלֶךְ שֵׁם אֶת מְדוּרוֹ עִמָּה. וְכֵן כֶּךָ לְמָה? כִּי הוֹצִיאָה אֶת הֵבֵן הַחֲכָם הַזֶּה לְעוֹלָם (לְמֶלֶךְ).

326. וּכְשֶׁהוֹצִיאָה אֶת שְׁלֵמָה, הִיא הוֹצִיאָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְכֹלֵם הָיוּ בְּדֶרֶגוֹת עֲלִיוֹנוֹת צְדִיקִים כְּשְׁלֵמָה (בְּשֵׁלּוֹם), שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁמַח בָּהֶם, וְהֵם בּוֹ. וּבִיּוֹם שֶׁתִּקַּן שְׁלֵמָה אֶת הַבַּיִת לְמִטָּה, תִּקְנָה הַגְּבִירָה בַּיִת לְמֶלֶךְ, וְשָׁמוֹ מְדוּרָה יְחִיד, וְהָאִירוּ פְּנֵיהָ בְּשִׁמְחָה וּשְׁלֵמוֹת. אֲזַי נִמְצָאה שְׁמַחָה לְכָל, לְמַעַלָּה

בְּרָא בּוֹכְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. אִמָּא, דָּא הִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְכְּתִיב, (משלי יא) וְאֵל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ.

323. תָּא חֲזִי, כֹּל זְמַנָּא דִישְׂרָאֵל רְחוּקִין מֵהֵיכַל דְּמִלְכָא, כִּבְיָכֹל מְטְרוֹנִיתָא אֲתֵרַחֵקַת עִמָּהוֹן. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמְטְרוֹנִיתָא לֹא אֶקְדִּימַת קִיסְטָא לְהָאִי בְּרַ, לְאֶלְקָאָה לִיה, לְמִיָּהָ בְּאוֹרַח מִישְׁרַ. בְּגִין דְּמִלְכָא לֹא אֶלְקִי לְבְרִיָּה לְעֵלְמִין. אֲלֵא שְׁבִיק פְּלֵא בִידָא דְּמְטְרוֹנִיתָא, לְאַנְהָגָא הֵיכַלָא, וְלְאֶלְקָאָה בְּרַה, וְלְדַבְּרָא לִיה בְּאוֹרַח קְשׁוּט, לְקַבְּלִיה דְּמִלְכָא. (דף ע"ד ע"ב).

324. וְרָזָא דְּמִלְכָה דְכְּתִיב, (משלי לא) דְּבָרִי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ (אִמּוֹ וְדָאִי), דָּא בֵּת שָׁבַע, וְהָא אֲתֵמַר כְּתִיב, (משלי י) מִשְׁלִי שְׁלֵמָה בֶן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאִי. חֲמִי מֵה כְּתִיב, בֶּן חֲכָם יִשְׁמַח אֵב, בְּעוֹד דְּהָאִי בְּרַ אֲזִיל בְּאוֹרַח מִישְׁרַ, וְהוּא חֲכִימָא, יִשְׁמַח אֵב (כָּלֵל), דָּא מִלְכָא קְדִישָׁא לְעִילָא. יִשְׁמַח אֵב סֵתֵם. אֲשֵׁתִּיכָה הָאִי בְּרַ בְּאוֹרַח תְּקֵלָא, מֵה כְּתִיב וּבֶן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאִי, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְרָזָא דְּמִלְכָה כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם.

325. תָּא חֲזִי, לֹא אֲשֵׁתִּיכָה חֲדוּתָא קְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, כִּיּוֹמָא דְסִלִּיק שְׁלֵמָה לְחַכְמָתָא, וְאָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. כְּדִין נְהִירוּ אֲנַפּוֹי דְּמְטְרוֹנִיתָא, וְאֲתֵי מִלְכָא לְמִשְׁרֵי מְדוּרִיָּה עִמָּה. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (מְלִכִים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכַמַת שְׁלֵמָה וְגו'. מֵאִי וַתִּרְבַּח. דְּסִלְקָא שְׁפִירוֹ דְּמְטְרוֹנִיתָא, וְאֲתֵרַבִּיאת בְּדֶרֶגָהָה עַל כָּל שְׂאֵר דְּרָגִין, בְּגִין דְּמִלְכָא שְׁפִי מְדוּרִיָּה בְּה. וְכֵן כֶּךָ לְמָה. בְּגִין דְּאִפִּיקַת בְּרָא חֲכִימָא דָּא לְעֵלְמָא. (נ"א לְמִלְכָא)

326. וְכַד אִפִּיקַת לִיה לְשְׁלֵמָה, לְכָל יִשְׂרָאֵל אִפִּיקַת, וְכִלְהוּ הוּוּ בְּדֶרֶגִין עֲלִאִין זְכָאִין כְּשְׁלֵמָה (ס"א בְּשֵׁלּמָא). דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא חֲדִי בְּהוּ, וְאִינוּן בִּיה. וּבִיּוֹמָא דְשִׁכְלַל שְׁלֵמָה בִּיתָא לְתַתָּא, אֲתֵקִינַת מְטְרוֹנִיתָא בִּיתָא לְמִלְכָא. וְשׁוּ

ולמטה. וכל כך למה? כי כתוב משא אשר יסרתו אמו, שהנהיגה אותו לרצון המלך.

327. וכשהבן הזה, כמו שאמרנו (שצריך), אינו מתנהג לרצון המלך, אז זו ערות הפל, ערות כל הצדדים, שהרי המלך פורש מהגבירה, והגבירה התרחקה מהיכלו, ומשום כך זוהי ערות הפל. וכי אין זו ערות, מלך בלי גבירה, וגבירה בלי מלך? ועל זה כתוב, ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך היא. אמך היא ודאי, ושורה עמך. משום כך לא תגלה ערותה.

328. רבי שמעון הקיש ידיו ובכה ואמר: אוי אם אמר ואגלה סוד, אוי אם לא אמר, שיאבדו החברים דבר. (יחזקאל יא) אהה ה' אלהים כלה אתה עשה את שארית ישראל. מה זה אהה? ומה זה כלה אתה עשה? אלא סוד הדבר - בזמן שה' תחתונה התגרשה מהיכל המלך, ה' אחרת עליונה מונעת ברכתה, ואז כתוב, אהה כלה אתה עשה. משום שכשהיא (הה' הזאת) נמנעת מברכות, ה' אחרת מונעת אותם מהכל. מה הטעם? כי ברכות אינן מצויות, אלא במקום ששורים זכר ונקבה.

329. ועל זה כתוב, (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו ישאג ישאג על נהו. על נהו ממש. זו הגבירה, וזהו ודאי. ומהו אומר? אוי שהחרבתי את ביתי וכו'. ביתי זהו זיוג הגבירה. וזהו ודאי ערות אביך וערות אמך לא תגלה. שהרי מכל הצדדים זו ערוה. ואז, לבשו שמים קדרות ושק הושם פסותם, שהרי מקום ירשת הברכות של מעינות הנחלים שהיו שופעים ומשקים כראוי, נמנעו.

330. שנינו, כשנפרד המלך מן הגבירה ואין ברכות מצויות, אז נקרא ו"י. מה הטעם ו"י? שלמדנו, ראש היסוד י', שהרי יסוד הוא ו' קטנה, והקדוש ברוך הוא ו' גדולה עליונה. ולכן כתוב ו"י, שתי וי"ם פאחד.

מדוריהו פחדא, ונהירו אנפיה בחדוה שלימו. כדין אשתכח חדוותא לכלא, לעילא ותתא. וכל כך למה. בגין דכתיב, משא אשר יסרתו אמו, דדברת ליה לרעותא דמלכא.

327. וכד האי בר כמה דאמינא, (ס"א דאצטריך) לא אתדבר לרעותיה דמלכא. כדין היא עריותא דכלא, עריותא דכל סטרין דהא מלכא פריש ממטרונותא, ומטרונותא אתרחקת מהיכליה, ובגין כך עריותא היא דכלא. וכי לא עריותא הוא, מלכא בלא מטרונותא, ומטרונותא בלא מלכא. ועל דא כתיב, ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך היא. אמך היא ודאי, ושורי עמך, בגיני כך לא תגלה ערותה.

328. רבי שמעון אקיש ידיו ובכה, ואמר ווי אי אימא וגלינא רזא, ווי אי לא אימא, דייבדון חבריאי מלה. (יחזקאל יא) אהה יי' אלהים כלה אתה עושה את שארית ישראל. מאי אהה. ומאי כלה אתה עושה. אלא רזא דמלה, בזמנא דה' תתאה אתתרכת מהיכלא דמלכא, ה' אחרת עלאה בגינה מנעת ברכתא. וכדין כתיב, אהה כלה אתה עושה. בגין דכד איהי (נ"א האי ה') אתמנעת מברכאן, ה' אחרת מנעת לון מכלא. מאי טעמא. בגין דברכאן לא משתכחי, אלא באתר דשריין דכר ונוקבא.

329. ועל דא כתיב, (ירמיה כה) יי' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו ישאג ישאג על נהו. על נהו ממש. דא מטרונותא, ודא הוא ודאי. ומאי אומר. אוי שהחרבתי את ביתי וכו'. ביתי זיוגא דמטרונותא. ודא הוא ודאי, ערות אביך וערות אמך לא תגלה. דהא מכל סטרין עריותא הוא. וכדין, (ישעיה נ) לבשו שמים קדרות ושק הושם פסותם דהא אתר אחסנת ברקאן דמבועין דנחליו דהוה נגידין ושקיין פדקא חזו, אתמנעו.

330. תנינו, כד אתפרש מלכא ממטרונותא, וברכאן לא משתכחון, כדין אקרי ו"י. מאי טעמא ו"י. דתניא, רישא דיסוד י', דהא יסוד ו' זעירא

והראש של היסוד הזה הוא י'. וכשמתרחקת הגבירה מן המלך והברכות נמנעות מן המלך, והזווג לא נמצא בראש היסוד, נוטל ו' העליון את הראש הזה של היסוד, שהוא י', ומשפיעו אליו, ואז הוא ו"י, ו"י לכלל, לעליונים ולתחתונים.

331. ועל זה שנינו, מיזם שחרבה ירושלים לא נמצאו ברכות בעולם, ואין לה יום שלא מצויים בו קללות, שהרי הברכות מנועות בכל יום. אמר לו, או קר: או"י, או: הו"י. (או וה) מה הוא?

332. אמר לו, כשהדבר תלוי בתשובה ולא שבים, אז ה' העליונה נוטלת אותם ומשפיעה לוא"ו ו' אליה, כי לא שבים, ואז נקרא הו"י. הו"י כשהסתלק המלך למעלה למעלה, וצוחים בני אדם ואין משגים בהם. ואותו העליון אהיה הוא הטמיר, מעלה לו, ו' אליו, כי לא התקבלה תפלתו, אז נקרא או, שהרי א' עולה לו ו' (שהיא א' עולה לה' לו' לי') ואז אין מצויה תשובה, ולכן הסתלקה מהאומות הללו ה', שהרי לא תלוי בתשובה.

333. ודאי כשהתרבו יותר חטאי העולם, ותשובה היתה תלויה בראשונה ולא רצו, אזי הסתלקה ה', וא' העלתה את ו' ויו"ד אליו, ונקרא או"י. וכשחבר בית המקדש והתשובה הסתלקה (ולא מעלה), אזי צוחו ואמרו, (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום. מה זה כי פנה היום? זהו היום העליון, שנקרא תשובה, שהסתלק ועבר ולא מצוי. אותו היום שנודע, לפשט הימין כנגד הרשעים, והרי התפנה מהכל ולא נמצא, ולכן אמרו אוי ולא הו"י. כי ינטו צללי ערב, שהרי נתנה רשות לגדולי הממנים של שאר העמים לשלט עליהם.

334. למדנו, עלתה ו' למעלה למעלה, והיכל נשרף, והעם גלה, והגבירה גרשה, והבית נחרב. אחר כך שירד ו"ו למקומו, השגים על ביתו והנה חרב, בקש את הגבירה, והנה התרחקה והלכה. ראה

הוא, וקודשא בריך הוא ו' רברבא עלאה. ועל דא כתיב ו"ו תרין ווין פחדא, ורישא דהאי יסוד י' הוא. וכד אתרחקת מטרוניתא ממלכא, וברכאן אתמנעו ממלכא, וזווגא לא אשתכח ברישא דיסוד, נטיל ו' עלאה להאי רישא דיסוד דהוא י', ונגיד ליה לגביה, כדין הוא ו"י, ו"י לכלא, לעלאין ותתאין.

331. ועל דא תנינו, מיזמא דאתחריב ירושלים, ברכאן לא אשתכחו בעלמא, ולית לה יום דלא אשתכח ביה לזוטין, דהא ברכאן אתמנעו בכל יום. אמר ליה, או הכי, או"י או הו"י, (נ"א או וה) מהו.

332. אמר ליה, כד מלה תליא בתשובה, ולא תייבין, כדין ה' עלאה נטיל לון, ואנגיד לואו ו' לגבה, (דף ע"ה ע"א) בגין דלא תייבין, כדין אקרי הו"י. הו"י כד אסתלק מלכא לעילא לעילא, וצווחין בני נשא ולא אשגח בהו. והוא עלאה אהיה טמירא, סליק לו, ו' לגביה, בגין דלא אתקביל צלותיה, כדין אקרי אוי, דהא א' סליק לגביה דו' ו' (ס"א דהוא א' סליק גביה לה' ו' לי') וכדין תשובה לא אשתכח. ועל דא אסתלק מאלין אתוון ה', דהא בתשובה לא תלייא.

333. ודאי כד אסגיא חובי עלמא טפי, ותשובה הוה תליא בקדמיתא, ולא בעו, כדין אסתלק ה', וא' סליק לו' ויו"ד לגביה, ואקרי או"י. וכד חריב בי מקדשא, ותשובה אסתלקת (ולא מעליא), כדין צווחו ואמרו, (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום. מאי כי פנה היום. דא הוא יומא עלאה, דאקרי תשובה, דאסתלק ואתעבר, ולא שכיח. ההוא יומא דאשתמודע, לפשטא ימינא לקבלא חייבין, והא אתפני מכלא, ולא אשתכח, ועל דא אמרו אוי, ולא הו"י. כי ינטו צללי ערב, דהא אתיהיב רשו לרברבי ממנן דשאר עמין, למשלט עליהו.

334. תאנא, סליק ו' לעילא לעילא, והיכלא אתוקד, ועמא אתגלי, ומטרוניתא אתתרכת, ובייתא אתחרבת. לבתר כד נחית ו"ו לאתריה,

את היכלו, והנה נשרף. בקש את העם, והנה גלה. ראה את ברכות הנחלים העמקים שהיו שופעים, והנה נמנעו. ואז כתוב, (ישעיה כב) ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרסה ולחגר שק. ואז לבשו שמים קדרות.

335. אזי ו' ה' (ו' י') נמשכו אחד כנגד האחד, וה' העליונה השפיעה את המעילות לצד האחר, והברכות לא נמצאו, שהרי לא נמצאו הזכר והנקבה ולא שרונים כאחד. אזי שאג ישאג על נוהו. בכה רבי שמעון, ובכה רבי אלעזר. אמר רבי אלעזר, בכיה תקועה בלבי מצד אחד, ושמה בלבי מצד אחר, שהרי שמעתי דברים שלא שמעתי עד עתה. אשרי חלקי!

336. ערות אשת אביך לא תגלה. מי זו אשת אביך? אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כל דברי התורה נסתר ונגלה, כמו שהשם הקדוש נסתר ונגלה, התורה שהיא שם קדוש, כך גם נסתר ונגלה. כאן הפל בנגלה, ידיעה נסתרת כמו שבארנו.

337. והפסוק הזה הוא כך: אשת אביך - למדנו, כל זמן שהגבירה נמצאת עם המלך והיא מיניקה אותו, נקראת אמה. בעת שגלתה עמה והתרחקה מן המלך, היא נקראת אשת אביך. אשת המלך הקדוש לא נפטרת בגרושין ממנו, היא ודאי אשתו, כמו שכתוב (שם נ) זה אמר ה' אי זה ספר פרייתות אמכם אשר שלחתי. אלא ודאי שהיא אשת המלך, אף על גב שגלתה.

338. ולכן צוה עליה פעמים - כשישבה עם המלך בזוג אחד, ונקראת אמה, שכתוב ערות אמה לא תגלה, אל תעשה שיתרחקו זה מזו ותשלח על חטאך, כמו שכתוב ובפשעכם שלחה אמכם. ואחד כשהיא בגלות עמה וגלתה מהיכל המלך, ונקראת אשת המלך. אף על גב שהתרחקה ממנו, אל תעשה כפי שתזוז מבינה וישלטו בה שונאיה, ולא תשמר עליך בגלות. זהו שכתוב ערות אשת אביך לא תגלה.

אשגח בביתיה והא אתחריב, בעי למטרוניתא, והא אתרחקת ואזלת. חמא להיכליה, והא אתוקד. בעא לעמא, והא אתגלי. חמא לברכאן דנחלין עמיקין דהוו נגדין, והא אתמנעו. כדין כתיב, (ישעיה כב) ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרסה ולחגר שק. וכדין לבשו שמים קדרות.

335. כדין ו' ה' (ס"א ו' י') אתנגיד חד לקביל חד. וה' עלאה, נגיד מבועי לסטרא אחרא, וברכאן לא משתכחן. דהא דכר ונוקבא לא אשתכחו, ולא שרין כחדא. כדין (ירמיה כה) שאג ישאג על נוהו. בכה רבי שמעון, ובכה רבי אלעזר, אמר רבי אלעזר, בכיה תקיעא בלבאי מסטרא חדא, וחדוותא בלבאי מסטרא אחרא. דהא שמענא מלין, דלא שמענא עד השתא, זכאה חולקי.

336. (ויקרא ח"י) ערות אשת אביך לא תגלה, מאן אשת אביך. אמר רבי שמעון, הא תנינן, כל מלוי דאורייתא סתים וגליא, כמה דשמא קדישא סתים וגליא, אורייתא דהיא שמא קדישא, הכי נמי סתים וגליא. הכא כלא באתגלייא, ידיעא סתים כמה דאוקימנא.

337. והאי קרא הכי הוא, אשת אביך: תאנא, כל זמנא דמטרוניתא אשתכחת במלכא, וינקא לה, אקרי אמה. השתא דאתגליא עמה ואתרחקת מן מלכא, אשת אביך אתקרי. אנתו היא דמלכא קדישא לא אתפטרת בתרוכין מניה, אנתתיה היא ודאי. כמה דכתיב, (ישעיה נ) זה אמר ה' אי זה ספר פרייתות אמכם אשר שלחתי. אלא ודאי אנתו היא דמלכא, אף על גב דאתגלייא.

338. ועל דא פקיד עלה תרי זמני, כד יתבא במלכא בזוגא חד, ואתקרי אמה, דכתיב ערות אמה לא תגלה, לא תעביד דיתרחקון דא מן דא, ותשתלח על חובה, כמה דכתיב, (ישעיה נ) ובפשעכם שלחה אמכם. וחד, כד היא בגלותא עמה, ואתגלייא מהיכלא דמלכא, ואתקרי אנתו דמלכא. אף על גב דאתרחקת

מה הטעם? משום כי ערות אביך הוא. אף על גב שהתרחקה מן המלה, בה השגחת המלה תמיד, וצריך להשמר כנגדה יותר ולא תחטא אליה.

339. רבי שמעון פתח, (דברים כג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך וגו'. כי ה' אלהיך - אז השכינה שנמצאת עם ישראל, וכל שכן בגלות, להגן עליהם תמיד מכל הצדדים ומכל שאר העמים כדי שלא ישמידו את ישראל.

340. שלמדנו, לא יכולים שונאיהם של ישראל להזיק להם עד שישראל מחלישים כח השכינה מלפני גדולי הממנים של שאר העמים, ואז יכולים להם שונאי ישראל ושוטלים עליהם וגוזרים עליהם כמה גזרות רעות. וכשהם שבים אליה, היא משברת הפח והתקף של שונאי ישראל ונפרעת להם מן הכל.

341. ועל כן והיה מחניף קדוש, שצריך אדם שלא יטמא בחטאיו ויעבר על דברי תורה. שאם הוא עושה כן, מטמאים אותו, כמו שכתוב ונטמתם בם, בלי א'. ולמדנו, מאתים ארבעים ושמונה איברים בגוף, וכלם נטמאים כשהוא נטמא. כלומר, כשהוא רוצה להטמא. ועל כן והיה מחניף קדוש. מה זה מחניף? אלו הם איברי הגוף. ולא יראה בך ערות דבר, מה זה ערות דבר? ערוה נכריה שזה (שהוא) דבר רמז, לדבר הזה, כמו שבארנו. שאם כן, ושב מאחריך ודאי. ועל כן ערות אשת אביך לא תגלה. מה הטעם? משום שכתוב ערות אביך הוא, כמו שבארנו.

342. למדנו, על שלשה דברים מתעכבים ישראל בגלות: על שעושים קלון בשכינה בגלות, ומחזירים פניהם מהשכינה, ועל שמטמאים את עצמם לפני השכינה, ואת כלם בארנו במשנתנו.

מניה לא תעביד בגין דתעדי מבינה, וישלטון בך שנאה, ולא תסתמר עלך בגלותא. הדא הוא דכתיב ערות אשת אביך לא תגלה. מאי טעמא. בגין כי ערות אביך הוא. אף על גב דאתרחקת מן מלכא, אשגחיתא דמלכא בה תדירא, ובעיא לאסתמרא לקבלה יתיר, ולא תיחוב לגבה.

339. רבי שמעון פתח, (דברים כג) כי יי' אלהיך מתהלך בקרב מחנהך להצילך וגו'. כי יי' אלהיך: דא שכינתא, דאשתקחת בהו בישראל, וכל שכן בגלותא, לאגנא עליהו תדירא מכל סטרין, ומכל שאר עמין, דלא ישיצון להו לישראל.

340. דתניא, לא יכלין (דף ע"ה ע"ב) שנאיהון דישראל לאבאשא להו, עד דישראל מחלישין חילא דשכינתא מקמי רברבי ממנן דשאר עמין. כדין יכלין להון שנאיהון דישראל, ושלטין עליהו, וגזרין עליהו כמה גזרין בישין. וכד אינון תיביין לקבלה, היא מתברת חילא ותוקפא דכל אינון ממנן רברבין, ותברת חילא ותוקפא דשנאיהון דישראל, ואתפרעא להו מכלא.

341. ועל דא והיה מחניף קדוש, דבעי בר נש דלא יסתאב בחובוי, ויעבר על פתגמי אורייתא. דאי עביד הכי, מסאבין ליה, כמה דכתיב ונטמתם בם, בלא א'. ותאנא, מאתן ותמניא וארבעין שייפין בגופא, וכלהו אסתאבון, כד איהו אסתאב. כלומר, כד בעי לאסתאבא. ועל דא, והיה מחניף קדוש. מאי מחניף, אלין אינון שייפי גופא. ולא יראה בך ערות דבר, מאי ערות דבר. ערייתא נוכראה להאי (ס"א דהוי) דבר רמז, כמה דאוקימנא. דאי הכי, ושב מאחריך ודאי. ועל דא ערות אשת אביך לא תגלה. מאי טעמא. בגין דכתיב ערות אביך הוא, כמה דאוקימנא.

342. תאנא, על ג' מלין מתעכבין ישראל בגלותא. על דעבדין קלנא בשכינתא בגלותא. ומחזרי אנפיהו מן שכינתא, ועל דמסאבי גרמיהו קמי שכינתא. וכלהו אוקימנא במתניתא דילן.

343. רבי אבא היה הולך לקפוטקיא, והיה עמו רבי יוסי. עד שהיו הולכים, ראו איש אחד שהיה בא עם רשם אחד בפניו. אמר רבי אבא, נסטה מהדרך הזו, שהרי פניו של זה מעידים עליו שעבר על ערוה של התורה, כי כך רשום בפניו. אמר לו רבי יוסי, אם הרשם הזה היה לו נשהיה תינוק, איזו ערוה תמצא בו? אמר לו, אני רואה בפניו שמעידים על ערוה של התורה.

344. קרא לו רבי אבא, אמר לו, אמר דברך, הרשם הזה שבפניך מה זה? אמר להם, בבקשה מכם, אל תענישו יותר את אותו אדם, שהרי חטאיו גרמו לו. אמר רבי אבא, מהו? אמר לו, יום אחד הייתי הולך בדרך אני ואחותי, ושהינו במלון אחד ושתיתי יין, וכל אותו הלילה אחזתי באחותי. בבקר קמנו, ובעל בית המלון התקוטט עם איש אחד, ונכנסתי ביניהם, וקשרו אותי זה מצד זה וזה מצד זה, והרשם הזה היה נכנס למח, ונצלתני על ידי רופא אחד שיש בתוכנו.

345. אמר לו, מי הרופא? אמר לו, זה רבי שמלאי. אמר לו, איזו רפואה נתן לך? אמר לו, רפואת הנפש. ומאותו יום חזרתי בתשובה. ובכל יום אני רואה את פני במראה אחת, ואני בוכה לפני הקדוש ברוך הוא, שהוא רבון העולמים, על אותו החטא, ומאותן דמעות רחצתי פני. אמר רבי אבא, אם לא שנמנעה ממך תשובה, הייתי מעביר מפניך את אותו הרשם, אבל אני קורא עליך, (ישעיה ו) וסר עונך וחסאתך תכפר. אמר לו, אמר שלש פעמים. אמר לו שלש פעמים וקראתי עבר.

346. אמר רבי אבא, ודאי אדונך רצה להעבירו ממך, שודאי נמצאת בתשובה. אמר לו, נדרתי מהיום הזה לעסק בתורה יומם ולילה. אמר לו, מה שמך? אמר לו, אלעזר. אמר לו, אל עזר, ודאי שהשם גורם שאלקיך סיע לך והיה בעזרך. שלח אותו רבי אבא וברך אותו.

343. רבי אבא, הנה אזיל לקפוטקיא, והנה עמיה רבי יוסי. עד דהוו אזלי, חמו חד בר נש, דהנה אתי, ורשימא חד באנפוי. אמר רבי אבא, נסטי מהאי אורחא, דהא אנפוי דדין אסהידו עליה, דעבר בעריותא דאורייתא, בגיני כך אתרשים באנפוי. אמר ליה רבי יוסי, אי האי רשימא הנה ליה פד הנה ינוקא, מאי עריותא אשתכח ביה. אמר ליה, אנא חמינא באנפוי, דאסהידו בעריותא דאורייתא.

344. קרא ליה רבי אבא, אמר ליה אימא מלה, האי רשימא דאנפך, מה הוא. אמר לון, במטותא מנייכו, לא תענשו יתיר לההוא בר נש, דהא חובוי קא גרמו ליה. אמר רבי אבא מהו. אמר ליה, יומא חד הוינא אזיל בארחה אני ואחותי, שרינא בחד אושפיזא, ורוינא חמרא, וכל ההוא ליליא אחידנא באחותי. בצפרא קמנא, ואושפיזאי קטט בחד גברא, עיילנא ביניהו, וקטרו לי דא מהאי גיסא, ודא מהאי גיסא, ורשימא דא הנה עייל לבי מוחא, ואשתזבנא על ידא דחד אסייא דאית בגון.

345. אמר ליה, מאן הוא אסייא. אמר ליה, רבי שמלאי הוא. אמר ליה מאי אסותא ירב לך. אמר ליה אסותא דנפשא. ומההוא יומא אהדרנא בתשובה. ובכל יומא חזינא אנפאי בחד חזיו, ובכינא קמי קודשא בריה הוא, דהוא רבון עלמין על ההוא חובה. ומאינון דמעין אסחינא אנפאי. אמר רבי אבא, אי לאו דאתמנע מנה תשובה, אעברנא מאנפך ההוא רשימא. אבל קרינא עליך, (ישעיה ו) וסר עונך וחסאתך תכופר. אמר ליה, ג' זמנין אימא. אמר ליה ג' זמנין, ואתעבר רשימא.

346. אמר רבי אבא, ודאי מארך הא בעא לאעברא מנה, דודאי בתשובה אשתכחת. אמר ליה, נדרנא מהאי יומא לאתעסקא באורייתא יממא ויליא. אמר ליה, מה שמך. אמר ליה אלעזר. אמר ליה אל עזר, ודאי שמא גרים,

דְּאֵלֶּהָ סִייעָה, וְהוּהוּ בְּסַעֲדָה, שְׁדָרִיָּה רַבִּי אַבָּא
וּבְרַכְיָה.

347. בַּפֶּעַם אַחֲרֵת הָיָה רַבִּי אַבָּא הוֹלֵךְ אֶל רַבִּי
שְׁמַעוֹן, נִכְנַס לְעִירוֹ, מִצָּא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב
וְדוֹרֵשׁ (תְּהִלִּים צב) אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע וְכִסִּיל לֹא יָבִין
אֶת זֹאת. אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע וְגו', כִּמָּה טַפְשִׁים אוֹתָם
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מְשַׁגְּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפְלִים
לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מֵה הֵם עוֹמְדִים
בְּעוֹלָם, מִי מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְשׁוֹתָם, כִּי לֹא
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁאֵלוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הֵיוּ יוֹדְעִים
אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

348. וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת, שֶׁלֹּא מִתְּבוּנָה וְלֹא יוֹדַע
הַהֲנֵהגוֹת שֶׁל זֹאת בְּעוֹלָם. (שְׂאֵף עַל גַּב) שֶׁדָּן אֶת
הָעוֹלָם בְּדִינָיו וְרוֹאִים אֶת דִּינָהּ שֶׁל זֹאת הַזֹּאת שְׁמַגִּיעִים
לְבְנֵי אָדָם שֶׁהֵם צְדִיקִים, וְלֹא מַגִּיעִים עַל הַרְשָׁעִים
הַחַיִּיבִים שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁכְּתוּב בַּפְּרוּחַ
רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וְגו'. שֶׁאֵת הָעוֹלָם הַזֶּה הֵם יוֹרְשִׁים
אוֹתוֹ בְּכָל צְדָדִיו, וְהַדִּינִים לֹא מַגִּיעִים אֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם
הַזֶּה. וְאַלְמֵלָא שֶׁדוּד הַמֶּלֶךְ הוֹדִיעַ אוֹתוֹ בְּסוֹף הַכְּתוּב,
לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים, שֶׁכְּתוּב לְהַשְׁמֵדֵם עֲדֵי עַד,
לְהַשְׁמֵדֵם מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְשִׁיְהִי עֵפֶר תַּחַת רַגְלֵי
הַצְּדִיקִים, שֶׁכְּתוּב (מֵלֶאכִי ג) וְעֹסוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ
אֶפֶר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

349. עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב טז) וַיִּקָּם בִּי כַחֲשֵׁי בְּפָנַי
יַעֲנֵה. בְּמָה מִדְּבַר? אֲלֵא אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל אָדָם
שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, כָּאֵלוֹ הַשְׁתְּדֵל בְּשֵׁמוֹ
מִמֶּשׁ. מֵה שֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה הַנְּהַגוֹת,
אֶף הַתּוֹרָה גַּם כֵּן. בֹּא וּרְאֵה, מִי שְׁעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי
תּוֹרָה, הַתּוֹרָה עוֹלָה וַיִּוֹרְדֵת וְעוֹשֶׂה בְּאֵדָם רְשׁוּמִים
בְּפָנָיו, כְּדִי שִׁיִּסְתְּכְלוּ בּוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְכֵלֶם
שׁוֹפְכִים קִלְלוֹת עַל רֵאשׁוֹ.

347. לְזַמְנָא אַחֲרָא, הוּהוּ רַבִּי אַבָּא אֶזִּיל לְגַבֵּי רַבִּי
שְׁמַעוֹן, עָלַל בְּמֵאֲתִיָּה, אֲשַׁכְּחִיָּה דְהוּהוּ יְתִיב
וְדָרִישׁ, (תְּהִלִּים צב) אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע וְכִסִּיל לֹא
יָבִין אֶת זֹאת. אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע וְגו', כִּמָּה טַפְשִׁין
אִינוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא מְשַׁגְּיחִין וְלֹא יָדְעִין וְלֹא
מְסַתְּפְלִין לְמַנְדַּע אוֹרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל
מֵה קִיִּימִין בְּעֲלָמָא. מֵאֵן מַעֲכָב לְהוּ לְמַנְדַּע,
טַפְשׁוֹתָא דְלַהוֹן. בְּגִין דְּלֹא מְשַׁתְּדְּלִי בְּאוֹרֵיִיתָא,
דְּאִילוּ הוּוּ מְשַׁתְּדְּלִי בְּאוֹרֵיִיתָא יְנַדְעוֹן אוֹרְחוֹי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

348. וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת, דְּלֹא מְסַתְּכַל וְלֹא
יָדַע (דָּף ע"ו ע"א) נִימוּסֵי דְזֹאת בְּעֲלָמָא. (דָּאָף
עַל גַּב) דְּדָאִין עֲלָמָא בְּדִינוֹי וְחִמָּאֵן לְדִינוֹי דְהָאִי
זֹאת, דְּמִטָּאֵן עַל בְּנֵי נֶשְׂא דְאִינוֹן זְכָאִין, וְלֹא מִטָּאֵן
עַל רְשִׁיעֵיִיא חַיִּיבִין, דְּעַבְרִין עַל פְּתַגְמֵי אוֹרֵיִיתָא,
דְּכְתִיב, (תְּהִלִּים צב) בַּפְּרוּחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב
וְגו'. דְהָאִי עֲלָמָא יִרְתִּין לִיהַ בְּכָל סְטְרוֹי, וְדִינִין לֹא
מִטוֹן עֲלוֹי בְּהָאִי עֲלָמָא. וְאַלְמֵלָא דְדוּד מִלְּכָא
אוֹדְעִיָּה בְּסוֹפִיָּה דְקָרָא, לֹא יָדְעִין, דְּכְתִיב
לְהַשְׁמֵדֵם עֲדֵי עַד, לְשִׁיִּצָּאָה לְהוֹן מֵהוּא עֲלָמָא,
וְלִמְהוֹי עֶפְרָא תַּחְתּוֹת רַגְלֵיהוֹן דְּצְדִיקֵיִיא,
דְּכְתִיב, (מֵלֶאכִי ג) וְעֹסוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפֶר
תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

349. תו פתח ואמר, (איוב טז) ויקם בי כחשי בפני
בפני יענה. במאי קא מיירי. אלא, זכאה חולקיה
דבר נש דאשתדל באורייתא, למנדע אורחוי
דקודשא בריך הוא. דכל מאן דאשתדל
באורייתא, כאלו אשתדל בשמיה ממש. מה
שמיה דקודשא בריך הוא עביד נימוסין. אוף
אורייתא הכי נמי. תא חזי, האי מאן דעבר על
פתגמי אורייתא, אורייתא סלקא ונחמא ועבדא
ביה בבר נש רשימין באנפוי, בגין דיסתכלון ביה
עלאי ותתאי, וכלהו אושדן לווטין על רישיה.

350. ותאנא, כל אינון עיני יי', דאזלין ושאטין בעלמא למנדע אורחוי דבני נשא, כלהון זקפין עיינין, ומסתכלין באנפוי דההוא בר נש, וחמאן להו, וכלהו פתחין עליה ווי ווי. ווי ליה בהאי עלמא, ווי ליה בעלמא דאתי. אסתלקו מסוחרניה דפלגיא, דהא סהדותא באנפוי, ורוחא דמסאבא שריא עלוי. וכל אינון יומין דאשתכח רשימו באנפוי לסהדותא, אי אוליד בר, אשליף ליה רוחא מסטרא דמסאבא. ואלין אינון חייבי דרא, תקיפי אנפין, דמאריהון שביק להון בהאי עלמא, לשיצאה להו בעלמא דאתי.

351. תנינו, האי צדיקא זכאה דאשתדל באורייתא יממא וליליא, קודשא בריה הוא משיך עליה חד חוטא דחסד, ואתרשים ליה באנפוי, ומההוא רשימא דחלי עלאי ותתאי. הכי נמי מאן דעבר על פתגמי אורייתא, משכאן עליה רוחא דמסאבא, ואתרשים ליה באנפוי, ומניה ערקין עלאי ותתאי. וכלא מקרזי עליה, אסתלקו מסוחרניה דפלגיא, דעבר על פתגמי אורייתא, ועל פקודי דמאריה, ווי ליה, ווי לנפשיה. האי אשליף רוחא דמסאבא, דאשתכח עמיה, ואורית ליה לבריה, והאי הוא דקודשא בריה הוא לית ליה ביה חולקא, ושביק ליה, לשיצאה ליה לעלמא דאתי.

352. אמר לו רבי אבא, יפה אמרת, אבל מנין לך את זה? אמר לו, כך למדתי, ולמדתי שהירשה הרעה הזו יורשים כל בניו, אם לא שישובו, שהרי אין דבר שעומד לפני תשובה. ואני כך למדתי, שרפואה זו נתנו לי פעם אחת, שהייתי רשום בפני, ויום אחד הייתי הולך בדרך ופגשתי צדיק אחד, ועל ידו עבר ממנו אותו הרשם. אמר לי, מה שמך? אמרתי לו, אלעזר, וקרא עלי אלעזר אחר. אמר לו, ברוך הרחמן שראיתי אותך וזכיתי לראותך בזה. אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא. (אמר לו,) אני הוא שפגשתי בך.

351. תנינו, האי צדיקא זכאה דאשתדל באורייתא יממא וליליא, קודשא בריה הוא משיך עליה חד חוטא דחסד, ואתרשים ליה באנפוי, ומההוא רשימא דחלי עלאי ותתאי. הכי נמי מאן דעבר על פתגמי אורייתא, משכאן עליה רוחא דמסאבא, ואתרשים ליה באנפוי, ומניה ערקין עלאי ותתאי. וכלא מקרזי עליה, אסתלקו מסוחרניה דפלגיא, דעבר על פתגמי אורייתא, ועל פקודי דמאריה, ווי ליה, ווי לנפשיה. האי אשליף רוחא דמסאבא, דאשתכח עמיה, ואורית ליה לבריה, והאי הוא דקודשא בריה הוא לית ליה ביה חולקא, ושביק ליה, לשיצאה ליה לעלמא דאתי.

352. אמר ליה רבי אבא, שפיר קאמרת, מנא לך האי. אמר ליה הכי אוליפנא. ואוליפנא, דהאי ירותא בישא, אחסינון כלהו בנוי, אי לא יתובון, דהא לית מלה קיימא קמי תשובה. ואנא הכי אוליפנא, דאסוותא דא יתבו לי זמנא חדא, דהוינא רשים באנפאי, ויומא חד הוינא אזיל באורחא, ואערענא בחד זכאה, ועל ידוי אתעבר מנאי ההוא רשימא. אמר לי, מה שמך. אמר ליה אלעזר, וקרי עלי אלעזר אחרא. אמר ליה, בריה רחמנא, דחמינא לך, וזכינא למחמי לך בהאי זכאה חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי, (אמר ליה) אנא הוא דאערענא לך.

353. השתטח לפניו וְהִבִּיאוּ לְבֵיתוֹ. הַתְּקִין לְפָנָיו חֲלַת (טְרוֹכּוּסָא) לְחֵם וּבִשָּׂר שֶׁל עֵגְלָה מְשֻׁלָּשֶׁת. אַחֲרַי שְׂאֵכְלוּ, אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ: רַבִּי, אָמַר לִי דְבַר אֶחָד, פָּרָה אֲדַמָּה יֵשׁ לִי, אִמּוֹ שֶׁל הַעֲגָל שְׂאֵת בִּשְׂרוֹ זֶה עִתָּה אֲכַלְנִי, וַיּוֹם אֶחָד טָרָם שֶׁהִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה, הִלְכֵתִי אַחֲרֶיהָ לְמַרְעָה בַּמִּדְבָּר, בְּעוֹד שְׂאֵנִי מִנְהִיג אוֹתָהּ עֵבֶר לְפָנָי אִישׁ אֶחָד, אָמַר לִי, מָה שָׂמָה שֶׁל הַפָּרָה הַזֹּאת? אָמַרְתִּי, מִיּוֹם שֶׁנּוֹלְדָה לֹא קִרְאתֶיהָ בְּשֵׁם. אָמַר לִי, הִיא נִקְרָאת בֵּת שֶׁבַע אִם שְׁלֵמָה, אִם תִּזְכָּה לְכַפְּרָה. וְאֵנִי, בְּעוֹד שֶׁהִחֲזַרְתִּי אֶת רֵאשִׁי, לֹא רָאִיתִי אוֹתוֹ, וְצִחְקֵתִי מֵאוֹתוֹ הַדְּבַר.

354. וְעִכְשָׁו שְׂזַכִּיתִי בַּתּוֹרָה, הַתְּעוֹרַרְתִּי עַל הַדְּבַר הַהוּא, וּמִיּוֹם שֶׁנִּפְטַר מִכָּאן רַבִּי שְׁמַלְאִי, לֹא הָיָה אִישׁ שְׂיֵאִיר לָנוּ בַּתּוֹרָה כְּמוֹתוֹ, וְאֵנִי פֹסְדֵתִי לוֹמַר דְּבַר תּוֹרָה שֶׁלֹּא לְמַדְתִּי. וְהַדְּבַר הַזֶּה שֶׁהִסְתַּפְּלֵתִי שֶׁדְּבַר חֲכָמָה הוּא, וְלֹא יִדְעֵתִי. אָמַר לוֹ, וְדַאי שְׂזַהוּ דְּבַר חֲכָמָה, וְרַמְזָה עֲלֵיוֹן הוּא לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

355. אָבֵל בֵּא רָאָה, בֵּת שֶׁבַע נִקְרָאת מִמֶּשׁ בְּסוּד הַחֲכָמָה, מִשּׁוּם כֶּה כְּתוּב בְּהַלְלֵי שֶׁבַע פְּרוֹת, שֶׁבַע שְׂרָפוֹת, שֶׁבַע הַזְּאוֹת, שֶׁבַע כְּבוֹסִים, שֶׁבַע טְמָאִים, שֶׁבַע טְהוֹרִים, שֶׁבַע כְּהֻנִּים. וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּחֻשְׁבוֹן, שֶׁכְּתוּב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁאָמַר בֵּת שֶׁבַע, וְהַלֵּל הוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה.

356. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁשִּׁמְעֵתִי דְּבַר זֶה, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֵרִי הַקָּדִים לִי שְׁלוֹם בְּרֵאשׁוֹנָה לְזָכוֹת לְזֶה, שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נֵז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר ה'. כְּשֶׁאֵנִי הֵייתִי רַחוּק, הַקָּדִים לִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלוֹם לְהֵיוֹת קְרוֹב. קָרָא עֲלָיו רַבִּי אַבָּא, (שְׁמוּאֵל א-כ) אֲתָה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם.

353. אֲשֶׁתִּטַּח קַמִּיהָ, אֵייתִיהָ לְבֵיתִיהָ, אֲתִקִּין קַמִּיהָ (טְרוֹכּוּסָא) (ס"א) וּבִשָּׂרָא דְעֵגְלָא תְּלִיתָאָה. בְּתַר דְּאֲכָלוּ, אָמַר לִיהָ הֵהוּא גְבָרָא, רַבִּי, אֵימָא לִי חַד מְלָה, חַדָּא תּוֹרְתָא סוּמְקָא אֵית לִי, אֵימָא דְעֵגְלָא דְבִישָׂרָא דָּא דְאֲכִילְנָא, וַיּוֹמַר חַד עַד לֹא אֲתַעְבְּרַת וְאוֹלִידַת, אֲזִילְנָא בַּתְרָאָה לְמַרְעָא לְמַדְבְּרָא, עַד דְּדַבְרְנָא לָהּ אֲעַבְרָה קַמִּי חַד גְּבָרָא, אָמַר לִיהָ, מָה שָׂמָה דְּתּוֹרְתָא דָּא. אֲמִינָא, מִן יוֹמָא דְאֲתִיִּלִּידַת לֹא קָרִינָא לָהּ בְּשֵׁמָא. אָמַר לִיהָ, בֵּת שֶׁבַע אִם שְׁלֵמָה אֲתִקְרִי, אִי תִזְכָּה לְכַפְּרָה. וְאֵנָּה בְּעוֹד דְּאֲהַדְרִנָּא רִישָׁי, לֹא חֲמִינָא לִיהָ, וְחִיכְנָא מֵהוּא מְלָה. (דף ע"ו ע"ב)

354. וְהִשְׁתַּא דְּזַכִּינָא בְּאוֹרֵייתָא, אֲתַעְרְנָא עַל הַהִיא מְלָה, וּמִן יוֹמָא דְאֲתַפְטַר רַבִּי שְׁמַלְאִי מֵהַכָּא, לֹא הוּא בְּרַ נֶשׁ דְּיִנְהִיר לָן בְּאוֹרֵייתָא כְּוֹתִיָּה. וְאֵנָּה דְחִילְנָא לְמִימַר מְלָה דְאוֹרֵייתָא דְלֹא אוֹלִיפְנָא. וּמְלָה דָּא דְאֲסַתְפְּלְנָא דְמְלָה דְחֲכָמְתָא הִיא, וְלֹא יִדְעָנָא. אָמַר לִיהָ, וְדַאי מְלָה דְחֲכָמְתָא הִיא, וְרַמִּיזָא עֲלָאָה הִיא לְעֵילָא וְלִתְתָא.

355. אָבֵל תָּא חֲזִי, בֵּת שֶׁבַע אֲתִקְרִי מִמֶּשׁ בְּרִזָּא דְחֲכָמְתָא. בְּגִין כֶּה כְּתִיב בְּהַלְלֵי שֶׁבַע. ז' פְּרוֹת. ז' שְׂרָפוֹת. ז' הַזְּאוֹת. ז' כְּבוֹסִים. ז' טְמָאִים. ז' טְהוֹרִים. ז' כְּהֻנִּים. וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּחוּשְׁבְּנָא דְהָא כְּתִיב, וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אָמַר לוֹ, וְשִׁפִּיר קָאֵמַר הֵהוּא גְבָרָא, דְאָמַר בֵּת שֶׁבַע, וְכָלָא רִזָּא דְחֲכָמְתָא הִיא.

356. אָמַר לִיהָ, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְשִׁמְעָנָא מְלָה דָּא. בְּרִיךְ הוּא דְהָא אֲקָדִים לִי שְׁלוֹם בְּקַדְמֵיתָא, לְמַזְכֵּי לְהָאִי. דְכְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נֵז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר יי'. אֵנָּה כֹּד הוֹינָא רַחוּק, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲקָדִים לִי שְׁלוֹם לְמַהוּי קְרוֹב. קָרָא עֲלֵיהָ רַבִּי אַבָּא, (שְׁמוּאֵל א כה) אֲתָה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם.

357. ערות אחות אביך לא תגלה. רבי חייא פתח, ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה וגו'. שם שנינו, מאה ושלשים שנה פרש אדם מאשתו ולא היה מוליד. משהרג קין את הבל לא רצה אדם להזדוג עם אשתו. רבי יוסי אמר, משעה שנגזרה עליו ועל כל העולם מיתה. אמר, למה אני אוליד לבהלה? מיד פרש מאשתו.

358. ושתי רוחות נקבות היו באות ומזדוגות עמו והולידו. ואותם שהולידו היו המזיקים של העולם, ונקראים נגעי בני אדם, ואלה מסיתים בני אדם ושורים בפתח הבית ובבורות ובבתי הפסא. ועל כן בן אדם שנמצא בפתח ביתו השם הקדוש שדי בכתרים עליונים, כלם בורחים ומתרחקים ממנו. זהו שכתוב (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלה. מה זה ונגע לא יקרב? אלו נגעי בני אדם.

359. ולמדנו, בשעה שיירד אדם בדיוקן עליון, בדיוקן קדוש, וראו אותו עליונים ותחתונים, כלם קרבו אליו והמליכוהו על העולם הזה. לאחר שבא הנחש על חנה והטיל בה זקמה, אחר כך הולידה את קין, ומשם (נתיחסו) נתחייבו כל דורות הרשעים בעולם. ומדור השדים והרוחות משם נמצאו, ומצדו. ומשום כך כל השדים והרוחות, חצי יש בהם מבני אדם שלמטה, וחצי ממלאכים עליונים שלמעלה. וכן כשנולדו מאדם אותם אחרים, כלם נמצאו כגון זה - חצי מהתחתונים, וחצי מהעליונים.

360. אחר שנולדו מאדם, (תזרו לו קצת מאותן רוחות שיצאו מתשוקתו בחלום) הוליד מאותן רוחות בנות שדומות ליפי העליונים וליפי התחתונים, ועל זה כתוב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו', וטעו כלם אחריהן. וזכר אהרן נמצא שבא לעולם מרוחו של צד קין, וקראו לו תובל קין, ונקבה אחת יצאה עמו, והיו הבריות טועים אחריה, ונקראת נעמ"ה. ממנה יצאו רוחות ושדים

357. (ויקרא ח"י) ערות אחות אביך לא תגלה. רבי חייא פתח, ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה וגו'. תמן תנינן, מאה ותלתין שנין, אתפרש אדם מאתתיה, ולא הוה אוליד. מדקטל קין להבל, לא בעא אדם לאזדוגא באתתיה. רבי יוסי אמר, משעתא דאתגזר עליה ועל כל עלמא מיתה, אמר, אמאי אנא אוליד לבעתותא. מיד אתפרש מאתתיה.

358. ותריין רוחין נוקבין, הוו אתיין ואזדוגין עמיה, ואולידו. ואינון דאולידו הוו מזיקין דעלמא, ואקרוין נגעי בני אדם. ואלין סאטן לבני אדם, ושריין בפתחא דביתא, ובביראי, ובבתי כסאי. ועל דא בר נש, דאשתכח בפתחא דביתיה שמא קדישא שדי בכתריין עלאין, כלהו ערקאן ואתרחקן מניה, הדא הוא דכתיב, (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלה. מאי ונגע לא יקרב. אלין נגעי בני אדם.

359. ותאנא, בשעתא דנחת אדם בדיוקנא עלאה, בדיוקנא קדישא, וקמו ליה עלאי ותתאי, כלהו קריבו גביה, ואמלכוהו על האי עלמא. בתר דאתא חוץ על חנה, ואטיל בה זיהמא, לבתר אולידת קין. (בראשית קע"ח ע"א) מתמן (ס"א נתיחסו) נתחייבו כל דרין חייבין דעלמא. ומדורא דשדיין ורוחין, מתמן אשתכחו, ומסטרין. ובגיני כך כל רוחין ושדיין, פלגותא אית בהו מבני נשא דלתתא, ופלגותא ממלאכי עלאי דלעילא. וכן כד אתיילידו מאדם אינון אחרנין, כלהו אשתכחו כהאי גוונא, פלגו מתתאי, ופלגו מעלאי.

360. בתר דאתיילידו מאדם, (ס"א אהדרו ליה קצת מאינון רוחין דנפקו מתיאובתיה בחלמא) אוליד מאינון רוחי בנותן, דדמין לשפירו דעלאי, ולשפירו דתתאי. ועל דא כתיב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה וגו', וטען כלא בתרייהו. וחד דכורא אשתכח, דאתא לעלמא מרוחיה

אחרים, והם תלויים באויר ומודיעים דברים לאותם אחרים שמצויים למטה.

361. ותובל קין הזה הוציא פלי זין להרג לעולם, ונעמה הזו התרעשה ברגשה, ונדבקה בצדה. ועד עכשו היא קימת, ומדורה בין שאון הים הגדול, ויוצאת וצוחקת עם בני אדם, ומתחממת מהם בחלום באותה התשוקה של אדם, ונדבקת בו. תשוקה היא נוטלת, ולא יותר. ומאותה תשוקה היא מתעברת, ומוציאה מינים אחרים לעולם.

362. והבנים הללו שמולידה מבני אדם נמצאים כנגד נקבות בני האדם, ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא יוצאת לעולם ורוצה תינוקותיה. ורואה תינוקות של בני אדם ונדבקת להם להרג אותם, ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם אותה הרוח (תינוק), ומזדמנים שם שלש רוחות קדושות, וטסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניה.

363. משום כך התורה מזהירה את בני האדם, והתקדשותם והיייתם קדושים, ודאי. אם נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק, והיא לא יכולה להרע לו. זהו שכתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלה. מה הטעם לא תאנה אליך רעה? משום שכי מלאכיו יצוה לה. וכתוב כי בי חשק ואפלטוהו.

364. שאם אדם לא נמצא קדוש, ושולף רוח מצד השמאה, אזי היא באה וצוחקת עם אותו תינוק. ואם

דסטרא דקין, וקרון ליה תובל קין. וחדא נוקבא נפקת עמיה, והוו ברין וטעאן בתראה, ואתקרי נעמ"ה. מינה נפקו רוחין ושדין אחרנין. ואינון (בראשית צ"ב ע"א, י"ו ע"א, קמ"ג ע"ב, ר"ה ע"א) תליין באוירא, ואודעין מלין לאינון אחרנין דשכיחין לתתא.

361. ודא תובל קין, אפיק זיני קטולא לעלמא. ודא נעמה אתרגישת בריגשהא, ואתדבקת בסטרהא. ועד כען היא קיימא, ומדורה בין ריגשי ימא רבא, ונפקת וחיכת בבני נשא, ואתחממת מניהו בחלמא, בהוא תיאובתא דבר נש, ואתדבקת ביה. תיאובתא נוטלת ולא יתיר. ומהוא תיאובתא אתעברת, ואפיקת זינין אחרנין לעלמא.

362. ואלין בנין דאולידת מבני נשא, משתכחין לקבלי נוקבי בני נשא, ומתעברן מניהו, ואולידן רוחין, וכלהו אזלין ללילית קדמיתא, והיא מגדלת לון. והיא נפקת לעלמא, ובעיא (דף ע"ז ע"א) רבייהא, וחסמת רביי בני נשא, ואתדבקת בהו, לקטלא להו, ולאשתאבא ברוחיהו דרביי בני נשא והיא אזלת בהוא רוחא (נ"א רביא), ואזדמנן תמן ג' רוחין קדישין, וטאסין קמה, ונטלין ההוא רוחא (נ"א רביא) מנה, ומניחין ליה קמי קודשא ברוך הוא, ותמן מתגלפי (ס"א מתאלפי) קמיה.

363. בגיני כך אורייתא אזהרת להו לבני נשא, והתקדשותם והיייתם קדושים ודאי. אי אשתכח בר נש קדישא, לא מסתפי מינה, דכדין זמין קודשא ברוך הוא לאלין ג' מלאכין קדישין דאמרן, ונטרין ליה להוא רביא, והיא לא יכלא לאבאשא ליה, הדא הוא דכתיב, (תהלים צא) לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלה. מאי טעמא לא תאונה אליך רעה. בגין כי מלאכיו יצוה לה, וכתיב (תהלים צ) כי בי חשק ואפלטוהו.

364. דאי בר נש לא אשתכח קדישא, ואשליף רוחא מסטרא דמסאבא, כדין היא אתיא וחיכת

היא הורגת אותו, היא נשאבת לאותה הרוח ולא זזה ממנה לעולמים. ואם תאמר, אותם האחרים שהרגה אותם והזדמנו לפניה הם אותם שלשה קדושים, ונוטלים ממנה אותה הרוח, הרי לא נמצאו בצד הטמאה, למה היא שולטת להרג אותם? אלא זה קשה איש הזה אינו מתקדש, אבל לא מתכונן להטמא ולא נטמא, כי כך היא יכולה לשלט בגוף ולא ברוח.

365. ולפעמים נמצא שיוצאת נעמה לעולם להתחמם עם בני אדם, ונמצא אדם בקשר (בקשוי) של תשוקה עמה, ומתעורר משנתו, ואוחז באשתו ושוכב עמה, והרצון שלו באותה תשוקה שהיתה לו בחלומו, אז אותו הבן שמוליד בא מצדה של נעמה, שהרי בתשוקה שלה זה נמצא. כשיוצאת לילי"ת ורואה אותו, היא יודעת הדבר ונקשרת בו, ומגדלת אותו כמו האחרים בני נעמה, ונמצאת עמו זמנים רבים ולא הורגת אותו.

366. זהו איש, שבכל לבנה ולבנה נחסר, ולא מתיאשת ממנו לעולמים, שהרי בכל לבנה ולבנה כשהיא מתחדשת בעולם, לילי"ת יוצאת, ופוקדת על כל אלה שהיא מגדלת וצוחקת בהם, ואז אותו האיש פגום באותו זמן. אשריהם הצדיקים שמתקדשים בקדשת המלך, עליהם כתוב, (ישעיהו 10) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'.

367. את הדברים הללו גלה שלמה המלך בספרו של אשמדאי המלך, ומצאנו בו אלף וארבע מאות וחמשה מיני טמאה שנטמאים בהם בני אדם. את זה גלה אשמדאי למלך שלמה.

368. אוי להם לבני אדם, שכלם אטומים וסתומי עינים, ולא יודעים ולא שומעים ולא משגיחים איה הם עומדים בעולם. והנה עצה ורפואה לפניהם, ואינם מסתכלים. שהרי אין אנשים יכולים להנצל אלא בעצה של התורה, שכתוב (דברים כג) כי יהיה בך איש אשר לא טהור מקרה לילה. אשר לא יהיה טהור דוקא, מקרה לילה דוקא, והרי בארנו את הדברים

בזה בהוא רביא. ואי קטילת ליה, אשתאבת בהוא רוחא, ולא תעדדי מניה לעלמין. ואי תימא אינון אחרנין, דקטילת לון, ואזדמנו קמה אינון תלתא קדישין, ונטלין מנה ההוא רוחא, הא לא בסטרא דמסאבא אשתכחו, אמאי שלטא לקטלא להו. אלא, האי כד בר נש לא אתקדש, אבל לא אתכונן לאסתאבא ולא אסתאב, בגין כך יכלא לשלטאה בגופא, ולא ברוחא.

365. וזמנין אשתכח דנפקת נעמה לעלמא, לאתחממא מבני נשא, ואשתכח בר נש בקשרא (נ"א בקשוי) דתיאובתא עמה, ואתער משנתיה, ואחיד באנתתיה, ושכיב עמה, ורעותא דיליה בהוא תיאובתא דהוה ליה בחלמיה, כדן ההוא בר דאוליד, מסטרא דנעמה קא אתיא, דהא בתיאובתא דילה אשתכח האי, כד נפקא לילי"ת וחסמת ליה, ידעת מלה, והיא אתקטרת ביה, ומגדלת ליה כאינון אחרנין בנוי דנעמ"ה, ואשתכחת עמיה זמנין סגיאין, ולא קטלא ליה.

366. האי הוא בר נש, דבכל סיהרא וסיהרא אתפגים, ולא אתיאשא מניה לעלמין, דהא בכל סיהרא וסיהרא כד אתחדשא בעלמא, לילי"ת נפקא, ופקדא על כלהו דהיא מגדלת, וחיכא בהו, וכדן ההוא בר נש פגים בהוא זמנא, זכאין אינון צדיקייא, דמתקדשי בקדושה דמלכא, עליהו כתיב (ישעיהו 10) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו'.

367. מלין אלין גלי שלמה מלכא, בספרא דאשמדאי מלכא, ואשכחנא ביה (ע"ט ע"א) אלף וארבע מאה וחמש זיני מסאבותא, דמסתאבי בהו בני נשא. דגלי דא אשמדאי לשלמה מלכא.

368. ווי להו לבני נשא, דכלהו אטימין וסתומין עיינין, ולא ידעין, ולא שמעין, ולא משגיחין, הין קיימין בעלמא. והא עיטא ואסוותא קמיהו, ולא מסתכלין. דהא לא יכלין בני נשא לאשתזבא, אלא בעיטא דאורייתא. דכתיב, (דברים כג) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה.

בעצת התורה הקדושה. שפך כתוב בתורה הקדושה, והתקדשותם והייתם קדושים כי אני ה' אלהיכם.

369. למדנו, אחר שהסתלקו קין והבל, חזר אדם לאשתו, והתלבש ברוח אחרת, והוליד את שת. מכאן התייחסו דורות הצדיקים בעולם, והגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו נקבה, שיתישב העולם כמו שלמעלה. והרי פרשוק החברים בסתם משנה, שכתוב ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא ודאי. ואחר ששרה החסד, יצאו גזעים ושרשים מתחת למעלה, ונפרדו הענפים, והקרוב התרחק. אז גדל הענף ובא להתחבר בזוג אחד עם האילן. זה בראשונה, וזה בסתר העולם, משום שכתוב (תהלים פב) אמרתי עולם חסד יבנה. אבל מכאן והלאה, אנשים שימצאו בו - ונכרתו לעיני בני עמם.

370. למדנו, ערות אחות אביה, כמו שנתגלה בנסתר. כתוב (הושע יד) כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם וגו'. אשרי חלקם של הצדיקים שיוצעים דרכי הקדוש ברוך הוא והולכים בהם ונודעים אליהם. אשרי חלקם.

371. למדנו, התעברת ה' עליונה באהבה וחיבובת שאין נפרד ממנה יו"ד לעולמים. התעברת והוציאה וא"ו, אחר כך עמד לפנייה והיניקה אותו, וזו (וידן בעולם) הוא"ו קשיצאה, בת זוגו יצאה עמו. בא חסד והתעורר אליו, והפריד אותם, ויצאו גזעים מתחת למעלה, והתפשטו ענפים והתרבו, ונעשתה ה"א תחתונה. והתרבתה בענפיה למעלה למעלה, עד שהזדווגה באילן העליון, והתחברו וא"ו עם ה"א. מי גרם להם? חסד הוא. חסד הוא ודאי. שחברם כאחד.

372. יו"ד עם ה"א עליונה, אין תלוי חבורן בחסד, אלא חבורן תלוי במזל, וחיבובתו, שלא נפרדות

אשר לא יהיה טהור דייקא, מקרה לילה דייקא, והא אוקימנא מלי, בעיטא דאורייתא קדישא. דהכי כתיב באורייתא קדישא, והתקדשותם והייתם קדושים כי אני יי' אלהיכם.

369. תאנא, בתר דאסתלקו קין והבל, אתהדר אדם לאנתתיה, ואתלבש ברוחא אחרא, ואוליד לשת. מכאן אתייחסו דרי דצדיקייא בעלמא. ואסגי קודשא בריך הוא חסד בעלמא, ובכל חד אתיילידת נוקבא עמיה, לאתיישבא עלמא כגוונא דלעילא. והא אוקמוה חבריאי בסתימאה דמתניתין, דכתיב, (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא ודאי, ובתר דשאר חסד, גזעין ושרשין נפקין מתחות לעילא, ואתפרשן ענפין, וקריב אתרחק. כדן ענפא אסגי, ואתי לאתחברא בזוגא חד באילנא. האי בקדמיתא, האי בסתימא דעלמא. בגין דכתיב, (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. אבל מכאן ולהלאה בני נשא דישתכחון ביה, ונכרתו לעיני בני עמם. (דף ע"ז ע"ב)

370. תאנא ערות אחות אביה, כמה דאתגלייא בסתימא. כתיב, (הושע יד) כי ישרים דרכי יי' וצדיקים ילכו בהם וגו', זכאה חולקיהון דצדיקייא, דינעי ארחוי דקודשא בריך הוא, ואזלין בהו, ואשתמודען גבייהו. זכאה חולקיהון.

371. תאנא, אתעברת ה"א עלאה ברחימותא וחיבובתא דלא מתפרש מנה יו"ד לעלמין. אתעברת ואפיקת וא"ו, לבתר קאים קמה, וינקא ליה. ודא (נ"א ודאין בעלמא) וא"ו כד נפקא, בת זוגו נפקא עמיה. אתי חסד אתער גביה, ופריש לון, ונפקו גזעין מתחות לעילא, ואתפשטו ענפין, ואסגיאו, ואתעבידת ה"א תתאה. ואתרביאת בענפיה לעילא לעילא, עד דאזדווגת באילנא עלאה, ואתחברו וא"ו עם ה"א, מאן גרים לון. חסד הוא. חסד הוא ודאי. דחבר לון כחדא.

372. יו"ד עם ה"א עלאה. לא תליא חבורא דלהון בחסד, אלא במזל תליא חבורא דלהון,

לעולמים. יו"ד נקשרת לה"א, וה"א נקשרת לוא"ו, וא"ו נקשרת בה"א, וה"א נקשרת בכל. והכל הוא קשר אחד ודבר אחד. לא נפרדות זו מזו לעולמים. כביכול מי שגורם את הפרוד כאלו הקריב עולם, ונקרא ערות הכל.

373. ולעתיד לבא עתיד הקדוש ברוך הוא להשיב שכינה למקומה, ושימצא הכל בזוג אחד, שכתוב (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד וגו'. ואם תאמר, עכשו אינו אחד? לא, שהרי עכשו הרשעים של העולם גרמו שלא ימצא אחד, שהרי הגבירה התרחקה מן המלך, ולא נמצאים בזוג. האם העליונה התרחקה מהמלך ולא מיניקה אותו.

374. כי מלך בלי גבירה לא מתעטר בעטרותיו עמה (של האם) כמו בראשונה כשהתחבר עם הגבירה, שעטרה אותו בכמה עטרות, בכמה זקרים בעטרות קדושות עליונות, שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו', שהזדוג עם הגבירה, אז עטרה אותו האם העליונה כראוי. וכעת שאין נמצא המלך עם הגבירה, אזי האם העליונה נוטלת את כתרה (עטרתה) ומונעת ממנו את מעינות הנסלים, ולא נמצא בקשר אחד. כביכול אינו בנמצא אחד.

375. ובזמן שתשוב הגבירה למקום היכלה והמלך יזדוג עמה בזוג אחד, אז יתחבר הכל כאחד בלי פרוד. ועל זה כתוב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ביום ההוא, בזמן שתשוב הגבירה להיכל, אז הכל ימצא אחד בלי פרוד. ואז - (עובדיה א) ועלו מושיעים בהר ציון לשפט וגו'.

376. שלמדנו, אמר רבי שמעון, לא תכנס הגבירה בשמחה להיכלו עד שתדון מלכות עשו ותקח ממנו נקמות שגרמה כל זה. אחר כך תזדוג עם המלך ותהיה שמחה שלמה. זהו שכתוב ועלו מושיעים בהר

וחביבותא דלהון, דלא (ס"א ע"ב) מתפרשן לעלמין. יו"ד אתקשר בה"א, וה"א אתקשר בוא"ו, וא"ו אתקשר בה"א, וה"א אתקשר בכלא. וכלא חד קשורא הוא, וחד מלה. לא אתפרשו דא מן דא לעלמין. כביכול, מאן דגרים פרודא, כאלו חריב עלמא, ואקרי ערייתא דכלא.

373. ולזמנא דאתי, זמין קודשא בריה הוא לאתבא שכינתא לאתרהא, ולאשתפחא פלא בזוגא חד דכתוב (זכריה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו'. ואי תימא השתא לאו הוא אחד, דהא השתא חייבי עלמא גרמו, דלא אשתכח חד. דהא מטרוניתא אתרחקת מן מלכא, ולא משתפחי בזוגא. אמא עלאה אתרחקת מן מלכא ולא ינקא ליה.

374. בגין דמלכא בלא מטרוניתא, לא מתעטר בעטרוי עמה (ס"א דאמא), כמה בקדמיתא כד אתחבר במטרוניתא, דעטרא ליה, בכמה עטרין, בכמה זהירין בעטרוי קדישין עלאין. דכתיב, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון (ס"א ע"ב, שמות פ"ד ע"א) במלך שלמה וגו', דאזדוג במטרוניתא, כדין עטרא ליה אימא עלאה דקא יאות. והשתא דלא אשתכח מלכא במטרוניתא, כדין אימא עלאה נטלת כתרה (נ"א עטרה) ומנעת מניה מבועי דנחלין, ולא אשתכח בקשורא חד. כביכול לא אשתכח חד.

375. ובזמנא דתיתוב מטרוניתא לאתר היכלא, ומלכא יזדוג עמה בזוגא חד. כדין, יתחבר פלא כחדא, בלא פרודא, ועל דא כתיב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ביום ההוא: בזמנא (קע"א) דיתוב מטרוניתא להיכלא, כדין פלא אשתכח חד בלא פרודא. וכדין (עובדיה א) ועלו מושיעים בהר ציון לשפט וגו'.

376. דתניא, אמר רבי שמעון, לא תיעול מטרוניתא בחדוותא בהיכליה עד דיתדן מלכותא דעשו, ותיסב מניה נוקמין דגרמא כל האי. לבתר

ציון לשפט את הר עשו - בראשונה, ואחר כך - והיתה לה' המלוכה. מי המלוכה? זו הגבירה. זהו שכתוב והיתה לה' המלוכה. ואחר שיצדונו כאחד מה כתוב? והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא והיה ה' אחד ושמו אחד.

377. ערות אחי אביך לא תגלה, שנה רבי יהודה - זהו ישראל למטה. ואחות אמר - זו ירושלים שלמטה. בחטאים הללו יגלו ישראל לבין העמים ותחרב ירושלים למטה. ועל זה שנינו, אהבת הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל אחים, שנאמר (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא וגו'. (ובארנו הדברים, ושם (דברים שם) בת בנה ובת בתה. ואף על גב שהם בנגלה ובנסתר וכן אחריו. שהרי העולם צריך להם, והם ישוב העולם, כמו שכתוב (משלי כז) רעך ורע אביך) וזה סוד הדבר. שאמר רבי שמעון.

378. אמר רבי יהודה, אם אחי, למה רעי? ואם רעי, למה אחי? אלא למדנו, אותו דבר שלא סר לעולמים נקרא רע, כמו שנאמר רעך ורע אביך אל תעזב. וזהו סוד הדבר שאמר רבי שמעון, האם העליונה נקראת רעיה, כי לא זזה אהבת האב ממנה לעולמים. והאם התחתונה נקראת פלה, ונקראת אחות, כמו שבארנו (שיר ח) אחות לנו קטנה.

379. והינו סתם משנה שלנו, שכתוב כאן ערות אחותך בת אביך או בת אמך. כיון שאמר בת אביך, מה זה או בת אמך? אלא, אם היא נמצאת מצד האב, נקראת חכמה. ואם מצד האם, נקראת בינה. ועל כל פנים, בין כך ובין כך, היא נמצאת מהאב והאם. שהרי יו"ד אינה זזה מה' לעולמים. וזהו סוד הדבר, מולדת בית - מצד האב. או מולדת חוץ - מצד האם.

תצדוהו במלכא, ויהא חדו שלים, הדא הוא דכתיב, ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו בקדמיתא, ולבתר והיתה ליי' המלוכה. מאן מלוכה, דא מטרוניתא. הדא הוא דכתיב, והיתה ליי' המלוכה. ולבתר דיצדוהו פחדא, מה כתיב. והיה יי' למלך על כל הארץ ביום ההוא והיה יי' אחד ושמו אחד.

377. (ויקרא ח"י) ערות אחי אביך לא תגלה. תאני רבי יהודה, דא ישראל לתתא. ואחות אמר: דא ירושלים דלתתא. דבחוברין אליו, יגלון ישראל ביני עממיא, ויתחרב ירושלים לתתא. ועל דא תנינו, רחמימותא דקודשא בריך הוא דקרא לישראל אחים, שנאמר (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא וגו'. (ואוקימנא מילין ותמן (ס"א מילי תמן) בת בנה ובת בתה וכו' ואף על גב דאינון באתגלייא ובאתכסיא וכן בתריה. דהא עלמא איצטריך לון, ואינון ישובא דעלמא כמה דכתיב (משלי כ"ז) רעך ורע אביך) והאי רזא דמלה. דאמר רבי שמעון

378. אמר רבי יהודה, אי אחי למה רעי, ואי רעי למה אחי. אלא תאנא, ההוא מלה דלא אתעדי לעלמין, אקרי רע, כמה דאת אמר רעך ורע אביך אל תעזב. והאי רזא דמלה דאמר רבי שמעון, אימא עלאה, רעיא אקרי, בגין דלא אתעדי (ס"א ע"ב) רחמימותא דאבא מנה (דף ע"ח ע"א) לעלמין. ואימא תתאה פלה אקרי, ואקרי אחות, כמה דאוקימנא (שיר השירים ח) אחות לנו קטנה.

379. והינו סתם מתניתא דילן, דכתיב הכא, ערות אחותך בת אביך או בת אמך, כיון דאמר בת אביך, מאי או בת אמך. אלא, אי מסטרא דאבא אשתכחת, חכמה אתקרי. ואי מסטרא דאימא, בינה אתקרי. ועל כל פנים בין האי ובין האי, מאימא ואבא אשתכחת. דהא יו"ד לא אתעדי מן ה' לעלמין. ודא הוא רזא דמלה,

מולדת בית: מסטרא דאבא. או מולדת חוץ:
מסטרא דאימא.

380. רבי אבא אמר, (משלי כד) בחכמה יבנה בית. מי הבית שנבנה בחכמה? הוי אומר זה הנהר שיוצא מעדן. משום כה מולדת בית או מולדת חוץ, כשיצאה מו', כמו שכתוב (בראשית ב) עץ מעצמי ובשר מבשרי. וכתוב ויקח אחת מצלעותיו, וזהו מולדת חוץ, ממקום של זעיר אנפין נמצא, כמו שנתבאר.

380. רבי אבא אמר, (משלי כד) בחכמה יבנה בית, מאן הוא בית דאתבני בחכמה. הוי אימא דא נהר דנפיק מעדן, בגיני כה מולדת בית. או מולדת חוץ. כד נפקת מן ו', כמה דכתיב, (בראשית ב) עץ מעצמי ובשר מבשרי. וכתוב (בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו, ודא הוא מולדת חוץ, מאתר דזעיר אנפין אשתכח, כמה דאתמר.

381. ועל דא אמר רבי יהודה, ישראל אחין אקרין לקדוש ברוך הוא, שלא סרה אהבתם לעולמים. ירושלים שלמטה נקראת אחות אמה, כמו שכתוב (תהלים קכב) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו וגו'. מה זה שחברה לה יחדו? כדי שיצדו עמה המלך מששה צדדים, בכל צדדי המלך, בדרגת הצדיק, וכל כתרי המלך שכלולים בו. והינו שחברה לה יחדו.

381. ועל דא אמר רבי יהודה, ישראל אחין אקרין לקודשא בריך הוא, דלא אעדי רחימותא דלהון לעלמין. ירושלים דלתתא אחות אמה אתקרי, כמה דכתיב, (תהלים קכב) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו וגו'. מאי שחברה לה יחדו. בגין דאצדווג בה מלכא משית סטרין, בכל סטרי מלכא, בדרגא דצדיק, וכל כתרי מלכא כלילן ביה. והינו שחברה לה יחדו.

382. רבי יצחק אמר, ששם עלו שבטים שבטי יה. מי השבטים? אלו שנים עשר תחומים שנפרדים מאותו אילן גדול וזק שירש אותם מצד האב והאם. זהו שכתוב שבטי יה, מיפי העדות שמעיד הבן הקדוש, (שמעיד אבא ואמא בבן הקדוש) שכתוב שבטי יה עדות לישראל, והם נהרות עמקים ששופעים ונמשכים מן יה. והפל (וכל כה למה?) להודות לשם ה'. כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד, לרשת את המלכות הקדושה הוא ובניו לדורי דורות, וזוהי השירה שאמר דוד על המלכות העליונה הקדושה.

382. רבי יצחק אמר, (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה. מאן שבטים. אלן תריסר תחומין, דמתפרשן מההוא אילנא רבא ותקיף, דאחסין לון מסטרא דאבא ואימא. הדא הוא דכתיב שבטי יה, משפר סהדותא, דאסהיד ברא קדישא (רצ"ה) (נ"א דאסהיד אבא ואימא בברא קדישא) דכתיב שבטי יה עדות לישראל, ואינון נהרין עמיקין, דנגדין ואתמשכן מן יה. וכלא (ס"א וכל כך למה). להודות לשם יה. (ס"א ובגין כך) כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד, לאחסנא מלכותא קדישא הוא ובנוי לדרי דרין, ודא היא שירתא דאמר דוד על מלכו עלאה קדישא.

383. רבי חזקיה אמר, הכל בסוד עליון הוא, להראות שמי שפוגם למטה - פוגם למעלה. ערות פלתר לא תגלה, ששנינו, עונתן של תלמידי חכמים משבת לשבת. מכיון שיודעים את סוד הדבר ויכוננו את הלב, וימצא רצונם שלם, והבנים שמולידים נקראים הבנים של המלך. ואם אלה פוגמים דבר

383. רבי חזקיה אמר, כלא ברזא עלאה הוא, לאחזאה דמאן דפגים לתתא, פגים לעילא. ערות פלתר לא תגלה, דתנינו עונתן של תלמידי חכמים משבת לשבת. בגין דידיעין רזא דמלה, ויכונון לבא, וישתפח רעותהון שלים. ובנין

אתון ברשימין ידיען, וארחין סתימין, בר לזכאי קשוט, סמכי עלמא.

389. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר, בא ראה, עשרים ושתים האותיות שחקוקות בתורה, פלן מתפרשות (מאלו) בעשר האמירות הללו, כל אמירה ואמירה מאותן העשר, שהן כתר המלך, פלן חקוקות באותיות ידועות (אחרות). משום כך השם הקדוש מתכסה באותיות אחרות, וכל אמירה מלוה לאמירה יתר עליונה את אותיותיה, משום שנקלות זו עם זו. ולכן את השם הקדוש חקקנו אותו באותיות אחרות, משום שהתכסו זו בזו וזו בזו, עד שפלן נקשרות כאחת.

390. ומי שרוצה לדעת את צרופי השמות הקדושים, שיידע את אותן האותיות הרשומות בכל כתר וכתר, ואז ידע ויתקיים בכל. והרי חקקנו אותם בכל אותן האותיות שרשומות וידועות בכל כתר וכתר מהספר העליון של שלמה. וקר עלה בידינו, והחברים חקקו אותם, (ולחברים גלינו אותם) ויפה הוא. שהרי כל כתר וכתר מלוה לחברו את אותיותיו, כמו שבארנו, ולפעמים שלא צריך אלא באותיות אותם שרשומים בו. וכלם ידועים לחברים, והרי בארנו אותם.

391. אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם ומגלה להם סודות עליונים של שמו הקדוש, שלא גלה לעליונים קדושים, ועל זה יכל משה להתעטר בין קדושים, וכלם לא יכלו להתקרב אליו, כאש יוקדת וגחלי אש. שאם לא כך, מי היה לו למשה לעמד ביניהם? אלא אשרי חלקו של משה, שהרי קשהתחיל לדבר עמו הקדוש ברוך הוא, רצה לדעת את שמו הקדוש (שמותיו הקדושים), נסתר ונגלה, בכל אחד ואחד כראוי, ואז נדבק וידע יותר מכל בני העולם.

392. בא ראה, בשעה שעלה משה לתוך הענן הנכבד, נכנס לבין קדושים. פגע בו מלאך אחד בשלהבות אש, בעינים לוהטות, ונכפיו שורפות. רצה לשאף אותו לתוכו. ושם אותו מלאך

389. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר, תא חזי, הני עשרין ותריין אתון דגליפין באורייתא, פלהו מתפרשן בהני (נ"א מאליו) עשר אמירן. כל אמירה ואמירה מאלין עשר, דאינון כתרי מלכא פלהו גליפין באתון ידיען (ד"א אחרנין), בגיני כך שמה קדישא אתכפטיא באתון אחרנין, וכל אמירה, אוזיף לאמירה עלאה מנה אתווי, בגין דאתפליל האי בהאי. ועל דא שמה קדישא, גליפנא ליה באתון אחרנין, בגין דאתכפטיין דא בדא, ודא בדא, עד דמתקשרן פלהו כחדא.

390. ומאן דבעי למנדע צרופי שמהן קדישין, לינדע אינון אתון דרשימין בכל כתרא וכתרא, וכדין לינדע ויתקיים בכלא. והא גליפנא לון, בכל אינון אתון דרשימין וידיען בכל כתרא וכתרא, מספרא עלאה דשלמה. והכי סליק בידן, וחבריאי גליפין לון, (ס"א ולחבריאי גלינן לון) ושפיר הוא, דהא כל כתרא וכתרא אוזיף לחבריה אתווי, כמה דאוקימנא, ולזמנין דלא אצטריך אלא, באתווי אינון דרשימין ביה. וכלהו ידיען לגבי חבריאי והא אוקימנא לון.

391. זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי, דקודשא בריה הוא בעי ביקריהון, ומגלי להון רזין עלאין דשמיה קדישא, דלא גלי לעלאין קדישין, ועל דא יכיל משה, לאתעטרא ביני קדישין, וכלהו לא יכלי למקרב בהדיה, פנורא יקידתא, וגומרי דאשא. דאי לאו הכי, מאן הוה ליה למשה, למיקם ביניהו. אלא זכאה חולקא דמשה, דהא כד שארי למללא עמיה קודשא בריה הוא, בעא למנדע שמיה קדישא (ס"א שמוי קדישין), סתים וגליא, בכל חד וחד כדקא חזי, וכדין אדבק וידע יתיר מכל בני עלמא.

392. תא חזי, בשעתא דסליק משה גו עננא יקרא, עאל ביני קדישין. פגע ביה חד מלאכא בשלהובי נורא, בעינין מלהטון, וגדפו מוקדן,

גבריא אל (גזריא"ל) (גזרנא"ל). אז הזכיר משה שם קדוש אחד שהיה חקוק עם שתיים עשרה אותיות, והזדעזע והתרגש, עד שעלה משה ביניהם, וכן לכל אחד ואחד. אשרי חלקו, והרי בארנו את הדברים.

393. ערות אשה ובתה לא תגלה. למדנו, בתקוני הגבירה בארנו את העריות הללו, אף על גב שהם (עריות הם) בנגלה ובנסתר, ושם בת בנה ובת בתה. שהרי העולם צריך אותם, והם ישבו של עולם, כמו שבארנו. ומי שמגלה ערוה אחת מהן, אוי לו ואוי לנפשו, שהרי גלה בשביל זה עריות אחרות.

394. ולמדנו, הדבור האחרון של עשר האמירות של התורה - (שמות כ) לא תחמד אשת רעה, כי זהו הכלל של כלם. ומי שחומד אשה אחרת כאלו עבר על כל התורה. ברם, אין דבר שעומד לפני תשובה, וכל שכן אם קבל ענשו כמו דוד המלך. אמר רבי יוסי, שנינו, כל מי שחטא ופרש מאותו חטא, התשובה מועילה לו יותר. ואם לא, לא עולה בידו תשובה ולא מועילה לו. אם כן, אז איך דוד לא פרש מבת שבע לאחר מכן? אמר לו, בת שבע הייתה שלו, ואת שלו הוא לקח, שהרי מת בעלה.

395. שלמדנו, מזמנת הייתה בת שבע לדוד מיום שנברא העולם, ומה עכב אותה? שנסא את בתו של שאול המלך, ואותו יום נשא אותה אוריה ברחמים, אף על גב שלא הייתה שלו. אחר כך בא דוד ונטל את שלו. ועל שדוד דחק את השעה לפני הקדוש ברוך הוא להרג את אוריה ולעשות כן, הרע לפניו, והעניש את דוד, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להשיבה לדוד, לקים לו את המלכות הקדושה העליונה. וכשהשתוקק, לשלו השתוקק.

396. למדנו, אמר רבי יוסי, מהו שכתוב אני ה' - אני ה' עתיד לתן שכר טוב לצדיקים לעתיד לבא. אני ה'

בעא לשאפא ליה בגויה. והוא מלאכא גבריא אל (ס"א) גזריא"ל (ס"א) (קמוא"ל) שמייה, כדין אדכר משה חד שמא קדישא. דהוה גליף בתריסר אתוון, ואזדעזע ואתרגש, עד דסליק משה ביניהו. וכן לכל חד וחד, זכאה חולקיה (שמות נח ע"א) והא אוקימנא מלי.

393. ערות אשה, ובתה לא תגלה. תאנא, בתקוני מטרוניתא אוקימנא אליון עריין, אף על גב דאינון (נ"א עריין אינון) באתגלייא ובסתימא, ותמן בת בנה ובת בתה. דהא עלמא אצטריך לון, ואינון ישובא דעלמא, כמה דאוקימנא. ומאן דגלי חד עריותא מניהו, ווי ליה, ווי לנפשיה, דהא גלי בגין דא עריין אחרנין.

394. ותניא מלה בתראה דעשר אמירן דאורייתא, (שמות כ) לא תחמוד אשת רעה, בגין דהאי כללא דכלהו. ומאן דחמיד אתתא אחרא, כאלו אעבר על אורייתא כלא. ברם לא אית מלה דקיימא קמי תשובה. וכל שכן אי קביל עונשיה כדוד מלכא. אמר רבי יוסי, תנינו, כל מאן דחב ואתפרש מההוא חובא, תשובה קא מעלייא ליה טפי. ואי לאו, לא סליק בידיה תשובה, ולא מעלייא ליה. אי הכי, דוד היך לא אתפרש מבת שבע לבתר. אמר ליה, בת שבע דידיה הות, ודידיה נטיל, דהא מית בעלה.

395. דתניא, אזדמנת הות בת שבע לדוד, מיומא דאתברי עלמא, ומה עכבא ליה. דנטל ברתיה דשאול מלכא, וההוא יומא נטל לה אוריה ברחמי, אף על גב דלא הות דידיה. לבתר אתא דוד, ונטיל דידיה, ועל דדוד דחיק שענתא קמי קודשא בריה הוא לקטלא לאוריה ולמעבד הכי. אבאיש קמיה, ואענש ליה לדוד, דהא קודשא בריה הוא בעא לאתבא ליה לדוד, לקיימא ליה מלכותא קדישא עלאה. וכד תאב, לדידיה תאב.

396. תאנא, אמר רבי יוסי, מאי דכתיב אני ה'! אני ה' עתיד ליתן שכר טוב לצדיקים לעתיד

עתיד להפרע מן הרשעים לעתיד לבא, אותם שכתוב בהם הפשעים בי. כתוב אני ה', וכתוב (דברים לב) אני אמית ואחיה. אף על פי שאני במדת הרחמים, הרשעים הופכים אותי למדת הדין. שלמדנו, שם מלא - ה' אלהים. זכו - ה', ואם לא - אלהים. אמר רבי שמעון, הרשעים עושים פגם למעלה. איזה פגם? כמו שבארנו פגם ממש, והרי נתבאר.

לבא. אני יי' עתיד להפרע מן הרשעים לעתיד לבא. אינו דכתיב בהו (ישעיה סו) הפושעים בי. כתיב אני יי', וכתוב (דברים לב) אני אמית ואחיה. אף על פי (דף ע"ט ע"א) שאני במדת הרחמים, הרשעים הופכים אותי למדת הדין. דתנא, שם מלא: יי' אלהים. זכו יי', ואי לא אלהים. אמר רבי שמעון, חייבין עבדי פגימותא לעילא. מאי פגימותא. כמה דאוקימנא פגימותא ממש, והא אתמר.

397. למדנו, כתוב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה. שנה רבי יהודה, דור שרבי שמעון בר יוחאי שרוי בתוכו, כלם צדיקים, חסידים, כלם הם יראי חטא, ושכינה שורה ביניהם, מה שאין כן בדורות אחרים. משום כך הדברים הללו מתפרשים ולא נטמנים. בדורות אחרים לא כן, ודברים של סודות עליונים לא יכולים לגלות, ואותם שיודעים פוחדים. שכאשר היה רבי שמעון אומר סוד הפסוק הזה, עיני כל החברים נבעו דמעות, וכל הדברים שאמר היו בעיניהם גלויים, כמו שכתוב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות.

397. תאנא כתיב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה, תני רבי יהודה, דרא דרבי שמעון בן יוחאי שארי בגויה, כלהו זכאין, חסידין, כלהו דחלי חטאה ניהו. שכינתא שריא בינייהו, מה דלית כן בדרין אחרנין. בגיני כך מילין אינון מתפרשין, ולא אתטמון. בדרין אחרנין לאו הכי, ומלין דרזי עלאה לא יכלין לגלאה, ואינון דידיעי מסתפו. דרבי שמעון כד הוה אמר רזא דהאי קרא, חבריא כלהו עיניהון נבעין דמעין, וכלהו מילין דאמר הוה בעיניהו גלויין, כמה דכתיב, (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות.

398. שיזם אחד שאל רבי ייסא, אמר, ביצה של אמת (מדה) שיצאה מעוף ששרוי (שחזק) באור, והתבקעה לארבעה צדדים, שנים עולים מהם, ואחד מתנמך, ואחד רובץ במרובץ (מבועי המעין) של הים הגדול. אמר רבי אבא, עשית לפני רבי שמעון קדש חל, שהרי כתוב פה אל פה אדבר בו. אמר לו רבי שמעון, טרם שתתבקע הביצה, תסתלק מן העולם. וכך היה באדרא של רבי שמעון.

398. דיומא חד שאיל רבי ייסא אמר, ביעא דקושטא (ס"א דקוסטא), דנפקא מעופא דשריא (ס"א דשדי) בנורא, ואתבקע לארבע סטרין. תרין סלקין מנייהו, וחד מאיה, וחד רביע ברביעא (ס"א נביעי נביעא) דימא רבא. אמר רבי אבא, עבדת קמיה דרבי שמעון, קדש חול, דהא כתיב פה אל פה אדבר בו. אמר ליה רבי שמעון, עד לא יתבקע ביעא, (שמות ס"א ע"ב, קע"ד ע"א) תסתלק מעלמא. וכך הוה באדרא דרבי שמעון.

399. למדנו, בימי רבי שמעון היה אומר אדם לחברה: פתח פיה ויאירו דבריה. אחר שנפטר רבי שמעון, היו אומרים: (קהלת ה) אל תתן את פיה לחטיא את בשרך.

399. תאנא, ביומוי דרבי שמעון הוה אמר בר נש לחבריה, פתח פיה ויאירו דבריה. בתר דשכיב רבי שמעון, הוה אמרי (קהלת ה) אל תתן את פיה לחטיא את בשרך.

400. למדנו, אמר רבי שמעון, אם בני העולם מסתפקים במה שכתוב בתורה, לא יבואו להרגיז לפני רבונם. למדנו, כשמתעוררים הדינים הקשים לרדת לעולם, ואל אשה בנדת טמאתה וגו'. כאן כתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו, ובאדרא (ובדור הזה) הקדושה נאמר, כאן הצטרקנו לגלות, שהרי למקום הזה הסתלק.

401. ששנינו, בשעה שהנחש התקיף של מעלה התעורר בשביל חטאי בני האדם, התחיל להתחבר עם נקבה והטיל בה זרמה, נפרד ממנה הזכר, משום שהרי נטמאה ונקראת טמאה, ואין ראוי לזכר לקרב אליה. שאוי אם הוא נטמא עמה בזמן שהיא טמאה.

402. ולמדנו, מאה עשרים וחמשה מיני טמאה ירדו לעולם שאחוזים מצדו של הנחש החזק, ושבעה ועשרים גדולים מהם נאחזים בנקבות ונדבקים בהם. אוי למי שיקרב אליה באותו זמן, שמי שיקרב עמה, מראה פגם למעלה, שהרי בחטא הזה מתעורר הנחש הקשה למעלה ומטיל זרמה במקום שלא צריך, ומתחבר עם הנקבה, וגדלות שערותיו של הזכר, והנקבה נטמאת, ושערה גדול וצפרניה גדולות, ואז הדינים שורים להתעורר בעולם ונטמאים הכל. זהו שכתוב (במדבר יט) כי את מקדש ה' טמא, מקדש ה' נטמא בחטאי בני האדם.

403. למדנו, מה שכתוב (בראשית ג) ואיבה אשית בינך ובין האשה, ארבעה ועשרים מיני טמאה הטיל הנחש בנקבה כשהתחבר עמה, כחשבון ואיבה, ועשרים וארבעה מינים (דינים) מתעוררים למעלה, ועשרים וארבעה למטה. ושער גדול וצפרנים גדולות, ואז מתעוררים הדינים בכלל. ולמדנו, כשרוצה אשה להטהר, צריכה לספר אותו שער שגדל ביום שהיא טמאה, ולספר את צפרניה, וכל אותה זרמה שבה.

400. תניא אמר רבי שמעון, אי בני עלמא מסתפקן במה דכתיב באורייתא, לא ייתון לארגזא קמי מאריהון. תאנא, כד מתערין דינין קשיין לאחתיא בעלמא, ואל אשה בנדת טומאתה וגו', הכא כתיב (תהלים כה) סוד יי' ליראיו, (ר"צ ע"ב ובאדרא ס"א ובהאי דרא) ובאדרא קדישא אתמר, הכא אצטריכנא לגלאה, דהא לאתר דא אסתלק.

401. דתנינן, בשעתא דחויא תקיפא דלעילא אתער, בגין חובי עלמא, שארי ואתחבר עם נוקבא, ואטיל בה זרמה, אתפרש דכורא מינה, בגין דהא אסתאבת, ואתקריאת מסאבא, ולא אתחזי לדכורא למקרב בהדה, דווי אי אסתאב הוא בהדה, בזמנא דאיהי אסתאבת.

402. ותאנא, (תשא קצ"ב) מאה ועשרין וחמש זיני מסאבותא נחתו לעלמא, דמתאחדן מסטרא דחויא תקיפא, ושבעה ועשרין רברבין מנייהו, מתאחדן בנוקבי, ואתדבקן בהו. ווי למאן דיקרב בהדה בההוא זמנא, דמאן דיקרב בהדה, אחזי פגימותא לעילא, דהא בחובא דא, אתער חויא תקיפא לעילא, ואשדי זרמה באתר דלא אצטריק, ואתחבר בנוקבא, ואתרבי שעריה לדכורא, בנוקבא אסתאבת, ושערה רבא, וטופרהא סגיא, וכדין דינין שריין לאתערא בעלמא, ויסתאבון כלא. הדא הוא דכתיב, (במדבר יט) כי את מקדש יי' טמא, מקדש יי' אסתאב, בחובייהו דבני נשא.

403. תאנא, מאי דכתיב, (בראשית ג) ואיבה אשית בינך ובין האשה, ארבעה ועשרים זיני מסאבותא אטיל חויא בנוקבא, כד אתחבר עמה, כחושבון ואיבה, ועשרין וד' זינין (ס"א דינין) מתערין לעילא, ועשרין וארבע לתתא. ושערא רבא, וטופרין סגיא, וכדין דינין מתערין בכלא. ותאנא כד בעת אתתא לאתדכאה, בעיא לספרא ההוא שערא דרבי ביומא דאיהי מסאבא, ולספרא טופרהא, וכל ההוא זרמה די בהו.

404. שלמדנו בסודות הסמאה, שזהמת הצפרנים מעוררת זהמה אחרת, ומשום כך צריכים גניזה, ומי שמעבירם לגמרי, כאלו העיר חסד בעולם. שלמדנו, אין צריך אדם לתת זכר למינים רעים. ששנינו, אלף וארבע מאות וחמשה מינים רעים נאחזים באותה הזמה שהטיל הנחש החזק, וכלם מתעוררים באותה זהמת הצפרנים.

405. ואפילו מי שרוצה, יעשה בהם כשפים לבני אדם, משום אותם שתלויים בהם. ומי שמעבירם, כאלו הרבה חסד בעולם, ודינים רעים לא נמצאים, ותעבר אותה זמה וצפרניה שרשומות בה. שלמדנו, מי שדורך ברגלו או בנעלו עליהו, יכול להנזק. ומה בשירי השירים של הזמה שלמעלה כה - אשה שמקבלת ומתחברת עם הנחש והטיל בה זמה על אחת כמה וכמה. או לעולם שמקבל ממנה אותה זמה. משום כך, ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב.

406. אמר רבי שמעון, אמר הקדוש ברוך הוא: הביאו עלי כפרה בראש חדש. עלי ודאי, כדי שיעבר אותו הנחש ויתבשם מי שצריך. עלי, כמו שכתוב (ישעיה ו) שרפים עמדים ממעל לו. ועל זה כתוב בקרח, (במדבר טז) הנעדים על ה', שבגללם מתעורר מי שמתעורר שבא מצדם. אף כאן הביאו עלי כפרה, עלי ממש, כדי שיתבשם ויעבר ולא ימצא הנחש במקום ששורה. וכל כך למה? על שמעטתי את הירח ושולט בה מי שלא צריך. ומשום כך כתוב, ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב.

407. אשרי הדור שרבי שמעון בן יוחאי שרי בתוכו. אשרי גורלו בין עליונים ותחתונים. עליו כתוב (קהלת י) אשרי ארץ שמלכה בן חורים. מהו בן חורים? שזוקף ראש לגלות ולפרש דברים ואינו פוסד. כזה שהוא בן חורין, ויאמר מה שהוא רוצה ולא פוסד. מי זה מלכה? זה הוא רבי שמעון בן יוחאי, בעל התורה, בעל הסכמה. שכשהיה רבי אבא והחברים רואים את רבי שמעון, היו רצים אחריו ואומרים: (הושע יא) אחר ה' ילכו פאריה ישאג.

404. דתאנא ברזי דמסאבותא, זוהמא דטופרין, יתער זוהמא אחרא, ובגיני כה, בעיין גניזא, ומאן דאעבר לון לגמרי, כאלו אתער חסד בעלמא. דתניא לא לבעי ליה לאיניש למיהב דוכרנא לזינין בישיין. דתנינן (ע"ז ע"א) אלף וארבע מאה וה' זינין בישיין, מתאחדן בההוא זוהמא, דאטיל חוין תקיפא, וכלהו מתערין בההוא זוהמא דטופרין.

405. ואפילו מאן דבעי, יעביד בהו חרשין לבני נשא, משום אינון דתליין בהו, ומאן דאעבר (דף ע"ט ע"ב) לון, כאלו אסגי חסד בעלמא, ודינין בישיין לא משתכחין. ויעבר ההוא זוהמא וטופרהא דרשים ביה. דתניא, מאן דדריך ברגליה, או במסאניה עליהו, יכיל לאתזקא. ומה בהאי שירי דשירי דזוהמא דלעילא כה, אתתא דמקבלא ואתחברת בחוין, ואטיל בה זוהמא, על אחת כמה וכמה. ווי לעלמא דמקבלא מינה מההוא זוהמא, בגיני כה ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב.

406. אמר רבי שמעון, אמר קודש ברוך הוא, הביאו עלי כפרה בראש חדש. עלי ודאי, בגין דיתעבר ההוא חוין, ויתבסם מאן דבעיא. עלי: כמה דכתיב, (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו. ועל דא כתיב בקרח, (במדבר טז) הנעדים על ה'. דבגיניהוון אתער מאן דאתער דאתי מסטרייהו. אוף הכא הביאו עלי כפרה, עלי ממש. בגין דיתבסם ויתעבר ולא אשתכח חוין באתר דשארין. וכל כך למה. על שמעטתי את הירח, ושלטא בה מאן דלא אצטריך. ובגין כך כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב.

407. זכאה דרא, דרבי שמעון בן יוחאי שארי בגייה. זכאה עדביה בין עלאין ותתאין. עליה כתיב, (קהלת י) אשרי ארץ שמלכה בן חורין. מהו בן חורין. דזקיף רישא לגלאה, ולפרשא מלין ולא דחיל. פהאי דאיהו בן חורין, ויימא מאי דבעיא ולא דחיל. מהו מלכה. דא הוא רבי שמעון בן יוחאי, מאריה דאורייתא, מאריה דחכמתא.

דכד הוה רבי אבא וחברייה חמאן לרבי שמעון,
הוה רהטי אבתריה, ואמרי, (הושע י) אחרי יי'
ילכו כאריה ישאג.

408. אמר רבי שמעון, כתיב (ישעיהו 10) והיה מדי
חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו. למה שקול זה
בזה? אלא הכל בדרגה אחת עולה. זה מדרגה עם זה,
ושמחה של זה עם זה לא נמצאת, אלא כשמתגלה
העתיק הקדוש, אז זוהי חדות הכל. ושינוי,
כתוב (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת, ליום
השבת ממש. השבח שמשבח הקדוש ברוך הוא, אזי
נמצאת שמחה, ונשמה מתוספת. שהרי העתיק
התגלה, והזוג יחדמן.

409. אף כה בחדוש הלכנה, שהרי מאיר השמש
בשמחת האור של העתיק למעלה. משום כה הקרבן
הזה הוא למעלה, כדי שהכל יתבשר ויתמצא שמחה
בעולם, ועל כן הביאו עלי כפרה, דבר מדיק.

410. למדנו, כתוב (במדבר כח) עלת שבת בשבתו
על עלת התמיד, שצריך לכוון את הלב למעלה למעלה
יותר מבשאר הימים. ועל זה על עלת התמיד דוקא.
למדנו, כתוב בכהן (שמואל א א) ותתפלל חנה על
ה', על דוקא, משום שהבנים תלויים במזל הקדוש,
כמו שבארנו. ואין לה דבר בתורה או את קטנה
בתורה שלא רמוזה בחכמה העליונה, ותלויים ממנה
תלי תלים של סודות החכמה העליונה. זהו
שכתוב (שיר ה) קווצותיו תלתלים, והרי נתבאר.

411. רבי יוסי מצא את רבי אבא שהיה יושב וקורא
את הפסוק שכתוב, (תהלים נה) השלך על ה' יהבך,
על דוקא. שהרי מזונות תלויים במזל. רבי יהודה היה
קורא, (שם לב) על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת
מצא. על זאת ודאי. לעת מצא, הרי בארנו. אבל לעת
מצא, כמו שכתוב (ישעיהו נה) דרשו ה' בהמצאו
קראוהו בהיותו קרוב. דבר אחר לעת מצא - בשעה
שנהרות שופעים ונמשכים, והאבות נהנים, והכל
מתברכים. רק לשטף מים רבים, מי זה השטף מים
רבים? זהו עמק הנחלים והנהרות, שמי יזכה לו ומי

408. אמר רבי שמעון, כתיב (ישעיהו 10) והיה
מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו, אמאי שקיל
דא בדא. אלא כלא בחד דרגא סליקו, דא אדרוג
בדא. וחדוותא דדא לא אשתכח, אלא כד
אתגלי עתיקא קדישא, וכדין חדוותא דכלא.
ותנין, כתיב (תהלים צב) מזמור שיר ליום
השבת, ליום השבת ממש. שבחא דקא משבח
קודשא ברוך הוא. כדין חדוותא אשתכח,
ונשמתא אתוספת. דהא עתיקא אתגלי וזוגא
יחדמן.

409. אוף הכי בחדתותי סיהרא, דהא נהיר לה
שמשא בחדוותא דנהירו דעתיקא לעילא. בגיני
כה האי קרבנא הוא לעילא, בגין דיתבסם כלא,
וישתכח חדוותא בעלמא, ועל דא הביאו עלי
כפרה, דייקא מלה.

410. תאנא, כתיב (במדבר כח) עולת שבת
בשבתו על עולת התמיד, דבעי לכונא לבא
לעילא לעילא, יתיר משאר יומין. ועל דא על עולת
התמיד דייקא. תניא, כתיב בכהן (שמואל א
א) ותתפלל על יי', על דייקא, בגין דבנין במזלא
קדישא תליין, כמה דאוקימנא ולית לה מלה
באורייתא, או את זעירא באורייתא. דלא רמוזא
בחכמתא עלאה, ותליין מניה תלי תלין רזין
דחכמתא עלאה, הדא הוא דכתיב, (שיר
השירים ה) קווצותיו תלתלים, והא אתמר.

411. רבי יוסי אשכחיה לרבי אבא, דהוה יתיב
וקארי, האי קרא דכתיב, (תהלים נה) השלך על
יי' יהבך, על דייקא, דהא מזוני במזלא תליין. רבי
יהודה הוה קארי, (תהלים לב) על זאת יתפלל
כל חסיד אליך לעת מצא. על זאת ודאי. לעת
מצא, הא אוקימנא. אבל לעת מצא, כמה
דכתיב, (ישעיהו נה) דרשו יי' בהמצאו קראוהו
בהיותו קרוב. דבר אחר לעת מצא, בשעתא

יזכה להתקרב ולעלות לשם. זהו שכתוב בו, (תהלים לה) רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, שהרי לא זוכים ולא יכולים.

דנהרין נגדין ואתמשקאן, ומסתפקי אבהן, ומתברקאן כלא. רק לשטף מים רבים, מאן שטף מים רבים, דא עמיקא דמבועין ונהרין, דמאן יזכה ליה, ומאן יזכה לקרבא ולסלקא תמן. הדא הוא דכתיב ביה, (תהלים לב) רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו דהא לא זכאן, ולא יקלין.

412. רבי יצחק אמר, כתוב (שם כז) אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וגו'. אשריהם הצדיקים שכמה גנזים עליונים שמורים להם באותו העולם, שהקדוש ברוך הוא משתעשע עמם באותם העולמות, כמו שבארנו בנעם ה', והרי נתבאר. רבי חזקיה אמר, מכאן (ישעיה טד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו. יעשה?! תעשה ה' צריך להיות! אלא יעשה ודאי. הינו (שם לח) יוסף על ימיה חמש עשרה שנה. והינו השלך על ה' יהבך. וכתוב ותתפלל על ה' והפל אהד.

412. רבי יצחק אמר, כתיב (תהלים כז) אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וגו'. זכאין אינון צדיקיא, דכמה גניזין עלאין טמירין להו בבהוא עלמא, דקודשא בריה הוא משתעשע בהו באינון עלמין, כמה דאוקימנא בנעם ה', והא אתמר. רבי חזקיה אמר מהכא, (ישעיה טד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו. יעשה, תעשה מבועי ליה. אלא יעשה ודאי, היינו (ישעיה לח) יוסף על ימיה חמש עשרה שנה. והינו השלך על ה' יהבך. וכתוב ותתפלל על ה' וכלא חד.

413. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. עליהם כתוב (תהלים ה) וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסוף עלימו ויעלצו בך אהבי שמך. וכתוב (שם קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. וכתוב (שם ט) ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך ה'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.

413. זכאה חולקיהון דצדיקיא, בעלמא דין ובעלמא (דף פ' ע"א) דאתי, עלייהו כתיב (תהלים ה) וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסוף עלימו ויעלצו בך אהבי שמך. וכתוב (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך. וכתוב (תהלים ט) ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשך ה'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.

